

РОБЪРТ ЛУИ СТИВЪНСЪН
ОСТРОВЪТ
НА СЪКРОВИЩАТА
*
ЧЕРНАТА СТРЕЛА

НАРОДНА МЛАДЕЖ

РОБЪРТ ЛУИС СТИВЪНСЪН

ЧЕРНАТА СТРЕЛА

Превод: Невяна Розева

chitanka.info

ПРОЛОГ

ВСЕОТМЪЩАВАЩИЯ ДЖОН

Един следобед към края на пролетта камбаната на Тънстолския замък зазвъня по необичайно време. Далечно и близо в гората и из нивите покрай реката хората започнаха да напускат работата си и забързаха към мястото, отгдето идеше звукът, а в самото селце Тънстол неколцина бедни селяни се бяха събрали и се чудеха какъв ли е тоя призив.

По онова време, в царуването на стария крал Хенри VI^[1], селцето Тънстол изглеждаше горе-долу както и днес. Двадесетина къщурки с тежки дъбови талпи бяха пръснати из дългата зелена долина, която се спускаше постепенно към реката. Пътят минаваше по мост, изкачваше се на отсрещния бряг, губеше се в окрайнините на гората, а оттам продължаваше към крепостта и Холиудския манастир. Насред селото се издигаше черквата, заобиколена от тисови^[2] дръвчета. Зелени брястове и едва раззеленели дъбове увенчаваха склоновете и затваряха отвред кръгозора.

На една могила до самия мост имаше каменен кръст; около него се бяха събрали селяните — пет-шест жени и един висок мъж в проста червеникава риза — и се чудеха какво ли вестта камбаната. Преди половин час през селцето бе минал вестносец, който толкова бързаше, че не посмя да слезе, а от седлото изпи пред пивницата паница ейл^[3], той не знаеше какво ще става: донесъл бе само запечатани писма от сър Даниъл Брекли до сър Оливър Отс, енорийският свещеник, управляващ крепостта в отсъствието на господаря.

Чу се конски тропот и скоро откъм гората и по кънтящия мост препусна младият мастър^[4] Ричард Шелтън: сър Даниъл беше негов настойник. Той поне би трябвало да знае какво става, затова го повикаха и замолиха да им обясни. Конникът дръпна поводите и спря на драго сърце; беше младеж под осемнадесет години със сиви очи и изгоряло от слънцето лице, в палто от еленова кожа с черна кадифена

яка, със зелена качулка на главата и стоманен арбалет^[5] на гърба. Вестоносецът бе донесъл, както изглежда, важни новини. Предстоеше битка. Сър Даниъл бил поръчал незабавно да тръгнат за Кетли, които могат да стрелят с лък или да въртят алебарда^[6]; който не отиде, ще си навлече жестоката му омраза. Но и Дик^[7] не знаеше с кого ще се бият, нито где ще бъде битката. Скоро щял да дойде самият сър Оливър, а Бенет Хач, който щял да предвожда дружината, обличал бойните си доспехи.

— Ще се разори хубавата земя — каза една жена. — Щом бароните воюват, селяните трябва да ядат корени.

— Не — отговори Дик, — всеки, който тръгне, ще получава по шест пенса дневно, а стрелците по двадесет.

— Ако са живи — възрази жената, — може и да получат, ала какво ще стане, ако умрат, господарю?

— Няма по-добра смърт от тая ако умреш за законния господар — каза Дик.

— Аз нямам законен господар — обади се мъжът с ризата. — Преди време бях с Уолсингхъмовци; всички покрай Брайерлейския път бяхме с тях до по-ланското Сретение господне. А сега трябва да вървя с Брекли! И всичко все по закон. Редно ли е това? Какъв ми е сър Даниъл, какъв ми е сър Оливър... дето разбира повече от закон, отколкото от чест... Мой законен господар е само клетият крал Хари шести, бог да го благослови... горкият, дето не може да различи дясната си ръка от лявата.

— Злочест си, приятелю — отговори Дик, — щом злословиш така и за твоя добър господар, и за нашия крал. Крал Хари^[8] — слава богу! — е пак с ума си и ще подреди всичко мирно и тихо. А колкото до сър Даниъл — много си храбър зад гърба му. Аз няма да те издам, но стига си приказвал!

— Не казвам нищо лошо за вас, мастър Ричард — отговори селянинът. — Вие сте още момче, а когато пораснете, ще видите, че джобът ви е празен. Едно ще кажа още: господ да е на помощ на сър Даниъл и неговите съседи, а света дева да закриля тези, на които е настойник.

— Клипсби — каза Ричард, — честта не ми позволява да слушам такива приказки. Сър Даниъл е мой почитан господар и настойник.

— Слушайте, можете ли да ми разгадате една гатанка? — отвърна Клипсби. — На чия страна е сър Даниъл?

— Не зная — каза Дик и се поизчерви, защото в ония смутни времена неговият настойник минаваше непрестанно ту към едната, ту към другата страна и всяка измяна увеличаваше богатството му.

— Така е — отговори Клипсби. — Никой не знае. Защото той си ляга ланкастърец, а става йоркист.

В същия миг мостът закънтя от конски тропот; всички се обърнаха и видяха, че Бенет Хач препуска към тях — строг, мрачен, мургав мъж с посивели коси, въоръжен с меч и копие, със стоманен шлем и кожено палто. Той беше важна личност по тия места, дясна ръка на сър Даниъл в мирно и военно време, а сега по благоволение на господаря си бе определен за стотник.

— Клипсби — извика той, бягай към крепостта и изпращай нататък всички безделници. Боуър ще ти даде кожена ризница и шлем. Трябва да тръгнем, преди да тръбят за затваряне на портите. И внимавай: сър Даниъл ще нареди добре тоя, който остане последен. Хубаво внимавай? Знам какъв негодник си, Ненс — добави той към една от жените, — в града ли е старият Апълърд?

— Не — отговори жената, — сигурно е на нивата си.

Тогава хората се пръснаха; Клипсби тръгна полека по моста, а Бенет и младият Шелтън препуснаха заедно през селото и отминаха черквата.

— Ей сега ще видим стария мърморко — каза Бенет. — Той ще изгуби в мрънкане и дрънкане за Хари пети^[9] повече време, отколкото трябва, за да се подкове един кон, и то само защото се е бил с французите!

Къщата, към която отиваха, беше накрай селото, сама сред люлякови дръвчета; просторна ливада я заобикаляше от три страни и стигаше докъм покрайнините на гората.

Хач слезе от коня, закачи поводите на оградата и тръгна с Дик към нивата, гдето старият войник, затънал до колене между зелките, копаяше и от време на време запяваше дрезгаво откъс от някаква песен. Дрехите му бяха кожени, само качулката и наметката бяха от черен шаяк с алени връзки; лицето му бе с цвета и вдлъбнатините на орехова черупка, но старческите сиви очи бяха ясни и зрението им — неотслабнало. Било, че недочуваше, било че му се струваше

недостойно за някогашен стрелец от битката при Азенкур^[10] да обръща внимание на такива дреболии, той не изглеждаше развълнуван нито от тревожния камбанен звън, нито от приближаването на Бенет и момъка, а продължаваше упорито да копае и да писука със слабия си треперлив глас:

*О, мила моя, когато съм далеч,
моля ти се, спомни си за мен!*

— Ник Апълърд — каза Хач, — сър Оливър те приветствува и заповядва да тръгнеш още тоя час да поемеш командата в крепостта.

Старецът вдигна глава.

— Бог да ви закриля, господари! — каза той, като се засмя. — А къде отива мастър Хач?

— Мастър Хач отива в Кетли заедно с всички, на които можем да намерим коне — отговори Бенет. — Изглежда, че ще има битка и лордът иска подкрепление.

— Така ли? — каза Апълърд. — А колко души ми оставяте?

— Оставям ти шестима яки мъже и сър Оливър в добавка — отговори Хач.

— Няма да опазим крепостта — каза Апълърд, — тия хора не стигат. За да сме сигурни, трябва четиридесет души.

— Та нали затова идваме при тебе, стари мърморко! — отвърна Бенет. — Кой друг би могъл да задържи крепостта с толкова хора?

— Така е: почне ли да ви стяга, сещате се за вехтите обуца — отвърна Ник. — Ни един от вас не умее нито да язди, нито да върти алебарда, а колкото до стрелба с лък — свети Майкъл да ви е на помощ! Ако старият Хари пети възкръсне, би ви оставил да стреляте по него срещу фартинг^[11] за стрела.

— Не, Ник, и сега има хора, които умеят да опъват лъка както трябва — каза Бенет.

— Да опъват лъка както трябва ли! — извика Апълърд. — Добре де! А кой ще хвърля стрела както трябва? За тая работа се иска око и глава на раменете! Слушай, Бенет Хач, докде според тебе трябва да стигне една добре хвърлена стрела?

— Ами-и... — каза Бенет, като се поогледа — да речем, оттук до гората.

— Да, разстоянието е дължко — каза старецът, като се обърна да погледне през рамо, после сложи ръка над очите си и загледа втренчено.

— Какво се взираш? — запита Бенет и се позасмя. — Да не видя Хари пети?

Старият боец продължи да гледа мълчаливо към хълма. Слънцето бе огряло ливадите по склона, гдето пасяха няколко бели овце, наоколо владееше пълен покой, нарушаван само от далечния камбанен звън.

— Какво гледаш, Апълярд? — запита Дик.

— Птиците — каза Апълярд.

И наистина над гората, там гдето се спускаше като език в ливадите и завършваше с два яркозелени бряста, на хвърлей стрела от нивата, гдето тримата мъже стояха, ято птици прелиташе неспокойно и безредно.

— Какво ги гледаш? — каза Бенет.

— Ех, че те бива за войник, мастър Бенет. Та птиците са най-добрият патрул; из горски местности те са първите бойни вестonosци. Виждаш ли, ако бяхме тук на лагер, сигурно някои стрелци можеше да ни издебнат, а ти нямаше и да се досетиш.

— Ех, старо дрънкало — каза Хач, — най-близките стрелци са сър Даниеловите в Кетли; ти си тук в безопасност като в лондонската кула, а плашиш хората заради няколко синигера и врабчета!

— Виж го ти! — позасмя се Апълярд. — Колко негодници биха дали да им отрежат и двете уши, стига да улучат със стрелата си някого от нас! Кълна се в свети Майкъл, човече, нас ни мразят като порове.

— Вярно е, че мразят сър Даниъл — отговори малко по-смирено Хач.

— Така я, мразят сър Даниъл, мразят и всички, които му служат — каза Апълярд, — а на първо място мразят Бенет Хач и стария Никълс стрелеца. Гледай сега: ако хей там, на край гората, има някой юначага и ние с тебе стоим срещу него, както сме застанали, кого мислиш ще си избере?

— Обзалагам се, че тебе — отговори Хач.

— Аз пък обзалагам наметалото си срещу кожен колан, че ще избере тебе! — извика старият стрелец. — Ти опожари Гримстън, Бенет, а това, господарю, няма да ти простят. Колкото за мене, ако е рекъл господ, аз ще бъда скоро на добро място, гдето няма да ме стигне ни стрела... ни топ... ни каква да е хорска злина. Аз съм вече стар човек и отивам бързо към дома си, гдето ложето ми е готово. А ти, Бенет, ще останеш тук да чакаш гибелта си и ако не те обесят, преди да стигнеш моите години, значи, че истинската синя английска кръв е вече мъртва.

— Ти си най-опърничавият стар глупак из Тънстолската гора — отвърна Хач, явно раздразнен от тия заплахи. — Върви си вземи оръжието, преди да дойде сър Оливър, и поостави малко дрънкането. Ако си говорил толкова много с Хари пети, ушите му ще са звънтели повече от джоба му.

Във въздуха като огромен стършел бръмна стрела, която прониза стария Апълърд между плещите, и той падна по очи между зелките. Хач изпищя пресекливо и подскочи; после изтича приведен да се скрие в къщата. В това време Дик Шелтън, клекнал зад един люляк и опрял о рамо лъка си, се прицелваше към гората.

Ни един листец не мръдваше. Овцете си пасяха спокойно; птиците бяха накацали по дърветата, старецът лежеше с цял аршин стрела в гърба, Хач се криеше зад ъгъла, а Дик, готов за стрелба, бе клекнал зад люляковия храст.

— Виждате ли нещо? — извика Хач.

— Ни една вейка не помръдва — отвърна Дик.

— Мисля, че е срамота да го оставим така — каза Бенет, като тръгна колебливо с пребледняло лице. — Гледайте към гората, мастър Шелтън — хубаво гледайте! Господ да ни е на помощ! Добър изстрел е бил!

Бенет изправи стария стрелец на колене. Той беше още жив, очите се затваряха и отваряха неволно, а смръщеното му лице имаше ужасния, грозен израз на страдащ човек.

— Чуваш ли ме, стари Ник? — запита Хач — Имаш ли някое последно желание, преди да заминеш, братко?

— Извади стрелата и ме остави да умра за бога! — простена задъхано Апълърд. — Напускам вече старата ни Англия... Извади я!

— Мастър Дик — каза Бенет, — елате насам да издърпате прелата. Клетият грешник иска да умре.

Дик остави лъка си, дръпна с все сили стрелата и я измъкна. Бликна струя кръв; старият стрелец пропълзя малко, призова още веднъж бога и издъхна. Коленичил между зелките, Хач се помоли горещо за спасението на отлетялата душа. Но личеше, че мисълта му е раздвоена, защото докато се молеше, не отделяше поглед от оня край на гората, отдето бе дошла стрелата. Като свърши молитвата, той се изправи, свали металната ръкавица и изтри изпотеното си от страх бледо лице.

— Сега — каза той, — идва моят ред.

— Кой свърши тая работа, Бенет? — попита Ричард, все още със стрелата в ръка.

— Един господ знае — отговори Хач. — Из тия места има четиридесет християни, които ние с него изгонихме от имотите и домовете им. Клетият дърдорко си плати данта, а не след много може би и аз те платя своята. Сър Даниъл я кара съвсем без милост.

— Чудна стрела — каза момъкът, като разглеждаше стрелата.

— Наистина чудна — извика Бенет. — Черна и с черно перо на края! Злокобна стрела, бога ми! Казват, черният цвят предвещавал погребение. А има като че и нещо писано на нея. Я изтрийте кръвта, да видим какво пише!

— „За Апълърд от Всеотмъщаващия Джон“ — прочете Шелтън. — А какво ли значи това?

— Не ми харесва тая работа — отговори войникът, като поклати глава. — Всеотмъщаващия Джон! Ех, че име у тоя негодяй! А защо ли стоим тук като мишена? Хванете го за нозете, драги мастър Шелтън, а аз ще го хвана за раменете да го внесем в къщата му. Какъв тежък удар за клетия сър Оливър; той ще пребледнее като лист и ще заповтаря молитвите си като вятърна мелница.

Вдигнаха стария стрелец и го внесоха в къщата, гдето той бе живял сам. Оставиха го на пода, за да не изцапат дюшека, след това се постараха да изпънат и оправят доколкото бе възможно ръцете и нозете му.

Домът на Апълърд беше чист и празен. Един креват, покрит със синьо одеяло, скрин, голям сандък, два стола без облегалo, една маса в

ъгъла до камината, а по стените — лъковете и бронята на стария войник. Хач се огледа с любопитство.

— Ник имаше пари — каза той. — Трябва да е спастрил до шестдесет лири. Добре ще е да ги намеря! Когато губите стар приятел, мастър Ричард, най-добрата утеха е да го наследите. Я вижте тоя сандък. Обзалагам се на каквото щете, че там има шиник злато. Лесно вземаше Апълярд стрелецът, ала мъчно даваше, бог да го прости. Близо осемдесет години походи той по света и все прибираще, а сега лежи бедният дърдорко по гръб и нищо вече не му трябва. Но ако знае, че имането му е в ръцете на добър приятел, все ще му е по-весело на небето.

— Остави, Хач — каза Дик, — имай уважение към незрящите му очи! Нима ще ограбиш мъртвец? Ами че той може да скочи!

Хач се прекръсти няколко пъти, но тъй като си бе възвърнал вече самообладанието, не беше лесно да го отклониш от това, което веднъж е намислил. Той би разбил сандъка, ако вратата не бе скръцнала и на прага не бе застанал почти веднага висок, едър, червендалест черноок мъж на петдесетина години, в стола^[12] и черно расо.

— Апълярд! — извика още отвън новодошлият, но изведнъж замря. — Бог да ни пази! — извика той. — Каква е тая шега?

— Зле се пошегуваха с Апълярд, отче! — отговори съвсем весело Хач. — Пронизаха го със стрела пред вратата на дома му, а сега трябва да е вече пред вратата на чистилището. Ако хорските приказки са верни, там няма да му трябва нито въглища, нито свещ.

Разстроен и пребледнял, сър Оливър отиде неуверено до единия стол и седна.

— Това е вече божие наказание! Какъв ужасен удар! — простена той и започна да бърби молитви. Хач свали набожно шлема си и коленичи.

— Слушай, Бенет — каза свещеникът, като се посъвзе, — какво означава това и кой враг го е сторил?

— Ето стрелата, сър Оливър. Вижте, на нея е писано — каза Дик.

— Да — извика свещеникът, — скверно име! Всеотмъщаващия Джон! Истински еретически прякор. А при това и черна, като за прокоба! Не, господа, тази проклета стрела не ми харесва. Но по-важно е да обмислим нещата. Кой може да е? Помисли, Бенет! Кой от многобройните ни зложелатели може така дръзко да ни предизвика?

Симнел ли? Много се съмнявам. Уелсингхъмовци? Не, те не са толкова престъпни; освен това се надяват да ни завладеят и управляват, когато времената се променят. Остава Саймън Мелмсбъри. Как мислиш, Бенет?

— А какво ще кажете за Елис Дъкуърт, сър? — отвърна Хач.

— Не, Бенет, никога! Не, не е той — каза свещеникът. — Никое въстание, Бенет, не започва отдолу — всички здравомислещи летописци са съгласни с това. Бунтът върви всякога отгоре надолу; когато Дик, Том и Хари^[13] грабнат алебардите, поогледай се да видиш за кой лорд е изгодно това. Сър Даниъл мина сега пак на страната на кралицата и е зле гледан от партията на Йорк. Оттам е дошъл ударът, Бенет, макар и да не зная още с чия помощ. Но оттам изхожда тая пакост.

— С ваше позволение, сър Оливър, не сте прав — каза Бенет. — Главините из тия места са така нажежени, че отдавна надушвах пожар. Надушваше го и клетият грешник Апълърд. А хората, да прощавате, толкова ни мразят, че за да се разбунтуват, не им трябва нито Ланкастър, нито Йорк. Да ви кажа правото, вие, божият служител, и сър Даниъл, който върви все накъдето духа вятърът, мнозина ограбихте, а не малко пребихте и избесихте. Понякога ви потърсвах сметка, но не зная как вие излизяхте всякога по-силни от закона и мислехте, че работата се е свършила с това. Прощавайте, сър Оливър, ала ограбеният и битият спотайват гнева си и един ден, когато нечистият го подтикне, той ще грабне лъка си и ще ви забие някоя стрела, дълга цял ярд.

— Не, Бенет, грешиш. И би трябвало да се радваш, ако те поправят — каза сър Оливър. — Ти, Бенет, си дрънкало, бърборко, кречетало, устата ти е по-широка и от двете уши. Посвий я, Бенет, посвий я!

— Няма да продумам вече. Нека бъде по вашему — каза наемникът.

Свещеникът стана и извади от окачената на шията му кесийка восък, свещица, кремък и огниво. И Хач трябваше с неудоволствие да наблюдава как свещеникът сложи печата на сър Даниъл върху сандъка и скрина; след това тримата мъже се измъкнаха плахо от къщата и се качиха на конете си.

— Време е да тръгваме, сър Оливър — каза Хач, като помагаше на свещеника да се качи.

— Така е, Бенет, но работите се промениха — отговори свещеникът. — Апълърд — бог да го прости — няма да командува вече гарнизона. Затова ще оставя тебе, Бенет. В тия дни на черни стрели трябва да се спра на верен човек. „Стрела, летяща денем“, както е казано в евангелието, не помня какво беше по-нататък. Аз съм малко нехаен свещеник, премного съм затънал в света сега. Да тръгваме, мастър Хач. Конниците трябва да са вече в черквата.

Те препуснаха по пътя; вятърът духаше откъм гърба им и развяваше расото на свещеника; зад тях почнаха да се издигат облаци, които закриваха залязващото слънце. Минаха покрай три усамотени къщурки на селцето Тънстол и веднага след завоя се озоваха пред черквата. Десетина-дванадесет къщи се гушеха непосредствено около нея, а зад черковния двор почваха ливадите. Пред вратата за гробището се бяха събрали двадесетина души, някои вече на седлата, други пред конете си. Конете и оръжията им бяха най-разнообразни; едни бяха въоръжени с копия, други с алебарди, трети с лъкове; някои бяха на коне, по които още не бе засъхнала калта от нивите, защото тия хора бяха утайката на селото — по-добрите бойци и коне бяха вече заминали със сър Даниъл.

— Не сме я свършили зле, слава на Холиудския кръст! Сър Даниъл ще бъде доволен — каза свещеникът, като броеше наум войниците.

— Кой е там? Стой, ако не си враг! — викна в същия миг Бенет.

Някой се промъкваше между тисовите дръвчета в черковния двор; като чу гласа, той престана да се крие и хукна с все сили към гората. Незабелязали досега непознатия, застаналите край вратата трепнаха и се пръснаха. Слезлите от конете се метнаха на седлата, другите се втурнаха да го гонят, но тъй като трябваше да заобиколят осветената земя — черквата и гробището, — скоро разбраха, че жертвата им ще убегне. Псувайки гръмко, Хач направи опит да се прехвърли през оградата, но конят му отказа да скочи и праметна ездача на земята. При все че Хач веднага скочи и улови животното за юздата, изгубено бе доста време, през което беглецът ги бе изпреварил толкова много, че нямаше никаква надежда да го заловят.

Най-разумно бе постъпил Дик Шелтън. Вместо да се втурне в напразно преследване, той свали арбалета от гърба си, опъна го, постави стрела и щом видя, че другите се отказват от преследването, запита Бенет да пусне ли стрелата.

— Стреляй! Стреляй! — завика яростно и кръвожадно свещеникът.

— Гледайте да го улучите, мастър Дик — каза Бенет. — Повалете го като зряла ябълка!

Беглецът трябваше да направи само няколко скока още, за да бъде в безопасност, но ливадата се издигаше сега доста стръмно към хълма и човекът не можеше да бяга толкова бързо. Поради смрачаването и криволиченето на беглеца не беше лесно да се прицелиш в него. Докато насочваше лъка си, Дик почувствува жал към човека и почти пожела да не го улучи. Стрелата отлетя.

Човекът се препъна и падна. Хач и преследвачите нададоха радостни викове. Но бяха привързали. Човекът се изправи леко, размаха подигравателно шапка за сбогуване и изчезна в покрайнините на гората.

— Чумата да го тръшне! — извика Бенет. — Разбойнишки нозе има и умее да тича, бога ми! Но все пак го ранихте, мастър Шелтън; само че ви се изплъзна, дано добро да не види!

— А за какво се е въртял около черквата? — запита сър Оливър. — Боя се, че е било за пакост. Клипсби, слез от коня, драги, и прегледай внимателно между тисовете.

Клипсби отиде, а след малко се върна с някаква хартийка в ръка.

— Тази книжка беше забодена на вратата на черквата — каза той, като я подаде на свещеника. — Нищо друго не намерих, отче.

— Кълна се в могъществото на нашата майка-черква — извика сър Оливър, — това е вече светотатство! Да го стори кралят или лордът — може! Ала всеки скитник в зелена риза да забожда хартия на черковната врата... Не това си е цяло светотатство; а колко хора са били изгаряни за по-малки престъпления! Но какво пише тук? Много бързо се смрачи. Драги мастър Ричард, твоите очи са млади, прочети ми, моля ти се, това писание.

Дик Шелтън взе хартийката и прочете на глас няколко нескопосани, как да е римувани стиха, написани неграмотно с едри букви. В малко поправен вид те гласяха:

*В колана си имам четири черни стрели,
четири за мъките, от мене преживени,
четири за четиримата злодеи,
които са ме мъчили често.*

*Едната излетя и улучи —
старият Апълярд умря.
Втората е за мастър Бенет Хач,
изгорил Гримстън до основи.
Третата е за сър Оливър Отс,
прерязал на сър Хари Шелтън гърлото.*

*Сър Даниъл, за тебе е четвъртата.
Това ще е за нас прекрасна забава.*

*Всеки от вас ще има своя дял —
по една черна стрела за всяко черно
сърце,*

*Коленичетe да се помолите:
вие сте мъртви, разбойници до един.*

*Всеотмъщаващия
Джон от зелената гора
и веселата му
дружина*

*„Освен това имаме още стрели и здрави въжета за
другите ви привърженици.“*

*— Где се дянаха милосърдието и християнската благост! —
извика отчаяно сър Оливър. — Лош е тоя свят, господа, и от ден на ден
става все по-лош. Кълна се в Холиудския кръст, че и с дело, и с*

помисъл съм неповинен като некръстен младенец в убийство на добрия рицар. Пък и никой не му е прерязал гърлото, и това не е вярно, живи са още някои достоверни свидетели, които могат да го докажат.

— Няма полза от това, отче — каза Бенет. — И тия приказки са съвсем неуместни.

— Не, мастър Бенет, не е така. Стой си, гдето ти е мястото, драги Бенет — отговори свещеникът. — Аз ще докажа невинността си. Нямам намерение да бъда убит по погрешка. Ще искам от всички да докажат, че съм чист в тая работа. Аз дори не бях в замъка по онова време. Бяха ме изпратили някъде с поръчение още преди девет часа...

— Сър Оливър — прекъсна го Хач, — щом не ви е угодно да прекъснете тази проповед, ще взема други мерки. Гоф, тръби за езда!

Докато тръбачът свиреше, Бенет се доближи до смаяния свещеник и му прошепна гневно нещо на ухото.

Дик Шелтън забеляза как свещеникът го погледна за миг изплашено. Младежът имаше защо да се замисли: сър Хари Шелтън беше негов баща. Но не продума, нито промени лице.

Хач и сър Оливър обсъдиха набързо своето променено положение; те решиха да оставят десет души не само за гарнизон в крепостта, но и за охрана на свещеника при завръщането му през гората. А тъй като и Бенет щеше да остане, командването на подкреплението за сър Даниъл бе поверено на мастър Шелтън. Нямаше друг избор. Хората от отряда бяха тъпи, прости и неопитни в бой, а Дик беше не само обичан, но смел и разумен не според годините си. При все че бе израснал в такъв затънтен край, той се бе научил от сър Оливър на четмо и писмо, а от Хач — да върти оръжие и да командува. Бенет всякога се държеше любезно и услужливо с Дик; той беше от ония хора, които са безмилостни като смъртта към враговете, но — макар и грубовато — верни и доброжелателни към приятелите си, затова докато сър Оливър пишеше в съседната къща с бързия си красив почерк съобщение до своя господар сър Даниъл Брекли за последните случки тук, Бенет се приближи до ученика си, за да му пожелае сполука.

— Минете по най-далечния път, мастър Шелтън — каза той, — заобиколете моста, ако ви е скъп животът! Наредете на петдесетина крачки пред вас да язди някой верен човек, да ви даде знак, ако потрябва, и се движете внимателно, докато отминете гората. Ако

разбойниците ви нападнат — бягайте; не бихте могли да се справите с тях. И то бягайте напред, мастър Шелтън, не се връщайте тук, ако ви е скъп животът; помнете, че е Тънстол няма кой да ви помогне. И тъй като вие отивате в големите битки за краля, а аз оставам тук, гдето животът ми е в най-голяма опасност и само светиите знаят дали ще се видим пак на тоя свят, искам да ви дам няколко последни съвети, преди да тръгнете. Не изпускайте из очи сър Даниъл, той е несигурен човек. Не се доверявайте на тоя хитър поп; той не е лош човек, но е под чужда заповед; оръдие е на сър Даниъл! Намерете си добър покровител там, гдето отивате; спечелете приятелството на силни хора. Погрижете се за тия неща. И споменавай те понякога в молитвите си Бенет Хач. На света има и по-лоши негоджии от него. Бог да ви помага!

— Сбогом, Хач! — отговори Дик. — Ти беше добър другар за мене и аз няма да забравя това.

— И още нещо, господарю — добави малко смутено Хач, — ако оня Всеотмъщаващ Джон ми запрати някоя стрела, дайте една златна пара или една лира за нещастната ми душа, защото мисля, че не ще мина лесно през чистилицето.

— Ще изпълня волята ти, Бенет — отговори Дик. — Но какво е това настроение, човече! Ние ще се видим пак, и то на такова място, гдето ще ти трябва ейл, а не молитви.

— Дай боже, мастър Дик! — каза Хач. — А ето и сър Оливър. Ако владееше лъка, както владее перото, той би бил славен воин.

Сър Оливър предаде на Дик запечатан пакет с надпис: „На моя достопочтен господар сър Даниъл Брекли, рицар, да се предаде незабавно“.

Дик пхна пакета в пазвата си, заповяда на отряда да го последва и тръгна на запад към селцето.

---

[1] Хенри VI — английски крал (1422–1461). При неговото царуване започва войната между Ланкастърската и Йоркската династия, известна под името войната между алената и бялата роза. ↑

[2] Тисови дръвчета — тис, дърво, което достига до 20 м височина и 1 м дебелина, с ширококлонеста корона; кората и листата му са горчиви и отровни, а обвивката на плодовете му сладка и може да се яде. Б.пр. ↑

[3] Ейл — английска бира. ↑

- [4] Мастър — господар; обръщение към синовете на господаря. ↑
- [5] Арбалет — железен лък с дръжка по средата. ↑
- [6] Алебарда — копие с бравичка на горния край. ↑
- [7] Дик — умалително от Ричард. ↑
- [8] Крал Хари — Хенри VI. Б.пр. ↑
- [9] Хенри V — английски крал (1413–1422). В 1415 г. подновил Стогодишната война (1337–1453) с Франция. Б.пр. ↑
- [10] Азенкур — село в Северна Франция, където в 1415 г. английският крал Хенри V, разбил френската армия. Б.пр. ↑
- [11] Фартинг — английска дребна монета, пара. Б.пр. ↑
- [12] Стола — лента, дълга 2,5 м и широка 8–10 см, която католическите свещеници носят през лявото си рамо. В православната църква се нарича орар и се носи само от дяконите Б.пр. ↑
- [13] Дик, Том и Хари — разпространени английски имена. В преносен смисъл — простият народ. Б.пр. ↑

КНИГА ПЪРВА

ДВЕТЕ МОМЧЕТА

ГЛАВА I

СТРАННОПРИЕМНИЦАТА „СЛЪНЦЕ“ В КЕТЛИ

Сър Даниъл и хората му се бяха настанили за нощувка в Кетли и околностите в топли и добре охранявани домове. Но тънстолският рицар беше от ония хора, които никога не престават да трупат пари; и сега дори, пред поход, който можеше да го издигне или провали, той не беше легнал до един часа през нощта, за да изтръгва пари от бедните си съседи. Обикновено печелеше от спорни наследства: откупваше правото на този, който има най-малка надежда да наследи, а след тава чрез подлизурства пред влиятелните лордове около краля получаваше несправедливи решения в своя полза; или ако тава му се стореше много бавно, просто заграбваше спорното имение с оръжие, като се надяваше да го задържи чрез своето влияние и чрез умението на сър Оливър да извърта законите. Такова неотдавна пипнато имение беше и Кетли, но тук той все още срещаше съпротива от наемателите на земята и за да сплаши недоволните, мина с войските си именно през тоя път.

В два часа през нощта сър Даниъл седеше в странноприемницата до самото огнище, защото в ограденото от блата Кетли беше студено нощем. До лакътя му имаше котле билков чай.

Той бе свалил шлема с наличника и подпрям с една ръка плешивата си глава със сухо мургаво лице, седеше загърнат в кървавочервен плащ. В другия край на помещението дванадесетина души от хората му бяха на стража до вратата или спяха на пейки; малко по-близо, върху един плащ на пода, лежеше дванадесет-тринадесет годишно момче. Стопанинът на странноприемницата „Слънце“ стоеше пред господаря.

— Слушай сега, стопанино — каза сър Даниъл, — изпълнявай само моите заповеди и аз ще съм всякога добър господар към тебе. Трябват ми добри хора за управители на селищата и настоявам Адам-а-Мор да стане шериф^[1], погрижи се за това. Ако изберете други хора, ще е без полза и дори ще си изпатите. Ще взема мерки срещу всички,

които са плащали оброк^[2] на Уолсингхъм — в това число и срещу тебе, стопанино.

— Славни рицарю — каза стопанинът, — готов съм да се закълна в Холиудския кръст, че плащах на Уолоингхъм само по принуда. Не, достойни рицарю, аз не обичам ония негодяи уолсингхъмовци; те бяха бедни като крадци, достойни рицарю. Аз искам някой велик господар като вас. Да, питайте всички съседи — всеки ще ви каже, че съм държал за Брекли.

— Възможно е — каза сухо сър Даниъл. — Затова ще платиш двойно.

Гостилничарят се намръщи, но в ония размирни времена такава беда можеше лесно да сполети всеки стопанин и той беше навярно доволен, че се е отървал толкова леко.

— Доведи оня приятел, Селдън! — извика рицарят.

Един от войниците въведе някакъв дрипав, прегърбен старик, бледен като свещ и треперещ от блатна треска.

— Как ти е името, човече? — запита сър Даниъл.

— С ваше позволение, господарю — започна човекът, — казвам се Кондол, Кондол от Шорби с ваше позволение.

— Лоши работи слушам за тебе — отвърна рицарят. — Ти си бил изменник, негоднико, не си плащал навреме наема за земята, не на шега те подозират, че си убил доста хора. Такъв юначага ли си бил? Ще те вразумя аз тебе!

— Дълбокоуважаеми и достопочтени господарю — извика човекът, — тук има някаква грешка. Аз с ваше позволение съм беден човек и никому не съм сторил зло.

— Помощник-шерифът дава най-лоши отзиви за тебе — каза рицарят. — Я ми доведете, казва, оня Тиндол от Шорби.

— Кондол, славни господарю, Кондол се казвам — обади се нещастникът.

— Кондол — Тиндол, все едно — отвърна студено сър Даниъл. — Бога ми, щом си тук и щом аз се съмнявам в честността ти, подпиши ми още сега задължение да платиш двадесет лири, ако искаш да си спасиш шията.

— Двадесет лири ли, добри господарю! — извика Кондол. — Та това е безумие! Целият ми имот не струва дори седемдесет шилинга^[3].

— Кондол или Тиндол — отвърна ухилено сър Даниъл, — аз съм готов да поема загубата. Подпиши ми полица за двадесет лири и щом взема колкото може да се вземе, като добър господар ще ти опростя остатъка.

— Уви, добри господарю, аз не умея да пиша — каза Кондол.

— Жалко! — отговори рицарят — Тогава не може да ти се помогне. А много ми се искаше да те пощадя, Тиндол, ако съвестта ми позволяваше. Селдън, отведи тихичко стария дърдорко до най-близкия бряст и го обеси по-нежничко нейде, дето ще мога да го видя, когато мина с коня си оттам. Добър път, добри Кондол, мили Тиндол; отиваш право в рая; добър път!

— Не, славни господарю — отговори Кондол с пресилена раболепна усмивка, — щом заповядвате, както ви подобава, аз ще изпълня, доколкото мога, заповедта ви.

— Само че сега, приятелю каза сър Даниъл, — ще подпишете за четиридесет лири. Такъв хитрец като тебе, дявол да го вземе, изкарва повече от седемдесет шилинга. Селдън, внимавай да напише както трябва и да се подпише пред надлежните свидетели.

И сър Даниъл, най-веселият рицар в Англия, отпи от билковия ейл и се облегна със смях на стола.

В това време момчето на пода се размърда, привдигна се и се огледа изплашено.

— Ела насам — каза сър Даниъл и докато момчето стана и тръгна полека към него след тази заповед, той се отпусна назад и се разсмя с глас. — Кълна се в Христовия кръст! Какво яко момче!

Момчето почервения от яд и стрелна с омраза лорда с тъмните си очи. Сега, когато беше право, по-мъчно можеха да се определят годините му. Лицето му беше гладко като на дете, но изражението не беше детско; снагата му беше необикновено тънка, а походката малко особена.

— Защо ме повикахте, сър Даниъл? — попита то. — За да се присмеете на моята зла участ ли?

— А защо да не се посмея? — каза рицарят. — Моля ти се, мили мърморко, позволи да се посмея. Ако би могъл да се видиш, уверявам те, че и ти би се разсмял.

— Добре — каза момчето, като почервения пак, — ще отговаряте за всичко. А сега смейте се, докато още можете!

— Слушайте, мили мой — отвърна сър Даниъл малко по-сериозно, — не мисли, че ти се присмивам, аз само се шегувам, както прилича между роднини и близки приятели. Ще ти устроя сватба за хиляда лири, разбираш ли и безкрайно много ще те обичам. Отвялякох те наистина малко грубо, както повеляват времената; но отсега нататък ще те закрилям от все сърце и ще ти служа с радост. Ти ще станеш госпожа Шелтън — лейди Шелтън, бога ми! Защото момчето ще напредва. Хайде де! Няма защо да се червиш от искрения смях; той прогонва тъгата. Който се смее, зло не мисли, скъпи мой! Я слушай, драги стопанино, донеси ядене на моя братовчед мастър Джон. Седни, миличък, и си хапни.

— Не — каза мастър Джон, — нищо няма да хапна. Щом ме въвличате в такъв грях, ще постя за спасението на душата си. Ще те помоля само, добри стопанино, да ми дадеш чаша вода. Ще ти бъда много задължен за любезността.

— Ти ще получиш опрощение за греховете си, дявол да те вземе! — извика рицарят. — Ще се изповядаш и толкова! Успокой се и яж!

Но момчето беше упорито: то изпи само чаша вода, загърна се с плаща, седна в един отдалечен ъгъл и се размисли.

След час-два в селото настана суматоха, чуха се провиквания на часовои, звънтене на оръжие и конски тропот; след малко пред вратата на странноприемницата спряха войници; а на прага застана напръсканият с кал Ричард Шелтън.

— Бог да ви закриля, сър Даниъл! — извика той.

— Как! Дик Шелтън! — извика рицарят. Като чу името на Дик, другото момче погледна с любопитство. — А где е Бенет Хач?

— Благоволете, господарю рицар, да приемете този пакет от сър Оливър, там всичко е подробно обяснено — отговори Ричард, като подаде писмото от свещеника. — И моля ви, побързайте да заминете за Райзинхъм; по пътя насам срещнахме вестоносец, който препускаше с писмо; от него научихме, че Лорд Райзинхъм е обграден от страхотно по-многоброен противник и е загубен без вашата помощ.

— Какво казваш? Обграден от по-многоброен противник ли? — отговори рицарят. — Тогава ще побързаме да си седим тук, драги Ричард — Както вървят работите в нашето нещастно кралство, който препуска най-полека, ще стигне най-далеко. Казват, че било опасно да се бавиш; аз пък мисля, че е по-опасно да бързаш; запомни това, Дик.

Но чакай да видя най-напред какъв добитък си докарал. Селдън, изнеси факла пред вратата!

Сър Даниъл излезе на селската улица и разгледа при червената светлина на факлата новодошлите бойци. Не го обичаха като съсед, нито като господар, но тези, които се сражаваха под неговата заповед, го обичаха като военачалник. Решителността му, изпитаната смелост, грижите за удобствата на бойците, дори грубите му шеги се нравеха на тези юначаги в ризници и шлемове.

— Кълна се в разпятието! — извика той. — Какви жалки псета! Едните криви като лъкове, другите тънки като копия! Слушайте, приятели, вие ще бъдете в първите редици в боя. Няма какво да ви жала, приятели! Я виж оня стар селяк на шарения кон! Някой двегодишен овен, яхнал свиня, по би приличал на войник! Ха-а, Клипсби, и ти ли си тук, стари плъхо? Ето от кого ще се отърва с радост! Ти ще вървиш пред всички, а на кожената ти ризница ще рисувам мишена, та по-лесно да те улучат стрелците; ти, драги, ще ми показваш пътя.

— Ще ви показвам какъвто път пожелаете, сър Даниъл, освен пътя за отмятане от една страна към друга — отвърна дръзко Клипсби.

Сър Даниъл се разсмя с глас.

— Добре го каза — извика той. — Остър език имаш, дявол да те вземе! Но аз ти прощавам шегата. Селдън, погрижи се да нахранят и хората, и конете!

Рицарят се върна в странноприемницата.

— Хайде, приятелю Дик — каза той, — започвай. Ето ти хубав ейл и бекон. Яж, докато чета писмото.

Сър Даниъл отвори пакета, зачете и почна да се мръщи. Когато свърши четенето, се замисли. А след това погледна изпитателно Дик.

— Дик — каза той, — чете ли тия жалки стихчета?

Момъкът отговори утвърдително.

— В тях се споменава за баща ти — продължи рицарят, — и някой налудничав обвинява нашия нещастен дърдорко — свещеника, че е негов убиец.

— Той най-усърдно отрече — отговори Дик.

— Отрече ли? — извика рязко рицарят. — Не му вярвай. Той има дълъг език и бърби като врабец. Някой ден, Дик, при по-свободно време ще ти разправа най-подробно всичко. Много основателно

подозираха някой си Дъкуърт, но времената бяха смътни и не можехме да получим правосъдие.

— В замъка ли стана убийството? — запита Дик с разтуптяно сърце.

— Между замъка и Холиуд — отговори спокойно сър Даниъл; но крадешком наблюдаваше мрачно и подозрително лицето на Дик. — А сега — добави рицарят, — побързай да се нахраниш, защото ще се върнеш в Тънстол с писъмце от мене.

Лицето на Дик се помрачи.

— Моля ви се, сър Даниъл — каза той, — изпратете някой селянин! Позволете ми да взема участие в битката. Уверявам ви, че мога да се бия!

— Не се съмнявам — отговори сър Даниъл, като седна да пише. — Но тук, Дик, няма да се печели бойна слава. Аз ще си стоя в Кетли, докато получа сигурни указания накъде клони успехът и тогава ще се присъединя към победителя. Не ме обвинявай в страхливост; това е само благоразумие, Дик; нашето нещастно кралство е така разкъсано от бунтове, престолът и охраната му минават толкова често от ръце в ръце, щото никой не знае какво ще стане утре. Ветрогоните и бъбриците се бият, а лорд Здрав Разум си стои настрана и чака.

С тези думи сър Даниъл обърна гръб на Дик, отиде да седне в другия край на дългата маса и започна да пише, като продължаваше да се мръщи, защото историята с черната стрела не му даваше покой.

В това време, докато продължаваше усърдно да закусва, младият Шелтън усети, че някой го побутна по ръката и зашепна на ухото му:

— Не мръдвайте, моля ви се — каза гласът, — бъдете добър само да ми кажете кой е най-краткият път за Холиуд. Моля ви се, добро момче, помогнете на един отчаян клетник и му посочете пътя към спасението!

— Тръгнете покрай вятърната мелница — отговори по същия начин Дик, — този път ще ви изведе до лодкаря, който превозва през Тил; там ще питате пак.

И продължи да яде, без да обърне глава. Но с крайчеца на окото си видя как момчето, което бяха назовали „мастър Джон“, се измъкна крадешком из стаята.

„Виж го ти! — помисли Дик. — Не е по-голям от мене. А ме нарече «добро момче»! Дори да знаех, че ще го обесят, не бих му казал

пътя, ако бях видял, че е толкова млад. Е, ако тръгне през мочурищата, може да го настигна и да му издърпам ушите!“

След половин час сър Даниъл даде на Дик писмото и му заповяда да препусне към крепостта. А половин час след заминаването на Дик пристигна запъхтян вестоносец от лорд Райзинхъм.

— Сър Даниъл — каза пратеникът, — кълна се във вярата си, че губите прекрасен случай да се прославите! Битката се поднови днес призори и ние разбихме вече предните части и разпръснахме дясното крило. Само ядрото се държи здраво. Ако дойдат вашите пресни сили, ще издавим всички в реката! Нима ще останете последен, господарю рицар? Това не подхожда на доброто ви име!

— Та аз тъкмо се готвех да тръгна. Селдън, тръби за сбор! Тръгваме след вас, сър! Няма и два часа, сър откакто пристигнаха повечето хора от отряда ми. Какво да се прави? Препускането е хубаво нещо, но може да се убие конят? По-живо, момци!

Тръбата прокътя весело в утринния въздух и войниците на сър Даниъл нахълтаха отвред на главната улица, за да се строят пред странноприемницата. Спали бяха въоръжени, без да разседлават канете и след десет минути стотина спретнати, добре дисциплинирани бойци бяха вече строени и готови да тръгнат. Облеклото на плавния отряд беше в цветовете на сър Даниъл — тъмночервено и синьо — които им придаваха параден вид. В първите редици бяха най-добре въоръжените, а по-назад, в края на колоната, бе жалкото подкрепление, пристигнало миналата вечер. Сър Даниъл огледа с гордост отряда.

— С такива момци се печели битка! — каза той.

— Отлични войници наистина — отговори вестоносецът. — Като ги гледам, още повече съжалявам, че не сте тръгнали по-рано.

— Ех, нали знаете; на пир се ходи в началото, а на битка в края, сър — каза рицарят, като се метна на седлото. — Хайде! — завика той. — Джон! Джоана! Свети кръсте, где се дяна тя? Хей стопанино, где е девойката?

— Девойката ли, Сър Даниъл? — обади се стопанинът. — Не съм виждал никаква девойка, сър.

— Е, тогава момчето, тъпако! — извика рицарят. — Не видя ли, че е девойка? Онази с тъмночервения плащ... гдето наруши поста си, като пи вода, негоднико! Къде се дяна тя?

— Господ да ви е на помощ! Та вие ѝ казахте мастър Джон! — каза стопанинът. — А пък аз и не се досетих. Той замина. Видях го... видях я... в конюшната преди час: оседлаваше един сив кон.

— Кълна се в разпятието — викна сър Даниъл. — От тази девойка бих спечелил най-малко петстотин лири.

— Господарю рицар — обади се огорчено вестоносецът, — докато вие се гневите тук за петстотин лири, другаде се решава съдбата на английското кралство.

— Добре казано — отговори сър Даниъл. — Селдън, вземи със себе си шестима стрелци, тръгни подир нея и я улови. Не ме интересува колко ще ни струва това, но искам, когато се завърна, да я намеря в замъка. С главата си отговаряш, ако не успееш! А сега да вървим, пратенико!

Отрядът препусна в галоп, а Селдън остана с шестимата стрелци на улицата в Кетли, заобиколен от любопитни селяни.

---

[1] Шериф — длъжностно лице с административна и съдебна власт. Б.пр. ↑

[2] Оброк — поземлен данък, плащан на феодала. Б.пр. ↑

[3] Двадесет шилинга правят една лира. Б.пр. ↑

ГЛАВА II

В ТРЕСАВИЩЕТО

Към шест часа в тази майска сутрин Дик слизаше към тресавището на път към крепостта. Небето беше яркосиньо; духаше силен, но приятен вятър, от който крилата на вятърната мелница бързо се въртяха, а върбите се огъваха и блестяха като пшенични класове. Дик бе прекарал на седлото цяла нощ, но тъй като имаше здраво сърце и яко тяло, продължаваше весело да язди.

Пътеката се спускаше все по-ниско и по-ниско в мочура, докато момъкът загуби от поглед всички пътни знаци, освен вятърната мелница, която се издигаше зад него на хълмчето край Кетли, и върха на Тънстолската гора далеко напред. И от двете страни имаше цъфнали тръстики и върби, разлюлявани от вятъра, локви и предателски, зелени като изумруд тресавища, примамка и гибел за пътника. Пътеката минаваше почти направо през мочура. Беше много отдавнашна, прокарана още от римските войници; голяма част от нея бе пропаднала с течение на времето и на много места застоялите води я закриваха на няколко стотин ярда^[1].

На около една миля^[2] от Кетли Дик стигна до едно от тия прекъсвания на пътеката, гдето пръснати тръстики и върби образуваха малки островчета и объркваха пътника. Освен това прекъсването тук беше необичайно дълго; всеки непознаващ местността би могъл да изпадне лесно в беда. И Дик си спомни със свито сърце за момчето, което не бе упътил както трябва... За самия него бе достатъчно да погледне назад към черните перки на вятърната мелница, които се въртяха в синьото небе, и напред — към възвишението, гдето се издигаше Тънстолската гора, за да се движи в правилна посока из водите, плискащи почти до коленете на коня му, и то така сигурно като по отъпкан друм.

Той бе изминал половината тресавище и вече бе зърнал пътеката, която извиваше нагоре от другата страна на мочура, когато усети, че нещо плисна силно от дясната му страна и видя затънал до корем в калта сив кон, който се мъчеше да се измъкне. Отгатнало сякаш, че

наблизо има помощ, нещастното животно зацвили пронизително. То въртеше кръвясалите си очи, които издаваха безумен страх, и докато се мяташе в тресавището, наоколо му бръмчаха облаци жилещи насекоми.

„Уви! — помисли Дик. — Дали горкото момче е загинало? Този кон е положително неговият. Чудесен сив кон! Да, мили, ти толкова жално цвилиш, че ще сторя всичко възможно да ти помогна. Няма да те оставя да потъваш педя по педя!“

Той опъна лъка и изпрати една стрела в главата на коня.

След тази жестока милост Дик продължи унило пътя си и гледаше внимателно наоколо, дано види някоя следа от злополучния си предшественик.

„Трябваше да му обясня по-подробно — мислеше той. — Страх ме е, че така е загубил пътя в мочура.“

Докато мислеше това, някой го извика отстрани по име и като погледна през рамо, Дик видя момчето, което надничаше между тръстиките.

— Тук ли си — извика Дик, като дръпна поводите. — Така си се сврял между тръстиките, че можех да те отмина. Видях коня ти, затънал в тресавището, и го отървах от мъките; ей богу, ти щеше да направиш сам това, ако беше по-състрадателен конник. Хайде, излез от скривалището си. Тук няма кой да те безпокои.

— Аз нямам оръжие, добро момче, пък и да имах, не умея да си служа с него — отвърна другото момче, като излезе на пътеката.

— Защо не наричаш „момче“? — извика Дик. — Предполагам, че не си по-голям от мене.

— Моля ти се, прощавай, добри мастър Шелтън. Нямам никакво намерение да те обиждам. По-скоро бих искал да спечеля на всяка цена добрината и покровителството ти, защото сега съм в още по-голяма беда — загубих пътя, плаща и коня си. Да имаш камшик и шпори, а да нямаш кон! И главно — добави то, като погледна тъжно дрехите си, — главно да си толкова изкалян!

— Глупости! — извика Дик. — Нима се тревожиш от това окъпване? Кръв от рана и прах от странствуване са украса за мъжа.

— Предпочитам тогава да съм без украса — отвърна момчето. — Но какво ще правя сега? Моля ти се, добри мастър Ричард, помогни ми с някой добър съвет. Загубен съм, ако не стигна до Холиуд.

— Не — каза Дик, като слезе от коня. — Ще ти дам нещо повече от съвет. Вземи моя кон, а аз ще потичам редом с тебе; като се изморя, ще се сменим. Така, с яздене и тичане, и двамата ще се движим по-бързо.

И тъй, те размениха местата си и тръгнаха по неравния път близо един до друг. Дик се държеше за коляното на момчето.

— Как те казват? — запита той.

— Наричай ме Джон Мечем — отвърна момчето.

— А какво ще правиш в Холиуд? — продължи Дик.

— Търся да се спася от човек, който ме тормози — отговори другият. — Добрият холиудски игумен е закрилник на слабите.

— А как попадна у сър Даниъл, мастър Мечем? — запита Дик.

— Как ли? — извика момчето. — Той ме отвлече насила. Измъкна ме от бащиния ми дом, облече ме в тия дрехи и ме отнесе с коня си, като препускаше така бързо, че едва не припаднах; присмиваше ми се, докато ме разплака; а когато някои приятели се опитаха да ни настигнат и да ме освободят, той ме тури на седлото зад себе си, за да бъда прицел на стрелите им! И наистина ме раниха в десния крак, та сега куцам. Но ще дойде ден да си видим сметките и той ще плати за всичко!

— Луната със стрела не се улучва! — каза Дик. — Той е, храбър рицар и има желязна ръка. Ако предложи, че съм ти помогнал да избягаш, добро не ме чака.

— Горкото момче! — отвърна другият. — Зная, че той ти е настойник. Той смята, че и на мен е настойник или пък е откупил правото да ме ожени... Не зная точно, но има някакво основание да ме преследва.

— Пак ме нарече момче! — каза Дик.

— Добре, тогава девойче ли да те наричам, добри Ричард? — запита Мечем.

— Никакво девойче! — отвърна Дик. — Не мога да търпя тая пасмина!

— Говориш момчешки — каза Джон. — Но ти мислиш девойките повече, отколкото показваш.

— Съвсем не! — каза решително Дик. — И през ум не ми минава за тях. Чумата да ги тръшне! Аз обичам лов, битки, пиршества, живот между весели юнаци! А досега не съм чул някоя девойка да

разбира от такива работи. Имало само една, нея, горката, я изгорили, защото я взели за вещица и защото носела мъжки дрехи, което не е редно.

Мастър Мечем се прекръсти набожно и прошепна някаква молитва.

— Какво правиш? — запита Дик.

— Помолих се за душата ѝ — отвърна развълнувано Джон.

— За душата на вещицата ли? — извика Дик. — Ех, моли се, щом искаш; тая Жана д'Арк била най-добрата девойка в Европа. Старият Апълърд, стрелецът, разправяше как бягал от нея като от нечиста сила. Да, храбра девойка била тя!

— Само че като не обичаш девойките, добри мастер Ричард — продължи Мечем, — ти не си истински мъж, защото господ е създал нарочно човешкия род на две половини и изпратил на света истинската любов за упование на мъжете и за утеха на жените.

— Глупости! — каза Дик. — Ти си още сукалче, затова мислиш толкова много за жени. А ако смяташ, че не съм истински мъж, слез от коня и с пестници, с меч или с лък и стрела ще ти докажа на собствения ти гръб мъж ли съм, или не съм.

— Аз не съм боец — побърза да отговори Мечем — и нямах никакво намерение да те обидя. Искях само да се пошегувам. А за жени заговорих, защото чувах, че ще се жениш.

— Да се женя ли? — извика Дик. — За пръв път чувам такова нещо. За кого съм щял да се женя?

— За някоя си Джоана Седли — отвърна Мечем, като се изчерви. — Така бил намислил сър Даниъл; той щял да получи пари и от двете страни. Чувах, че горката девойка се окайвала за този брак. Изглежда, че и тя като тебе няма желание да се жени или пък не харесва жениха.

— Ех, женитбата е като смъртта — няма да ѝ убегнеш — каза примирено Дик. — Окайва ли се, казваш? Виж, моля ти се, колко са глупави тия девойки: окайва се още преди да ме е видяла! А аз окайвам ли се? Ни най-малко. Щом трябва да се ожения, ще се ожения без хленчене. А сега кажи ми, моля ти се, ако я познаваш, хубава ли е, грозна ли е, опърничава ли е, или весела?

— Не е ли все едно? — каза Мечем. — Щом трябва да се ожениш, ще се ожениш. Какво дали е хубава, или грозна? Това са

празни работи. Та ти да не си сукалче, мастър Ричард? Ако трябва да се ожениш, ще се ожениш, без да хленчиш.

— Добре казано — отговори Шелтън. — Малко ме е грижа каква е.

— Любезен мъж ще има жена ти — каза Мечем.

— Ще има мъж, какъвто господ и е отредил — отвърна Дик. — Предполагам, че има и по-добри, и по-лоши.

— Ох, нещастната девойка! — извика Джон.

— Защо ще е толкова нещастна? — запитва Дик.

— Защото ще се омъжи за мъж от дърво — отговори другарят му. — Тежко и с такъв дръвник!

— Мисля, че наистина съм дръвник, щом аз вървя пеша, а ти яздиш коня ми, но не съм от лошо дърво.

— Прощавай, добри Дик — отговори Джон. — В цяла Англия няма човек с по-добро сърце от твоето; аз само се пошегувах. Прощавай, мили Дик!

— Не приказвай глупости — отвърна Дик, малко смутено от пламенността на спътника си. — Няма нищо. Аз, слава богу, не се обиждам лесно.

В този миг вятърът, който духаше откъм гърба им, донесе гръмкия зов на сър Даниъловия тръбач.

— Чуваш ли? — каза Дик. — Тръбят!

— Ах, открили са бягството ми... А сега нямам и кон! — каза Мечем, пребледнял като смъртник.

— Не бой се! — каза Дик. — Ти здраво си ги изпреварил, вече сме съвсем близо до лодкаря, който превозва, и освен това, струва ми се, че не ти, а аз съм без кон.

— Ох, ще ме уловят! — извика беглецът. — Дик, добрички Дик, моля ти се, помогни ми малко!

— Стига си се вайкал! — каза Дик. — Нали непрестанно ти помагам? Жал ми е само, че си толкова страхлив. Слушай, Джон Мечем, щом те казват Джон Мечем — аз, Ричард Шелтън, давам дума, каквото и да се случи, да те отведа здрав и читав в Холиуд. Да ме изоставят светците, ако се отрека от думата си! А сега бъди по-смел, сър Страхливецо. Пътеката е вече по-добра, пришпори коня. Препускай! Препускай! И не се грижи за мене: аз мога да тичам като сърна!

Джон препусна, а Дик затича леко редом с коня и тъй стигнаха до брега на реката, дето беше колибата на лодкаря.

---

[1] 1 ярд = 92 см. ↑

[2] Миля — мярка за дължина, равна на 1602 м; морска миля = 1852 м. ↑

ГЛАВА III

ПРЕВОЗВАНЕТО ПРЕЗ РЕКАТА

Широката ленива, тинеста река Тил започваше от тресавището и тук протичаше между многобройни мочурливи, обрасли с върби островчета.

Водата беше мътна, но в тази ясла, жизнерадостна утрин всичко изглеждаше прекрасно. Вятърът и водните плъхове браздяха повърхността ѝ гдето се отразяваха пръснати късчета от засмяната синева.

Пътечката стигаше до едно заливче, а до самия му бряг се гушеше колибата на лодкаря, направена от пръти и глина; по покрива ѝ зеленееше трева.

Дик отвори вратата. Лодкарят трепереше, легнал върху вехт и мръсен червеникав плащ; беше висок мъж, измършавял от блатната треска.

— А, мастър Шелтън! — каза той. — Искате да минете отвъд ли? Лоши времена! Лоши времена! Пазете се! Защото насам върлува разбойническа шайка. По-добре ще е да се върнете и да минете през моста.

— Нямам време — отговори Дик. — Миговете летят, лодкарю Хю, а аз страшно бързам.

— Упорит човек сте! — каза лодкарят, като стана. — Ако стигнете жив и здрав до замъка, ще рече, че ви върви! Нищо друго няма да ви кажа. — После, както беше застанал на прага, забеляза Мечем и запита: — Тоя пък кой е?

— Мой роднина, мастър Мечем — отвърна Дик.

— Добър ден, лодкарю — каза Мечем, който бе слязъл от коня и се приближаваше, като го водеше за юздата. — Спусни лодката, моля ти се. Много бързаме.

Сухият лодкар продължаваше внимателно да го оглежда.

— Дявол да ви вземе! — извика той най-сетне, като се изсмя гръмогласно.

Мечем се изчерви до уши и потрепери; а Дик сложи ядосано ръка на рамото на селяка.

— Как смееш, простако! — викна той. — Гледай си работата и не се присмивай на господарите си!

Продължавайки да мърмори, лодкарят Хю отвърза лодката и я бутна по-навътре във водата. Дик вкара коня, след тях влезе и Мечем.

— Колко тясно сте скроени, господарю! — каза Хю с широка усмивка. — Изглежда, че са ви сбъркали мярката. Ето, мастър Шелтън, на вашите заповеди съм — добави той, като, улови веслата. — И котката дори може да погледне краля, а аз едва-едва хвърлих един поглед към мастър Мечем.

— Млъквай, старче! — каза Дик. — И навеждай гръб!

Стигнали бяха до устието на заливчето, отгдето се виждаше цялото течение на реката — и нагоре, и надолу. Тя беше осеяна навред с островчета. Глинестите брегове се снишаваха, върби се полюшваха, тръстики се превиваха, водни плъхове се гмурваха и подаваха из водата. Но човек не се мяркаше из водната шир.

— Господарю — каза лодкарят, като задържаше с едно весло лодката, — предчувствувам, че на острова е Блатния Джон. Той страшно мрази всички хора на сър Даниъл. Да поема ли нагоре по реката и да ви оставя на хвърлей стрела от пътечката? По-добре е да нямаме работа с Блатния Джон.

— И той ли е от тази шайка? — запита Дик.

— Никой не знае — каза Хю. — Но аз бих тръгнал нагоре по течението, Дик. Какво ще стане, ако някоя стрела улучи мастър Мечем?

И той пак се разсмя.

— И така да бъде, Хю — отговори Дик.

— Слушайте тогава — продължи Хю. — Щом е тъй, свалете си арбалета... така; опънете тетивата... добре. Поставете стрела. Прицелете се сега в мене и ме гледайте сърдито.

— Защо? — запита Дик.

— Защото, господарю, трябва да ви прекарам отсреща само насила или под заплаха — отговори лодкарят; — иначе, ако Блатния Джон разбере някак, че съм ви превозил, може зле да си изпатя.

— Та толкова силни ли са тия разбойници? — запита Дик. — Да се разпореждат дори с лодката на сър Даниъл?

— Слушайте — прошепна лодкарят, като намигна. — И запомнете. Със сър Даниъл е свършено. Мина му времето вече. Свършено е с него. Толкова!

Той се наведе пак над веслата.

Продължиха да пътуват доста време нагоре по реката, заобиколиха един остров и се спуснаха безшумно по тесен проток към отсрещния бряг. След малко Хю спря почти наред реката.

— Трябва да ви сваля тук, във върбалака — каза той.

— Но тук няма никаква пътека, само върби, мочур и тресавища — отговори Дик.

— Мастър Шелтън — отговори Хю, — не мога да ви сваля по-нататък, защото това е опасно за самите вас. Той наблюдава лодката с готов лък и поваля като заек всеки приятел на сър Даниъл, който минава оттук. Чух го да се кълне в разпятието, че няма да пропусне ни един. Ако не ви познавах от отдавна — още когато бяхте ей толкова голям, — щях да ви оставя да продължите, но само заради отдавнашното ни познанство и защото водите ей тая кукла, която не е годна за рани и битки, си сложих главата в торбата, за да ви преведа здрав и читав. Бъдете доволен и от това; не мога да сторя нищо повече, кълна се в спасението на душата си!

Хю още говореше, приведен над веслата, когато откъм върбалака на острова се чу силен вик и шумолене на вейки — сякаш някои як мъж се провираше бързо между дърветата.

— Чумата да го тръшне! — извика Хю. — През цялото време е бил на горния остров! — Той насочи лодката право към брега. — Прицелете се с лъка си в мене, добри Дик! Прицелете се право в мене — добави той. — Аз се погрижих да спася кожата ви, сега пък вие спасете моята!

Лодката се блъсна с трясък в гъстия върбалак. По даден знак от Дик пребледнелият, но спокоен и пъргав Мечем изтича по напречните дъски на лодката и скочи на брега; хванал коня за юздата, Дик се опита да го последва, но поради тежестта на коня, или защото върбалакът беше много гъст, и двамата затънаха. Конят зацвили и почна да тъпче с нозе, а лодката, попаднала във водовъртеж, се люшкаташе силно ту на една, ту на друга страна.

— Не става, Хю; тук не може да се слезе — извика Дик, като продължаваше да се бори храбро с устойчивия гъсталак и

изплашеното животно.

В това време край брега на острова се показва висок мъж с дълъг лък в ръка. Дик зърна с крайчеца на окото си, че непознатият опъва с мъка тетивата, почервениял от гняв.

— Кой е там? — извика той. — Хю, кой е там?

— Мастър Шелтън, Джон — отговори лодкарят.

— Стой, Дик Шелтън! — изрева човекът от острова. — Кълна се в разпятието, че няма да ти сторя зло! Стой! А ти, лодкарю Хю, се връщай назад!

Дик му отговори с някаква обидна подигравка.

— Щом е тъй, ще вървиш пеша — отвърна другият и пусна една стрела.

Улучен от нея конят почна да се мята от болка и страх; лодката се преобърна и в следния миг всички се бореха с течението на реката.

Когато изплува на повърхността, Дик бе на ярд от брега и още преди да се бе опомнил, ръката му се залови за нещо здраво и устойчиво, което го задържа незабавно напред. Беше дълъг клон, който Мечем бе успял да му подаде от една надвиснала над водите върба.

— Господи! — извика Дик, докато Мечем го извличаше към брега. — Значи сега аз ти дължа живота си! Защото плувам като гюлле!

И веднага се обърна да погледне към острова.

Лодкарят Хю плуваше редом с обърнатата лодка, а Блатния Джон, разярен от несполучливия изстрел му ревеше да бърза.

— Хайде, Джек^[1] — каза Шелтън. — Да ни няма! Докато Хю откара лодката до острова и докато успеят да я обърнат, ние ще можем да избягаме.

За да подкрепи думите си с пример, той почна да бяга, като се провираще между върбите и скачаше от туфа на туфа из мочурите. Нямаше време да избира посоката; трябваше само да избяга колкото се може по-далеко от реката.

Но местността започна постепенно да се издига, от което личеше, че е поел верния път, а не след много излязоха на твърда почва, гдето между върбите почнаха да се мяркат и брястове.

Мечем, който се влачеше с мъка и бе изостанал много по-назад, тук вече направо се простря на земята.

— Зарежи ме, Дик! — извика запъхтяно той. — Не мога повече...

Дик се обърна и тръгна към него.

— Да те оставя ли, Джек? — извика той. — Та това би било подлост, когато ти се изложи на опасност да те застрелят, да паднеш във водата и дори да се удавиш, за да ме спасиш. Да! И да се удавиш: защото само господ знае как не повлякох и тебе!

— Не — каза Мечем, — аз щях да спася и двама ни, добри Дик, защото много добре плувам.

— Плуваш ли? — извика смаяно Дик. Това беше единствената дарба, която той не притежаваше. За него плуването беше най-голямото постижение за един мъж след умението да убие някого в единоборство. — О, — каза той, — ето защо не бива да подценяваме никого! Аз се врекох да ти помагам до Холиуд, а бога ми, Джек, излиза, че ти можеш повече да ми помагаш.

— Сега вече сме приятели, Дик — каза Мечем.

— Та аз не съм ти бил никога неприятел — отговори Дик. — Ти си чудесно момче, макар и да си все още сукалче. Досега не съм виждал друг като тебе. Отдъхни си, моля ти се, и да вървим! Тук не е място за приказки.

— Ужасно ме боли кракът — каза Мечем.

— Аз съвсем забравих крака ти — отвърна Дик. — Добре, ще вървим по-полека тогава! Само да можех да разбера где точно се намираме! Съвсем загубих вече пътеката, но така може да е по-добре. Ако следят брода, ще следят и пътеката. Да би се върнал сър Даниъл с петдесетина души, би помел тия разбойници, както вятърът измита листата! Хайде, Джек, облегни се на рамото ми, горкото момче! Ех, та ти не стигаш и до рамото ми дори! На колко си години? Имаш ли дванадесет?

— Не, шестнадесет — каза Мечем.

— Не си пораснал тогава — отговори Дик. — Дай ръка, не бой се, ще вървим полека. Аз ти дължа живота си, Джек, а всякога отплащам както трябва — и за добро, и за зло.

Те тръгнаха по нанагорницето.

— Все ще стигнем до пътя — продължи Дик; — тогава ще тръгнем по-бързо. Господи, каква нежна ръчица имаш, Джек! Аз бих

се срамувал, ако имах такава ръка. Да ти кажа ли — добави той, като се позасмя, — честно слово, мисля, че лодкарят Хю те взе за девойка.

— Не може да бъде! — извика Мечем, като се изчерви.

— Обзалагам се, че така помисли! — извика Дик. — Но той не е виновен. Ти наистина приличаш повече на девойка, отколкото на мъж; ще ти кажа дори, че за момче не те бива, но ако беше момиче, щеше да бъдеш просто красавица. Ех, какво мома щеше да си!

— Много добре знаеш, че не съм момиче — каза Мечем.

— Зная, разбира се, и само се шегувам — каза Дик. — Ти ще станеш истински мъж, Джек. И то какъв още! Ще се прославиш с подвизите си. Кой ли от нас двамата пръв ще стане рицар, Джек? Защото аз трябва на всяка цена да стана рицар. „Сър^[2] Ричард Шелтън, рицар“: чудесно звучи, нали? Но „сър Джон Мечем“ не звучи по-зле.

— Моля ти се, Дик, поспри да пия вода — каза Джон, като се спря пред едно бистро изворче, което изтичаше от склона в една камениста ямичка, голяма колкото джоб. — О, Дик, да можем да похапна нещо! Чак сърцето ме боли вече от глад!

— А защо не се наяде в Кетли, глупчо? — запита Дик.

— Дадох обет да постя... защото бях въввлечен в грях — смънка Мечем, — но сега бих хапнал с радост дори късче сух хляб.

— Седни да похапнеш тогава — каза Дик, — докато аз потърся пътя.

Той сне от колана си чанта, в която имаше малко хляб и солено свинско, и докато Мечем ядеше с охота, започна да се провира напред между дърветата.

Скоро стигна до един дол, дето някакво поточе протичаше в русло от сухи листа; малко по-нататък дърветата бяха по-големи, по-отдалечени едно от друго, а върбата и брястът отстъпваха на бука и дъба. Непрекъснато шумолене на листата и вейките, люшкали от вятъра, заглушаваше шума от стъпките на Дик по изкапалите жълъди; това шумолене приспиваше слуха, както безлунна нощ приспива зрението, но Дик продължаваше да върви предпазливо, като се промъкваше от ствол до ствол и се оглеждаше внимателно на вси страни. Изведнъж, в храсталака пред него изтича като привидение някаква сърна. Дик се опря, ядосан от случайната среща. Тази част на гората беше наистина безлюдна, но изплашената сърна би могла да го

издаде с бягството си; затова, вместо да продължи напред, той сви към най-близкото високо дърво и бързо почна да се катери.

Случаят му помогна. Дъбът на който се качи, беше най-високият в тази част на гората и надвишаваше с цели три ярда съседите си; когато се изкачи и настани на най-горното му разклонение, люшкан до замайване от силния вятър, Дик видя цялата блатиста местност до самото Кетли, реката Тил, която лъкатушеше между гористите островчета, а пред себе си — широк друм, извиващ като бяла лента през гората. Лодката беше оправена и дори беше вече на половина път от къщата на лодкаря. Никакъв друг човек не се виждаше, не се чуваше нищо, освен шумоленето на вятъра в листата. Дик се готвеше вече да слезе, когато — оглеждайки още веднъж местността — зърна пред тресавището редица движещи се точки. Ясно беше, че някакъв малоброен отряд се придвижва бързо по пътеката: той слезе пъргаво от дървото и тръгна разтревожен през гората, за да се върне при другаря си.

---

[1] Джек — умалително от Джон. Б.пр. ↑

[2] В ония времена само рицарите са имали право да носят титлата сър. Б.пр. ↑

ГЛАВА IV

ГОРСКИ ЮНАЦИ

Мечем си бе отпочинал и посъвзел; заставени да бързат от това, което Дик бе видял, двете момчета се измъкнаха набързо от гората, пресякоха без премеждия пътя и започнаха да се изкачват по възвишението, гдето се простираше Тънстолската гора. Тук дърветата растяха на купчини, между които имаше жълтеникави песъчливи полянки, осеяни тук-там със стари тисови дървета. Почвата ставаше все по-неравна, с непрестанно редуващи се падини и хълмчета. Колкото повече се изкачваха, толкова по-силно вятърът духаше и превиваше дърветата като риболовни пръчки.

Току-що бяха излезли на една полянка, когато Дик се просна изведнъж по очи между трънаците и запълзя бавно назад, за да се скрие между дърветата. Макар и да не разбираше защо е това бягство, смаяният Мечем последва другаря си; едва след като се скриха в гъсталака, той се обърна и помоли Дик да му обясни какво става.

Вместо да отговори, Дик му посочи с пръст.

В другия край на полянката една ела се извисяваше над всички околни дървета и ярко зеленееше в синьото небе. Стволът ѝ се издигаше право нагоре като стълб, но на петдесетина фута^[1] от земята се раздвояваше в два дебели клона; в това разклонение един мъж в зелена дреха се бе настанил като моряк на мачта и оглеждаше местността. Слънцето осветяваше косата му; засенчил с ръка очите си, той гледаше в далечината, обръщайки бавно и равномерно глава ту към едната, ту към другата страна.

Момчетата се спогледаха.

— Да заобиколим по-наляво — каза Дик. Без малко щяхме да му се наврем в ръцете, Джек.

След десетина минути стигнаха до една отъпкана пътека.

— Никак не познавам тази част на гората — забеляза Дик. — Накъде ли води тая пътека?

— Да видим — каза Мечем.

След няколко ярда пътеката стигна до един хребет, отгдето се спускаше стръмно към един дол, кръгъл и дълбок като чаша. Там, сред гъст храсталак от цъфнали глогини, личаха развалините на някакъв дом — две-три стени без покрив, почернели като от пожар, и един самотен висок комин.

— Какво ли е това? — прошепна Мечем.

— Ей богу, не зная — отвърна Дик. — Нищо не познавам насам. Да вървим предпазливо.

Те заслизаха с разтуптени сърца между глогините. Тук-там личеше, че земята е била доскоро обработвана; из гъсталака се виждаха подивели овощни дървета и зеленчуци; един слънчев часовник се търкаляше в тревата; това място трябва да е било някога градина. Не след много се озоваха пред самия дом.

Личеше, че сградата е била някога красива и яка. Наоколо и имаше дълбок безводен ров, затрупан сега с изпадала зидария; една повалена греда служеше за мост над него. Двете задни стени не бяха съборени и слънцето грееше през зеещите прозорци, но останалата част на сградата беше разрушена и представляваше сега само куп почернели от огъня развалини. Между пукнатините във вътрешността на сградата вече зеленееха поникнали бурени.

— Струва ми се — прошепна Дик, — че трябва да е Гримстън. Принадлежеше някога на Саймън Мелмсбъри; сър Даниъл го съсипа. Всъщност Бенет Хач го изгори преди пет години. Жалко, ей богу, защото беше прекрасна къща.

В низината, гдето нямаше вятър, беше и топло, и тихо; Мечем сложи ръка на рамото на Дик и прошепна с предупредително вдигнат пръст:

— Шшт!

Тишината бе нарушена от някакъв странен звук, който се повтори два пъти, преди да разберат какво е. Някой едър мъж се изкашля, за да проясни гласа си, и почти веднага запя дрезгаво и фалшиво:

*Тогава стана и рече господарят — кралят на
горските юнаци:*

— Какво правите, весели момци, в зеления лес?

*А безстрашният Геймлин му отговори:
— В леса трябва да живеят тия, за които е
затворен градът!*

Певецът млъкна, някакво желязо дрънна и пак настъпи тишина.

Момчетата се спогледаха. Който и да беше невидимият им съсед, явно бе, че се намира точно зад развалините. Съвсем неочаквано Мечем се изчерви, изтича по повалената гредка и почна да се изкачва непредпазливо по огромния куп съборена зидария, изпълнил вътрешността на разрушения дом. Щом не бе успял да го спре навреме, Дик трябваше да го последва.

Две греди, паднали напреко една върху друга в един ъгъл на разрушения дом, бяха запазили незатрупано едно кътче, не по-голямо от черковен трон. Там именно момчетата се сгушиха безшумно. Тук никой не можеше да ги види, а те можеха да наблюдават през една бойница в стената какво става оттатък.

Когато надникнаха през бойницата, те се смразиха от ужас, като видяха где са попаднали. Невъзможно беше да се измъкнат; едва смееха дори да дишат. До самия ров, на тридесетима стъпки от тях, един железен котел вреше и димеше над буен огън, а край огъня бе застанал висок, червендалест мъж, с желязна лъжица в дясната ръка, с ловджийски рог и голям нож на пояса; той се заслушваше, сякаш бе чул катеренето им по развалините. Ясно беше, че той е певецът; ясно беше, че е разбърквал гозбата в котела, когато някоя непредпазлива стъпка по струпаната зидария е стигнала до слуха му. Друг мъж спеше малко по-нататък, загърнат в плаща си; една пеперуда прелиташе над лицето му. Всичко това ставаше на една полянка, побеляла от маргаритки, а на цъфналата глобина отсреща бяха окачени лък, колчан със стрели и част от убит елен.

Мъжът престана да се заслушва, поднесе лъжицата до устата си, близна я, кимна и пак се залови да бърка в котела и да пее.

„В леса трябва да живеят тия, за които е затворен градът“, изграка той, като подхвана думите оттам, откъдето бе прекъснал песента.

О, сър, не сме дошли тук ние, за да вършим зло,

ала срещнем ли кралски елен, ще му пратим стрела.

Докато пееше, той загребваше от време на време по някоя лъжица чорба, подухваше я и я опитваше като опитен готвач. Най-после реши, както изглежда, че гозбата е готова, защото извади рога от пояса си и свирна три пъти с него.

Заспалият се събуди, обърна се на другата страна, пропъди пеперудата и се огледа.

— Какво има, брате? — запита той. — За обед ли викаш?

— За обед, глупчо — отвърна готвачът. — И то за постен обед, без ейл и без хляб. Свърши вече веселието из горите; едно време човек можеше да живее тук като владика, стига да нехае за дъжда и студа; ейл и вино можеше да пие колкото си ще. Ала сега няма храбри мъже. Нашият Всеотмъщаващ Джон, боже пази и помилуй, е само плашило за гарги!

— Ти мислиш само за ядене и пиене Лоулес; почакай малко — ще дойдат и добри времена.

— Видиш ли — отвърна готвачът, — тия добри времена аз ги чакам още когато бях ей толкова голям. Бях францискански монах, бях кралски стрелец, бях моряк и скитах из солените морета, бил съм и порано из горите, стрелял съм по кралски елени. Ала каква полза от това? Никаква! По-добре да бях си стоял в манастира! Игуменът Джон струва много повече от Всеотмъщаващия Джон... Света дево! Ето ги.

На полянката се показаха един след друг неколцина високи хубави мъже. Всеки изваждаше нож и чаша от рог, сипваше си от чорбата и сядаше на тревата да яде. Облечени и въоръжени бяха най-различно; едни имаха червеникави ризи, а оръжието им беше само обикновен нож и стар лък; други — по-личните измежду бегълците, бяха в тъмнозелени дрехи и качулки, със стрели с паунови пера в колчаните на колана, с окачен на гърба рог, със сабя и меч на кръста. Те се приближаваха мълчаливо, изръмжаваха някакъв поздрав и се нахвърляха веднага на яденето.

Бяха се събрали може би двадесетина души, когато между глогините се дочуха сдържани радостни гласове и почти веднага на полянката се показаха пет-шест души с носилка.

Висок едър мъж с посивели коси, изгорял от слънцето като опушен бут, вървеше заповеднически пред тях, с лък на гърба и лъскаво ловно копие в ръка.

— Момци — извика той, — юначни, весели другари, напоследък погладувахме и поизтеглихме. Но какво ви казвах аз? Вярвайте в съдбата; тя много бързо се извърта и ето първия ѝ пратеник — едно буре с ейл!

Одобрителен шепот придружи оставянето на носилката, от която се показва големичко буре.

— А сега, момчета бързайте — продължи новодошлият. — Работа ни чака. При лодкаря току-що пристигнаха отряд стрелци; облечени са в червено и синьо; всички са значи прицел за нас... Всички трябва да опитат стрелите ни... Ни един не трябва да се измъкне из тая гора. Защото, момчета, ние сме петдесетина яки мъже, все жестоко огорчени: едно — му отнеха земята, другиму — другарите; трети прокудиха в горите... всинца ни угнетиха! А кой върши тия злини? Кълна се в честния кръст — само сър Даниъл! Бива ли тогава той да се възползува? Да се разполага в нашите къщи? Да оре нивите ни? Да смуче кокала, който ни е отнел? Смятам, че не бива. Той намираще опора в закона и печелеше всички дела, но едно дело няма да спечели — в пояса си имам една призовка, която — с божия помощ — ще го победи!

Готвачът Лоулес изпи през това време втори рог с ейл и вдигна празния рог, сякаш да поздрави говорещия.

— Мастър Елис — каза той, — вие мислите само за мъст... така ви подобава. Но хора като нашего брата, които не са имали ни земя, ни другари, няма за какво да жалят и мислят, а гледат само какво ще спечелят от тая работа. Една жълтица и едно котле бяло вино за нас струва повече от всяка мъст в чистилището.

— Лоулес — отвърна новодошлият, — за да стигне до замъка си, сър Даниъл трябва да мине през тази гора. И ние ще се погрижим, дявол да го вземе, това преминаване да му излезе по-скъпо от една битка. А щом остане само с неколцина дрипльовци, успели да ни се изплъзнат — след като всичките му знатни приятели са разбити или избягали и няма кой да му помага — ще обградим стария лисан и ще го пипнем. Той е тлъст: ще стигне за обед на всинца ни!

— Ех, — отвърна Лоулес, — ял съм аз много такива обеда; само че готвеното им е мъчно, добри мастър Елис. А какво правим, докато чакаме този обед? Скалпваме черни стрели, пишем стихчета и пием бистра студена водица — едно неприятно питие.

— Не си прав, Уил Лоулес. Още миришеш на францисканска магерница; алчността ще те погуби — каза Елис. — Взехме двадесет лири от Апълърд. Взехме седем марки от вестоносеца миналата нощ. Завчера взехме петдесет от търговеца...

— А днес — обади се един от мъжете — опрях един дебел продавач на индулгенции, който препускаше към Холиуд. Ето кесията му.

Елис преброи парите в нея.

— Сто шилинга! — изръмжа той. — Глупчо, та той е имал още в сандалите или зашита в раменника. Младок си още, Том Кукоу, изпуснал си рибката!

Все пак Елис прибра нехайно кесията в джоба си. Опрян на своето ловно копие, той огледа другарите си. Насядали безразборно, те гълтаха с охота еленовата чорба и я поливаха обилно с ейл. Денят бе започнал добре, провървяло им бе досега, но работата не чакаше, затова всички бързаха да се наядат. Тези, които бяха дошли първи, вече привършваха обема. Някои лягаха на тревата и заспиваха веднага като змията боа, други разговаряха или преглеждаха оръжието си, а един, най-веселият от всички, вдигна рога с ейл и запя:

*Няма закони в прекрасния лес
и не липсва храна!
Тук е весело и спокойно, с еленско месо —
лете, когато всичко е хубаво.*

*А като дойде пак зима и вятър, и дъжд,
а като дойде пак зима със сняг и с лед,
идете си в къщи, закрили лица с качулки,
стойте до огъня и яжте.*

През това време двете момчета стояха неподвижно и слушаха всичко. Ричард бе свалил лъка си и държеше в ръка желязната кука, с

която опъваше тетивата. Не смееха да мръднат; тази картина от живота на прокудените им се струваше като представление. Но то се прекъсна ненадейно. Високият комин, който се издигаше над развалините, беше тъкмо пред тяхното скривалище. Нещо изсвистя във въздуха, чу се силен плясък и почти до ушите им паднаха късчета от счупена стрела. Някой откъм горния край на гората — може би часовоят на елата — бе запратил стрела към върха на комина.

Мечем не можа да се сдържи и ахна сподавено; Дик също трепна и изпусна куката. Но момците на полянката очакваха тази стрела. Всички наскочаха изведнъж, стегнаха коланите си, опитаха тетивата на лъковете, извадиха сабите и мечовете от ножниците. Елис вдигна ръка; лицето му придоби внезапно суров и властен израз; бялото на очите му светна в загорялото лице.

— Момчета — извика той, — всеки си знае мястото! Не пускайте ни един да се измъкне жив! Апълърд беше само чашка пред ядене; сега започва истинският обед. Аз трябва да отмъстя за трима души — за Хари Шелтън, за Саймон Мелмсбъри и... — като с удари в широките гърди — и за Елис Дъкуърт.

Между трънаците се показва почервеният от тичане мъж.

— Не е сър Даниъл! — каза запъхтяно той. — Само седем души са. Долята ли стрелата?

— Току-що — отвърна Елис.

— Чумата да ги тръшне! — извика новодошлият. — Мисля, че я чух, като свирна! А сега трябва да тръпна необядвал!

Само за миг, с тичане или бърз ход — според това, дали определеното им място беше по-близо, или по-далеко — всички бойци от дружината „Черната стрела“ напуснаха поляната пред разрушения дом; само котелът, загасващият огън и окаченият на глогината убит елен показваха, че са били тук.

---

[1] Един фут = 30 см. Б.пр. ↑

ГЛАВА V

„КОЛКОТО И ДА Е КРЪВОЖАДЕН ЛОВЕЦЪТ...“

Момчетата не мръднаха, докато последните стъпки не заглъхнаха в шума на вятъра. Едва тогава те се изправиха и въпреки болките от неудобното положение, в което бяха стояли, покатериха се по развалините и минаха пак по гредата над рова. Мечем бе взел падналата кука и вървеше напред, а Дик го следваше полека с арбалет на рамо.

— Право към Холиуд сега — каза Мечем.

— Към Холиуд ли? — извика Дик. — Когато толкова добри хора ще бъдат избити? Не-е! По-скоро бих оставил да те обесят, Джек!

— Нима ще ме изоставиш? — запита Мечем.

— Ще те изоставя, то се знае! — отвърна Дик. — Ако не успея да предупредя ония момци, ще умра заедно с тях. Да не мислиш, че ще изоставя хората, между които съм израснал? Нямам такова намерение! Дай ми куката!

Но Мечем не мислеше да му я даде.

— Ти се закле пред всички светии, Дик, да ме отведеш здрав и читав в Холиуд. Нима ще нарушиш клетвата си? Нима ще ме изоставиш... клетвопрестъпнико?

— Аз се заклех не на шега — отговори Дик — и бях решен да изпълня клетвата си, но сега!... Слушай, Джек, ела с мене! Само да предупредя моите хора и ако потрябва, да им помогна в борбата; така всичко ще се уреди и аз ще тръгна пак за Холиуд да изпълня клетвата си.

— Ти се подиграваш с мене — отвърна Мечем. — Та нали хората, на които искаш да помогнеш, са тръгнали да ме търсят, за да ме погубят?

Дик се почеса по главата.

— Нищо не мога да сторя, Джек — каза той. — Не виждам изход. Как би постъпил ти? Опасността за тебе не е голяма, а тия хора са изложени на смърт. На смърт! — повтори той. — Помисли какво ги

чака! Защо ме бавиш, чумата да те тръшне! Дай ми куката! Та нима ще трябва всички да загинат!

— Ричард Шелтън — каза Мечем, като го погледна право в лицето, — нима ще бъдеш на страната на сър Даниъл? Нямах ли уши? Не чу ли какво каза оня Елис? Или не обичаш рода си и баща си, убит от ония хора? „Хари Шелтън“ — каза Елис; а сър Хари Шелтън е твой баща; ясно като бял ден.

— Какво искаш? — извика повторно Дик. — Да вярвам на разбойници ли?

— Та аз съм слушал за това и по-рано — възрази Мечем. — Всички разправят, че сър Даниъл го е убил, като нарушил дадена клетва и пролял в собствения си дом невинната му кръв. — Небето чака мъст... А ти — синът на убития — ще идеш да помагаш и да защитаващ убиеца!

— Джек — извика младежът, — аз не зная. Може и така да е било; отгде да зная? Но слушай: този човек ме е отхранил и възпитал, аз съм играл и ловувал е неговите хора; а сега... да ги оставя, когато са в опасност... Та това е безчестие! Не, Джек, ти не можеш да искаш такова нещо, не ще пожелаеш да стана подлец!

— А баща ти, Дик? — каза Мечем, някак си разколебан. — Баща ти? И клетвата ти към мене? Та ти те закле във всички светии!

— Баща ми ли? Той би ми казал да вървя! Ако сър Даниъл го е убил, ей тази ръка ще убие сър Даниъл, когато му дойде времето! Но аз няма да изоставя нито него, нито хората му, когато са в опасност. А колкото до клетвата, добри Джек, ти ще ме освободиш сега от нея. Ще ме освободиш, за да спася живота на хора, които не са ти сторили никакво зло, и за да спася собствената си чест.

— Да те освободя от клетвата ли, Дик? Никога! — отвърна Мечем. — Ако ме изоставиш, ти си клетвопрестъпник и аз ще разглася навсякъде какъв си.

— Кипвам вече! — каза Дик. — Дай ми куката! Дай я!

— Няма да ти я дам — каза Мечем. — Насила ще те спася.

— Няма ли! — извика Дик. — Ще те накарам да я дадеш!

— Опитай се — отвърна Джон.

Те се гледаха право в очите, готови да се нахвърлят един срещу друг. Пръв скочи Дик; Мечем се обърна, веднага да бяга, но Дик го настигна с два скока, изтръгна куката от ръцете му, повали го на земята

и застана над него, почервенял от яд, със заплашително свити, пестници. Мечем лежеше с лице в тревата, без да мисли да се съпротивява.

Дик опъна тетивата.

— Ще те науча аз тебе! — извика яростно той. — И да съм се клел — можеш да вървиш по дяволите!

После се обърна и затича. Мечем скочи веднага и хукна подир него.

— Какво искаш? — извика Дик, като се опря. — Какво търсиш подир мене? Махай се!

— Аз мога да тичам подир тебе, щом ми се иска — отвърна Мечем. — Гората е за всички.

— Връщай се, за бога! — отвърна Дик, като вдигна арбалета си.

— Я виж какъв юнак! — възрази Мечем. — Стреляй!

Дик наведе смутено арбалета си.

— Слушай — каза той, — ти вече достатъчно ме забави. Върви си. Върви ей с добро. Иначе — и да искам, и да не искам — ще те изгоня насила.

— Зная — каза упорито Мечем, — че си по-силен от мене. Прави, каквото искаш. Но аз ще вървя подир тебе, Дик, докато наистина ме прогониш насила — добави той.

Дик едва сдържаше гнева си. Не му даваше сърце да набие такова беззащитно същество; а не виждаше как другояче да се отърве от този нежелан и може би неблагонадежден другар.

— Трябва да си полудял — извика той. — Та аз тичам с все сила към враговете ти, глупчо!

— Малко ме е грижа, Дик — отвърна момчето. — Ако ти е съдено да умреш, и аз ще умра с тебе. По-добре ще ми е с тебе в тъмница, отколкото без тебе на свобода.

— Добре — каза Дик. — Нямам време за повече приказки. Върви с мене, щом смяташ че си длъжен да вървиш, но ако ми направиш пакост, да знаеш, че няма да те пожая. Веднага ще си получиш стрелата.

С тия думи Дик хукна отново, като се движеше все покрай гъсталака и се оглеждаше зорко на вси страни. Той се измъкна тичешком от долината и стигна до по-рядката гора. Вляво се показва

малко възвишение, изпъстрено със златисти жълтуги; на върха му тъмнееха няколко самотни бора.

„Оттам ще видя какво става“ — помисли Дик и тръгна нататък през обрасла с изтравниче полянка.

Минал бе само няколко ярда, когато Мечем го побутна по ръката и му посочи нещо. На изток от възвишението имаше дол и както изглежда, път, който стигаше до другия му край; изтравничето там още не бе прецъфтяло и долът беше ръждивочервен, като неизлъскан щит, с пръснати тук-там тисови дръвчета; Дик видя, че десетина души в зелени дрехи се качваха по склона, предвождани от самия Елис Дъкуърт — човек можеше да го познае лесно по ловното копие. Те стигнаха един след друг до върха, фигурите им се открояваха за миг върху небесната синева и изчезваха от другата страна на хълма.

Дик погледна по-дружелюбно Мечем.

— Значи ще ми бъдеш верен, Джек? — запита той. — Аз пък мислех, че си с другите.

Мечем се разплака.

— Какво те прихвана? — извика Дик. — Господи, помилуй! Заради една дума ли ще се заплачеш?

— Ти ме нарани — изхълца Мечем. — Ударих се, когато ме бутна на земята. Ти си страхливец, щом злоупотребяваш така със силата си.

— Глупости приказваш — каза грубо Дик. — Ти нямаше право да задържаш куката ми, мастър Джон! И аз трябваше здраво да те натупам. А щом искаш да вървиш с мене, ще ме слушаш. Да вървим!

Мечем се подвоуми дали да тръгне, но като видя, че Дик се запъти бързо към възвишението, без да поглежда назад, реши да го последва и затича подир него. Местността беше много неравна и стръмна. Дик беше доста изпреварил, движеше се изобщо по-бързо и отдавна вече бе стигнал на върха, пропъзлял бе между боровете и се бе сгушил в храсталак от жълтуги, когато запъхтияният като елен Мечем го настигна и се сви мълчаливо до него.

Долу, в самото дъно на обширна долина, пряката пътека от селцето Тънстол се спускаше лъкатушно към дома на лодкаря. Тя беше съвсем отъпкана и погледът можеше ясно да я проследи открай докрай. Минаваше ту през открити полянки, ту през самата гора; на всеки сто ярда можеше да се устрои засада. Далечно нейде по пътя

седем стоманени шлема лъцяха на слънцето, а от време на време човек можеше да види между по-редките дървета Селдън и хората му, които препускаха да изпълнят заповедта на сър Даниъл. Макар и поотслабнал, вятърът шумеше весело в дърветата и ако Апълърд беше в отряда, би отгатнал може би по неспокойното прелитане на птиците, че наблизо има опасност.

— Гледай — каза Дик. — Щом навлязоха толкова навътре в гората, най-добре ще е да избързат напред. Виждаш ли онази полянка с горичка в средата като остров? Тя би ги спасила. Ако стигнат здрави и читави дотам, ще пратя стрела да ги предупредя. Ала страх ме е, че няма да стигнат: само седем души са, и то въоръжени с арбалети. А дългият лък, Джек, всякога надделява над арбалета.

През това време Селдън и хората му продължаваха по лъкатушната пътека, без да подозират опасността, и се приближаваха към момчетата. По едно време се спряха, събраха се и сякаш сочеха нещо и се заслушваха. Но това, което бе привлякло вниманието им, идваше много отдалеко — беше глух топовен тътнеж, донасян от време на време от вятъра и показващ, че някъде се води тежка битка. Имаше защо да се замислят наистина: щом оръдията се чуваха в Тънстолската гора, бойното поле трябва да се е изместило много по на изток, а това значеше, че щастието е изменило на сър Даниъл и на лордовете от партията на Алената роза.

Но малкият отряд тръгна отново напред и стигна до една открита полянка, обрасла с жълтуги; оттам само една тясна ивица от гората стигаше до пътя. Конниците наближаваха към нея, когато във въздуха прелетя стрела. Един конник вдигна ръце, конят му се върна назад и двамата паднаха и се затъркаляха в пръстта. Момчетата можаха да чуят от скривалището си как войниците се развикаха, видяха как изплашените коне се изправяха на задните си нозе и как най-после, когато хората се посъвзеха от изненадата, един войник почна да слиза от коня. Втора стрела долетя от по-далеко, като описа широка дъга; втори конник се повали в праха. Този, който слизаше от коня, изпусна юздата, конят му препусна и го повлече за ногата, като го удряше из камънаците и с копитата си. Останалите четирима, които все още бяха на конете, веднага се пръснаха — един от тях запищя и като се обърна, хукна към лодката при реката; другите трима препуснаха с отпуснати поводи по пътя към Тънстол. От всеки гъсталак ги посрещаше по една

стрела. Не след много един от конете падна, но конникът успя да скочи и продължи да догонва другарите си, докато втори изстрел довърши и него. Падна още един конник; след него друг кон; от целия отряд оцеля само един човек, и то без кон; докато най-последно остана да се чува само заглъхващият в далечината тропот от трите изплашени коня, които препускаха без ездачи.

През това време ни един от нападателите не се показва. Тук-там по пътеката се търкаляха умиращи коне и войници, но ни един милостив неприятел не излезе от засадата, за да тури край на мъките им.

Единственият оцелял войник стоеше като замаян на пътя до падналия си кон. Сигнал бе до широката полянка с горичка по средата, за която бе говорил Дик. Между войника и момчетата нямаше и петстотин ярда, така че те можеха ясно да го видят как се оглежда насам-натам, смъртно изплашен. Но нищо не се случи и войникът си възвърна смелостта, свали лъка си и опъна тетивата. Дик го позна веднага по похвата му — беше Селдън.

При този опит за съпротива откъм гората гръмна смях. В този жесток и неуместен присмех участваха най-малко двадесетина души, защото тук беше ядрото на засадата. Почти веднага една стрела полетя към рамото на Селдън; той отскочи назад. Друга стрела се олюля и падна до нозете му. Той се втурна към горичката. Трета стрела полетя право към лицето му и падна почти пред него. Гръмкият смях се понесе отново, повтарян и огласян от всички шубраци.

Ясно беше, че нападателите само го дразнят, както хората дразнеха в ония времена осъдения бик или както котката си играе с мишка. Битката беше свършена. Един мъж в зелена дреха вече събираше спокойно стрелите по пътя; а другите се забавляваха жестокосърдечно с мъките на ближния си.

Селдън разбра, че го дразнят, изрева гневно, вдигна арбалета си и пусна наслуки една стрела към гората. Случаят му помогна — чу се слаб вик. Селдън хвърли оръжието си и хукна нагоре по полянката, почти право към мястото, гдето се бяха скрили Дик и Мечем.

Бойците от Черната стрела почнаха да го обстрелват вече не на шега. Но получиха, каквото заслужаваха — пропуснали бяха удобното време и сега слънцето блестеше в очите им. А Селдън тичаше, като отскачаше непрестанно ту на една, ту на друга страна, за да затрудни

прицелването им. Самото му хукване нагоре по полянката обърка всичките им предвиждания; те бяха оставили там само един стрелец — този, когото Селдън бе току-що убил или ранил; скоро стана ясно, че хората от Черната стрела са се объркали. Някой свирна три пъти, после още два пъти. Друг му отговори отдалеко. От двата края на леса се чува стъпки и шумолене на вейки. Един изплашен елен изскочи от гората, постоя на три крака, като душеше въздуха, и потъна отново в гъсталака.

Селдън продължаваше да тича, като подскачаше насам-нататък. От време на време пуцаха по някоя стрела след него, но все още не можеха да го улучат. Изглеждаше, че ще успее да се спаси. Дик бе сложил лъка си на рамо, готов да му помогне; дори Мечем, престанал да мисли за себе си, беше от все сърце на страната на нещастния беглец; и двете момчета трепереваха, а сърцата им се свиваха от жал.

Селдън бе стигнал на петдесетина ярда от тях, когато една стрела го улучи и повали. Наистина той скочи веднага; но сега вече тичаше и залиташе и тръгна като слепец в друга посока.

Дик скочи и почна да му маха с ръка. — Насам! — извика той. — Насам! Тук ще ти помогнем! Тичай, приятелю, тичай!

В същия миг втора стрела удари Селдън в рамото, прониза раменната броня на дрехата му и го повали като сноп на земята.

— Ох, горкият! — извика Мечем, като стисна ръце.

А Дик стоеше като вкаменен на хълмчето, прицел за стрелците. Можеха да го убият незабавно, защото бяха обезумели от ярост и слисани от появата му в тила им... Но изведнъж от единия край на гората, съвсем близо до двете момчета, се разнесе гръмкият глас на Елис Дъкуърт:

— Стойте! — изрева той. — Не стреляйте! Уловете го жив! Това е младият Шелтън, синът на Хари!

Последва неколккратно остро изсвирване, подето и повторено в далечината. Това подсвирване беше, както изглежда, бойната тръба на Всеотмъщаващия Джон, чрез която даваше нарежданията си.

— Ех, че беда! — извика Дик. — Загубени сме. Да бягаме, Джек, по-скоро!

Те се обърнаха и хукнаха през боровата горичка на върха на хълма.

ГЛАВА VI

ПРИВЕЧЕР

Отдавна би трябвало наистина да бягат. Хората от Черната стрела се втурнаха отвред към хълма. По-добрите бегачи, както и ония, които тичаха по открита местност, бяха изпреварили другарите си и наближаваха вече целта; други се бяха пръснали из долинките отдясно и отляво, за да преградят пътя на момчетата.

Дик се втурна към най-близкото прикритие. Беше горичка от високи дъбове, с твърда пръст и без шубраци; а беше и по нанадолнището, та се спуснаха много бързо. Скоро стигнаха до открита полянка, която Дик заобиколи, като мина вляво. След няколко мига се появи втора полянка и те минаха пак наляво. По този начин, като отиваха все по-наляво, момчетата се приближиха до широкия друм и реката, която бяха минали преди два часа, докато повечето от преследвачите им бяха поели друга посока и тичаха към Тънстол.

Момчетата се спряха да отдъхнат. Никаква следа от преследвачите. Дик сложи ухо на земята и пак не чу нищо, но тъй като вятърът продължаваше да шуми из дърветата, не бяха съвсем сигурни дали не заглушава стъпките на преследвачите им.

— Да продължим! — каза Дик и въпреки умората, въпреки куцането на Мечем те се втурнаха пак по нанадолнището.

След няколко мига се провираха из нисък, вечнозелен гъсталак, а над главите им високите дървета бяха сплетени като покрив. Беше високоствола гора, напомняща колонна катедрала; като се изключат чимширите, между които момчетата се провираха, тя беше светла и тревиста като поляна.

Като се промъкнаха през последните вейки на чимшира, те се озоваха в полусянката на гората.

— Стой! — извика нечий глас.

Между огромните стволове, на петдесетина стъпки пред себе си, те зърнаха един запъхтян от тичане едър мъж в зелена дреха; той постави веднага стрела в лъка си и се прицели. Мечем изписка и се спря, но Дик не спря нито за миг, а се втурна към стрелеца, като

вадеше късия си меч. Дали защото се слиса от дръзкото нападение, или защото му беше забранено да стреля, войникът не пусна стрелата, а се спря, без да знае какво да предприеме; още преди да се опомни, Дик го хвана за гърлото и го повали на земята. Стрелата отлетя на една страна, лъкът се отплесна на друга. Обезоръженият стрелец сграбчи нападателя си, но мечът два пъти светна и потъна. Чуха се две охкания, Дик се изправи, а противникът му остана да лежи неподвижно, прободен в сърцето.

— Напред! — извика Дик и хукна отново, следван от Мечем, който се влачеше с мъка. Всъщност и двамата едва се влачеха и дишаха с отворени уста. Мечем изпитваше ужасна болка в крака, виеше му се свят, а на Дик коленете бяха сякаш от олово. Но въпреки всичко те продължаваха да тичат смело.

Най-после стигнаха до края на горичката. Тя свърши ненадейно. И само на няколко ярда пред тях се появи широкият друм от Райзинхъм за Шорби, минаващ на това място между две еднакво високи гористи стени.

Като видя това, Дик се спря; и щом престана да тича, долови някакъв неясен шум, който бързо се засилваше. Отначало приличаше на силен вятър, но скоро стана по-ясен и се превърна в тропот от препускащи коне; само след миг цял отряд въоръжени конници изскочи откъм завоя, префуча край момчетата и изчезна. Войниците препускаха в пълен безпорядък — личеше, че бягат; някои бяха ранени; коне с окървавени седла без ездачи препускаха редом с другите. Ясно беше, че са бегълци от голямата битка.

Тропотът им току-що започна да заглъхва към Шорби, когато нов беглец, съвсем сам, препусна по шосето след тях — този път самотен знатен конник, ако се съди по великолепната му броня. Следваха няколко обозни коли, влачени в тръс от подплашени, безмилостно шибани коне. Тези хора бяха избягали навярно още сутринта от полесражението, но страхливостта не ги спаси. Точно преди да стигнат до мястото, гдето се криеха смаяните момчета, един мъж с надупчена броня, самозабравил се от ярост, настигна колите и почна да сече коларите. Някои успяха да скочат и да избягат в гората, останалите той съсече на място, като ги ругаеше с нечовешки глас за страхливостта им.

Шумът в далечината продължаваше да се засилва: тропот от коли и конски копита, човешки викове, неясен, силен глъч, разнасян от вятъра. Ясно беше, че останки от разбита армия нахлуват като порой по пътя.

Лицето на Дик се помрачи. Той смяташе да вървят по същия път до завоя за Холиуд, но сега трябваше да промени това решение. Още по-важно беше, че разпозна знамената на граф Райзинхъм и разбра, че битката е свършила с поражение за привържениците на ланкастърската роза. Дали сър Даниъл се бе присъединил към тях и беше сега разорен беглец? Или бе минал на страната на Йорк и бе извършил безчестие? И двете възможности бяха лоши.

— Хайде — каза мрачно Дик и тръгна обратно през гората, следван от накуцващия Мечем.

Така вървяха известно време, без да продумат. Мръкваше вече; слънцето залязваше в равнината зад Кетли, лъчите му позлатяваха върховете на дърветата, а долу ставаше все по-тъмно и по-хладно.

— Да имаше да похапнем нещо! — каза неочаквано Дик, като се спря.

Мечем седна на земята и заплака.

— Сега плачеш, защото няма какво да вечеряш, а когато трябваше да спасим хората, сърцето ти не се трогна — каза презрително Дик. — Седем души тежат на съвестта ти, мастър Джон, и аз няма никога да ти простя това.

— На моята съвест ли? — извика Мечем, като го погледна гневно. — На моята? А твоят меч е почервенял от току-що пролята човешка кръв! Защо уби горкия човек? Той се прицели, но не пусна стрелата; ти беше в ръцете му и той те пощади. Да убиеш човек, който не се защитава, е все едно да убиеш коте.

Дик онемя от смайване.

— Аз го убих в честен бой. Нахвърлих се върху му, когато той бе вдигнал лък срещу мене.

— Това беше подъл удар — отвърна Мечем. — Ти си груб и заядлив, мастър Дик, умееш само да използваш удобния случай; нека се яви някой по-силен от тебе, ще видим как ще му целуваш нозете! Не те бива и да отмъщаваш... Смъртта на баща ти остана неотплатена и духът му крещи за възмездие. Но ако ти попадне някоя неопитна и слаба противница, която се държи приятелски с тебе, ще я повалиш!

Дик беше толкова разярен, че не забеляза нито „противницата“, нито това, че ще я повали.

— Я гледай! — извика той. — Ти да не си открил нещо ново? Щом има двама души, единият е всякога по-силен. По-силният ще повали по-слабия, който и не заслужава нещо друго. А ти, мастър Мечем, заслужаваш да те набия с ремък, защото си непокорен и неблагодарен към мене, и ще получиш каквото заслужаваш.

Пазейки привидно самообладание, при все че беше крайно разгневен, Дик започна да разкопчава колана си.

— Това ще ти е вечерята — каза мрачно той.

Мечем бе престанал да плаче; пребледнял като платно, той гледаше Дик упорито и без да мръдне. Дик пристъпи, като въртеше ремъка. Но се спря, смутен от втрещения поглед и слабото, уморено лице на другаря си. Самоувереността започна да го напуска.

— Кажй поне, че не беше прав — каза колебливо той.

— Не — отвърна Мечем. — Прав бях. Хайде, бий ме! Аз куцам, уморен съм, не се защитавам, не съм ти сторил никакво зло... Бий ме, страхливецо!

При това ново предизвикателство Дик вдигна ремъка, но Мечем така трепна, така уплашено се сви, че смелостта на Дик му измени наново. Той отпусна ремъка и застана, без да знае какво да прави, чувствувайки се в ужасно глупаво положение.

— Чумата да те тръшне, бърбовецо! — каза той. — Щом ръката ти е толкова слаба, не си отпускай езика! Но да ме обесят, ако те ударя — продължи той, — ала няма и да ти простя. Аз не те познавах; ти беше враг на моя господар и все пак ти отстъпих коня си; дадох ти обета си, а ти ме нарече груб, страхлив и заядлив! Ей богу, чашата е вече препълнена. Изглежда, че е много изгодно да си слаб! Значи, ако някой насочи към тебе копието си и извика, че е слаб, трябва да го оставиш да те прониже! Ей, че глупави приказки!

— И все пак ти не ме наби — отвърна Мечем.

— Стига вече — каза Дик. — Остави ме на мира! Ще ти обясня. Ти си невъзпитан, но имаш и добри черти, а най-главното е това, че ме извлече от реката. Аз го бях забравил и се показах неблагодарен към тебе. Ала да вървим. Ако искаме да стигнем в Холиуд тази нощ или утре заран, трябва да бързаме.

При все че Дик си бе възвърнал обикновеното добро настроение, Мечем не му прощаваше. Не можеше да забрави лесно гнева, убийството на боеца и главно вдигнатия ремък.

— Благодаря ти от благоприличие — каза Мечем. — Но, драги мастър Шелтън, предпочитам да вървя сам. Гората е широка; нека всеки си избере сам пътя! Аз ти дължа един обед и едно поучение. А сега добър път!

— Щом тъй искаш, тъй да бъде, чумата да те тръшне! — извика Дик.

Те се обърнаха и тръгнаха на различни страни, без да мислят за посоката, обзети само от мисълта за свадата си. Но Дик не бе изминал и десетина крачки, когато чу, че го викат по име и видя Мечем, който тичаше подире му.

— Дик — каза той, — невъзпитано е да се разделим така. Подавам ти от все сърце ръката си. Не от благоприличие, а от сърце ти благодаря за всички услуги и добрини, които ми направи. Желая ти най-добър път!

— Добре, момче — каза Дик, като пое подадената ръка. — Добра сполука във всичко, ала много се съмнявам, че ще сполучиш — много си свадлив.

Те се разделиха повторно. Но след малко Дик изтича подир Мечем.

— Слушай — каза той, — вземи моя арбалет, не бива да вървиш без оръжие.

— Арбалет ли? — извика Мечем. — Не момче, аз нямам сила да го опъна, пък и не умея да стрелям. Той няма да ми послужи. Но все пак ти благодаря...

Мръкнало се бе и те не можеха да видят изражението на лицата си в полумрака сред дърветата.

— Ще те изпратя малко — каза Дик. — Много е тъмно. Искане ми се да те изведе поне до пътечка, защото ме е страх, че може да се изгубиш.

Той млъкна и се запъти напред, а Мечем тръгна пак след него. Ставаше все по-тъмно и по-тъмно; само когато стигаха до някоя полянка, виждаха небето, осеяно с мънички звезди. Неуде далеко-далеко все още се чуваше заглъхващият глъч на разбитата ланкастърска войска.

След половинчасов мълчалив ход излязоха на обрасла е изтравниче широка поляна. Тя блестеше под звездния светлик, осеяна с папрат и островчета от тисови дръвчета. Момчетата спряха и се изгледаха.

— Умори ли се? — попита Дик.

— Толкова съм уморен — отговори Мечем, — че ми се иска да легна и да умра.

— Чувам ромон на река — каза Дик. — Да отидем до там, защото съм ужасно жаден.

Оттук започваше леко нанадолнище; когато слязоха до края му, наистина намериха една ромонеща между върбите рекичка. И двамата се простряха до самия бряг, протегнаха шии към бистрата струя, отразила звездите, и се напиха до насита.

— Не мога вече, Дик — каза Мечем.

— Когато слизахме насам, видях един трап — отвърна Дик. — Да пренощуваме там.

— На драго сърце! — извика Мечем.

Трапът беше песъчлив и сух. Над единия му край се спускаха като навес сплетени вейки; забравили вече скарването си, двете момчета се свиха там едно до друго, за да се стоплят. Сънят ги обви скоро като облак и те заспаха спокойно под росата и звездите.

ГЛАВА VII

ЧОВЕКЪТ СЪС ЗАБУЛЕНОТО ЛИЦЕ

Събудиха се призори; птичките още не бяха запели, а само почуруликуваха тук-таме из гората; слънцето не бе изгряло, но небето на изток руменееше в тържествени багри. Прегладнели и преуморени, момчетата лежаха неподвижно, потънали в сладостна изнемога, когато някакъв звън ги сепна ненадейно.

— Камбана! — каза Дик, като се приповдигна. — Та нима сме толкова близо до Холиуд?

След малко звънът се повтори, този път малко по-наблизо, и продължи да се чува все по-близо и по-близо в утринната тишина.

— Какво ли е това? — каза Дик, напълно събуден.

— Някой идва насам и звъни при всяка стъпка — отвърна Мечем.

— И аз разбирам дотолкова — каза Дик. — Но защо? Какво търси в Тънстолската гора? Може да ми се смееш, Джек — добави той, — ала тоя странен звън не ми харесва.

— Да — каза Мечем, като потрепери, — такъв тъжен звън! Ако не беше на съмване...

В същия миг звънът се засили, зачести и стихна изведнъж.

— Този човек сякаш се завтече да прескочи рекичката — забеляза Дик.

— А сега тръгна пак бавно — добави Мечем.

— Не — отвърна Дик, — той не върви бавно, Джек. Напротив, много бърза, сякаш бяга да се спаси от някого, или пък е пратен с бързо поръчение. Не чуваш ли колко бързо се приближава звънът?

— Та той е вече до нас — каза Мечем.

Те бяха застанали до края на трапа, който се намираше на едно хълмче, та можеха да огледат цялата полянка до самата гора, която я заобикаляше.

В ясната утринна дрезгавина се белееше тясна пътека, която лъкатушеше между жълтугите, минаваше на стотина ярда пред трапа и пресичаше полянката от изток към запад. От посоката ѝ Дик разбра, че — направо или със завои — пътеката води към крепостта.

По тази именно пътека тръгна, след като излезе от гората, един човек с бяла наметка. Отначало се поспря, сякаш се оглеждаше; после, приведен почти надве, почна да се промъква полека из изтравничето, като звънеше при всяка своя стъпка. Лицето му не се виждаше; бяла качулка, на която нямаше дори прорези за очите, закриваше цялата глава; човекът се движеше, опипвайки пътя си с тояга. Момчетата се смразиха от ужас.

— Прокажен! — каза дрезгаво Дик.

— Допирът му носи смърт — добави Мечем. — Да бягаме!

— Не — отвърна Дик. — Не виждаш ли, че е сляп? Опипва пътя с тояга. Да не мърдаме; вятърът духа от нас към пътеката и той ще ни отмине, без да ни навреди. Горкият! Той заслужава повече да го съжалим, отколкото да се боим от него!

— Ще го съжаля, когато ни отмине — каза Мечем.

Слепият прокажен беше изминал вече половината път до тях; в този миг слънцето изгря и освети забуленото лице. Трябва да е бил едър мъж, преди да се прегърби от отвратителната болест; и сега дори вървеше с твърда, уверена походка. Тъжният звън на звънчето, почукването на тоягата, незрящото забулено лице, мисълта, че този човек е обречен не само на страдания и смърт, но и на вечна самота приживе, всичко навяваше смъртен ужас на момчетата; и колкото повече той се приближаваше, толкова повече смелостта и силите им ги изоставяха.

Когато се изравни с трапа, прокаженият спря и се обърна към тях.

— Богородице, спаси ме! Той ни видя! — промълви едва чуто Мечем.

— Шшт! — прошепна Дик. — Само се ослушва. Нали е сляп, глупчо?

И наистина прокаженият се оглеждаше или ослушваше. След малко тръгна пак, но скоро спря отново, обърна се и сякаш се загледа в момчетата. Сега вече и Дик пребледня като мъртвец и затвори очи, като че самият поглед на прокажения би могъл да го зарази. Но звънчето зазвъни отново. Този път прокаженият стигна без колебание до края на полянката и изчезна в горичката.

— Видя ни! — каза Мечем. — Заклевам се, че ни видя.

— Глупости! — възрази Дик, успял да повъзвърне малко смелостта си. — Само ни чу и се уплаши, горкият! Ако беше сляп и трябваше да се движиш във вечна нощ, и ти би трепвал, дори когато изшумоли вейка или изчурулика птиче.

— Дик, добри ми Дик, видя ни! — повтаряше Мечем. — Човек се ослушва другояче, Дик. Този гледаше, а не се ослушваше. Лоши му са намеренията. Не чуваш ли, че и звънчето млъкна?

Звънчето наистина не се чуваше вече.

— Да — каза Дик. — Това не ми харесва. Да — повтори той, — никак не ми харесва. Какво ли означава това? Да бягаме веднага, за бога.

— Той тръгна към изток — добави Мечем. — Ние пък да тръгнем право на запад, добри Дик. Няма да си отдъхна, докато не видим колкото може по-надалеко гърба на този прокажен.

— Много си страхлив, Джек! — отвърна Дик. — Ние ще тръгнем право към Холиуд; значи, ако не съм сбъркал пътя, трябва да вървим все на север.

Те станаха веднага, прегазиха рекичката по камъните и тръгнаха по нанагорнището отсреща, което ставаше все по-стръмно, колкото повече се приближаваха към гората. Местността беше много неравна — пълна с буци и трапчинки; тук-там растяха самотни дървета или малки горички; мъчно беше да налучкат пътя и момчетата вървяха почти наслуки. Освен това, изтощени от вчерашните скитания и от глада, те влачеха с мъка нозете си из пясъка.

Скоро стигнаха до върха на една могила и видяха, че прокаженият е на стотина стъпки пред тях и пресича пътя им. Той вървеше бързо и уверено като човек, който вижда. След миг изчезна в един гъсталак.

Щом го зърнаха, момчетата се сгушиха ужасени в хресталак от жълтуги.

— Сигурно ни преследва — каза Дик. — Сигурно. Видя ли, че държи в ръка езичето на звънеца, за да не звъни? Дано светиите ни помогнат и посочат пътя, защото нямам сили да се боря с проказата!

— Защо ни гони? — извика Мечем. — Какво иска? Чуло ли се е някой прокажен да гони хората само от злоба? Нали затова носи звънец — да го чуят и да бягат от него? Тук има нещо друго, Дик...

— Все едно ми е какво има — изохка Дик. — Нямам вече сили. Нозете ми не държат. Господ да ни е на помощ!

— Нима ще стоиш със скръстени ръце? — извика Мечем. — Да се върнем пак на полянката. Там е по-сигурно; не ще може да се промъкне до нас, без да го усетим.

— Никъде няма да отида — каза Дик. — Свършено е с мене, дано ни отмине случайно.

— Дай ми лъка си тогава! — извика Мечем. — Бъди мъж! Ръката ми ще откаже да стреля. Не — добави той, — не, остави ме!

Дик се прекръсти.

— Нима искаш да стреляш по прокажен? Аз мога да се боря със здрави мъже, а не е привидения и прокажени. Не зная какво точно е пред нас, но е сигурно едно от двете. Господ да ни е на помощ!

— Ако това е мъжеството ви, колко жалки са мъжете! Но щом не искаш да сториш нищо, да не мърдаме поне!

Чу се само един-единствен рязък звън.

— Изпусна езичето — прошепна Мечем. — Господи, колко е близо до нас!

Но Дик не отговори: зъбите му почти тракаха.

След малко между храстите се мярна един край от бялата наметка, после зад един ствол се подаде главата на прокажения, който като че огледа местността и се скри отново. За напрегнатия слух на момчетата като че целият храст беше оживял — навред шумоляха листа и се прекършваха вейки; всяко от тях чуваше как тупти сърцето на другаря му.

Изведнъж прокаженият се втурна с вик през полянката право към тях. Те изпискаха, разделиха се и побягнаха в различни посоки. Но страшният им противник изтича подир Мечем, догони го много бързо и го улови. Момчето нададе страхотен писък, който отекна далеко из гората, опита се за миг да се бори, но нозете му се подкосиха и то падна в безсъзнание в ръцете на похитителя си.

Дик чу писъка и се обърна. Щом видя, че Мечем падна, той си възвърна самообладанието и смелостта, изрева от мъка и гняв, свали арбалета и се приготви да стреля. Но още преди да пусне стрелата, прокаженият вдигна ръка.

— Не стреляй, Джон! — викна един познат глас. — Не стреляй, луда главо! Не можеш ли да познаеш своите хора?

Той сложи Мечем на земята, след това свали качулката и Дик видя пред себе си сър Даниъл Брекли.

— Сър Даниъл! — извика Дик.

— Сър Даниъл я! — извика рицарят. — Нима щеше да стреляш срещу опекуна си, негоднико? Но да видим сега тоя... — той млъкна и запита, като сочеше Мечем: — Как го наричаш, Дик?

— Наричам го... мастър Мечем — каза Дик. — Нима не го познавате? Той казваше, че го знаете.

— Да — отвърна сър Даниъл. — Зная го. — И се позасмя. — Само че той припадна. Би могъл да припадне и от по-малко нещо. Какво ще кажеш, Дик? Хубаво ви изплаших, нали?

— Изплашихте ни наистина, сър Даниъл — каза Дик и въздъхна само като си спомни как се бяха уплашили. — Прощавайте, сър, но помислих, че срещаме самия сатана; да си кажа правото, още треперя. А защо така сте се предрешили, сър?

Сър Даниъл се намръщи гневно.

— Защо ли? Ех, че въпрос! Трябва да се крия като подгонен в собствената си Тънстолска гора, Дик! Не ни провървя в боя. Стигнахме само за да ни помете общият разгром! Где са славните ми бойци? Ей богу, Дик, не зная. Да, Дик, разгромиха ни; нанесоха ни тежко поражение. Не видях ни един от моите хора, след като трима паднаха пред очите ми. Сам аз успях да стигна здрав и читав до Шорби; взех тази наметка и звънеца, за да се пазя от Черната стрела, и тръгнах предпазливо към замъка. Това е най-сигурно предрешване: звънецът ще изплаши и най-храбрия разбойник в гората; всеки ще пребледнее, щом го чуе. Най-после се натъкнах на тебе и Мечем. Не виждах много добре през качулката и не бях напълно сигурен дали сте вие; най-много и съвсем основателно се учудих от това, че сте заедно. А докато бях на поляната, гдето трябваше да вървя полека и да почуквам с тоягата, не смеех да се обадя. Но я виж — добави той, — нашият мърморко почва да се посъвзема. Малко хубаво бяло вино ще го съживи.

Рицарят извади изпод дългата наметка една големичка бутилка и почна да разтърква слепите очи и да мокри устните на припадналия, който дойде постепенно в съзнание и загледа замаяно ту единия, ту другия.

— Какво щастие, Джек! — каза Дик. — Не е бил никакъв прокажен, а само сър Даниъл! Погледни!

— Глътни най-напред ей това — каза рицарят. — То ще ти възвърне мъжеството. После ще ви нахраня и ще се приберем заедно в Тънстол. Защото, Дик — продължи той, като сложи на тревата хляб и месо, — най-чистосърдечно ще ти призная, че копнея да се озова между четири стени. Откакто съм ездач, не съм изпадал в такава беда; в опасност е и животът ми, и имотът ми, а на това отгоре и горски скитници ме преследват. Но още не ми е изпята песента. Някои от моите момчета ще се доберат до замъка. Хач е с десет души; Селдън — с шест. Да, пак ще станем силни! А ако успея да се помирят с прещастливия недостоен лорд Йорк, ние с тебе, Дик, ще бъдем отново мъже и ще яздим коне!

При тия думи рицарят си напълни рог с бяло вино и вдигна безмълвна наздравица за Дик.

— Селдън — почна да мънка Дик, — Селдън... — и пак млъкна.

Сър Даниъл остави рога, без да пийне нито глътка.

— Какво? — извика той с променен глас. — Селдън? Казвай! Какво се е случило със Селдън?

Дик описа със заекване засадата и избиването на отряда. Рицарят го изслуша, но докато слушаше, лицето му се кривеше от ярост и мъка.

— Слушай — извика той, — кълна се в десницата си, че ще отмъстя! Ако не сполуча, ако не смажа по десет души за един, ръката ми да изсъхне! Аз разбих тоя Дъкуърт на пух и прах; изгоних го от дома му; изгорих подслона му; прогоних го от тоя край, а той се връща да ме предизвиква? Не, Дъкуърт, този път по-зле ще си изпатиш!

Той замълча, само лицето му продължаваше да се мръщи.

— Яжте! — извика внезапно рицарят. — А ти — обърна се той към Мечем — закълни се, че ще ме последваш право в замъка.

— Кълна се в честта си! — отвърна Мечем.

— За какво ми е честта ти? — извика рицарят. — Закълни се в щастието на майка си.

Мечем даде исканата клетва, а сър Даниъл закри отново лицето си с качулката, после взе звънеца и тоягата. Двамата му спътници трепнаха пак, като го видяха в този ужасен вид. Но рицарят бе вече станал.

— Яжте по-бързо — каза той — и вървете след мене към замъка.

С тия думи той навлезе пак в гората; звънчето се чу почти веднага, отброявайки стъпките му; седнали край непокътнатия обед, момчетата го чуваха как заглъхва полека в далечината към хълма.

— Значи ще отидеш в Тънстол? — запита Дик.

— Ще отида — каза Мечем, — щом трябва да ида. Аз съм по-храбър зад гърба на сър Даниъл, отколкото пред очите му.

Те хапнаха набързо и тръгнаха по пътеката към редеещия горен край на гората, гдето високи буки растяха самотно сред зелената морава, а птици и катерички подскачаха из клоните им. След два часа, когато започнаха да се спускат от другата страна на хълма, между върховете на дърветата се показаха червените стени и покриви на Тънстолския замък.

— Слушай — каза Мечем, като се спря, — трябва да се сбогуваш тук с приятеля си Джек, когото няма да видиш вече. Хайде, Дик, прости му за огорченията, както и той с радост и обич ти прощава.

— Защо? — запита Дик. — Щом отиваме и двама в Тънстол, смятам, че ще се виждаме пак, и то твърде често.

— Никога вече няма да видиш горкия Джек Мечем — отвърна другарят му. — Може да е бил страхлив и отегчителен, но все пак те измъкна от реката; честно слово, Дик, няма да го видиш вече!

Той разтвори обятия и двете момчета се прегърнаха и целунаха.

— Освен това, Дик — продължи Мечем, — аз имам лоши предчувствия. Сега ще видиш съвсем друг сър Даниъл; досега той преуспяваше, щастието като че отиваше само при него, но сега, когато съдбата му вече го настига и самият му живот е пред гибел, той ще бъде и за двама ни зъл господар. Може да е храбър воин, но има поглед на лъжец; в този поглед видях уплаха, Дик, а уплахата прави човека жесток като вълк. Слизаме вече в неговия дом. Света Богородице, изведи ни пак оттам!

Те продължиха да се спускат мълчаливо и най-после стигнаха до горската крепост на сър Даниъл — ниска, мрачна сграда с кръгли кули, потънала отвън в мъх и плесен, заобиколена от рова с плаващите водни лилии. Щом ги зърнаха, вратите се отвориха, подвижният мост бе спуснат и сър Даниъл, придружен от Хач и свещеника, излезе лично да ги посрещне.

КНИГА ВТОРА

ЗАМЪКЪТ

ГЛАВА I

ДИК РАЗПИТВА

Замъкът се намираше недалеко от неравния горски път. Той беше тежка правоъгълна сграда от червен камък; в ъглите му се издигаха зъбчати кръгли кули, прорязани с бойници. Вътре имаше тесен двор. Над рова, широк може би дванадесет стъпки, се спускаше само един подвижен мост. Водата се стичаше в рова по канавка, която водеше до едно езеро в гората и се охраняваше от двете южни кули. Като се изключат едно-две високи клонести дървета отдето можеше да се стреля към стените, замъкът можеше лесно да се отбранява.

В двора Дик намери няколко души от гарнизона които се готвеха за отбрана и разговаряха мрачно какво би станало, ако ги обсадят. Някои правеха стрели, други точеха отдавна неупотребявани саби; но макар че се приготвяха повечето клатеха неуверено глава.

Дванадесет души от отряда на сър Даниъл бяха оцелели в битката и промъквайки се през гората, бяха стигнали живи до замъка. Трима от тях бяха тежко ранени; двамата в Райзинхъм, при разгрома и бягството, един в гората от хората на Всеотмъщаващия Джон. Заедно с Хач, сър Даниъл и младия Шелтън, гарнизонът възлизаше на двадесет и двама боеспособни мъже. Можеше да се очаква, че постепенно ще дойдат и други. Опасността не беше значи в недостига от хора.

Сломен беше духът на бойците поради страха от черните стрели. В тия променливи времена те не се бояха много от явните си врагове — привържениците на Йорк „Светът“ — както казваха в ония дни — „може пак да се промени“, преди да ги постигне някаква беда. Но трепереваха от своите съседи — от хората в гората. Прицел на омразата им беше не само сър Даниъл. Уверени, че няма кой да ги накаже, хората му се бяха държали жестоко из целия край. Изпълнявали бяха жестоко жестоките му повели; и нито един от малката дружина, която разговаряше в двора, не можеше да каже, че не е извършил насилие или жестокост. А ето че бойната сполука бе изменила на сър Даниъл и той беше безсилен сега да защити оръдията си; изходът на една кратка битка, в която мнозина от тях не бяха участвували, превърна всички в

предатели, обявени извън закона — оредяла дружина обсадени в жалка крепост, изложени отвред на справедливата ненавист на жертвите си. А не липсваха и мрачни предупреждения за това, което ги очакваше.

В разни часове през миналата нощ седем коня без ездачи зацвилиха уплашено един след друг пред вратите на крепостта. Два бяха от отряда на Селдън; другите пет принадлежаха на бойците, заминали със сър Даниъл. Най-последно на разсъмване един копиеносец, пронизан с три стрели, се довлече залитайки до рова; той издъхна още докато го внасяха в крепостта; от това, което успя да изрече, преди да умре, можа да се разбере, че е последният оцелял от един значителен отряд.

И загорялото лице на Хач дори бе побледняло от тревога; а когато се отдалечи с Дик и научи за съдбата на Селдън, той се отпусна на една каменна пейка и направо зариде. Насядали на столчета или по каменните стъпала из слънчевите кътчета на двора, войниците го погледнаха учудено и тревожно, но никой не се осмели да запита защо е толкова разстроен.

— Да, мастър Шелтън — каза най-последно Хач, — какво ви казах аз? Всички ще свършим така. Селдън беше храбрец, обичах го като брат. Той е втората жертва; всички ще го последваме! Какво казваше онова подло стихче: „По една черна стрела във всяко черно сърце“. Не стана ли тъкмо така? Апълърд, Селдън, Смит и старият Хъмфри свършиха; а вътре Джон Картър, клетият грешник, лежи и моли да му доведат свещеник.

Дик се послуша. От едно ниско прозорче, край което разговаряха, се чуваха стенания и шепот.

— Там ли е? — запита Дик.

— Да, в стаята на втория вратар — отвърна Хач. — Толкова се мъчи и духом, и тялом, че не можахме да го внесем по-навътре. При всяка стъпка, докато го носехме, мислеше, че умира. Но сега, струва ми се, само душата му страда. Той призовава непрестанно свещеника, а сър Оливър, който знае защо, още не идва. Дълга изповед ще бъде. Клетият Апълърд и Селдън си отидоха без изповед.

Дик отиде до прозореца и погледна вътре. Стаичката беше ниска и тъмна, но той можа все пак да открие ранения войник, който охкаше на сламеника си.

— Как си, клетки Картър? — запита Дик.

— Мастър Шелтън — отговори с възбуден шепот войникът, — за бога, доведете ми свещеник. С мене е свършено; много съм зле — смъртно съм ранен. Не можете да ми помогнете с нищо друго; направете ми само това последно добро. Побързайте като честен благородник да спасите душата ми, защото на съвестта ми тежи нещо, което ще ме завлече в преизподнята.

Той заохка пак и Дик чу как скърца със зъби — може би от болка, а може би от страх.

В същия миг сър Даниъл се появи пред входа на залата с писмо в ръка.

— Момчета — каза той, — ние бяхме сразени и разбити; защо да го отричаме? По-добре да скочим пак веднага на седлата. Старият Хари шести се провали. И ние трябва да си измием ръцете и да се отречем от него. Един добър мой приятел, лорд Уенслидейл, е близък на Йоркския херцог. Аз написах на приятеля си писмо да го помоля за покровителство, като предлагам щедро обезщетение за миналото и разумна вяност за бъдещето. Не се съмнявам, че той ще бъде благосклонен. Но молба без дарове е като песен без музика; и аз го обсипах с обещания, момчета... Не се скъпих в обещанията си. Какво не ни достига тогава? Не ни достига нещо много важно... защо да крия от вас?... нещо много важно и много мъчно: няма кой да занесе писмото. Гората — както знаете — гъмжи от врагове. А трябва да се бърза, но без хитрост и предпазливост нищо няма да излезе. Кой от вас тогава ще вземе това писмо, ще го отнесе на лорд Уенслидейл и ще ми донесе неговия отговор?

Един войник скочи веднага.

— Аз ще го отнеса, ако ви е угодно — каза той. — Готов съм да си туря главата в торбата.

— Не, Дики Боуър, не може — отвърна рицарят. — Не съм съгласен. Ти си наистина хитър, но не си пъргав. Всякога изоставаш.

— Щом е така, сър Даниъл, да отида аз! — извика друг.

— Пази боже! — каза рицарят. — Ти си бърз, но не си хитрец. Ще попаднеш право в стана на Всеотмъщаващия Джон. Благодаря и на двама ви за храбростта, но и двамата не сте за тая работа.

След тях се обади Хач, но и той не бе одобрен.

— Ти ще ми трябваш тук, драги Бенет; ти си всъщност дясната ми ръка — отговори рицарят; след това няколко души се представиха

наведнъж. Сър Даниъл избра най-после един от тях и му даде писмото.

— И така — каза той, — всички зависим от твоята бързина и съобразителност. Донеси ми добър отговор и за по-малко от три седмици аз ще разчистя гората от тия дръзки разбойници. Но добре помни, Трогмортън: работата не е лека. Ще трябва да се промъкваш нощем и да вървиш като лисица; а как ще минеш Тил, не зная... Не може нито по моста, нито с лодката.

— Аз умея да плувам — отвърна Трогмортън. — Не бойте се, ще се върна здрав и читав.

— Добре, приятелю, иди сега в избата — каза сър Даниъл, — и поплувай най-напред в тъмнокафявия ейл.

С тия думи той се обърна и влезе в замъка.

— Сър Даниъл говори мъдро — каза Хач на Дик. — Докато някой по-слаб мъж би изопачил истината, той я признава откровено пред хората си. Ето, казва, какви опасности ни чакат, ето и мъчнотиите; и дори се шегува, като ги казва. Кълна се в света Варвара, че е роден за военачалник! Никой не умее да ободри войниците като него. Виж как всички се заловиха пак за работа!

Тези похвали за сър Даниъл наведоха младежа към друга мисъл.

— Бенет — каза той, — как загина баща ми?

— Не ме питайте за това — отговори Хач. — Нито знам, нито съм забъркан в тази работа; освен това аз всякога ще мълча по този въпрос, мастър Дик. Виждате ли, човек трябва да говори само каквото знае, а не да повтаря това, което други разправят. Питайте сър Оливър... или Картър, ако искате, но не и мене.

И Хач тръгна да провери часовете, като остави Дик да размишлява.

„Защо ли не иска да ми каже? — мислеше момчето. — И защо спомена Картър? Картър... да, може би Картър е участвувал.“

Той влезе в сградата, тръгна по постлания с плочи сводест коридор и скоро стигна до стаичката, гдето охкаше раненият. Щом чу, че някой влиза, Картър трепна и извика:

— Доведохте ли свещеника?

— Не още — отвърна Дик. — Най-напред трябва да ми кажеш как умря баща ми — Хари Шелтън.

Изражението на войника се промени веднага.

— Не зная — отговори упорито той.

— Не, много добре знаеш — възрази Дик. — Не се опитвай да ме мамиш.

— Казвам ви, че не зная — повтори Картър.

— Тогава — каза Дик, — ще умреш без изповед. Аз няма да мръдна оттук и можеш да си сигурен, че никакъв свещеник няма да дойде. Каква полза, че ще се изповядаш, ако нямаш намерение да поправиш злото, в което си участвувал? Изповед без покаяние е просто подигравка.

— Не казвайте, каквото мислите, мастър Дик — рече спокойно Картър. — Лошо е да се заплашва умиращ и да си кажа правото, малко ви подобава да го вършите. А още по-малко ще ви ползува. Стойте, ако искате. Ще погубите душата ми, но няма да научите нищо! Това е последната ми дума. — И раненият се обърна на другата страна.

Дик бе постъпил наистина прибързано и се засрами, че го заплаши. Но направи още един опит.

— Картър — каза той, — не ме разбирай погрешно. Аз зная, че ти си бил само оръдие в чужди ръце; слугата трябва да изпълнява заповедите на господаря си и аз не бих го обвинил за това. Но от много места почвам да чувам, че на мене, неопитния младеж, лежи тежкия дълг да отмъстя за баща си. Затова те моля, добри ми Картър, забрави, че те заплаших, и ми помогни с една дума казана доброволно, с честно покаяние.

Раненият продължаваше да мълчи; каквото и да му приказваше, Дик не можеше да изтръгне нито дума от него.

— Добре — каза той, — отивам да повикам свещеника. Каквато и да е вината ти към мене или към близките ми, не искам да бъда съзнателно виновен към никого, а най-вече към човек, който е в последния си час.

Старият боец го изслуша пак, без да продума или да помръдне; престанал бе дори да охка; и когато излизаше от стаята, Дик се възхити от тази упорита твърдост.

„Все пак — помисли той, — каква полза от смелост без разум? Ако ръцете му бяха чисти, той щеше да говори; мълчанието му издава тайната повече от всякакво признание. Да, доказателствата се сипят отвред. Било сам, било с помощта на свои хора, сър Даниъл е убиец на баща ми.“

Дик се спря с измъчено сърце в каменния коридор. Нима тъкмо сега, когато щастието напусна сър Даниъл, когато той е обсаден от стрелците на Черната стрела и поставен въвн от закона от победоносните привърженици на йоркския херцог, и Дик ще трябва да се обърне против човека, който го отгледа и изучи, който го наказваше наистина строго, но и неуморно го закриляше? Колко жестоко би било това, ако му се наложеше да го стори!

„Дай боже да е невинен!“ — каза си той.

По каменните плочи се чуха стъпки и сър Оливър се приближи бавно към момчето.

— Един човек ви чака с нетърпение — каза Дик.

— Тъкмо при него отивам, добри Ричард — каза свещеникът. — Клетият Картър! С нищо не може да му се помогне вече.

— А при това душата му страда повече от тялото — отговори Дик.

— Видя ли го? — запита сър Оливър, като трепна.

— Ей сега бях при него — отговори Дик.

— Какво казва... какво казва?... — запита особено нетърпеливо свещеникът.

— Много жално ви призоваваше, сър Оливър. Добре би било да побързате, защото той ужасно страда — отговори момчето.

— Отивам право при него — отговори свещеникът. — Какво да се прави, всички сме грешни и всички ще умрем, драги Ричард.

— Да, сър, добре би било всички да умрем като честни хора — отговори Дик.

Свещеникът наведе поглед, благослови едва чуто и отмина.

„И той значи! — помисли Дик. — Той, който ме учеше на благочестие! В какъв свят живея, ако всички, които се грижат за мене, са опръскани с кръвта на баща ми! Отмъщение ли? Каква тежка участ, ако трябва да отмъщавам на приятелите си!“

Тази мисъл му напомни за Мечем. Той се усмихна при спомена за странния другар и се запита где ли е той сега. Младежът изчезна още щом стигнаха в замъка, а Дик копнееше да се разговори пак с него.

Час по-късно, след литургията, отслужена набързо от сър Оливър, всички влязоха в замъка за обед. Обедната зала беше продълговато ниско помещение, постлано със зелена тръстика; по

стените имаше килими, изобразяващи диваци и ловни кучета; тук-там бяха окачени копия, лъкове и щитове; в голямата камина пламтеше огън; покрай стените имаше тапицирани пейки. А наредената сред залата трапеза очакваше тия, които щяха да обядват. Нито сър Даниъл, нито съпругата му се явиха на обед. Отсъствуваше и сър Оливър. Не се спомена нито дума и за Мечем. Дик започна да се тревожи, спомни си тъжните предчувствия на своя другар и се запита дали наистина не му се е случило нещо лошо в този дом.

След обедата срещна Гуди Хач, която бързаше да отиде при лейди Брекли.

— Моля ти се, Гуди — каза той, — где е мастър Мечем? Видях, че ти го въведе, когато пристигнахме.

Старицата се засмя с глас.

— Ах, мастър Дик — каза тя. — Какви зорки очи имате! — и пак се засмя!

— Но къде е той наистина? — настоя Дик.

— Никога вече няма да го видите — отговори тя. — Положително никога.

— Щом няма да го видя — отвърна момчето, — искам да зная поне защо. Той не дойде тук доброволно, а аз съм негов най-добър закрилник и ще се погрижа да се отнасят добре с него. Тайните наоколо ми станаха толкова много, че почват да ми дотягат.

Но още докато говореше, на рамото му се сложи една тежка ръка. Бенет Хач застана незабелязано зад него и с палеца си даде знак на жена си да си върви.

— Приятелю Дик — каза той, щом останаха сами, — да не сте налудничав или малоумен? Ако не умеете да мълчите, по-добре е да сте в океана, отколкото в Тънстолския замък. Разпитвахте мене, досаждахте на Картър, изплашихте с намеците си попчето. Дръжте се по-благоразумно, глупчо; а сега, когато сър Даниъл ще ви повика, за бога, бъдете спокоен и любезен с него. Той ще ви подложи на строг разпит. Внимавайте какво ще отговаряте.

— Хач — отвърна Дик, — всичко това намирисва на нечиста съвест.

— Ако не поумнеете, скоро ще ви замирише и на кръв — отговори Бенет. — Аз само ви предупреждавам. Ето че идват вече да ви викат.

И наистина в същия миг един слуга дойде откъм двора да повика Дик при сър Даниъл.

ГЛАВА II

ДВЕ КЛЕТВИ

Сър Даниъл беше в залата и се разхождаше гневно пред камината, очаквайки Дик. Освен сър Даниъл тук беше само сър Оливър, който се бе оттеглил смирено в един ъгъл, гдето прелистваше требничето си и мърмореше молитви.

— Викали сте ме, сър Даниъл — каза младият Шелтън, като влезе.

— Да, виках те — отговори рицарят. — Какви слухове стигат до ушите ми? Толкова лош опекун ли съм бил към тебе, да бързаш да проявяваш недоверие към мене? Или като виждаш, че засега не ми върви, смяташ да ме изоставиш? Ей богу, баща ти не беше такъв! Той не напускаше приятеля си и в сполука, и в несполука. Но ти, Дик, както изглежда, си другар само в сполука и сега търсиш повод да се освободиш от верността, която ми дължиш.

— Ако позволите, сър Даниъл, това не е вярно — отвърна твърдо Дик. — Аз съм благодарен и верен, комуто дължа благодарност и вяност. И преди всичко благодаря на вас и на сър Оливър; и двамата имате повече от всеки друг права върху мене; бих бил куче, ако забравя това.

— Умееш да говориш — каза сър Даниъл, след това избухна внезапно: — Но благодарността и верността са думи, Дик Шелтън — продължи той, — а аз гледам делата. Сега, когато съм в опасност, когато името ми е опетнено, земите ми похитени, горите ми пълни с хора, жадуващи да ме погубят, как проявяваш ти своята благодарност и вяност? Останали са ми съвсем малко предани хора; знак на благодарност и на вяност ли е да тровиш сърцата им с коварни шушукания? Не ми трябва такава благодарност; но да видим сега какво искаш! Казвай: ние ще ти отговорим. Ако имаш нещо против мене, кажи го направо.

— Сър — отговори Дик, — баща ми загина още когато бях дете. До мене стигнаха слухове, че е бил подло убит. Стигнаха слухове... не искам да крия нищо... че вие сте замесен в това злодеяние. И

откровено казано, съзнанието ми няма да се успокои и аз не ще мога да ви помагам искрено, докато не разреши съмненията си.

Сър Даниъл седна в едно дълбоко кресло, подпря с ръка брадата си и загледа втренчено Дик.

— И ти мислиш, че аз бих могъл да бъда настойник на сина на човек, когото съм убил? — запита той.

— Да — каза Дик, — простете, ако отговорът ми бъде малко груб, но вие знаете много добре, че настойничеството е нещо много изгодно. Нима вие не се ползувахте през всичкото време от доходите на моите имоти и от хората ми? Нима не уреждате брака ми? Не зная какво ще спечелите от него, но сигурно ще спечелите. Още веднъж моля да ми простите, но ако сте били способен на низостта да убие човек, който ви се е доверил, сигурно има достатъчно основания да извършите една по-малко низост.

— Когато бях на твоите години — каза строго сър Даниъл, — аз не бях толкова мнителен. А защо и сър Оливър, един духовник, да е виновен в това дело?

— Защото, сър Даниъл — отговори Дик, — кучето тича, гдето му заповяда господарят. Всички знаят, че този духовник е ваше оръдие. Аз говоря съвсем откровено: не е време за любезничене. А не получавам никакъв отговор. Вие само ми задавате нови въпроси. Съветвам ви да внимавате, сър Даниъл, защото по този начин вие само подхранвате, вместо да разсейвате съмненията ми.

— Ще ти отговоря откровено, мастър Ричард — каза рицарят. — Нечестно би било да не призная, че ти ме разгневи. Но и разгневен дори, ще бъда справедлив. Ела да си приказваме така, когато станеш мъж и когато аз не ще бъда обвързан от настойничеството си. Ела тогава и аз ще ти отговоря, както заслужаваш — с пестник по мутрата. А дотогава имаш два пътя: или да премълчаваш тия обиди, да не приказваш много и да се сражаваш за човека, който те е отгледал и се е сражавал за тебе, когато беше, малък; или — вратата ти е отворена, гората е пълна с мои врагове — върви при тях!

Настроението, с което бяха изречени тия думи, и погледът, който ги придружи, слисаха Дик, но той все пак забеляза, че не отговориха на въпроса му.

— От все сърце искам да ви повярвам, сър Даниъл — отговори той. — Убедете ме, че нямате вина.

— Стига ли ти честната ми дума, Дик? — запита рицарят.

— Да — отговори младежът.

— Давам ти я тогава — отвърна сър Даниъл. — Кълна се в честта си, във вечното блаженство на душата си, в отговора, който ще трябва да дам на оня свят за всичките си дела, че не съм замесен в смъртта на баща ти!

Той протегна ръка, която Дик стисна сърдечно. И двамата не забелязаха как свещеникът се понадигна от мястото си, обзет от ужас и мъка при изричането на тази тържествена, но лъжлива клетва.

— Ах — каза Дик, — дано бъдете великодушен и ми простите! Какъв скот бях да не ви вярвам! Но давам дума, че никога вече няма да се усъмня във вас!

— Прощавам ти, Дик — отговори сър Даниъл. — Ти не познаваш още хората и клеветническия им нрав.

— Аз заслужавам още по-голямо порицание, защото негодяите сочеха не направо вас, а сър Оливър.

При тези думи той се обърна към свещеника и не можа да не изрече последната дума. Високият, червендалест, едър, самоуверен мъж беше просто неузнаваем; червенината по лицето бе изчезнала, ръцете и нозете му бяха безпомощно отпуснати, устните нашепваха молитви, а при неочаквания поглед на Дик той изрева като див звяр и скри лице в ръцете си.

Сър Даниъл се озова с две крачки до него и го улови яростно за рамото. В тоя миг всички подозрения на Дик се събудиха отново.

— И сър Оливър трябва да се закълне — каза той. — Него именно обвиниха.

— Ще се закълне — каза рицарят.

Сър Оливър размаха мълчаливо ръце.

— Ей богу, ще се закълнеш — извика сър Даниъл извън себе си от ярост. — Ще се закълнеш върху ей тази книга — продължи той, като вдигна падналия на пода требник. — Какво? Искаш да се усъмня в тебе ли? Закълни се, казвам ти! Закълни се!

Но свещеникът все още не можеше да заговори. Задушаваше го почти еднакъв ужас от сър Даниъл и от лъжливата клетва.

Тъкмо в тоя миг цветното стъкло на високия прозорец бе пробито от една черна стрела, която полетя, заби се и се олюля върху дългата трапеза.

Сър Оливър изпищя и припадна върху постлания с тръстики под, а рицарят, последван от Дик, изхвъркна на двора и изтича по извитата стълба към зъбчатата кула. Всички стражи бяха нащрек. Слънцето бе огряло спокойно осеяните с дървета зелени морави и гористите хълмове, които затваряха кръгозора. Ни следа от нападател.

— Откъде долетя тази стрела? — запита рицарят.

— Ей от онзи гъсталак, сър Даниъл — отговори един часовой.

Рицарят постоя замислен. После се обърна към Дик.

— Дик — каза той, — остани при тия момци. Поставям те на пост тук. А колкото до свещеника, ако откаже да се оправдае, ще разбере защо го прави. Почвам да споделям донякъде подозренията ти. Уверявам те, че ще се закълне; ако не се закълне, ще докажем виновността му.

Дик отговори някак студено, а рицарят го изглежда изпитателно и побърза да се върне в залата. Там погледна най-напред стрелата. Не бе виждал досега такава стрела и докато я въртеше в ръцете си, се изплаши от черния ѝ цвят. И тази стрела имаше надпис, само една дума: „Заровен“.

— Ха! — избухна той. — Знаят значи, че съм тук! Заровен! Но между тях няма куче, което би могло да ме изрови оттук!

Сър Оливър се бе посъзвел и се мъчеше да се изправи.

— Уви, сър Даниъл — простена той, — изрекохте ужасна клетва! Сега сте прокълнат до веки веков.

— Да, простако — отвърна рицарят, — аз наистина се заклев, но твоята клетва ще бъде по-ужасна от моята. Ти ще се закълнеш в самия Холиудски кръст! Размисли и подбери думите си. Ще се закълнеш до довечера.

— Господ да ви просветли! — отговори свещеникът. — И да отклони сърцето ви от такова беззаконие.

— Слушай, добри отче — каза сър Даниъл, — ако си за благочестието, няма какво да приказвам с тебе; само че се сещаш малко късничко за него. Но ако си склонен поне малко към благоразумие, изслушай ме. Това момче почва да ме дразни като оса. А ми е потребно, защото ще получа пари за брака му. Но признавам откровено, че ако продължава да ми досажда, ще отиде при баща си. Заповядах вече да го преместят в стаята над параклиса. Ако можеш да се закълнеш убедително и самоуверено, че си невинен, толкова по-

добре; момчето ще се поуспокои и аз ще го пощадя. Но ако се запънеш, побледнееш или изобщо се объркаш при заклеването, той няма да ти повярва и бог ми е свидетел, че ще загине. Размисли.

— В стаята над параклиса! — промълви задъхано свещеникът.

— В нея — отвърна рицарят. — Ако искаш да го спасиш, спаси го, а ако не искаш, моля, върви по дяволите и ме остави на мира! Ако бях припрян, бих те пронизал досега с меч си заради нетърпимата ти страхливост и глупост. Избра ли? Казвай!

— Избрах — каза свещеникът. — Бог да ми прости, не избрах злото, за да сторя добро. Ще се закълна, за да спася момчето.

— Така е най-добре! — каза сър Даниъл. — Прати тогава да го повикат веднага. Ще се видите насаме. Но аз ще ви наблюдавам. Ще бъда в другата стая, зад картините.

Рицарят повдигна окачения на стената гоблен, който се спусна веднага зад него. Чу се щракане на пружина, след това скърцане на стълба.

Останал сам, сър Оливър погледна плахо закритата с гоблен стена и се прекръсти изплашено и съкрушено.

— Да, щом го пращат в стаята над параклиса — промълви той, — трябва да го спася, дори с цената на собствената си душа.

След три минути, повикан от друг пратеник, Дик намери сър Оливър застанал до масата в залата, решителен и пребледнял.

— Ричард Шелтън — каза той, — ти поиска да се закълна. Бих могъл да се възмутя и да откажа, но миналото ме привързва към тебе и аз ще изпълня желанието ти. Кълна се в честния Холиудски кръст, че не съм убил баща ти.

— Сър Оливър — отговори Дик, — това разбрах още когато прочетохме първото писмо на Всеотмъщаващия Джон. Позвовете все пак да ви задам два въпроса. Вие не сте го убили: приемам. Но нямате ли някакво участие в убийството?

— Никакво — каза сър Оливър, като правеше в същото време знаци с очи и устни, сякаш искаше да го предупреди за нещо, а не смее да се изкаже гласно.

Дик го погледна учудено, после се обърна и огледа празната стая.

— Какво ви е? — запита той.

— Нищо — отговори свещеникът, като побърза да промени изражението си. — Нищо. Просто не ми е добре, болен съм. Аз... аз...

моля ти се, Дик, трябва да си отида. Кълна се в честния Холиудски кръст, че не съм извършил нито насилие, нито предателство. Успокой се, добри момко. Сбогом!

И той се измъкна с необичайна бързина из залата.

Дик остана като закован на мястото си; погледът му оглеждаше стаята, лицето му изразяваше непрестанно сменящи се чувства — изненада, съмнение, подозрение и веселост. Постепенно съзнанието му се проясни и подозренията надделяха, а след това се замениха с увереност в най-лошото. Той вдигна глава и веднага трепна. В горния край на гоблена, който закриваше стената, бе представен дивак-ловец. В едната си ръка той държеше допрян до устата рог, в другата — голямо копие. Лицето му беше черно, защото ловецът беше африканец.

Той именно изплаши Ричард Шелтън. Слънцето не светеше вече в прозорците на залата, а в същия миг огънят пламна по-силно в широката камина и озари с променлив светлик тавана и завесите. При това осветление черният дивак мигна със свършено бял клепач.

Дик не снемаше поглед от окото. Осветено от пламъка, то блестеше като скъпоценен камък; беше влажно, живо око. Белият клепач се спусна пак за миг, после окото изчезна.

Не можеше да има никакво съмнение. Живото око, което го бе наблюдавало през прореза в гоблена, си бе отишло. Пламъкът от камината не се отразяваше вече в него.

Дик разбра изведнъж ужаса на своето положение. В съзнанието му изникнаха предупрежденията на Хач, безгласните знаци на свещеника, окото, което го бе наблюдавало от стената. Той разбра, че са го подложили на изпитание, че бе издал отново подозренията си и само някакво чудо би могло да го спаси.

„Ако не успея да се измъкна от този дом — помисли той, — свършено е с мене! Горкият Мечем! В какво змийско гнездо го доведох!“

Той още размишляваше, когато един запъхтян слуга дойде да му помогне да пренесе оръжието, дрехите и книгите си в друга стая.

— В друга стая ли? — повтори Дик. — Защо? В каква стая?

— В стаята над параклиса — отговори слугата.

— Тя отдавна е необитаема — каза замислено Дик. — Каква е тази стая?

— Много е хубава — отговори войникът. — Само че... — добави той по-тихо — казват, че там се явявали призраци.

— Призраци ли? — повтори Дик и изтръпна. — Не съм чувал такова нещо. Какви призраци?

Слугата се огледа, след това прошепна едва чуто:

— Призракът на клисаря от черквата Свети Йоан. Оставили го веднъж да пренощува там, а на сутринта — пфуй! — Изчезнал! Разправят, че го отвлякъл сатаната; сигурно защото преди това пил до късно през нощта.

Дик тръгна с мрачни предчувствия подир слугата.

ГЛАВА III

СТАЯТА НАД ПАРАКЛИСА

От площадката на кулата не се виждаше нищо. Слънцето клонеше на заник и най-после залезе, но пред погледа на бдителните часовои от Тънстолския замък не се мярна жива душа.

Когато най-после се стъмни напълно, заведоха Трогмортън в една стая с прозорец към ъгъла на рова и го спуснаха много внимателно; няколко мига чуваха пляскането на водата от плуването му, после някаква черна фигура излезе в отсрещния върбалак и пропълзя из тревата. Сър Даниъл и Хач се заслушваха около половин час, но наоколо беше съвсем тихо. Вестоносецът се бе измъкнал благополучно.

Лицето на сър Даниъл се проясни. Той се обърна към Хач.

— Бенет — каза той, — този Всеотмъщаващ Джон е все пак само човек. Той спи и ние ще му видим работата, дявол да го вземе!

През целия следобед и вечерта те непрекъснато пращаха Дик насам-натам; заповедите летяха една след друга, така че той се слича от броя на поръченията и бързината, с която трябваше да ги изпълнява. През това време той не видя нито сър Оливър, нито Мечем, но непрестанно мислеше и за двамата. Главната му цел сега беше да избяга колкото може по-скоро от Тънстолския замък; а искаше все пак да поприказва с тях, преди да се махне оттук.

Най-после взе лампата и тръгна да се качи в новото си жилище. Стаята беше просторна, ниска, малко мрачна. Прозорецът гледаше към рова и при все че беше толкова високо, имаше железни пречки. Леглото беше разкошно: едната възглавница беше напълнена с пух, другата — с лавандула, по завивката бяха изтъкани червени рози. В стените имаше долапи, заключени или затворени с катинари и закрити от погледа с тъмни гоблени. Дик обиколи стаята, повдигна гоблените, почука, опита се напразно да отвори долапите. Провери, че вратата е солидна, със здрава заключалка, после остави лампата на една поставка и още веднъж се огледа наоколо.

Защо го бяха пратили в тази стая? Тя беше по-просторна и разкошна от неговата. Дали е някаква клопка? Има ли таен вход? Наистина ли се явяват призраци? Кръвта поизстина малко в жилите му.

Точно над главата му по плочите се чува тежките стъпки на часовая. Дик знаеше, че под тази стая е сводестият параклис, а до параклиса беше залата. Оттам имаше несъмнено таен изход; доказателство беше окото, което го бе наблюдавало през гоблена. Много вероятно е същият изход да води до параклиса, а оттам и до тази стая.

Той чувствуваше, че би било безумие да заспи в такова място. Пригответи оръжието си и се настани в ъгъла зад вратата. Ако го очаква нападение, ще продаде скъпо кожата си.

По площадката на кулата се чува стъпки на повече хора, някой запита за паролата, друг я каза; смениха стражата.

В същия миг някой подраска на вратата му, драскането се усили и един глас прошепна:

— Дик, Дик, аз съм!

Дик скочи, дръпна лоста на вратата и пусна Мечем. Той беше много бледен, в едната си ръка държеше лампа, в другата — изваден меч.

— Затвори вратата! — прошепна Мечем. — По-бързо, Дик! Този дом е пълен с издайници; чувах, като вървяха подир мене в коридорите; чувах как дишат зад гоблените.

— Добре, бъде спокоен, затворих — отговори Дик. — В безопасност сме, ако човек може да бъде в безопасност между тия стени. От сърце се радвам, че те виждам. Ей богу, момко, мислех, че са те препратили на оня свят. Где се криеш?

— Не е важно — отговори Мечем. — Не е важно, щом се видяхме пак. Но, Дик, отвори ли ти някой очите? Каза ли ти какво мислят да правят утре?

— Не — отговори Дик. — Какво мислят да правят?

— Не зная утре ли, или тази нощ — каза Мечем, — но сега или утре смятат да те убият. Зная съвсем положително: чух ги, като си шушнеха; да, все едно, че ми го казаха.

— Така ли? — отвърна Дик. — И аз се досещах за такова нещо.

Той разказа подробно на Мечем случките през деня.

След като го изслуша, Мечем стана и започна да оглежда стаята.

— Не — каза той, — не се вижда никакъв вход. И все пак несъмнено има някакъв таен вход. Аз ще остана при тебе, Дик. Ако ти е съдено да умреш, и аз ще умра с тебе. А мога и да ти помогна — виж! Откраднах един меч. Ще се бия! Ако знаеш някакъв таен изход, който бихме могли да отворим, или някой прозорец, отгдето бихме могли да се спуснем, готов съм да посрещна с радост всяка опасност, за да избягам с тебе.

— Джек — каза Дик, — кълна се, Джек, ти си най-добрият, най-верният и най-храбрият човек в цяла Англия! Дай си ръката, Джек!

И сграбчи мълчаливо ръката на Мечем.

— Слушай сега — продължи Дик, има един прозорец, отгдето спуснаха вестоносеца; въжето трябва да е още в стаята. Това е все пак някаква надежда.

— Шшт! — каза Мечем.

И двамата се послушаха. Под стаята се чу шум, след малко стихна, после се поднови.

— Някой ходи в стаята долу — прошепна Мечем.

— Не — отвърна Дик, — долу няма стая, ние сме над параклиса. Навярно убиецът минава през тайния ход. Да дойде! Няма да му бъде леко.

И той скръцна със зъби.

— Да загасим лампите — каза Мечем. — Може пък някак да се издаде.

Угасиха и двете лампи и се притаиха като мъртви. Стъпките долу бяха много тихи, но все пак се чуваха. Няколко пъти се приближиха и отдалечиха, най-последно се чу звънко завъртване на ключ, последвано от продължително затишие.

После стъпките се чува отново, а след това в най-отдалечения ъгъл на стаята между дъските на пода блесна неочаквано тясна ивица светлина. Ивицата се разшири, отвори се един таен вход на пода и ярък лъч нахлу в стаята. Те виждаха силната ръка, която повдигаше капака: Дик вдигна арбалета си, очаквайки да се появи главата.

Но тя не се показва. Защото нейде далеко в замъка се чува викове. Отначало само един, след това много гласове повтаряха някакво име. Явно бе, че този шум смути убиеца, защото той спусна тихо капака на тайния ход и момчетата чува отново под пода бързо отдалечаващи се стъпки.

Имаха само миг за отдых. Дик си пое дълбоко дъх и едва сега се вслуша в суматохата, която попречи на нападението и вместо да стихне, все повече се засилваше. Из целия замък се чуваше тичане, отваряне и блъскане на врати. А гласът на сър Даниъл надвишаваше общата врява, викайки:

— Джоана!

— Джоана?! — повтори Дик. — Коя ли е пък тази чума? Тук няма, нито е имало някаква Джоана. Какво значи това?

Мечем мълчеше. Изглеждаше унесен някъде далеко. През прозореца се вмъкваше само слабата звездна светлина, така че в ъгъла, гдето стояха момчетата, беше съвсем тъмно.

— Джек — каза Дик, — не зная где си бил днес. Но виждал ли си тая Джоана?

— Не — отвърна Мечем. — Не съм я виждал.

— И не си чувал нещо за нея? — продължи Дик.

Стъпките се приближиха. На двора сър Даниъл все още викаше Джоана.

— А чувал ли си нещо за нея? — повтори Дик.

— Чувах — каза Мечем.

— Как трепери гласът ти? Какво ти е? — каза Дик. — Тази Джоана е истинско щастие: отвлече вниманието им от нас.

— Дик! — извика Мечем. — Аз съм загубен; и двамата сме загубени! Да бягаме, докато е време. Те няма да мирясат, докато не ме намерят. Или ето що: остави ме да изляза сама; докато се занимават с мене, ти ще избягаш. Пусни ме, Дик... добри ми Дик, пусни ме да си вървя!

— Господи! — извика той. — Та ти не си Джек, а Джоана Седли! Девойката, която не иска да се омъжи за мене.

Девойката стоеше до него безмълвна и неподвижна. Дик помълча, след това заговори пак:

— Джоана, ти спаси живота ми, както и аз спасих твоя; видяхме заедно пролята кръв, бяхме приятели и врагове... Да, аз извадих ремъка си да те нашибам и през всичкото време мислех, че си момче. Но сега ме чака смърт, часът ми е дошъл, затова искам да ти кажа, преди да умра: ти си най-добрата и най-храбрата девойка на тоя свят и ако остана жив, ще се ожения със затворени очи за тебе; но жив или мъртъв, знай, че те обичам.

Тя не отговори.

— Хайде, Джек — каза Дик. — Продумай! Бъди добра девойка, кажи, че ме обичаш!

— Та няма щях да бъда тук, ако не те обичах — извика тя.

— Добре, слушай сега — продължи Дик. — Ако успеем да се измъкнем оттук живи, ще се оженим, а ако умрем, ще умрем заедно. Но как можа да намериш стаята ми?

— Попитах госпожа Хач — отговори девойката.

— Тя е сигурен човек, няма да те издаде. Имаме време тогава.

В същия миг, сякаш за да опровергават думите му, по ходника се чуха стъпки и някой заблъска грубо с пестници вратата.

— Насам! — извика един глас. — Отваряй, мастър Дик! Отваряй!

Дик не мръдна и не отговори.

— Свършено е — каза девойката и прегърна Дик.

Войниците почнаха да блъскат един след друг вратата. После пристигна самият сър Даниъл и блъскането спря изведнъж.

— Не ставай муле, Дик — завика рицарят. — И седемте спящи рицари биха се събудили от такъв шум. Знаем, че тя е при тебе. Отвори вратата!

Дик не се обади.

— Изкъртете вратата! — заповяда сър Даниъл.

Войниците заудряха веднага с пестници и ритници вратата. Макар че беше здрава и добре заключена, тя все пак би паднала скоро, но съдбата се намеси повторно. Сред грохота на ударите се чу вик на часовой; последва втори, по всички площадки на кулите се развикаха, откъм гората се чуха други гласове. В първия миг можеше да се помисли, че бегълците от гората нападат замъка. Сър Даниъл и помагачите му изоставиха вратата на Дик и се втурнаха да отбраняват крепостните стени.

— Спасени сме! — извика Дик.

Той сграбчи с две ръце тежкия стар креват и се напъна да го помести, но креватът не мръдна от мястото си.

— Помогни ми, Джек. Ако искаш да се спасим, помогни ми с все сили! — извика той.

Те успяха с общи усилия да издърпат тежкия дъбов креват и да залостят с него вратата.

— Ти само влоши положението — каза тъжно Джоана. — Сега той ще влезе през тайния вход.

— Нищо подобно — възрази Дик. — Той не ще посмее да издаде тайната си пред толкова много хора. А ние ще се измъкнем оттам. Чуваш ли? Нападението престана! Не, не е било нападение!

Наистина не беше нападение, а пристигането на нова дружинка бегълци от разгрома при Райзинхъм. Те бяха успели да се промъкнат през гората, закриляни от нощта; пуснаха ги да влязат през главния вход и сега те слизаха от конете сред тропот от копита и звън на оръжия и брони.

— Ей сега ще се върне — каза Дик. — По-скоро към тайния вход!

Той запали лампата и двамата отидоха в другия ъгъл на стаята. Лесно намериха цепнатината, отгдето все още проникваше слаб светлик. Дик избра от малобройното си въоръжение един по-здрав нож, пхна го дълбоко в цепнатината и натисна с все сили дръжката му. Вратичката мръдна, пооткрехна се и най-после се отвори. Младежите я хванаха и отместиха назад. Тук започваха няколко стъпала; на най-долното от тях предполагаемият убиец бе оставил запалена лампа.

— Слизай пръв и вземи лампата — каза Дик. — Аз ще слеза подир тебе, за да затворя вратичката.

Тя слезоха един след друг, а когато Дик спускаше вратичката на тайния вход, по вратата на стаята му заблъскаха отново.

ГЛАВА IV

ТАЙНИЯТ ПОДЗЕМЕН ХОД

Подземният ход, гдето Дик и Джоана се озоваха, беше тесен, мръсен и къс. На другия му край се виждаше полуотворена врата; навярно същата, която нападателят бе отключил. От тавана висяха гъсти паяжини, по плочите на пода отекваха звънко и най-леките стъпки.

Зад тази врата тайният ход се раздвояваше под прав ъгъл. Дик тръгна наслуки по едната пътека и двамата младежи се втурнаха с гръмко отекващи стъпки покрай купола на параклиса. При смътната светлина на лампата сводестият покрив напомняше гърба на кит. Тук-там по него се съзираха тесни бойници, закрити отвътре от резбата на корнизите; като погледна през една от тях, Дик видя каменния под на параклиса, олтара със запалените свещи и простряния ничком пред стъпалата му сър Оливър, който се молеше с вдигнати ръце.

Като стигнаха до края на ходника, те слязоха по няколко стъпала. Пътеката стана по-тясна; стената от едната ѝ страна беше дървена, между цепнатините се чуваше говор и се съзираха мигащи светлинки; най-послед те се озоваха внезапно пред едно кръгло отворче, голямо колкото човешко око. През него Дик видя залата, гдето пет-шест мъже в кожени жакети, насядали около трапезата, пиеха жадно и ядяха баница с еленово месо. Сигурно бяха новодошлите.

— Оттук не може — каза Дик. — Да се върнем.

— Не — каза Джоана. — Може да има изход по-нататък.

И тя продължи напред. Но след няколко ярда пътеката свърши пред една малка стълба; ясно беше, че докато войниците са в залата, ще е невъзможно да избягат оттук.

Те се върнаха почти тичешком и тръгнаха да проверят накъде води другото разклонение на пътеката. То беше извънредно тясно — някой по-едър мъж не би могъл да мине през него. Трябваше постоянно да слизат и да се качват по стръмни стълбички; най-послед и Дик дори загуби представа где се намират.

Пътеката стана още по-тясна и по-ниска, стълбите водеха сега все надолу, стените и от двете страни бяха влажни и лепкави, нейде далеко напред се чуваше как цвъртят и дращят плъхове.

— Трябва да сме в подземиято на кулата — забеляза Дик.

— А все още няма изход — добави Джоана.

— Няма, но трябва да има! — отговори Дик.

И наистина те стигнаха до един остър завой, гдето пътеката свърши с няколко стъпала, които водеха нагоре. Изходът от тази стълба беше затворен с тежка каменна плоча. И двамата се опитаха да я вдигнат с гърбовете си, но тя не помръдна.

— Някой я натиска — каза Джоана.

— Не — отговори Дик. — И десет души да я натискат, пак би помръднала поне малко. А това нещо е неподвижно като скала. Върху плочата има някаква тежест. Оттук няма изход: ей богу, добри ми Джек, все едно, че сме вече затворници с окови на нозете. Седни сега да поговорим. А след малко ще се върнем; дано не бъдат толкова бдителни тогава; кой знае? Може пък и да се измъкнем някак. Но според моето скромно мнение, загубени сме!

— Дик — извика Джоана, — злополучен е бил денят, когато ме видя! Защото аз те доведох тук като някоя нещастна и неблагодарна девойка.

— Смешни приказки! — възрази Дик. — Щом нещо трябва да стане, то става. Но вместо да жалиш за себе си и за мене, я по-добре ми разправи коя си и как попадна в ръцете на сър Даниъл.

— И аз съм като тебе сирак без баща и майка — каза Джоана, — и за най-голямо мое, а сега и твое нещастие, съм богата наследница. Мой опекун беше лорд Фоксхем, но изглежда, че сър Даниъл е получил от краля срещу голям откуп правото да ме омъжи. Още когато съм била бебе, двама знатни и богати мъже се борили за правото да ме омъжат; докато порасна, светът се промени и сър Даниъл откупи от новия канцлер опекунството зад гърба на лорд Фоксхем. После светът пак се промени, лорд Фоксхем откупи зад гърба на сър Даниъл правото да ме омъжи; те продължаваха да враждуват така, но аз бях все пак у лорд Фоксхем, който беше много добър опекун. Най-после трябваше да ме омъжат... или по-право, да ме продадат. Лорд Фоксхем щеше да получи петстотин лири за мене. Годеникът се наричаше Хемли и тъкмо утре, Дик, щяха да ме сгодят. Ако не беше сър Даниъл, щяха да ме

омъжат и тогава, Дик... мили Дик, никога нямаше да те срещна. При тези думи тя взе ръката му и нежно и грациозно я целуна; Дик също взе ръката ѝ и я целуна.

— И така — продължи тя — сър Даниъл ме отвлече ненадейно от градината, когато се разхождах, и ме накара да се облека в тези мъжки дрехи, а това е смъртен грях за една жена; пък и не ми приличат. После, както знаеш, ме отведе в Кетли и ми каза, че ще ме омъжи за тебе; но аз бях твърдо решила да се омъжа за Хемли — напук на сър Даниъл.

— А-а! — извика Дик. — Значи ти обичаш тоя Хемли!

— Не — отвърна Джоана. — Никак. Просто мразех сър Даниъл. Но след това, Дик, ти ми помогна, беше безкрайно добър, много храбър и сърцето ми се привърза въпреки волята ми към тебе; така че, ако успеем някак да се отървем, с радост ще се омъжа за тебе. А ако жестоката съдба не го допусне, пак всякога ще те обичам. И ще ти бъда вярна, докато съм жива.

— А пък аз — каза Дик — пет пари не давах за никоя жена, докато те срещнах. Но към тебе се привързах още когато те смятах за момче. И те жалех, без да зная защо; когато реших да те нашибам с ремъка, ръката ми не искаше да мръдне. А когато ми призна, че си девойка, Джек — ще те наричам Джек, както и досега, — разбрах, че ти си именно девойка за мене. Слушай! — прекъсна мисълта си той. — Някой иде.

И наистина нечий тежки стъпки отекнаха в кънтящия ходник и цели пълчища плъхове се разтичаха отново.

Дик огледа мястото. Внезапният завой му даваше предимство: прикрит зад стената, можеше да хвърли стрела без опасност за него. Само лампата беше много близо, затова той я занесе тичешком докъм средата на ходника, върна се и застана нащрек.

След малко от другия край се показва Бенет. Изглеждаше, че е сам; в ръката си държеше запалена факла, та беше много лесно да се прицелиш в него.

— Стой, Бенет! — извика Дик. — Още една стъпка — и ще те убия!

— Тук сте били значи! — отвърна Хач, като се взираше в тъмнината. — Не ви виждам. Аха! Разумно сте постъпили, Дик: оставили сте лампата напред! Ей богу, при все че щяхте да

простреляте жалката ми кожа, радвам се, че използвахте уроците, които ви давах. А сега казвайте защо сте тук? Какво търсите? Защо искахте да стреляте срещу един добър стар приятел? С вас ли е младата дама?

— Не, Бенет, аз би трябвало да питам, а ти да отговаряш — възрази Дик. — Защо животът ми е в опасност? Защо идват да ме убият тайно в леглото ми? Защо трябва да се крия из замъка на своя опекун, и то от приятели, между които съм живял и никога не съм огорчил?

— Мастър Дик, мастър Дик — каза Бенет, — какво ви казах? Вие сте най-храбрият и прозорлив младеж, който съм срещал, но сте без капка лукавство.

— Да — отвърна Дик, — виждам, че ти знаеш всичко и че аз съм наистина обречен. Добре тогава. Аз оставам тук. Нека сър Даниъл ме изкара, ако може.

Хач помълча.

— Слушайте — започна той, — аз ще се върна при сър Даниъл да му кажа где сте и как сте се настанили; всъщност затова съм и изпратен. А вие, ако не сте глупак, ще сторите най-добре да избягате, преди да се върна.

— Да избягам ли? — повтори Дик. — Бих избягал досега, ако знаех как. Вратата на изхода не мръдва.

— Опипайте с ръка ъгъла — ще намерите нещо — отговори Бенет. — Въжето, с което спуснаха Трогмортън, е все още в кафявата стая. Сбогом.

Хач се обърна и изчезна из завоите на пътеката.

Дик донесе веднага лампата си и постъпи, както му подсказа Бенет. В един ъгъл на тайния изход имаше дълбока кухня в стената. Като пхна ръка там, Дик напипа един железен лост и с усилие го вдигна. Нещо изскърца и каменната плоча веднага се отмести. Пътят беше отворен. С малко усилие те вдигнаха капака и се озоваха в една сводеста стая, която водеше към двора, гдето двама-трима души със засукани ръкави чистеха конете на новодошлите бойци. Осветяваше ги трепкащият пламък на една-две факли, втикнати в железни халки на стената.

ГЛАВА V

КАК ДИК ПРЕМИНА НА ДРУГАТА СТРАНА

Като загаси лампата, за да не ги забележат, Дик тръгна пръв по стълбата и горния коридор. Въжето в кафявата стая беше здраво вързано за много тежко старинно легло. Дик взе другия му край и почна да го спуска предпазливо през прозореца в тъмната нощ. Джоана стоеше до него, но когато голямата част от въжето бе пусната надолу, а Дик продължаваше още да го спуска, страхът надделя над смелостта ѝ.

— Дик — каза тя, — толкова високо ли е тук? Аз надали мога да се спусна тогава. Непременно ще падна, добри ми Дик.

Тя проговори съвсем не навреме. Дик трепна, въжето се плъзна от ръката му и долният край плисна във водата на рова. От кулата се разнесе веднага гласът на часовоя:

— Кой е?

— Чумата да ги тръшне! — промълви Дик. — Сега ли ще пропаднем? Улавяй въжето и слизай!

— Не мога — прошепна тя и се дръпна назад.

— Щом не можеш, и аз не мога — каза Шелтън. — Как ще преплувам рова без тебе? Нима ще ме изоставиш?

— Дик — каза задъхано тя, — не мога. Нямам сили.

— Загубени сме тогава! — извика той, като тупна с крак. После, чувайки приближаващи стъпки, изтича към вратата и се опита да я заключи.

Но още преди да бутне лоста, нечии силни ръце натиснаха вратата отвън. Той се опита за миг да се бори; после, като разбра, че ще бъде победен, избяга към прозореца. Девојката бе паднала в безсъзнание до сводестия прозорец; когато се опита да я вдигне, тя се отпусна безжизнено в ръцете му.

В това време тия, които бяха отворили вратата, се нахвърлиха върху му. Дик повали първия с ножа си; другите отстъпиха за миг в безредие, той се възползува от това, скочи върху рамката на прозореца, сграбчи въжето и почна да се спуска.

По въжето имаше много възли, които улесняваха спускането, но Дик толкова бързаше и беше така неопитен в подобни упражнения, че почна да се върти във въздуха като обесен, удряйки ту глава, ту ръце о грапавите каменни стени. Ушите му бучаха; той виждаше звездите горе, виждаше и отражението им във водата на рова, гдето те се въртяха като сухи листа пред буря. После въжето се изплъзна от ръцете му и той падна презглава в ледената вода.

Когато се измъкна на повърхността, ръката му напипа пак въжето, което се люшкаше насам-натам. Високо над него засия червеникава светлина; той вдигна глава и видя зад зъбчатите стени на кулата струпани войници, озарени от пламъка на няколко факли и мангал с горящи въглени. Видя как погледите им се взираха ту тук, ту там, за да го открият, но той беше много ниско, светлината не стигаше до него и те напразно го търсеха.

Той разбра, че въжето е много дълго, залови се за него и се опита да преплува до другия бряг, като държеше главата си над водата. Така успя да мине повече от половината път; беше почти стигнал целта си, когато въжето почна да го тегли назад. Като събра всичката си смелост, той го пусна и скочи към върбалака, гдето същата вечер се бе крил пратеникът на сър Даниъл. Отначало падна във водата, после се измъкна, падна пак и едва тогава ръката му се залови за един клон. Оттам се покатери по дървото и спря сред клоните мокър, запъхтян, все още несигурен дали се е спасил.

Но плясъкът на водата го бе издал на войниците от кулата. В тъмнината около него стрели почнаха да падат като градушка; изведнъж хвърлиха запалена факла, която изсвистя във въздуха, задържа се за миг на брега, освети силно цялата околност, след това за щастие на Дик се прекатури, падна в рова и веднага угасна.

Но все пак бе изпълнила предназначението си. Стрелците бяха зърнали върбата и сврения между клоните ѝ Дик; и при все че скочи веднага и хукна с все сили, момчето пак не можа да се спаси от стрелите. Една го удари в рамото, друга одраска главата му.

Болката сякаш му даде крила и той затича още по-бързо; а щом излезе на равно, се втурна презглава в тъмнината, без да мисли накъде отива.

Стрелите го следваха до някое време, но скоро престанаха; когато най-последно спря и погледна назад, беше вече далеко от замъка,

макар и да виждаше как факлите се движат по площадките на кулите.

Той се облегна на едно дърво; от тялото му струеше и вода, и кръв, беше пребит от умора, ранен и свършено сам. Но бе успял да се спаси и при все че Джоана бе останала в ръцете на сър Даниъл, той нито се укоряваше за злополучната случайност, която не можеше да предотврати, нито предвиждаше от това някакви съдбовни последици за самата девойка. Сър Даниъл беше жесток, но надали щеше да бъде жесток към девойка от благородно потекло, с покровители, които ще искат и ще могат да му търсят сметка. Най-вероятно беше, че ще побърза да я омъжи за някой свой приятел.

„Дотогава — помисли Дик, — все ще намеря възможност да се справя с този изменник, защото сега вече знам, че съм свободен от всякаква признателност или задължение към него; а щом почне да воюва, човек има възможност да получи всичко.“

Но сегашното му положение беше окаяно.

Той продължи да се промъква през гората, но поради болката от раните, тъмнината, умората и тревогата скоро видя, че не може да се движи из гъстия храсталак и най-после седна и се облегна на едно дърво.

Когато се пробуди от унеса, който приличаше на припадък, бе започнало вече да се съмва. Прохладен ветреца шумолеше из дърветата и както гледаше още полусънен към тях, Дик забеляза на стотина метра пред себе си нещо черно, което се люшкаше между преплетените клони. Постепенното развиделяване и проясняване на съзнанието му позволи най-сетне да разбере, че това е човек, обесен за клона на един висок дъб. Главата му висеше неподвижно на гърдите, но при всяко по-силно подухване на вятъра тялото му почваше да се люшка, а нозете и ръцете му се мятаха като някаква смешна играчка.

Дик се изправи с мъка и със залитане и облягания на дърветата отиде при обесения. Клонът се издигаше на двадесетина стъпки от земята и нещастникът беше обесен от палачите си толкова високо, че Дик не можеше да стигне с ръка дори ботушите му; а тъй като лицето беше закрито с качулка, невъзможно бе да разбере кой е тоя човек.

Дик се огледа наляво и надясно; най-после откри, че другият край на въжето е вързан за стъблото на един цъфнал глог, израснал под високата корона на дъба. С ножа — единственото оръжие, което му бе

останало — младият Шелтън преряза въжето и мъртвецът се строполи с тъп звук на земята.

Дик вдигна качулката. Обесеният беше Трогмортън, пратеникът на сър Даниъл. Не бе стигнал далеко с поръчението си! Някаква хартия, незабелязана от хората на Черната стрела, се подаваше от пазвата на дрехите му. Дик я извади и видя, че е писмото на сър Даниъл до лорд Унслидейл.

„Ако светът се промени отново — помисли той, — ще има с какво да опозоря сър Даниъл... а може би и да го закарам на дръвника.“

Той прибра хартията в пазвата си, прочете молитва за мъртвеца и тръгна през гората.

Умората и слабостта му се увеличаваха, ушите му бучаха, нозете се преплитаха, от време на време позагубваше съзнание — толкова бе отслабнал от изтеклата кръв. Сигурно се бе отклонил неведнъж от пътя, по който трябваше да върви, но все пак успя да излезе на широкия друм недалеко от селцето Тънстол.

Един груб глас му заповяда да спре.

— Да спра ли? — повтори Дик. — За бога, та аз почти падам.

И потвърждавайки на дело думите си, той се простря на земята.

От гъсталака излязоха двама мъже в зелено облекло на бойци от дружината Черната стрела, и двамата с лъкове, колчани със стрели и къси мечове.

— Я гледай, Лоулес — каза по-младият, — та това е младият Шелтън!

— О, Всеотмъщаващия Джон ще се зарадва — отвърна другият. — Макар че е бил в боя! На главата му има драскотина, отгдето е загубил немалко кръв!

— И рамото му изглежда да е здраво прободено — добави Грийншив. — Кой ли според тебе го е наредил така? Ако е някой от нашите, трябва да си прочете молитвата; Елис ще го награди с кратка изповед и дълго въже.

— Вдигни палето — каза Лоулес, — и го метни на гърба ми.

Когато сложиха Дик на гърба му, бившият францискански монах обви двете ръце на младежа около врата си, улови го здраво за тях и добави:

— Остани тук на пост, брате Грийншив. Аз ще го отнеса самичък.

Грийншив се върна в засадата край пътя, а Лоулес се потътри надолу по хълма, като си подсвирваше и държеше все така здраво припадналия Дик, удобно настанен на плещите му.

Слънцето бе вече изгряло, когато той излезе от гората и видя селцето Тънстол, което се разстиляше на отсрещния хълм. Всичко изглеждаше спокойно, но силен пост от десетина, стрелци бе разположен от двете страни на моста. Щом видяха Лоулес с товара му, те се размърдаха и както подобава на бдителни часовои, почнаха да поставят стрели в лъковете си.

— Кой е? — извика началникът.

— Уил Лоулес, кълна се в честния кръст... Познаваш ме като петте си пръста — отвърна презрително скитникът.

— Кажете паролата, Лоулес — отговори другият.

— Господ да те просвети, глупако — каза Лоулес. — Та нали аз сам ти я предадох? Но вие всички се побъркахте да играете на войници. Щом съм в гората, ще се държа горски; и паролата ми в този случай е: „Не искам да зная никаква военщина!“

— Лош пример даваш, Лоулес, кажи паролата, глупав шегобиецо! — каза водачът.

— Ами ако съм я забравил? — запита другият.

— Ако си я забравил — а знам, че не си я забравил, — ще пронижа със стрела дебелия ти търбух — възрази първият.

— Щом не разбираш от шегата — каза Лоулес, — ще ти кажа паролата. Ето ти я: „Дъкуърт и Шелтън“; а за допълнение на тази парола Шелтън е на гърба ми и аз го нося на Дъкуърт!

— Минавай, Лоулес — каза часовоят.

— А где е Джон? — запита францисканецът.

— Раздава правосъдие и събира оброк, сякаш цял живот само това е вършил! — обади се някой от дружината.

Така беше наистина. Когато стигна до малката странноприемница сред селото, Лоулес завари Елис Дъкуърт заобиколен от селяните на сър Даниъл; под закрилата на силна дружина стрелци той събираше спокойно obroka, като им издаваше редовни разписки. От изражението на селяните личеше колко им е

приятно това, защото съвсем правилно предполагаха, че ще трябва да плащат още веднъж.

Щом узна кого е донесъл Лоулес, Елис освободи останалите селяни и с явна загриженост отведе Дик във вътрешната стаичка на странноприемницата. Там превързаха раните на младежа и с най-прости церове го свестиха.

— Мило момче — каза Елис, като му стисна ръка, — ти си у приятел, който обичаше баща ти, а покрай него обича и тебе. Почини си спокойно, защото още не си съвсем в ред. Тогава ще ми кажеш какво се е случило и ще обмислим заедно как да оправим всичко.

Малко по-късно, когато Дик се бе наспал спокойно, но все още се чувствуваше много слаб, макар и с прояснено съзнание и стихнали болки, Елис седна до постелята му и го помоли да разкаже в името на баща си как е избягал от Тънстолския замък. Силната снага на Дъкуърт, честният израз на обгорялото му лице, ясният и прозорлив поглед накараха Дик да се покори и да разкаже от начало до край случките от последните два дни.

— Е добре — каза Елис, когато той завърши разказа си. — Виждаш, че светиите те закрилят, Дик Шелтън, защото не само са те спасили от толкова многобройни смъртни опасности, но те доведоха при човек, чието най-голямо желание е да помогне на сина на твоя баща. Бъди ми верен — а аз виждам, че ще ми бъдеш верен — и ние с тебе ще погубим коварния изменник.

— Ще нападнете с пристъп замъка ли? — запита Дик.

— Би било безумие да помислим такова нещо — отговори Елис. — Той има много хора; войниците му се прибраха при него, с ония, които се промъкнаха миналата нощ, без да ги усетим — и пристигнаха в замъка тъкмо навреме, за да те спасят, — той е вече в безопасност. Не, Дик, напротив, и ние с тебе, и славните ми стрелци трябва да се измъкнем колкото може по-бързо от гората и да оставим сър Даниъл на мира.

— Страх ме е за Джек — каза младежът.

— За Джек ли? — повтори Дъкуърт. — Аха, разбрах, за онова девойче! Слушай, Дик, обещавам ти, че ако се чуе нещо за сватба, веднага ще действаме; но дотогава или докато му дойде времето, ще изчезнем като сенки призори; сър Даниъл ще гледа на изток и на запад, без да зърне неприятел, и ще помисли, че ни е видял само насън. Но

ние с тебе, Дик, няма да го изпускаме от очи и тия четири ръце с помощта на святото небесно войнство — ще повалят предателя!

След два дни гарнизонът на сър Даниъл дотолкова се засили, че той реши да излезе вън от замъка и начело на една дружина от четиринадесетина конници стигна безпрепятствено до самото селце Тънстол. Никаква стрела не прелетя, никого не зърнаха в гората; мостът беше без охрана, свободен за всички; когато минаваше по него, сър Даниъл видя как селяните поглеждат плахо от вратите на къщурките си.

Най-после един от тях се престраши, излезе напред, поклони се доземи и подаде някакво писмо на рицаря.

Сър Даниъл зачете и се намръщи. Ето какво гласеше писмото:

До най-коварния
и жесток благородник,
сър Даниъл Брекли, рицар

Разбрах, че сте били коварен и непочтен още от самото начало. Ръцете ви са опетнени с кръвта на моя баща и няма да ги измиете от нея. Предупреждавам ви, че един ден вие ще загинете от моята ръка; предупреждавам ви също, че ако се опитате да омъжите за другиго благородната девойка Джоана Седли, за която съм се заклел да се оженя, отмъщението ще дойде много скоро. Първата ви стъпка към нейното омъжване за друг ще бъде първата ви стъпка към гроба.

Ричард Шелтън

КНИГА ТРЕТА

ЛОРД ФОКСХЕМ

ГЛАВА I

ДОМЪТ КРАЙ БРЕГА

Месеци бяха минали, откакто Ричард Шелтън се бе измъкнал из ръцете на своя опекун. Месеци, изпълнени със съдбоносни събития за Англия. Ланкастърската партия, която изглеждаше на умиране, отново надигна глава. Привържениците на Йоркския херцог бяха разбити и пръснати, вождът им загина на бойното поле и през зимата след описаните по-горе събития можеше да се предположи, че ланкастърската партия е възтържествувала най-после над враговете си.

Градчето Шорби-на-Тил беше препълнено с ланкастърски дворяни от околността. Тук беше граф Райзинхъм с триста бойци, лорд Шорби с двеста; самият сър Даниъл, все така могъщ и още повече забогатял от заграбени имоти, бе отседнал с шестдесет бойци в своя дом на главната улица. Светът наистина се бе променил.

Беше тъмна и студена вечер през първата седмица на януари; всичко беше замръзнало, духаше силен вятър и можеше да се очаква, че още през нощта ще завали сняг.

В тъмна пивница в една странична улица край пристанището, трима-четирима души пиеха ейл и ядяха набързо приготвени яйца. Всички бяха буйни, обгорели от слънцето и вятъра, едри мъже с тежка ръка и дързък поглед; и при все че бяха в прости ризи като обикновени селяни, и пиян войник дори би се позамислил, преди да влезе в свада с тях.

Малко по-настрана, пред разгорелия огън в камината седеше по-млад мъж, почти момче, облечен като тях; но от пръв поглед личеше, че той е от по-добър произход и при друг случай би носил меч.

— Не — каза един от мъжете на масата. — Тая работа не ми харесва. Тя ще свърши зле. Тук не е място за веселяци. Веселяците обичат открити поляни, добро прикритие и малко врагове; а ние тук сме затворени в град, заобиколен отвред с неприятели; и на това отгоре ще видите, че за зла чест още преди да съмне, ще завали сняг.

— Всичко е заради мастър Шелтън — каза друг, като посочи с глава младежа, седнал пред огъня.

— Аз съм готов да сторя много нещо за мастър Шелтън — отговори първият. — Но да попадна за някого си на бесило — не, братя, на това не съм съгласен!

Вратата на пивницата се отвори и един мъж се втурна право към младежа край огъня.

— Мастър Шелтън — каза той, — сър Даниъл тръгна придружен от двама факлоносци и четирима стрелци.

Дик (защото младежът беше нашият приятел) скочи веднага.

— Лоулес — каза той, — ти ще смениш Джон Кепър на поста. А ти, Грийншив, ще дойдеш с мене. Тръгвай да ни водиш, Кепър. Този път ще го проследим дори ако отиде при самия Йорк.

В следния миг всички бяха на улицата и Кепър — така се наричаше новодошлият — посочи в тъмнината към двете факли, раздухвани от вятъра.

Градът спеше; по улиците нямаше никой, та беше лесно да проследят незабелязани малкия отряд. Най-напред вървяха двамата факлоносци; след тях пристъпваше мъж с развяван от вятъра дълъг плащ; следваха го четиримата стрелци с лъкове на рамо. Вървяха бързо из криволичещите улички към брега.

— Нататък ли ходи всяка вечер? — запита шепнешком Дик.

— Трета нощ подред, мастър Шелтън — отговори Кепър, — все по това време и все с такава малка охрана, сякаш отива на тайна среща.

Сър Даниъл и шестимата му спътници бяха стигнали вече до покрайнините на града. Шорби беше неукрепено селище и при все че настанените там ланкастърски лордове поддържаха строга охрана по главните пътища, през по-малките улички или през полето можеше незабелязано да се влезе и излезе.

Уличката, по която вървеше сър Даниъл, свърши неочаквано. Напред се разстилаха неравни дюни, а от едната страна се чуваше шумът на прибоя. Не се виждаше нито стража, нито светлинка откъм града.

Дик и двамата му спътници се приближиха още по-близо до този, когото преследваха. Когато излязоха от уличката и бяха вече на открито, те можеха да виждат по-добре и на двете страни и забелязаха, че от друга посока идва нова факла.

— Охо — каза Дик, — тук мирише на измяна.

В това време сър Даниъл бе спрял. Факлите бяха забити в пясъка, а хората му налягали, сякаш щяха да чакат другата дружина.

Тя се приближаваше бързо. Състоеше се само от четирима души — двама стрелци, един факлоносец и между тях един загърнат в плащ дворянин.

— Вие ли сте, милорд? — извика сър Даниъл.

— Да, аз съм и ако някой истински рицар е бил подложен някога на изпитание, това съм именно аз; защото всеки би предпочел да се разправя с великани, магьосници или езичници вместо с този страшен студ! — отговори водачът на втория отряд.

— Затова пък, милорд — каза сър Даниъл, — красавицата ще ви бъде още по-признателна, уверявам ви. Но да тръгваме. Защото колкото по-скоро видите стоката ми, толкова по-скоро и двамата ще се приберем по домовете си.

— А защо я държите тук, добри рицарю? — запита другият. — Щом е толкова млада, прекрасна и богата, защо не я изведете между връстниците й? Така бихте я омъжили по-бързо, без да се излагате на опасността да премръзнете и да ви прострелят в тъмнината, като излизате навън в такова тъмно и неподходящо време.

— Казах ви вече, милорд — отвърна сър Даниъл, — че причината за това засяга само мене. Нямам намерение да я обяснявам. Само едно ще ви кажа: ако вашият стар приятел Даниъл Брекли ви е дотегнал, разгласете, че ще се жените за Джоана Седли. Давам ви честната си дума, че веднага ще се отървете от него, като го намерите със стрела в гърба.

Двамата благородници тръгнаха бързо през дюните; тримата факлоносци вървяха пред тях срещу вятъра, който раздухваше пламъка на факлите и разнасяше наоколо облаци дим; отзад вървяха шестимата стрелци.

Дик вървеше почти по петите им. Той не бе чул, разбира се, нито дума от разговора, но бе познал новодошлия — стария лорд Шорби, човек с толкова лоша слава, щото и сър Даниъл се преструваше пред хората, че го осъжда.

Най-после стигнаха почти до брега. Въздухът беше влажен и солен; прибойт се засили; тук, сред просторна градина, оградена с високи стени, се издигаше малка двуетажна къща с конюшни и други пристройки.

Първият факлоносец отключи една скрита в стената врата и след като всички влязоха в двора, я затвори и заключи отвътре.

Дик и хората му не можеха да ги следят по-нататък; биха могли, разбира се, да се покатерят през стената, но се страхуваха да не попаднат в клопка.

Те се сгушиха в един храсталак от див фасул и зачакаха. Червеното сияние на факлите се движеше напред-назад зад стената — навярно факлоносците охраняваха бдително градината.

След двадесетина минути всички излязоха и тръгнаха пак към дюните; сър Даниъл и баронът се разделиха прекалено любезно и всеки тръгна към своя дом, придружен от хората и факлите си.

Щом вятърът отнесе шума от стъпките им, Дик се изправи с мъка — защото беше почти скован и премръзнал от студа.

— Кепър, ще ми помогнеш да се кача на стената — каза той.

И тримата отидоха до стената; Кепър се наведе, Дик се качи на раменете му и се покатери на каменната стена.

— А ти, Грийншив — прошепна Дик, — се качи след мене и легни по корем на стената, за да не те забележат, и бъди готов да ми помогнеш, ако ми се случи нещо лошо оттатък.

При тия думи той скочи в градината.

Беше тъмно като в рог; в къщата не се виждаше никаква светлина. Вятърът свиреше из оголените храсти, морето се плискаше о брега; нищо друго не се чуваше. Дик пристъпваше предпазливо, като се препъваше о храсти и опипваше пътя си с ръце. Най-послед по шума на чакъл под нозете си разбра, че е излязъл на пътечка.

Той се поспря, извади арбалета, скрит под дългата ризница, пригответи го за незабавно използване и тръгна решително и уверено напред. Пътечката го отведе право към постройките.

Тук всичко изглеждаше занемарено: дървените капаци на прозорците едва се крепяха, конюшните бяха отворени и празни, в плевнята нямаше ни сламка сено, в хамбарите — ни зърно жито. Всеки би предположил, че жилището е необитавано, но Дик имаше достатъчно основания да не мисли така. Той продължи обиколката си, прегледа пристройките, опита се да отвори някой прозорец. Най-послед излезе откъм онази страна на сградата, която гледаше към морето; тук в един прозорец на втория етаж мъждееше слаба светлинка.

Дик се поотдръпна дотам, отгдето предполагаше да види дали някаква сянка не се движи по стената на стаята. После си спомни, че когато опипваше из конюшната, ръката му попадна на някаква подвижна стълба, и изтича да я вземе. Стълбата беше малка, но все пак, като застана на най-горното ѝ стъпало, той можа да се улови за железните пръчки на прозореца, надигна се и надникна в стаята.

Там имаше две жени; едната той позна веднага — беше госпожа Хач; а другата, висока, хубава, важна млада дама в бродирана рокля... нима е Джоана Седли? Неговият приятел от гората Джек, когото щеше да набие с ремъка си?

Той се отпусна смаян на най-горното стъпало. Никога не бе помислял, че любимата му е толкова необикновено същество и веднага го обзе недоверие. Но не му остана време да размисля. Съвсем наблизко се чу тихо:

— Шшт!

Дик побърза да скочи от стълбата.

— Кой е? — запита той шепнешком.

— Грийншив — бе също тъй прошепнатият отговор.

— Какво искаш? — запита Дик.

— Къщата е наблюдавана, мастър Шелтън — отговори другарят му. — И то не само от нас; още докато лежах по корем на стената, забелязах, че в тъмнината се движат хора, които се обаждаха един другиму с тихички подсвирквания.

— Наистина странно! — каза Дик. — Дали са хора на сър Даниъл?

— Не, сър, не са — отговори Грийншив, — защото, ако очите ми не лъжат, те имаха на шапките си бели кокарди с тъмни ивици.

— Бели с тъмни ивици ли? — повтори Дик. — Ей богу, не познавам такива кокарди. Не съм ги виждал по нашите места. Добре, да се измъкнем тогава колкото може по-тихо от тази градина; защото тук е неудобно за отбрана. В къщата сигурно има хора на сър Даниъл, а най-лошо е да попаднеш между два огъня. Вземи тази стълба, трябва да я оставя, от дето съм я взел.

Върнаха стълбата в конюшната и опипом стигнаха до мястото, отгдето бяха влезли в градината.

Вместо Грийншив на стената бе легнал Кепър. Той протегна ръка и издърпа нагоре най-напред единия, после другия.

Скочиха предпазливо и безшумно от другата страна; не посмяха да продумат, докато стигнаха до предишното си скривалище в гъсталака.

— Слушай, Джон Кепър — каза Дик, — тичай веднага в Шорби и доведи колкото хора можеш да събереш, докато разсъмне, ще се намерим по-назад, по-близо до града. Ние с Грийншив оставаме засега тук да наблюдаваме къщата. Тичай, Джон Кепър, и бог да ти помогне по-скоро да стигнеш! А ти, Грийншив — добави той, когато Кепър замина, — ела с мене да обиколим градината. Искам да видя дали очите ти не те лъжат.

Като вървяха по-далеко от стената и използваха за прикритие всяка падинка или възвишение, те минаха покрай двете страни на къщата, без да забележат нищо. Откъм третата страна стената на градината беше изградена почти до самия бряг и за да спазят необходимото разстояние, трябваше да тръгнат по самия пясък. При все че приливът беше още далеко, вълнението беше толкова силно, а брегът толкова равен, щото при всеки плясък на вълните се покриваше с пяна и вода; така че Дик и Грийншив газеха до глезени, а понякога и до колене в солената и мразовита вода на Немското море.

Изведнъж върху бялата градинска стена се очерта като китайска сянка фигурата на мъж, който даваше знаци с две ръце. Когато той се простря на земята, друга сянка се надигна малко по-нататък и повтори същите знаци. Така тези ръкомахания обиколиха като безгласна парола цялата обсадена градина.

— Внимателно патрулират — прошепна Дик.

— Да се върнем на сушата, мастър — отговори Грийншив. — Тук сме съвсем на открито и много лесно ще ни забележат, както сме застанали пред бялата пяна на вълните.

— Прав си — отвърна Дик. — По-скоро да се приберем на сушата!

ГЛАВА II

СХВАТКА В ТЪМНИНАТА

Съвсем измокрени и премръзнали, двамата смелчаци се върнаха на поста си сред жълтутата.

— Моля бога Кепър да е тичал колкото е могъл по-бързо! — каза Дик. — Ако се върне след час, ще запаля свещ пред света Мария Шорбийска.

— Толкова ли много бързате, мастър Дик? — запита Грийншив.

— Да, добри ми приятелю — отговори Дик. — Защото в този дом живее дамата на сърцето ми. А какви могат да са хората, които я обграждат нощем тайно? Неприятели, разбира се.

— Ако Джон се върне скоро — отвърна Грийншив, — лесно ще се разправим. Надали са повече от четиридесетина души според разстоянието между постовете им; а както са се пръснали, двадесет души ще ги разгонят като врабци. Само че, мастър Дик, щом тя е в ръцете на сър Даниъл, не е голяма беда, ако попадне в други ръце. Кои ли ще са те?

— Подозирам лорд Шорби — отговори Дик. — Кога дойдоха тия хора?

— Те се показаха, мастър Дик — каза Грийншив, — след като вие се прехвърлихте през стената. Не бях полежал и минута на нея, когато забелязах как първият разбойник пропълзя край ъгъла.

И последната светлинка в малката къща бе вече угаснала, докато газеха из пияната на разбиващите се о брега морски вълни, и беше невъзможно да се предвиди кога обсадителите ще започнат нападението си. От двете злини Дик предпочиташе по-малката. Предпочиташе Джоана да остане под покрива на сър Даниъл, вместо да попадне в лапите на лорд Шорби; и бе решил да се притече на помощ на обсадените, ако домът бъде нападат.

Но времето минаваше, а наоколо не се забелязваше никакво движение. Всеки четвърт час около градинските стени се повтаряше все същото подсвирване, сякаш вождът искаше да провери

бдителността на подчинените си. Нищо друго не нарушаваше тишината около малкия дом.

Най-после подкрепленията на Дик почнаха постепенно да пристигнат. Денят беше още далеко, когато двадесетина души се бяха вече спотаили край него в гъсталака.

Като раздели хората си на два отряда, Дик тръгна с по-малкия, а по-големия повери на Грийншив.

— Слушай, Кит — каза му той, — заведи хората си до най-близкия ъгъл на стената към брега. Подреди ги добре и чакай, докато чуеш, че нападам откъм другия край на градината. Искам да заловя ония покрай брега, защото съм уверен, че там е вождът им. Останалите ще се разбягат. Нека бягат. А сега, момчета, никой да не хвърля стрела, — може да ударите някого от нашите. Уповавайте се само на мечовете си и действайте само с тях; ако победим, обещавам на всеки от вас по жълтица, щом получа имението си.

От страшната сбирщина на сломени от живота хора — крадци, убийци и разорени селяни, — които Дъкуърт бе събрал, за да отмъщава, най-смелите и опитни бойци бяха тръгнали като доброволци с Ричард Шелтън. Но задължението да следят движенията на сър Даниъл из градеца Шорби дотегна още отначало на буйния им нрав, а напоследък дори почнаха гласно да роптаят и да заплашват, че ще се разотидат. Изгледите за ожесточена схватка и възможен грабеж възстановиха сега доброто им настроение и те почнаха да се готвят весело за бой.

Когато захвърлиха дългите си наметки, някои останаха в прости зелени ризи, други в дебели кожени ризници; мнозина имаха под качулките си железни шлемове; а въоръжението им — мечове, кинжали, няколко ловни копия и дузина лъскави алебарди — би им позволило да се сражават дори с редовна феодална войска. Като скриха из храсталака лъковете, колчаните и наметалата си, двата отряда тръгнаха решително напред.

Щом стигна отвъдната страна на къщата, Дик строи шестима бойци на двадесет ярда от стената и застава на няколко стъпки пред тях. След това с дружен боен вик всички се втурнаха към врага.

Пръснати далеко едни от други, сковани от студ и нападнати изневиделица, противниците наскачаха смутени и не знаеха какво да правят. Преди да се съвземат или да разберат колко и какви са

нападателите им, същият боен вик долетя и откъм другия край на градината. Те сметнаха, че са загубени и се разбягаха.

Така двата малки отряда от Черната стрела се срещнаха при градинската стена към морето и заградиха част от непознатите между два огъня; останалите неприятелски бойци се разбягаха на вси страни и се пръснаха в тъмнината.

Но битката все пак едва започваше. Макар да имаха предимство, защото изненадаха неприятеля, Дик и неговите скитници бяха помалобройни от нападнатите. Междувременно бе настъпил прилив; от брега бе останала само една тясна ивица; на това именно мокро бойно поле между връхлитащите морски вълни и градинската стена започна в тъмнината яростна и смъртоносна борба с неизвестен изход.

Непознатите бяха добре въоръжени; те се нахвърлиха безгласно срещу нападателите и схватката се превърна в редица единоборства. Дик, който се бе хвърлил пръв в битката, трябваше да се бие с трима души; един от тях повали още с първия удар, но другите двама го нападнаха така ожесточено, че без малко щеше да отстъпи пред ударите им. Единият, едър мъж, почти исполин, размахваше леко като пръчица огромния си меч. Дик беше почти беззащитен със своята алебарда пред този дългорък противник; ако и вторият нападател се бе присъединил към първия със същото ожесточение, младежът несъмнено би бил повален. Но вторият, много по-дребен и бавен, се поспря малко, за да се огледа в тъмнината и да се послуша как върви боят.

Исполинът продължаваше да използва предимството си, а Дик продължаваше да отстъпва, като издебваше удобен момент, за да го удари. Острието на огромния меч блесна и се спусна; момъкът отскочи встрани, после се втурна напред, размахвайки алебардата си встрани и нагоре. Чу се предсмъртен рев и докато раненият успее да вдигне страхотното си оръжие, Дик го повали с два нови удара.

В следния миг той започна да се бори при по-равни условия с втория си противник. Бяха почти на един ръст и при все че противникът му, ловък и бърз фехтовчик, сражавайки се със сабя и кинжал срещу алебарда, имаше предимство във въоръжението, Дик го превъзхождаше по пъргавина. Отначало никой не спечели предимство; но по-възрастният се възползува неусетно от увлечението на младежа и го отведе, накъдето искаше; Дик разбра изведнъж, че са прекосили

брега и се сражават до колене във вода, сред морските вълни. Тук пъргавината му беше безполезна; той се бе озовал изцяло във властта на своя противник; след малко бе напълно отделен от хората си и видя, че ловкият и опитен противник е решил да го отвлече все по-далеко и по-далеко.

Дик стисна зъби, решен да приключи веднага борбата; щом следващата вълна се отдръпна и ги остави на сухо, той се втурна напред, отклони с алебардата си един удар на своя противник и го сграбчи за гърлото. Неприятелят му падна по гръб, а Дик върху него и следващата вълна го покри веднага.

Докато врагът му беше още под водата, Дик изтръгна кинжала от ръката му и се изправи победоносно.

— Предай се! — каза той. — Подарявам ти живота.

— Предавам се — отговори другият, застанал на колене. — Ти се сражаваше като всички младежи — неумело и безразсъдно, но кълна се във всички светни, сражаваше се храбро!

Дик се върна на брега. Тук нощната битка още продължаваше, без да се разбере кой ще надделее; звън от удряща се стомана, стонове и бойни възгласи се сливаха с грохота на вълните.

— Заведи ме при водача си, младежо — каза победеният рицар. — Това клане трябва да се прекрати.

— Сър — отговори Дик, — ако тия храбреци имат изобщо някакъв водач, той е недостойният джентълмен, който разговаря с вас.

— Прибери псетата си тогава, а аз ще заповядам на моите слуги да се оттеглят — отговори другият.

В гласа и държанието на този противник имаше такова благородство, че Дик прогони веднага всякакви опасения за предателство.

— Оставете оръжието, момци! — извика непознатият рицар. — Аз се предадох при обещание да ми подарят живота...

Непознатият говореше така властно, че битката престана почти веднага.

— Лоулес — извика Дик, — жив ли си?

— Да — извика Лоулес, — жив и здрав.

— Запали фенера — каза Дик.

— Нима сър Даниъл не е тук? — запита рицарят.

— Сър Даниъл ли? — повтори Дик. — Не дай боже да е! Тежко ми, ако е тук.

— Тежко ли ви, прекрасни сър? — запита другият. — Та ако вие не сте от хората на сър Даниъл, признавам, че нищо не разбирам. Защо се нахвърлихте тогава върху моята засада? За каква разпра? Защо трябва да сме в свада, млади и прекалено избухлив приятелю? И за какво? А за да не разпитвам повече, кажете на кой достоен джентълмен се предадох?

Дик още не бе отговорил, когато съвсем наблизко в тъмнината се разнесе нечий глас и един мъж с бяла кокарда с черни ивици застана почтително пред говорещия.

— Милорд — каза той, — ако тия хора са неприятели на сър Даниъл, то наистина е жалко, че влязохме в бой с тях, но десеторно по-зле е и те, и ние да стоим тук. Ако не са мъртви или глухи, пазачите на къщата трябва да са чули олелията отпреди четвърт час и незабавно да са дали сигнал на своите хора в града; така че, ако не се махнем веднага, ще има да се разправяме с нов неприятел.

— Хоксли е прав — добави лордът. — Какво ще кажете, сър? Накъде да тръгнем?

— Накъдето кажете, милорд — каза Дик. — Предполагам, че имаме основание да станем приятели и макар да се запознах малко грубо с вас, не ще продължа да се държа по същия невъзпитан начин. Да си подадем ръка на раздяла и да се срещнем пак, когато и където можете, за да се разберем напълно.

— Много сте недоверчив, моето момче — каза другият, — но този път недоверието ви е неуместно. Да се видим призори при кръста на Светата невеста. Да вървим, момци!

Непознатият изчезна с подозрителна бързина и докато хората на Дик бяха заети с обичайното си ограбване на мъртъвците, той обиколи още веднъж градината, за да огледа фасадата на къщата. В едно малко таванско прозорче се виждаше слаба светлинка, а тъй като тази светлинка сигурно можеше да се забележи от задните прозорци в градския дом на сър Даниъл, Дик разбра, че този именно сигнал бе изплашил Хоксли и че не след много войниците на Тънстолския рицар ще пристигнат тук.

Дик долепи ухо до земята; стори му се, че откъм града се чува звън на оръжие и глух конски тропот. Той се върна тичешком към

брега. Тук работата беше вече свършена; последният труп беше ограбен и съблечен и четирима души го влачеа да го хвърлят в морето.

Малко по-късно, когато четиридесетина набързо стъкмени конници изскочиха в галоп от най-близките улички на Шорби, около малкия крайбрежен дом беше тихо и безлюдно.

В това време Дик и хората му се бяха върнали вече в пивницата „Козел и гайда“, за да подремнат преди утринната среща.

ГЛАВА III

КРЪСТЪТ НА СВЕТАТА НЕВЕСТА

Кръстът на Светата невеста се намираше недалеко зад Шорби, в окрайнините на Тънстолската гора. Тук се срещаха два пътя: единият през гората откъм Холиуд; по другия, идващ откъм Райзинхъм, видяхме неотдавна как отстъпват в безредие останките от разбитата ланкастърска войска. На това място двата пътя се сливаха и спускаха по хълма към Шорби; малко по-назад на една могила се издигаше старинен кръст, извехтял от дъждове и бури.

Тук именно към седем часа сутринта пристигна Дик. Беше все така студено; земята беше сребристосива от скреж, а на изток денят почна да настъпва сред златисто-пурпурни багри.

Дик седна на най-долното стъпало на кръста, загърна се в плаща си и се огледа внимателно на всички страни. Не чака дълго. По пътя откъм Холиуд се показва благородник в разкошна, бляскава броня, върху която имаше наметка от скъпи кожи. Великолепният му кон се приближаваше със спокоен, равен ход. На двадесетина ярда зад него следваше отряд копиеносци на коне; щом видяха кръста, те се спряха, а благородникът с наметката продължи сам.

Наличникът на шлема беше вдигнат; властното благородно лице подхождаше напълно на богатото облекло и въоръжение. Дик се посмути, когато стана от мястото си и пристъпи, за да посрещне своя пленник.

— Благодаря ви за точността, милорд — каза той, като се поклони ниско. — Ще бъде ли угодно на ваша светлост да слезе от коня?

— Сами ли сме тук, момко? — запита другият.

— Не съм толкова прост — отговори Дик — и ще призная на ваша светлост, че гората и от двете страни на кръста е пълна с мои момци, всички с оръжие в ръка.

— Постъпили сте разумно — каза лордът. — Много съм доволен от това, защото миналата нощ се сражавихте безразсъдно, като някой

несвествен сарацин, а не като християнски воин. Но не на мене, победения, подобава да ви съдя.

— Вие бяхте наистина победени, милорд, щом чувствувате сам, че е така — отговори Дик, — но без помощта на вълните аз щях да съм по-зле от вас. Вие имахте щастието да ми оставите няколко белези от кинжал, които ще нося. Както и да е, милорд, струва ми се, че и опасността, и ползата от снощното безразсъдно сбиване на брега се паднаха на мене.

— Виждам, че сте много остроумен, щом говорите така шеговито за тази случка — каза непознатият.

— Не, милорд, не съм остроумен — отговори Дик, — нито се стремя да си предам някаква заслуга. Но като виждам сега на дневна светлина какъв храбър рицар се е предал — не на моето оръжие, а на съдбата, на тъмнината, на морските вълни — и колко лесно борбата би могла да вземе за неопитен боец като мене съвсем друг обрат, не се учудвайте, милорд, че съм почти смутен от победата си.

— Добре говорите — каза непознатият. — Как се казвате?

— Именувам се, с ваше позволение, Шелтън — отговори Дик.

— А аз се казвам лорд Фоксхем — добави другият.

— Тогава, милорд, вие сте опекун на най-прекрасната девойка в Англия — отговори Дик. — И в такъв случай аз няма да се двоумя какъв откуп да поискам за вас и за ония, които бяха пленени заедно с вас на брега. Аз ви моля, милорд, да благоволите милостиво да ми дадете ръката на моята любима, Джоана Седли; в замяна ще получите свободата си, свободата на вашите хора и ако желаете, моята признателност и преданост до гроб.

— Но нали ваш настойник е сър Даниъл? Така чувах да се разправя, ако вие именно сте синът на Хари Шелтън — каза лорд Фоксхем.

— Ще благоволите ли да слезете от коня, милорд? Тогава ще ви разкажа подробно кой съм, какво е моето положение и защо дръзвам да правя такива искания. Моля ви се, милорд, седнете на това стъпало, изслушайте ме докрай и ме съдете снизходително.

С тези думи Дик подаде ръка на лорд Фоксхем, за да му помогне да слезе от коня; отведе го при кръста на могилката; настави го на мястото, гдето сам бе седял преди малко; застана почтително пред

благородния си пленник и му разказа всичките си преживелици до събитията от вчерашния ден.

Лорд Фоксхем го слушаше внимателно и когато Дик свърши, му каза:

— Мастър Шелтън, вие сте един безкрайно щастлив, но и нещастен младеж; щастието ви е било заслужено, а нещастieto съвсем незаслужено. Обаче не унивайте, защото си спечелихте приятел, комуто не липсва нито власт, нито доброжелателство. При все че на човек с вашия произход не подобава да дружи със скитници, признавам, че сте храбър и почтен, опасен в бой и учтив в мир, младеж с отличен нрав и смело държане. Що се отнася до именията ви, няма да ги видите, докато не стане нов преврат; докато властвуват ланкастърци, от имота ви ще се ползува сър Даниъл. И въпросът за девойката, на която съм настойник, не е лек; обещал съм я на един благородник, мой роднина, по име Хемли; това обещание е отдавнашно...

— А сега, милорд, сър Даниъл я е обещал на лорд Шорби — прекъсна го Дик. — И при все че това обещание е съвсем отскоро, то има най-много изгледи да се изпълни.

— Прав сте — възрази негова светлост. — И тъй като аз съм ваш пленник, комуто сте обещали само едно: да му пощадите живота, а пък и девойката е за нещастие в чужди ръце, давам съгласието си. Помогнете ми с вашите юнаци...

— Милорд — извика Дик, — та това са същите скитници, за чиято дружба ме упрекнахте.

— Няма значение какви са, щом умеят да се бият — отвърна лорд Фоксхем. — Помогнете ми и ако освободим девойката, давам ви честната си рицарска дума, че тя ще се омъжи за вас!

Дик преви коляно пред пленника си, но лордът скочи пъргаво от мястото си в подножието на кръста, вдигна младежа и го прегърна като син.

— Хайде — каза той, — щом ще се жените за Джоана, трябва още отсега да станем приятели.

ГЛАВА IV

„ДОБРА НАДЕЖДА“

След час Дик закусваше в „Козела и гайдата“ и изслушваше докладите на своите пратеници и часовои. Дъкуърт още отсъствуваше от Шорби. Това се случваше често, защото той провеждаше твърде разностранна дейност, имаше най-различни интереси, ръководеше много и разнообразни дела. Той бе образувал дружината Черната стрела от жажда за мъст и пари, но тия, които го познаваха добре, смятаха, че е оръдие и представител на могъщия „създател на крале“ в Англия, граф Ричард Уоруик^[1].

Както и да е, в негово отсъствие за ръководител в Шорби оставаше Ричард Шелтън; затова той беше така загрижен и замислен, докато се хранеше. С лорд Фоксхем бяха уговорили да нанесат още тази вечер решителен удар и да освободят със сила Джоана. Но препятствията бяха много и всеки от пристигащите съгледвачи донасяше все по-неприятни вести.

Разтревожен от снощната схватка, сър Даниъл увеличил охраната в малката къща и не се задоволил с това, а оставил конни разезди из всички съседни улички, за да бъде незабавно уведомен за всяко раздвижване наоколо. В същото време в двора на дома му стояли оседлани коне, а ездачите, въоръжени от глава до пети, чакали само знак, за да препуснат.

Замисленото през нощта начинание изглеждаше все по-мъчно осъществимо; изведнъж лицето на Дик се проясни.

— Лоулес — извика той, — като си бил моряк, можеш ли да ми откраднеш един кораб?

— Мастър Дик — отговори Лоулес, — ако ме подкрепите, съгласен съм да открадна и йоркската катедрала.

Те тръгнаха веднага към пристанището. То беше доста голям залив, заобиколен с пясъчни хълмове, пръснати дюни, корабни отломки и полуразрушени сгради от градските покрайнини. Имаше много кораби и лодки, едни на котва, други изтеглени на брега. Продължителното лошо време ги бе принудило да избягат от открито

море и да се приберат на завет в пристанището, защото натрупаните черни облаци и студените сухи или снежни вихрушки предвещаваха не подобрене на времето, а напротив — близка и по-страшна буря.

Поради студа и вятъра повечето моряци се бяха прибрали на сушата, гдето ревяха и пееха из крайбрежните кръчми. Много кораби се люшкаха на котвите си без никаква охрана и тъй като денят напредваше, а времето не даваше никакви признаци за подобрене, броят на тези кораби постоянно се увеличаваше. Към тях именно — и то към най-отдалечените — се насочи Лоулес, а Дик, седнал на една почти затънала в пясъка котва, заслушан ту в буйния, могъщ и злокобен рев на бурята, ту в дрезгавите песни на моряците в най-близката кръчма, скоро забрави обстановката и грижите си, спомняйки си с радост обещанието на лорд Фоксхем.

Сепна го побутване по рамото. Беше Лоулес, който му показва до самия изход на пристанището самотен малък кораб, люшкан леко и равномерно от прииждащите вълни. Блед лъч от зимното слънце озари в същия миг палубата и очерта ярко кораба върху фона на тъмен облак; при това мигновено озаряване Дик можа да различи двама души, които караха една малка лодка покрай кораба.

— Запомнете го добре, сър — каза Лоулес. — Този кораб ще вземем довечера!

Лодката се оттегли от кораба и двамата мъже, насочили носа ѝ по посока на вятъра, загребаха бързо към брега. Лоулес се обърна към някакъв случаен минувач.

— Как се казва ей оня кораб? — запита той, като посочи малкия съд.

— „Добра надежда“, от Дортмут — отговори минувачът. — Капитанът му се казва Арблестър. Ей оня, дето гребе до носа на лодката.

На Лоулес не трябваше нищо друго. Като поблагодари набързо на минувача, той отиде по брега до песъчливото заливче, към което се насочваше лодката, настани се там, и щом видя, че моряците от Добра надежда наближиха достатъчно, за да могат да го чуят, започна нападението си.

— Я гледай, побратимът Арблестър! — извика той. — Добра среща! Наистина, побратиме, кълна се в разпятието, че е добра среща! А това „Добра Надежда“ ли е? Да, мога да я позная между десет

хиляди! Чудесен кораб! Хайде, побратиме, слизай да пийнем! Аз получих имението, за което ти разправях. Нали помниш? Сега съм богат; не плавам вече из моретата, а само из билков ейл! Дай си ръката, приятелю! И ела да пийнеш със стар другар.

Шкиперът^[2] Арблестър, дълголик възрастен мъж, обгорял от ветрове и слънце, с окачен на шията нож, напомнящ по походка и държане всеки сегашен моряк, се отдръпна учудено и недоверчиво. Но споменаването на имението и главно пиянското добродушие и другарство, проявено много изкусно от Лоулес, успяха да победят мнителната му сдържаност; той се поотпусна, протегна ръка и стисна здраво десницата на скитника.

— Не — каза той. — Не мога да си спомня кой си. Но все едно. Ние с моя Том сме готови да пийнем с всеки побратим. Том! — обърна се той към моряка, който го придружаваше. — Ето един побратим, на когото не мога да си спомня името, но все едно — сигурно е отличен моряк. Ела да пийнем с него и приятеля му.

Лоулес ги поведе напред; след малко и четиримата се настаниха в една пивница, построена неотдавна малко по-настрана от другите и затова непрепълнена с хора, както ония, които бяха по-близо до пристанището. Беше проста дървена барака, напомняща твърде много днешните горски заслони; вътре имаше един-два шкафа, няколко голи пейки и поставени върху бурета дъски, които служеха за маси. Насред помещението, раздухван отвед от силно течение, пламтеше и димеше огън от останки на разбити кораби.

— Ето — каза Лоулес, — истинска моряшка радост: хубав огън и пълна чашка на брега, докато навън бурята реве по покривите! За „Добра надежда“! Да й е лек пътят!

— Да — каза шкиперът Арблестър. — В такова време е наистина най-добре да си на брега. Какво ще кажеш, Том? Ти, побратиме, приказваш много хубаво, макар че още не мога да си спомня как ти беше името: ала много добре приказваш. Лек път на „Добра надежда“! Амин!

— Приятелю Дикън — продължи Лоулес, като се обърна към началника си, — мисля, че ти имаше някаква важна работа? Моля ти се, свърши я веднага. А аз ще остана тук с моята славна дружина — двама яки стари моряци; обзалагам се, че тия юнаци ще стоят тук,

докато се върнеш и ще пиет с мене чашка след чашка. Та ние не сме расли на суша, а сме стари, яки морски вълци!

— Добре го каза! — отговори шкиперът. — Ти можеш да вървиш, момко; защото аз ще стоя тук с твоя побратим и моя побратим, докато мръкне и — кълна се в света Мария! — докато съмне отново! Нали знаеш, когато човек прекара дълго време в морето, солта се просмуква във всичките му кости, та и цял кладенец да изпие, пак няма да утоли жаждата си!

Насърчен и от двамата, Дик стана, сбогува се с другарите и забърза пак в бурната привечер към „Козела и гайдата“. Оттам изпрати вест на лорд Фоксхем, че ще разполагат с отличен кораб, щом се мръкне. После взе двама души от Черната стрела, които разбираха горе-долу от мореплаване, и се върна към песъчливото заливче.

Лодката на кораба „Добра надежда“ беше между многото други, но се различаваше лесно от тях, защото беше необикновено малка и слаба. Когато Дик и двамата му спътници седнаха в нея и почнаха да се изтеглят от заливчето към пристанището, черупката се гмурна във вълните и почна да се люшка от всяко подухване на вятъра, сякаш ей сега ще потъне.

Както вече казахме, „Добра надежда“ бе пуснала котва далеко от брега, гдето вълнението беше още по-силно. Всички други кораби бяха от нея на разстояние не по-малко от няколко корабни въжета; най-близките бяха съвсем безлюдни; а когато лодката ги наближи, гъста снежна виелица и внезапно притъмняване скриха още повече движенията на Дик и спътниците му. Те се озоваха с един скок върху люлеещата се палуба, като оставиха привързаната към кърмата лодка да се люшка над вълните. „Добра надежда“ беше превзета.

Тя бе хубав, здрав кораб, с палуба, закрыта към носа и по средата, но открита откъм кърмата. Имаше една мачта и беше нещо средно между платноходка и мауна^[3]. Изглеждаше, че собственият й Арблестър бе направил отлично пътуване, защото трюмът беше пълен с бутилки френско вино; а в кабината му освен образа на дева Мария, който доказваше, че капитанът е набожен, имаше доста заключени шкафови и сандъци, от които личеше колко е богат и предвидлив.

Едно куче, единствен обитател на кораба, залая яростно и почна да хапе нашествениците по петите, но скоро го изритаха в кабината и го заключиха заедно с основателното му възмущение. След това

запалиха лампа, която окачиха за дебелото мачтово въже, за да могат да видят кораба от брега; после пробиха едно буренце и в чест на нощното приключение изпразниха по чашка превъзходно гасконско вино; а докато единият скитник приготвяше лъка и стрелите си, за да пази кораба от нови нашественици, другият спусна лодката и скочи в нея, очаквайки Дик.

— Отваряй си очите, Джек — каза младият предводител, преди да последва подчинения си. — Ти ще си добре тук.

— Да — отвърна Джек, — много добре ще съм наистина, докато сме на котва, но щом корабът си покаже носа вън от пристанището... Вижте как затрепери! Горкият, щом чу думите ми, и сърцето му трепна от страх в дъбовите ребра. Я вижте, мастър Дик, колко се стъмни!

Станало бе наистина невероятно тъмно. Огромни вълни налитаха една след друга из мрака и „Добра надежда“ непрестанно се издигаше и плъзгаше надолу. Ситни снежинки и тънички струи от морска пяна долитаха и оросяваха палубата; а вятърът свиреше тъжно между корабните въжета.

— Зловещо време, ей богу! — каза Дик. — Но какво от това? Такава виелица бързо минава.

Все пак го тревожеше и потъмнялото небе, и виенето на вятъра; когато слезе от „Добра надежда“ и загреба с все сили обратно към брега, той се прекръсти набожно, молейки се богу за всички, които бяха излезли тая нощ в морето.

Край заливчето се бяха събрали вече дванадесетина от неговите хора. Дадоха им лодката и им заповядаха да тръгнат веднага към кораба.

Малко по-нататък Дик видя лорд Фоксхем, който побърза да го посрещне, закрил лице с тъмна качулка, а бляскавата броня — с грубо червеникаво наметало.

— Наистина ли смятате да излезете в морето, млади Шелтън? — каза той.

— Милорд — отговори Ричард, — около къщата караулят конници, не можем да я доближим по суша, без да вдигнат тревога; а щом сър Даниъл узнае намерението ни, да мислим, че ще го изведем на добър край е все едно, с ваше позволение, да гоним тоя, дето духа. Ако тръгнем по море, се излагаме на опасност от стихииите, но все пак има изгледи да сполучим и да отвлечем девойката.

— Добре — каза лорд Фоксхем. — Водете ме. Ще дойда с вас, за да не се посрамя, но признавам, че бих предпочел да съм сега в леглото си.

— Да тръгнем в тая посока тогава — каза Дик. — От там ще вземем водач за кораба.

И той тръгна към пивницата, гдето бе дал среща на част от хората си. Някои се разтакаха отвън; други бяха влезли смело вътре и избирайки място колкото е възможно по-близо до другаря си, бяха заобиколили Лоулес и двамата моряци. Ако се съдеше по разстроените им лица и мътни погледи, и двамата бяха отдавна прехвърлили мярката; когато Ричард влезе, последван от лорд Фоксхем, двамата моряци и Лоулес пееха стара, тъжна моряшка песен, на която бурята пригласяше.

Младият вожд огледа бързо заслона. В огъня бяха току-що нахвърляли нови дърва и гъстият чер дим бе замъглил ъглите на помещението. Ясно беше все пак, че хората на Дик бяха далеч по-многобройни от останалите посетители. Успокоен от това — в случай, че замисленият от него план не сполучи, — Дик отиде към масата и зае по-раншното си място на пейката.

— Хей — извика пияният собственик на кораба, — ти пък кой си?

— Искам да ви кажа една дума отвън, мастър Арблестър — отговори Дик, — и то по ей такава работа.

Той показа една жълтица, която блесна, озарена от пламъка на камината.

Очите на моряка светнаха, при все че не бе още познал нашия герой.

— Добре, момче — каза той. — Ще изляза с тебе. Побратиме, аз ей сега ще се върна. Пий наздраве, побратиме!

Като улови подръка Дик, за да подкрепи залитащите си стъпки, той тръгна към вратата на пивницата.

Щом прекрачи прага, десет яки ръце го сграбчиха и вързаха: а след две минути го захвърлиха в близката плевня с вързани нозе и запушена уста. После простряха до него и моряка му Том, изведен по същия начин, и ги оставиха да размишляват цяла нощ.

Тъй като нямаше вече защо да се крият, повикаха с уговорения сигнал хората на лорд Фоксхем и цялата дружина заграби колкото

лодки и бяха нужни и отплава с тази флотилия към лампата, окачена на корабното въже. Още преди да се прехвърлят на борда на „Добра надежда“, яростни викове откъм брега показаха, че някои моряци са открили отвлечането на лодките си.

Но беше вече късно да си ги върнат или да отмъстят. От четиридесетте бойци, събрани на откраднатия кораб, осем бяха пътували по море и можеха да бъдат моряци. С тяхна помощ разпънаха платното и вдигнаха котва. Все още тананикайки припева на моряшката песен, залитащият Лоулес улови дългото кормило и „Добра надежда“ заплава в нощния мрак към огромните вълни отвъд пристана.

Ричард се настани на завет край платното. Като се изключи корабният фенер и няколко мъждукащи светлилки в Шорби, наоколо беше тъмно като в рог. Само от време на време, когато „Добра надежда“ се люшкаше замаяно сред вълните, някой гребен светваше за миг като сноп от снежнобяла пяна и се пръскаше зад кърмата.

Мнозина от хората, се улавяха за каквото им попадне и се молеха с глас; повечето се разболяха от морска болест, добраха се до трюма и налягах там между превозваната стока. От страхотното люшкане на кораба и непреставашото пиянско перчене на Лоулес, който продължаваше да крещи и пее на кърмата, и най-големият смелчак можеше да се усъмни в изхода на делото.

Но Лоулес, воден сякаш от вътрешен усет, преведе кораба през огромните вълни до дълъг пясъчен насип, гдето плаваха известно време в спокойни води, и най-после откара „Добра надежда“ до груб каменен вълнолом, о който я привързаха набързо, оставяйки я да скърца и да се люшка в тъмнината.

---

[1] Граф Ричард Уоруик на три пъти през живота си е организирил смяната на английски крале. Б.пр. ↑

[2] Шкипер — капитан на кораб. Б.пр. ↑

[3] Мауна — голяма платноходка с половин палуба. ↑

ГЛАВА V

„ДОБРА НАДЕЖДА“ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вълноломът беше недалеко от дома, гдето се намираше Джоана; трябваше само да слязат на брега, да обградят къщата със силен отряд, да нахлуят вътре и да отвлекат пленницата. Затова можеше да смятат, че „Добра надежда“ е изпълнила вече задачата си, отвела ги бе в тила на противниците им; и да успеят, и да не успеят в начинанието си, те се надяваха да се оттеглят към гората, гдето бяха подкрепленията на лорд Фоксхем.

Но не беше лесно да слязат на брега; мнозина се бяха разболели от морска болест, всички бяха премръзнали; близостта и безредието в кораба бе разстроило дисциплината; духът бе отпаднал от люшкането в тъмнината. Всички се върнаха без ред към кея: лордът трябваше да се хвърли с изваден меч сред хората си; непокорството бе потушено с доста викове, а те бяха съвсем нежелателни сега.

Когато възстановиха донейде реда, Дик тръгна с малък отряд отбрани бойци. За разлика от святкащата морска пяна, тъмнината на сушата се спусна като плътна завеса пред него, а воят и свистенето на вятъра заглушаваха всеки друг шум.

Но Дик още не бе стигнал до края на кея, когато вятърът стихна и в това затишие му се стори, че чува по брега конски тропот и оръжеен звън. Той спря спътниците си и направи сам една-две стъпки по крайбрежния пясък; сега вече се увери, че насам идват хора и коне. Обзе го страшно отчаяние. Ако враговете им ги бяха наистина издебнали, ако бяха обградили вълнолома откъм брега, и той, и лорд Фоксхем щяха да се озоват в много тежко положение за отбрана — зад тях оставаше само морето, а хората им бяха струпани на тесния вълнолом. Той подсвирна предпазливо, както бяха уговорили.

Но този сигнал има нежелани последици. В тъмнината се изсипа веднага градушка от наслуки хвърлени стрели; а хората на пристанището се бяха струпали толкова наблизко един до друг, че мнозина бяха ранени и отвърнаха на стрелите с викове от болка и уплаха. Лорд Фоксхем бе ранен още с първите стрели. Хоксли го

отнесе незабавно на кораба; затова през последвалата кратка схватка хората му се сражаваха (доколкото изобщо се сражаваха) без водач. Това бе навярно главната причина за нещастиято, което бързо последва.

Дик удържа почти цяла минута с малчината си храбри бойци бреговия край на вълнолома; и от двете страни бяха ранени по един-двама души; сабите звънтяха, но още не личеше коя от двете страни ще надделее, когато щастиято измени внезапно на хората от кораба. Някой извика, че са загубени, а те бяха отдавна готови да се поддадат на обезсърчение, и викът бе подет веднага. „На борда, момчета, спасявайте се!“ — извика друг. Трети, с верния усет на страхливците, пусна неизбежния слух при всяко отстъпление: „Предадени сме!“ В същия миг всички се втурнаха и заблъскаха по вълнолома, като обърнаха незащитените си гърбове към нападателите и огласиха нощта с изплашени викове.

Един страхливец вече обръщаше кормилото, друг продължаваше да се държи за носа на кораба. Бегълците скачаха с писък и биваха изтегляни на палубата или падаха и забиваха в морето. Някои бяха съсечени на вълнолома. Мнозина бяха ранени на самия кораб, когато в бързането и уплахата си окачаха един срещу друг. Най-последно на „Добра надежда“ се отдели случайно или нарочно от вълнолома и неуморният Лоулес, запазил мястото си до кормилото благодарение на необикновената си физическа сила и щедрото използване на кинжала, успя да насочи веднага кораба в желания курс и да го изведе в бурното море; от всички дупки за изтичане на вода струеше кръв от натъркялните по палубата ранени, които се блъскаха в тъмнината.

Лоулес прибра кинжала в ножницата и каза на най-близкия си съсед:

— Оставих по един печат, побратиме, на тия страхливи псета, дето се бяха разджафкали.

Самите бегълци, които търсеха спасение на кораба, не обръщаха никакво внимание на ударите с пестници и нож, с които Лоулес успя да запази мястото си в суматоката. Но сега сякаш ги усетиха изведнъж или пък някой бе подслушал думите на кормчията.

Обзети от паника войници бавно си възвръщат самообладанието, а може би, за да заличат спомена от позорната уплаха, те изпадат често в противоположната крайност — неподчинението. Така стана и тоя

път: хората, захвърлили оръжието си и изтеглени с нозете напред на борда на „Добра надежда“, сега роптаеха срещу водачите си и искаха да накажат някого.

Това растящо недоволство се насочи срещу Лоулес.

За да не се блъсне о брега, старият скитник бе насочил кораба към открито море.

— Гледайте! — изрева един от недоволниците. — Откарва ни към морето!

— Вярно! — извика друг. — Та това е измяна!

Всички викаха в един глас, че са жертва на предателство, и с крясъци и клетви поискаха Лоулес да върне кораба на брега. Той само скърцаше със зъби и продължаваше да насочва мълчаливо „Добра надежда“ сред огромните вълни към открито море. От чувство за лично достойнство или защото беше пийнал, той не благоволи да отговори на неуместния страх и оскърбителните заплахи. Тогава недоволниците се събраха между мачтата и кормилото; ясно беше, че кукуригат като петли на бунище, за да се насърчават един друг. Но лесно биха могли да постъпят несправедливо или неблагодарно. Дик почна да се качва по стълбата, готов да се намеси; но един от хората, който разбираше донейде от мореплаване, го изпревари.

— Момчета — започна той, — вие сте същински дръвници според мене. За да се върнем, трябва да излезем в открито море, нали? И старият Лоулес...

Някой го удари през устата; още същия миг страхливите му другари се нахвърлиха отведнъж върху него, както огън обхваща суха слама, повалиха го на палубата, стъпкаха го и го довършиха с ножовете си. Сега, вече Лоулес се разгневи.

— Водете сами кораба! — изрева той, като ги изруга, и напусна кормилото, без да мисли за последиците.

В този миг „Добра надежда“ се люшна върху гребена на една огромна вълна и се преметна с шеметна бързина на другия ѝ край. Друга вълна се издигна веднага пред нея като страхотна черна кула и корабът потъна с главата напред във водния хълм. Зелената вода го заля от носа до кормилото — на височина до човешко коляно, — а вълните се издигнаха по-високо от самата мачта. После „Добра надежда“ се изправи пак с ужасяваща, тръпна нерешителност, като смъртно ранен звяр.

Шест-седем души от недоволниците бяха отнесени от вълната, а когато се опомниха, останалите почнаха да призовават на помощ всички светии и да молят Лоулес да поеме отново кормилото.

Той не чака да го молят повторно. Изтрезнял бе изведнъж от ужасната последица на справедливия си гняв. Той разбираше по-добре от всички, че „Добра надежда“ едва-що не потъна, а от люшкането ѝ във водата виждаше, че опасността не е отминала.

Повален от сътресението, полуудавен, Дик се изправи, все още затънал до колене във водата, и пропълзя към стария кормчия.

— Лоулес — каза той, — само ти можеш да ни спасиш. Ти си наистина храбър и силен мъж и умееш да караш кораб; ще ти изпратя трима надеждни бойци да те пазят.

— Няма нужда, мастър, няма нужда — отговори кормчията, като се взираше в тъмнината. — Ние се отдалечаваме всеки миг от крайбрежния пясък; всеки миг значи морето ще връхлита все по-силно върху нас и ония скимтящи псета ще се натъркалят по гръб. Не знам защо, мастър — в тая работа има някаква тайна, — ала лош човек не може да стане добър моряк. Само добрите и смелите могат да издържат такова люшкане.

— Не, Лоулес — засмя се Дик, — това са моряшки приказки, които струват колкото тоя, дето духа. Но моля ти се, кажи, как сме? Добре ли плаваме? В правилна посока ли сме?

— Мастър Шелтън — отговори Лоулес, — аз съм бил досега — благодаря на съдбата! — францискански монах, стрелец, крадец и моряк. Много одеяния смених, но най-много ми се иска да умра в монашеско расо, а най-малко в изцапана моряшка дреха, и то по две важни причини. Първо, защото тук смъртта може да грабне човека ненадейно, и второ, защото се ужасявам от оная солена вода долу — и той тупна с нога. — А при това — продължи старият скитник, — ако не умра като моряк, и то още тази нощ, трябва да запаля свещ на светата дева.

— Така ли? — запита Дик.

— Точно така — отговори скитникът. — Не усещате ли колко бавно и тежко се движи корабът над вълните? Не чувате ли как водата плиска в трюма? „Добра надежда“ вече едва-едва се подчинява на кормчията. Почакайте да натежи още малко от водата; тогава ще отиде

право на дъното като каменна статуя или ще се разбие на късчета в крайбрежните скали.

— Съвсем без страх приказваш — каза Дик. — Нима не се боиш?

— Вижте, господарю — отговори Лоулес, — ако някой е пристигнал в пристана с лоша дружина, тоя човек съм аз: монах-отстъпник, крадец и така нататък. Можете да се чудите, но въпреки всичко аз не губя надежда и ако трябва да потъна, мастър Шелтън, ще потъна със светъл поглед и твърда ръка.

Дик не отговори; смаян беше от решителността на стария скитник, а тъй като се страхуваше и от ново насилие или измяна, отиде да потърси трима надеждни пазачи. На палубата, заливана непрестанно от вълните и брулена от острия зимен вятър, нямаше жив човек. Всички се бяха прибрали в трюма, пълен с бурета вино и осветяван от два люшкащи се фенера.

Тук няколко души си бяха устроили гуляй и се черпеха щедро с гасконските вина на Арблестър. Но тъй като „Добра надежда“ продължаваше да подскача по вълните, забивайки последователно във въздуха или в бялата пяна ту носа, ту кърмата си, броят на пируващите намаляваше при всяко ново люшкане. Мнозина седяха настрана и превързваха раните си; но повечето се бяха вече натъркаляли от морска болест и охкаха.

Грийншив, Кукоу и един момък от хората на лорд Фоксхем, който бе привлякъл от по-рано вниманието на Дик с ума и храбростта си, бяха все още в състояние да разбират и изпълняват заповеди. Тях именно Дик назначи за охрана на кормчията; след това, като погледна още веднъж черното небе и черното море, отиде в кабината, гдето хората на лорд Фоксхем бяха отнесли господаря си.

ГЛАВА VI

„ДОБРА НАДЕЖДА“ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Стенанията на ранения барон се сливаха с воя на корабното куче. Било от скръб по своите хора, било че наистина усещаше опасността от люшкането на кораба, горкото животни виеше по-силно от вятъра и морето, а за суеверните на борда този вой звучеше като погребален звън за „Добра надежда“.

Лорд Фоксхем лежеше върху кожуха си на леглото в каютата. Пред иконата на Света Богородица мъждееше кандилце; при неговата светлинка Дик зърна бледото лице и хлътналите очи на ранения.

— Тежко съм ранен — каза лордът. — Ела по-близо, млади Шелтън; да има поне един благородник при мене; тежко е, след като прекарах целия си живот благородно и богато, да бъда ранен в такава жалка схватка и да умра сред морето, в мръсен, студен кораб, между негодйи и простаци.

— Не, милорд — каза Дик, — аз ще се моля на светците да изцерят раната ви и да ни отведат благополучно и бързо до брега.

— Какво? — запита негова светлост. — Да ни отведат благополучно до брега ли? Нима има съмнение и в това?

— Корабът едва се движи... Морето е бурно с насрещен вятър — отговори момчето. — И кормчията, който е от моите хора, смята, че ще е наистина необикновено щастие, ако се доберем сухи до брега.

— А! — каза мрачно баронът. — Всички ужаси значи ще съпътствуват раздялата на душата от тялото ми! Молете се, сър, да живеете тежко, но да умрете леко, а не да ви лъжат и ласкаят цял живот и в последния ви час да ви сполетят всички беди! Както и да е. Трябва да свърша още някои работи, които не търпят отлагане. Нямаме ли свещеник на кораба?

— Не — отговори Дик.

— Да се заемем тогава със земните ми дела — каза лорд Фоксхем. — Трябва да ми бъдете верен приятел след смъртта, както ми бяхте благороден враг приживе. Умирам в лош час за самия мене, за Англия и за ония, които се уповаваха на мене. Моите хора се

предвождат от вашия съперник — Хемли; те ще се съберат в голямата зала в Холиуд. Този пръстен, който свалям от пръста си, ще ги увери, че носите заповеди от мене: освен това ще напиша две думи на Хемли да ви отстъпи девойката. Но дали вие сам ще изпълните заповедите ми? Ето кое не зная.

— Какви заповеди, милорд? — запита Дик.

— Да — започна баронът, — да... заповеди — и той погледна подозрително Дик. Най-после запита: — За Ланкастър ли сте, или за Йорк?

— Срам ме е да кажа — отговори Дик, — че сам не зная точно. Но едно все пак е ясно: щом служа при Елис Дъкуърт, служа на Йорк. Щом е така, обявявам се за Йорк.

— Добре — отвърна лордът, — отлично! Защото ако бяхте за Ланкастър, не зная какво бих сторил. Слушайте, щом сте за Йорк, аз дойдох тук, само за да наблюдават лордовете, събрани в Шорби, а в това време моят благороден млад господар Ричард Глостърски^[1] подготвя достатъчно войски, за да се нахвърли върху тях и да ги пръсне. Аз си взех бележки за силата, охраната и разположението им; тези бележки трябваше да предам на младия си господар в неделя, един час преди пладне при кръста на Светата невеста край гората. Няма изгледи да отида на тази среща, затова ви моля да бъдете любезен и да отидете вместо мене; погрижете се никакво развлечение, мъка, буря, рана или чума да не ви попречат да се явите на уреченото време, защото благополучието на Англия зависи от това.

— Наемам се твърдо да го сторя — каза Дик. — Доколкото зависи от мене, поръчението ви ще бъде изпълнено.

— Добре — каза раненият. — Моят господар херцогът ще ви даде по-нататъшни нареждания и ако му се подчинявате храбро и с готовност, бъдещето ви е осигурено. Приближете малко кандилцето до очите ми, докато напиша тия няколко думи за вас.

Той написа писъмцето до своя „високоуважаван роднина сър Джон Хемли“, след това още едно без надпис.

— Това е за херцога — каза той. — Паролата е „Англия и Едуард“. Отговорът — „Англия и Йорк“.

— А Джоана, милорд? — запита Дик.

— Джоана ще си вземете сам, както смогнете — отговори баронът. — И в двете писма пиша, че съм я определил за вас, но вие

ще трябва да си я вземете сам, моето момче. Аз се опитах, както виждате, и загубих живота си. Никой не би могъл да стори нещо повече от това.

Раненият започна вече да отмалява; Дик прибра в пазвата си ценните писма, пожела му бодрост и го остави да почива.

Започваше студен, мрачен ден със снежни виелици. Недалеко от „Добра надежда“ се простираше брегът — редуващи се канари и песъчливи заливчета, а по-нататък се очертаваха в небето гористите върхове на Тънстолските възвишения. И вятърът, и морето бяха утихнали, но корабът бе много затънал и едва се подаваше над вълните.

Лоулес не се отделяше от кормилото; почти всички бяха допълзели на палубата и гледаха смутено негостоприемния бряг.

— Към брега ли отиваме? — попита Дик.

— Да — отвърна Лоулес, — ако не отидем преди това на дъното.

В същия миг корабът се наклони така тежко пред една вълна и водата в трюма така шумно заклокочи, щото Дик сграбчи неволно кормчията за ръката.

— Ей богу — извика той, когато носят на „Добра надежда“ се показва пак сред пяната, — помислих, че наистина потъваме. Сърцето ми щеше да изхвъркне.

Грийншив, Хоксли и най-добрите мъже от двата отряда се бяха заловили да вадят от средната част на палубата дъски за сал. Към тях се присъедини и Дик, който работеше най-усърдно, за да забрави опасността. Но всяка вълна, която връхлиташе върху нещастния кораб, и всяко негово накланяне към вълните му напомняше със страхотна тръпка колко близо е смъртта.

След малко той вдигна глава и видя, че се намират пред някакъв нос; едва разрушена скала, о която се разбиваха побелели от пяна огромни вълни, се надвесваше почти над самата палуба, а зад скалата, върху едно голо възвишение, се издигаше някакъв дом.

В самия залив морето бушуваше още по-яростно; то издигна „Добра надежда“ върху разпенените си плещи, изтръгна я от властта на кормчията, запрати я със силно сътресение на пясъка, покри я до половин мачта и започна да я подмята насам-натам. Нова огромна вълна я издигна отново и я тласна още по-навътре; трета я отнесе далеч от опасния прибой и я остави на пясъка.

— Момчета — извика Лоулес, — светиите наистина се погрижиха за нас! Започва отлив; да пийнем сега по чашка вино, а след половин час ще слезем на брега безопасно като по мост.

Корабокрушенците отвориха едно буре, заслониха се кой както може от снега и морските вълни и почнаха да си подават чашка от човек на човек, за да се постопят и ободрят.

В това време Дик се върна при лорд Фоксхем, който лежеше изплашен, без да знае какво става; кабината му беше до колене пълна с вода, кандилото се бе счупило и угаснало от сътресението и той бе останал съвсем на тъмно.

— Не се бойте, милорд — каза младият Шелтън, — светиите ни закрилят. Вълните ни изхвърлиха на пясъка и щом морето се отдръпне, ще слезем на брега.

Мина почти цял час, докато отливът освободи „Добра надежда“ и им позволи да тръгнат към сушата, която те съзираха смътно през булото на падащите снежинки.

Няколко души, сгушени на един крайбрежен хълм, наблюдаваха подозрително движенията на новодошлите.

— Биха могли да се приближат и да ни помогнат малко — забеляза Дик.

— Щом те не идват към нас, ние да тръгнем към тях — каза Хексли. — Колкото по-скоро се доберем до хубав огън и суха постеля, толкова по-добре за клетия милорд.

Не бяха направили и няколко стъпки към хълма, когато непознатите скочиха едновременно и градушка от добре насочени стрели обсипа корабокрушенците.

— Назад! Назад! — извика негова светлост. — Бъдете благоразумни, за бога! Не им отговаряйте!

— Да — извика Грийншив, като издърпваше една стрела от кожената си ризница, — ние не можем да се бием, каквито сме измокрени, премръзнали и пребити като кучета от умора; но кажете ми, в името на нашата, скъпа стара Англия, защо обстрелват толкова жестоко нещастните си земляци?

— Защото ни взеха за френски пирати — отговори лорд Фоксхем. — В тия смътни и безславни дни ние не можем да опазим собствените си брегове; някогашните ни врагове, които разгромявахме

едно време и по море, и на суша, слизат сега у нас, когато пожелаят, да грабят, да убиват и да палят. Жалко и позорно за нещастната ни страна!

Хората на хълма наблюдаваха внимателно как корабокрушенците се изкачват по брега и навлизат между безлюдните дюни; дори ги проследиха около миля, готови да изсипят по даден знак нов залп стрели по уморените и отпаднали бегълци; едва когато Дик изведе хората си на широкия друм и ги построи в боен ред, бдителните стражи на английското крайбрежие изчезваха безшумно зад снежната завеса. Постигнали бяха това, което желях: запазиха домовете, стопанствата, семействата и добитъка си; ни един от тях, след като спаси личния си имот, не искаше и да знае дали французите ще осеят с огън и кръв останалите области на английското кралство.

---

[1] По това време Ричард Гърбавия не е бил още Глостърски херцог, но с разрешение на читателите ще го наричаме така за по-голяма яснота. Б. а. ↑

КНИГА ЧЕТВЪРТА

ПРЕДРЕШВАНЕТО

ГЛАВА I

ЛЕГОВИЩЕТО

Дик излезе на широкия друм недалече от Холиууд, на деветдесет мили от Шорби на Тил; тук, след като се увериха, че никой вече не ги преследва, двата отряда се разделиха. Хората на лорд Фоксхем отнесоха ранения си другар към големия манастир; когато те се изнизаха и изчезнаха зад плътната завеса на падащия сняг, Дик остана сам с дванадесетина скитници — последните останки от неговия доброволчески отряд.

Някои бяха ранени, а всички бяха разгневени от неуспеха и дългите патила; и при все че не можеха да сторят нищо, защото бяха премръзнали и прегладнели, те роптаеха и поглеждаха сърдито водачите си. Дик им раздаде всичките си пари, без да остави нещо за себе си; благодари им за проявената смелост, при все че би предпочел да ги наругае за страхливостта им: и като смекчи по този начин последиците от продължителните си несполуки, ги изпрати на групи или поединично към „Козела и гайдата“ в Шорби.

Повлиян от това, което видя на борда на „Добра надежда“, той си избра за спътник само Лоулес. Снегът продължаваше да пада непрестанно като плътен ослепителен облак; вятърът бе поутихнал и дори съвсем спря; целият свят изглеждаше загърнат и скрит от този безшумен валеж. Имаше голяма опасност да загубят пътя и да загинат в преспите, затова Лоулес вървеше пред другаря си с наведена глава като куче, което души следа, и оглеждаше внимателно всяко дърво, за да открие пътя, сякаш насочваше кораб в бурно море.

След като повървяха около миля през гората, те излязоха до малка горичка от високи, изкривени дъбове, гдето се срещаха няколко пътя. Човек можеше да разпознае това място, при все че от снега не се виждаше надалеч, и Лоулес явно се зарадва, като го видя.

— Сега, мастър Ричард — каза той, — ако не ви е неприятно да гостувате на човек, който не е нито дворянин, нито добър християнин, мога да ви предложа чашка вино и хубав огън, за да си постоплите кокалите.

— Води ме, Уил — отговори Дик. — За чашка вино и хубав огън съм готов да отида, където поискаш!

Лоулес сви встрани и тръгна решително под оголените клони на горичката; не след дълго стигна до стръмна пещера или бърлога, почти на една четвърт затрупана със сняг. Пред входа растеше грамаден бук с полуоголени корени; тук старият беглец си проправи път между храстите и изчезна под земята.

Силен ураган бе почти изкоренил някога бука, изтръгвайки и част от торфа под него; тук именно старият Лоулес бе изкопал своето горско скривалище. Корените му служеха за подпори, торфът около тях — за покрив, а за под и стени — майката земя. Почернялото огнище в единия ъгъл и обкованият с желяза голям дъбов сандък в другия показваха от пръв поглед, че — колкото и да е първобитно — това скривалище е човешко жилище, а не леговище на див звяр.

При все че снегът бе затрупал входа и посипал пода на тази подземна пещера, вътре беше много по-топло, отколкото навън; а когато Лоулес запали искра и сухите съчки пламнаха и запрацяха в огнището, тази дупка заприлича на истински дом.

Лоулес въздъхна доволно, простря към него големите си ръце и като че почна да гълта дима.

— Ето — каза той, — тук е зайчата бърлога на стария Лоулес; молете бога да не я надуши хрътка! Бях на четиринадесет години, когато заскитах по света; най-напред избягах от манастира със златната верижка на дарохранителницата и един молитвеник, който продадох за четири марки. За спасение на душата си обиколих като поклонник Англия и Франция, Бургундия и дори Испания; обикалях и моретата — те са ничия земя. Но моето място, мастър Шелтън, е тук. Тази бърлога в пръстта е моя родина. Когато вали и когато духа, когато всички птички пеят и цветчетата падат по постелята ми през април, или посред зима, когато седя съвсем сам с моя раздумник — огъня, а червеношийката чурулика из дърветата — това ми е църквата и пазарът, жената и детето. Тук се връщам всякога, и тук, ако е угодно на светиите, бих искал да умра.

— Топло кътче наистина — отговори Дик, — приятно и скрито.

— Трябва да е скрито — отвърна Лоулес, — защото ако го намерят, мастър Шелтън, ще умра от мъка. А ей тук — добави той като

порови с яките си пръсти пясъчния под — е моята винарска изба и вие ще получите ей сега една кана чудесно силно стинго^[1].

И наистина, като порови малко, той извади голяма кожена манерка около един галон^[2], пълна със силно сладко вино. След като всеки изпи по чашка за здравето на другия, те хвърлиха още съчки в огъня и се простряха блажено край наново лумналия пламък, от който снегът по дрехите им почна да се топи и изпарява.

— Мастър Шелтън — забеляза беглецът, — напоследък ви сполетяха две несполуки и изглежда, че ще загубите девойката... Правилно ли предполагам?

— Правилно — кимна Дик.

— Добре тогава — продължи Лоулес, — изслушайте един стар глупак, който много е видял и патил. Вие се грижите много за хорските работи, мастър Дик. Слушате поръченията на Елис, ала за него е най-важно да умре сър Даниъл; изпълнявате поръченията на лорд Фоксхем; ех... дано светците го запазят!... Вярвам, че е имал добри намерения. Ала все пак ще е най-добре да се потрудите и за себе си, добри Дик. Идете при девойката. Ухажвайте я, защото тя може да ви забрави. Бъдете готов и щом ви се удаде случай, бягайте с нея.

— Добре, Лоулес, но сега тя е навярно в дома на сър Даниъл — отговори Дик.

— Тогава и ние ще отидем там — отговори беглецът.

Дик го погледна смаян.

— Да, приказваме сериозно — кимна Лоулес. — А ако сте толкова недоверчив и се сепвате от всяка дума, погледнете тук.

Скитникът свали окачения на шията си ключ, отвори дъбовия сандък, бръкна дълбоко, разрови го, извади едно монашеско расо, след това връв за пояс и най-после голяма дървена броеница, толкова тежка, че би могла да послужи и за оръжие.

— Тия неща — каза той, — са за вас. Обличайте се!

Когато Дик се облече като монах, Лоулес извади разни бои, взе един молив и започна много изкусно да го преобразява: удължи и уплътни веждите, позасили едва наболите мустаци, а с няколко черти под очите измени изражението им и придаде още няколко години на младия монах.

— Сега — поде отново той, — щом се предреша и аз, ще станем двама чудесни монаси и ще идем право у сър Даниъл; ще ни

посрещнат гостоприемно — от любов към майката-църква.

— А как ще ти се отплатя, драги Лоулес? — извика момчето.

— Ех, брате — отговори скитникът, — аз върша всичко само за свое удоволствие. Не се грижете за мене. Кълна се, че мога да се грижа сам за себе си. Когато съм в нужда, синко, аз си искам това, от което се нуждая. Езикът ми е дълъг, гласът ми е като манастирска камбана, а ако искането не помогне, обикновено си вземам сам; каквото ми трябва.

Старият разбойник поизкриви смешно лицето си: и при все че му беше неприятно да се ползува от благоволенията на такава съмнителна личност, Дик не можа да се сдържи и се разсмя.

В това време Лоулес се върна при сандъка, и се облече по същия начин, но Дик забеляза учудено, че скрива под расото си сноп черни стрели.

— Защо ги вземаш — попита момчето. — За какво ти са стрели, като нямаш лък?

— Защо ли? — отвърна весело Лоулес. — Защото преди да излезем здрави и читави оттам, гдето отиваме, ще има да се счупят доста глави... а може и гърбове. Ако се случи нещо, бих искал нашето братство да не се посрами. Черната стрела, мастър Дик, е печатът на нашия манастир; тя показва кой е писал сметката.

— Щом ти се приготвяш толкова грижливо — каза Дик, — по-добре ще е да оставя тук някои книжа, за да не пострадам нито аз, нито ония, които ми ги довериха. Гдето да ги скрия, Уил?

— Ето що — каза Лоулес, — аз ще отида до горичката да си посвирия с уста; през това време вие ги заровете, гдето искате, и изравнете пясъка, та да не се познава мястото.

— Никога! — извика Ричард. — Аз имам доверие в тебе, човече. Бих бил подлец, ако не ти вярвам.

— Братко, ти си още дете — отговори старият беглец, като се спря и погледна Дик от прага на скривалището си. — Аз съм добър стар християнин, не предавам никого и не скъпя кръвта си, когато видя приятел в опасност. Но, глупаво дете, аз съм крадец по занаят, по рождение и по навик. Ако бутилката ми е празна и гърлото засъхнало, сигурно ще ви ограбя, мило дете, както е сигурно, че ви обичам, уважавам и се възхищавам от вас! Ясно, нали?

Той тръгна през шубраците, щракайки с големите си пръсти.

След като остана сам и поразмисли учудено за противоречията в нрава на своя другар, Дик извади бързо книжката, прегледа ги и ги зарови. У себе си остави само едно писмо, което не излагаше ни най-малко приятелите му, а при случай би могло да му послужи срещу сър Даниъл: писмото на сър Даниъл до лорд Уенслидейл, изпратено по Трогмортън на другия ден след поражението при Райзинхъм и намерено още на утрото от Дик в дрехите на обесения пратеник.

След това Дик стъпка тлеещите въглени, напусна леговището и отиде при стария беглец, който го чакаше под оголените дъбове, вече побелял от сняг. И двамата се изгледаха и се разсмяха — толкова неузнаваеми и смешни бяха станали след предрешването.

— Бих искал да е ясен летен ден — измърмори скитникът, — за да мога да се огледам в някоя локва. Много от хората на сър Даниъл са ме срещали и ако се случи да ни познаят, за вас може да се застъпят, брате, но аз ще се завъртя на въжето още преди да смогна да прочета едно „Отче наш“.

Те тръгнаха по пътя за Шорби, който минаваше тук през крайнините на гората, излизаше от време на време на открито и извиваше покрай бедняшките къщурки и малки стопанства.

Пред една от тези къщурки Лоулес неочаквано спря.

— Брате Мартин — каза той със съвършено променен глас, подходящ за монашеското му расо, — да влезем да поискаме милостиня от тия бедни грешници! *Rex vobiscum.*^[3]

— Да — добави той с обикновения си глас, — от това се и страхувах: отвикнал съм да скимтя по попски; с ваше позволение, добри мастър Шелтън, ще трябва да се поупражня из тия пусти места, преди да изложа на опасност тлъстия си врат, като вляза у сър Даниъл. Виждате ли колко хубаво нещо е да разбираш от всичко! Ако не бях някога моряк, непременно щяхте да потънете заедно с „Добра надежда“, ако не бях крадец, не бих могъл да ви изпиша така лицето! А ако не бях някога францискански монах, ако не бях ревал в хора и не бях ял до насита в обедната, не бих могъл да предреша и вас, и себе си така, че и кучетата да не могат да ни открият и да ни издадат с лая си.

Стигнал вече до прозорчето на къщурката, Лоулес се повдигна на пръсти и погледна вътре.

— Да! — извика той. — Отлично! Тук ще опитаме доколко сме се променили, а на това отгоре ще изиграем една весела шега на брат

Кепър.

С тия думи той отвори вратата и влезе в къщата.

Три души от дружината Черната стрела седяха около масата и лакомо ядяха. Ножовете, забити пред всекиго от тях, и мрачните им заплашителни погледи към обитателите на къщата доказваха, че хората ги гощават не от гостоприемство, а от страх. Те погледнаха съвсем недружелюбно двамата монаси, които влязоха със смирено достойнство в кухнята; един от разбойниците — самият Джон Кепър, който изглеждаше, че е главатар — незабавно и грубо им заповяда да се махнат.

— Не ни трябва просяци! — извика той.

Но друг — при все че не позна нито Дик, нито Лоулес — се отнесе по-кротко.

— Не бива така — извика той. — Ние сме силни и си вземаме сами, каквото ни трябва, а те са слаби и просят; но накрая те ще отидат горе, а ние в преизподнята. Не му се сърди, отче, ами ела пийни от моята чашка и ме благослови.

— Вие сте хора лекомислени, похотливи и прокълнати — каза монахът. — Дано светиите не допуснат никога да пия с такива другари! Но от състрадание към грешниците ще ви оставя един осветен дар и ви повелявам да го целунете и пазите за спасение на душата си.

Лоулес говореше отначало гръмогласно, както подобава на проповядващ монах, но при последните думи извади изпод расото си една черна стрела, хвърли я на масата пред тримата смаяни бегълци, обърна се веднага, изхвъркна заедно с Дик из стаята и изчезна зад снежната завеса, преди някой от тримата да продума или мръдне.

— И така, мистър Шелтън — каза той, — ето че не познаха изписаните ни лица. Сега мога да се вмъкна, гдето заповядате.

— Чудесно! — отговори Ричард. — Жадувам за дела! Напред към Шорби!

---

[1] Стинго — силно английско пиво. Б.пр. ↑

[2] Галон — мярка за течности, около 4–5 литра. Б.пр. ↑

[3] Pax vobiscum — Мир вам! ↑

ГЛАВА II

В ДОМА НА ВРАГОВЕТЕ МИ

Жилището на сър Даниъл в Шорби беше висока, удобна, варосана къща с украса от дъбова резба и плосък тръстиков покрив. Овощна градина с много дървета, пътечки и скрити в зеленината беседки, се простираше зад къщата до самата звънарна на манастирската църква.

Този дом можеше да побере, ако потрябва, свитата и на по-знатна личност от сър Даниъл, но и сега тук беше много оживено. Дворът кънтеше от оръжие и конски копита, кухнята шумеше като кошер, откъм залата долитаха песни, свирни и провиквания на комедианти. По разточителство, веселие и любезност сър Даниъл съперничеше на лорд Шорби и затъмняваше лорд Райзинхъм.

Всички гости се посрещаха тук най-радушно. Пътуващи певци, акробати, играчи на шах, продавачи на свети мощи, билки, благоухания и талисмани, а редом с тях и, всякакви духовници, монаси и поклонници биваха гощавани в края на масата и настанявани за нощувка из просторните чардаци или върху голите дъски на дългата обедна.

На другия ден след крушението на „Добра надежда“ помещенията за прислугата, кухните, конюшните, навесът за коли от двете страни на двора бяха препълнени с безделници; едни бяха сър Даниъллови слуги, облечени в синьо-червени ливреи, други бяха най-разнообразни и странници, привлечени в града от алчност и приемани от рицаря по политически сметки или защото беше на мода да се приемат такива хора.

Непрестанно валиящият сняг, силният студ и приближаването на нощта ги задържаха вътре. Тук имаше в изобилие вино, ейл и пари; някои се бяха натъркаляли в плевнята и играеха карти, други още не бяха изтрезнели от обеда. На човек от наши дни би се сторило, че се намира в някакъв разграбван град; за съвременника това беше обикновена гледка на богат дворянски дом по време на зимните празници.

— Двамата монаси — единият млад, другият стар — бяха пристигнали късно и сега се грееха на огъня в един край на навеса. Наобиколила ги бе пъстра тълпа от фокусници, знахари и войници; по-старият поведе скоро оживен разговор с тях и поради гръмките смехове и подхвърляни народни остроумия тълпата наоколо им растеше всеки миг.

По-младият му другар, в чието лице читателят вече е познал Дик Шелтън, седеше още отначало малко по-назад и постепенно се отдръпваше все повече. Той слушаше всъщност внимателно, но ни веднъж не отвори уста; а сериозното му изражение показваше, че шегите на другаря му не го забавляват.

Погледът му, сновящ непрестанно насам-нататък, за да наблюдава всички входи на къщата, светна изведнъж, щом зърна малкото шествие, което влезе през главната врата и пресече косо двора. Напред вървяха две дами в дебели шуби следвани от две прислужници и четирима едри войници. Те изчезнаха веднага в къщата; а Дик се промъкна между тълпата разтакаващи се безделници и тръгна бързо по следите им.

„По-високата беше лейди Брекли — помисли си той. — А гдето е лейди Брекли, не е далеко и Джоана.“

Четиримата войници останаха до вратата; двете дами тръгнаха по полираната дъбова стълба, придружавани само от двете прислужници. Дик вървеше по петите им. Мръкваше се вече и вътре беше почти тъмно. По площадките на стълбището светеха запалени факли, закрепени в железни поставки; а пред всяка врата из дългите, покрити с килими коридори светеше лампа. Там, дето вратите бяха случайно отворени, Дик виждаше облечените с гоблени стени покритите с тръстика подове, озарени от пламъка в огнището.

Минаха два етажа; на всяка площадка по стълбището по-ниската и по-младата от двете дами се обръщаше и оглеждаше монаха. Но той вървеше смирено, с наведен поглед, както подобаваше на монашеското му облекло, и я бе погледнал само веднъж, затова не знаеше, че е привлякъл вниманието ѝ. Когато стигнаха до третия етаж, двете дами се разделиха: по-младата продължи нагоре сама, а другата, последвана от прислужниците, тръгна по коридора вдясно.

Дик избърза, скри се зад един ъгъл и проследи с поглед трите жени. Те продължаваха по коридора, без да поглеждат назад.

„Работата е наред — помисли Дик. — Щом разбере коя стая е на лейди Брекли, не ще бъде трудно да намеря госпожа Хач, тръгнала с някое поръчение.“

В същия миг някой сложи ръка на рамото му. Дик подскочи и се обърна със сподавен вик да сграбчи нападателя.

Но откри със смущение, че е уловил грубо дребничката млада дама с шубата. Тя трепереше в ръцете му неизказано изплашена и възмутена.

— Мадам — каза Дик, като я пусна, — изказвам ви хиляди извинения, но нямам очи на тила и не можах да видя, че сте девойка.

Тя продължаваше да го гледа; уплахата ѝ се бе превърнала постепенно в изненада, а изненадата в подозрение. Дик схвана тези промени по лицето ѝ и се изплаши за собствената си безопасност в този вражески дом.

— Прекрасна девойко — каза той, като се стараеше да се държи непринудено, — позволете да целуна ръката ви за доказателство, че ми прощавате и аз веднага ще си отида.

— Вие сте странен монах, млади сър — отвърна младата дама, като го гледаше смело и настойчиво; — след като уплахата ми поотмина по всяка ваша дума разбирам, че сте мирянин, а не монах. Какво търсите тук? Защо е това кощунствено предreshване? С мирни намерения ли сте дошли, или с намерение да воювате и защо следите като крадец лейди Брекли?

— Мадам — каза Дик, — моля ви бъдете съвсем сигурна, че не съм никакъв крадец. Дори ако идвам да воювам — което донейде е вярно, — аз не воювам с прекрасните девойки и ги моля да постъпят по същия начин и да ме оставят на мира. Защото, прекрасна господарке, викайте, ако желаете, извикайте само веднъж, кажете какво сте видели и нещастникът, който стои пред вас, ще бъде погубен. Не мога да допусна, че ще бъдете толкова жестока — добави Дик, после взе нежно ръката на девойката в двете си ръце и я погледна с благоприлично възхищение.

— Тогава вие сте съгледвач... йоркист? — попита тя.

— Мадам — отговори той, — аз съм наистина йоркист и донейде съгледвач. Но това, което ме доведе в този дом и ще ми спечели състраданието и закрилата на вашето добро сърце, няма нищо общо с Йорк или Ланкастър. Аз съм влюбен и името ми е...

Младата дама затвори внезапно с ръка устата на Дик, огледа се нагоре, надолу, наляво и надясно и като видя, че няма жива душа, повлече с все сила младежа по стълбата нагоре.

— Шшт! — каза тя. — Вървете! Ще разговаряме после! Малко изненадан, Дик я остави да го замъкне на горния етаж, да го преведе през коридора и да го бутне неочаквано в една стая, осветена като другите от пламтяща цепеница в огнището.

— А сега — каза младата дама, като го накара да седне на един стол — седнете тук и слушайте височайшата ми воля. Животът ви е моите ръце и аз не ще се посвения да използвам властта си. Пазете се! Защото много жестоко стиснахте ръката ми. Не знаел, че съм девойка! Ако знаеше, сигурно би вдигнал ремъка си срещу мене!

С тези думи тя изскочи от стаята, като остави зяпналия от учудване Дик да се пита буден или е, или сънува.

— Да вдигна ремъка си срещу нея! — повтори той. — Да вдигна ремъка си! — Споменът за вечерта в гората изплува в паметта му и той видя отново потръпващата снага и умолителния поглед на Мечем.

След това се сети изведнъж за сегашните опасности. В съседната стая се чу шум от тихи стъпки, някой въздъхна съвсем наблизо, после зашумя рокля и пак се чуха стъпки. Докато той се ослушваше, гоблените покрай стената се раздвижиха, чу се отваряне на вратата, завесите се разтвориха и Джоана Седли влезе в стаята с лампа в ръка.

Беше облечена в скъпа рокля с тъмен топъл цвят, подходяща за снежния зимен ден. Косите и бяха прибрани и я красяха като корона. Девойката, която изглеждаше някога толкова дребна и неловка в облеклото на Мечем, беше сега висока като върбичка и просто плуваше из стаята, сякаш смяташе за недостойно да пристъпва.

Без да се изненада и без да трепне, тя вдигна лампата и погледна младия монах.

— Какво правите тук, добри братко? — запита тя. — Навярно сте се заблудили? Кого търсите?

И остави лампата на поставката.

— Джоана — започна Дик, но гласът му измени. — Джоана — започна той отново, — ти каза, че ме обичаш! И аз, глупакът, повярвах, че е така!

— Дик! — извика тя. — Дик!

И за най-голяма изненада на младежа хубавата висока млада дама се приближи към него, обви с ръце шията му и го обсипа с целувки.

— О, глупчо! — извика тя. — О, мили Дик! О, да можеш да се видиш! Ах! — добави тя след малко. — Каква пакост направих, Дик! Изтрих ти боята! Нищо, това може да се поправи. Но онова, което не може, Дик, или поне мисля, че не може да се поправи, е женитбата ми с лорд Шорби.

— Решена ли е вече? — запита момъкът.

— Утре преди пладне, Дик, в манастирската черква ще бъде жалкия край на Джон Мечем и на Джоана Седли. Ако би имало полза от сълзи, бих изплакала очите си. Моля се непрестанно, но небето остава глухо към молбите ми. Мили Дик... Добри Дик... Ако не можеш да ме измъкнеш от този дом, преди да съмне, трябва да се целунем и да си кажем сбогом.

— Не — каза Дик, — никога няма да изрека тази дума. Положението ни е безнадеждно, но докато сме живи, Джоана, трябва да се надяваме. И аз ще се надявам. Да, и ще победея, кълна се в бога! Виждаш ли, когато ти беше за мене само едно име, аз тръгнах да те търся... Събрах добри хора да ми помогнат... Изложих на гибел живота си. А сега, когато те видях такава, каквата си в действителност — най-прекрасната, най-разкошно облечената девойка в Англия, — мислиш ли, че ще се върна назад?... Ако пред нас се простираше дълбоко море, бих го прегазил направо, ако пътят ми гъмжеше от лъвове, бих ги пръснал като мишки.

— О — каза сухо тя, — много голямо значение отдаваш на една небесносиня рокля!

— Не, Джоана — възрази Дик, — не само роклята. Скъпа моя, по-рано беше предрешена ти. Сега съм предрешен аз; погледни ме и кажи, не съм ли смешен... Не приличам ли на глупак?

— Да, Дик, наистина! — отвърна усмихнато тя.

— Добре? — продължи победоносно той. — Така изглеждаше и ти в гората, бедни Мечем. Ти беше наистина смешно девойче. А сега!

Те продължаваха да бърбят, като се държаха за ръце и си разменяха усмивки и влюбени погледи; минутите им се струваха секунди; така биха могли да прекарат цялата нощ. Но нещо изшумоля и нисичката млада дама застана пред тях с пръст на устните.

— Господи! — извика тя. — Какъв шум вдигате! Не можете ли да говорите по-тихо? Казвай, прекрасна самодивке, какво ще дадеш на дружката си, загдето ти доведе любимия?

Вместо да отговори, Джоана изтича към нея и горещо я прегърна.

— А вие, сър — добави младата дама, — какво ще ми дадете?

— Мадам — каза Дик, — с готовност бих ви заплатил по същия начин.

— Добре — каза дамата, — позволявам ви.

Но Дик се изчерви като божур и целуна само ръката и.

— Какво не ви харесва в моето лице, прекрасни сър? — запита тя с дълбок реверанс и добави, след като Дик я прегърна хладно. — Джоана, твоят любим е много сдържан, когато е пред тебе. Но уверявам те, че беше по-смел при първото ни виждане. Цялата съм в синини, девойче; не ми вярвай никога, ако те лъжа! А сега — продължи тя — наприказвахте ли се? Защото трябва да отведа вече твоя рицар.

И двамата възразиха, че нищо не са си казали, че току-що се е мръкнало и е още много рано да се разделят.

— Ами вечерята? — запита младата дама. — Нали трябва да слезем на вечеря?

— О, разбира се! — извика Джоана. — Забравила бях.

— Скрийте ме тогава — каза Дик. — Оставете ме зад някой гоблен, в сандък, гдето искате, за да съм тук, когато се върнете. Не забравяйте, прекрасна лейди — добави той, — че ние сме в окаяно положение и може никога вече да не се видим.

Младата дама се смили при тези думи; когато гонгът подкани към трапезата домашните на сър Даниъл, Дик бе скрит до стената между два гоблена, гдето можеше да диша малко по-свободно и дори да поглежда в стаята.

Но твърде скоро бе разтревожен от нещо необяснимо. Тишината в този етаж на къщата се нарушаваше само от съскането и прашенето на една суха цепеница в огнището, обаче напрегнатият слух на Дик долови след малко шум от предпазливи стъпки, вратата се отводи и едно мургаво джудже в ливрея с цветовете на лорд Шорби вмъкна в стаята най-напред главата, после гърбавата си снага. То бе зяпнало, сякаш по-добре да чува, а искрящите му очи сновяха бързо и

неспокойно насам-нататък. То обиколи няколко пъти стаята като почукваше тук-там окачените по стените гоблени, но по някакво чудо не забеляза Дик. След това надникна под мебелите, разгледа лампата и най-после се приготви с израз на дълбоко разочарование да излезе също тъй безшумно, както бе влязло, но изведнъж коленичи, взе нещо паднало между тръстиките на пода, разгледа го и с очевидна радост го скри в кесията, окачена на колана му.

Сърцето на Дик се сви, защото падналата вещ беше пискюл от неговия колан; той знаеше, че това джудже-съгледвач, което изпитваше злобна наслада от длъжността си, не ще закъснее да занесе пискюла на своя господар, барона. И беше почти готов да отдръпне гоблена, да се нахвърли върху негодника, да изтръпне дори с цената на живота си изобличителната находка. Но докато се колебаеше, възникна нов повод за тревога. Откъм стълбището се разнесе дрезгав, пресеклив пиянски глас, а след малко по коридора се чува тежки несигурни стъпки.

— Какво търсите, весели юнаци, в зеления лес? — пееше гласът. — Какво търсите тук? Хей, глупци, какво търсите тук — добави той с пиянски смях и запя отново:

*Ако и ти пиеш бялото вино,
тлъстий братко Джон, приятелю мой,
аз ако ям, ти ако пиеш,
как мислиш, кой ще служи литургия?*

Пиян като хусар, Лоулес обикаляше из къщата и търсеше някое кътче да се наспи след пиенето. Дик се разтрепери от ярост. Изплашено отначало, джуджето-съгледвач се успокои, щом разбра, че има работа с пиян, измъкна се като котка из стаята и изчезна от погледа на Дик.

Какво трябваше да стори Дик? Ако загуби връзка с Лоулес през тая нощ, би бил безпомощен да обмисли и проведе отвличането на Джоана. А кой знае дали джуджето не се е скрило някъде наблизко и дали, ако Дик се обади на пияния скитник, няма да се случи нещо непоправимо?

Въпреки всичко Дик реши да постъпи именно така. Той се измъкна иззад гоблена и застана пред вратата на стаята с

предупредително вдигната ръка. Залитащ, почервениял, с кръвясали очи, Лоулес се приближаваше все така неуверено. Най-после зърна смътно водача си и въпреки повелителните знаци на Дик го извика веднага по име.

Дик се нахвърли и разтърси гневно пияния.

— Говедо! — изсъска той. — Говедо, а не човек! Неразумността е по-лоша и от измяна! Твоето пиянство може да погуби и двама ни.

Но Лоулес само се смееше, залиташе и се опитваше да потупа младия Шелтън по гърба.

В тоя миг острият слух на Дик долови бързо изшумоляване в гоблените. Той изтича към този звук и в следния миг един гоблен бе смъкнат от стената, а Дик и джуджето се затъркаляха в гънките му, като се мъчеха да се уловят за гушите. Те продължиха да се търкалят така, омотани в гоблена и безгласни в смъртоносната си ярост. Но Дик, който беше много по-силен, натисна скоро съгледвача под коляното си и го довърши с един удар на дългия си кинжал.

ГЛАВА III

МЪРТВИЯТ СЪГЛЕДВАЧ

Лоулес наблюдаваше безпомощно тази яростна кратка борба; дори когато тя приключи и Дик се изправи отново, заслушан тревожно в далечния глъч от по-долните етажи, старият скитник продължи да се люшка като огъван от вятъра храст и да гледа тъпо лицето на мъртвеца.

— Добре стана — каза най-после Дик, — никой не ни чу, слава на светците! Но какво да правя сега с този нещастен съгледвач? Да извадя поне пискюла си от кесията му...

С тези думи той отвори кесията; вътре намери няколко монети, пискюла и едно писмо до лорд Уенслидейл, запечатано с печата на лорд Шорби. Това име пробуди доста спомени у Дик; той счупи веднага восъка и прочете писмото. То беше кратко, но за негова най-голяма радост доказваше очевидно, че лорд Шорби води изменническа преписка с Йоркския дом.

Младежът обикновено носеше рог с мастило и други принадлежности за писане; затова, коленичил до труда на съгледвача, можа веднага да напише следните думи на късче хартия:

„Милорд Шорби, знаете ли вие, който сте написали онова писмо, защо умря вашият човек? А позволете да ви посъветвам: не се женете.

Всеотмъщаващия Джон“

Той остави хартийката върху гърдите на трупа; а Лоулес, който го наблюдаваше с едва проблясващо съзнание, извади неочаквано изпод расото си една черна стрела и забодя хартийката с нея. Младият Шелтън ахна ужасен при това неуважение или по-скоро при тази жестокост към мъртвеца, но старият скитник само се засмя.

— Искам да прославя с този подвиг нашия орден — запелтечи той. — Искам да прославя веселите си другари... да ги прославя, братко...

После затвори очи, отвори уста като диригент на църковен хор и запя гръмогласно:

Ако ти пиеш бялото вино...

— Млъкни, глупако! — извика Дик и го притисна с все сила до стената. — Ако можеш да разбереш от дума, макар че в тебе има повече вино, отколкото разум, махай се от тази къща, в името на Дева Мария! Останеш ли тук, ще закараш на бесилото и себе си, и мене! Дръж се здраво на нозе и внимавай. Иначе, ей богу, мога да забравя, че съм донякъде твой началник, а донякъде и твой длъжник! Тръгвай!

Мнимият монах си бе възвърнал донейде разума, а гневният глас и поглед на Дик изясняваха съвсем значението на думите му.

— Кълна се в светия кръст — извика Лоулес, — щом не трябва да си отида.

Той измина със залитане коридора и заслиза по стълбите, като се блъскаше ту в едната, ту в другата стена.

Щом Лоулес изчезна от погледа му, Дик се върна в своето скривалище, твърдо решен да изпълни намерението си. Благодарумието му подсказваше наистина, че трябва да се махне, но любовта и любопитството бяха по-силни.

Времето минаваше бавно за изправения зад гоблените младеж. Огънят в стаята загасна, лампата почна да догаря и да пуши. А никой обитател на горните етажи не се връщаше; чуваше се само слаба глъч нейде далеко долу, гдето гостите вечеряха; навън целият Шорби почиваше безшумно под тежкия покров на снега.

Най-после по стълбището почнаха да приближават стъпки и гласове; не след много някои гости на сър Даниъл стигнаха до площадката, тръгнаха по коридора и видяха смъкнатия от стената гоблен и трупа на съгледвача.

Едни се разтичаха напред, други се върнаха назад, всички издадоха гръмки викове.

Тези викове привлякоха отвред гости, войници, дами, прислужници, с една дума, всички обитатели на големия дом, които увеличиха общата врява.

След малко тълпата направи път на сър Даниъл, който се появи, придружен от утрешния младоженец, лорд Шорби.

— Милорд — каза сър Даниъл, — не ви ли казвах аз за тази подла Черна стрела? Ето я, за доказателство на думите ми! И то забита в тялото на наш човек, побратиме, или може би човек, откраднал вашите цветове?

— Мой човек беше — каза лорд Шорби, като се поотдръпна. — Бих искал да имам повече такива хора. Той душеше като хрътка и мълчеше като къртица.

— Наистина ли, побратиме? — запита рязко сър Даниъл. — А какво е дошъл да надушва в най-горния етаж на бедния ми дом? Ех, все едно: няма да души вече нищо.

— Ако позволите, сър Даниъл — обади се някой, — на гърдите му е забодена хартийка, с нещо писано по нея.

— Дай ми и нея, и стрелата — каза рицарят. След като я взе, той гледа доста време, мрачно замислен. После се обърна към лорд Шорби: — Да, омразата на този човек ме преследва по петите. Такава черна пръчица ще довърши някой ден и мене. Позволете на един прост рицар да ви посъветва, побратиме: щом тези псета почват да преследват и вас, бягайте! Те са като болест... не можеш да се отървеш от нея. Я да видим какво са писали... Да, така е, както си мислех, милорд; белязани сте като стар дъб от дърваря; утре или вдругиден ще се стовари брадвата. А какво писмо сте писали?

Лорд Шорби грабна хартийката от стрелата, прочете я, смачка я и преодолявайки отвращението, което не бе му позволило досега да се приближи, коленичи до трупа и почна да рови бързо из кесийката му.

Но твърде скоро се изправи с разстроено изражение.

— Побратиме — каза той, — наистина съм загубил едно много важно писмо и ако мога да пипна негодника, който го е взел, веднага ще го пратя на бесилото. Но най-напред да завардим всички изходи от този дом. Кълна се в Свети Джордж, стигат ни досегашните пакости!

Веднага поставиха стража около къщата и в градината; на всяка площадка по стълбището оставиха също по един часовой; един отряд бе разположен в главното преддверие, друг около огъня под навеса. Хората на лорд Шорби се присъединиха към войниците на сър Даниъл; имаше следователно достатъчно хора и оръжие за отбрана на къщата или за залавяне на някой укрит враг.

Междувременно, при все че продължаваше да вали сняг, трупът бе пренесен в манастирската църква.

Едва след като всички тези мерки бяха взети и в къщата се възстанови отново тържествена тишина, двете девойки измъкнаха Ричард Шелтън от скривалището и му разказаха подробно станалото. Той от своя страна им разправи как бе дошъл съгледвачът, какво бе намерил и как бе свършил.

Джоана се облегна в изнемога до покритата със завеси стена.

— От това няма никаква полза — каза тя. — Нали утре сутринта все пак ще ме омъжат?

— Какво! — извика другарката ѝ. — Та нали нашият рицар, който разгонва лъвовете като мишки, е все още тук? Ти наистина малко му вярваш! Хайде, приятелю лъворазгонител, утешете ни? Дайте ни някой смел съвет.

Дик се смути от тази подигравка над собственото му самохвалство, но при все че се изчерви, заговори твърдо.

— Ние сме наистина в тежко положение — каза той. — Но ако успея да се измъкна поне за половин час от този дом, уверен съм, че всичко може да се нареди; и венчавката няма да стане.

— И лъвовете — почна да му подражава девойката — ще бъдат разгонени.

— Моля да ме извините — каза Дик. — Сега не говоря като самохвалко, а като човек, който иска помощ и съвет, защото ако не успея да се измъкна, без да ме зърне стражата, не ще мога да сторя нищо. Моля да ме разберете правилно.

— Защо ми казваше, че бил недодялан, Джоана? — запита другата девойка. — Обзалагам се, че умее да говори според случая — и нежно, и смело. Какво повече искаш?

— Не — каза Дик, — аз все пак ще се опитам. На монасите не обръщат много внимание, а щом намерих една добра фея да ме доведе горе, ще намеря може би и друга да ме отведе долу. Как се казваше съгледвачът?

— Рътър — каза младата дама, много подходящо име за него!^[1] Но какви са намеренията ви, лъворазгонителю? Какво сте намислили да правите?

— Ще опитам да се измъкна — отговори Дик; — ако някой ме спре, ще кажа най-спокойно, че отивам да се помоля за Рътър. В

църквата трябва да се молят вече край тленните му останки.

— Хитростта е малко простичка — отвърна девойката, — но може и да мине.

— Не — каза младият Шелтън, — не е никаква хитрост, а просто смелост, която помага обикновено повече в мъчни минути.

— Имате право — отговори тя. — Добре, вървете и Светата дева да ви пази! А бог да ви дари сполука! Тук оставяте една девойка, която ви обича от все сърце, и друга която ви е най-предан приятел. Бъдете предпазлив заради тях и не се излагайте на гибел.

— Да — добави Джоана. — Върви, Дик. Като отиваш, не се излагаш на по-голяма опасност, отколкото да останеш тук. Върви; със себе си отнасяш сърцето ми; да те пазят светците!

Дик мина толкова самоуверено покрай първия часовей, че войникът само трепна и го изгледа втренчено; но часовейт на втората площадка му препречи пътя с копието си и му заповяда да каже къде отива.

— *Rex vobiscum!* — отвърна Дик. — Отивам да се помоля край ковчега на бедния Рътър.

— Възможно е — отговори часовейт; — ала не може да отидете сам. — Той се наведе през дъбовия парапет и свирна пронизително. — Слиза човек — извика той, после даде знак на Дик да мине.

В долния край на стълбището. Дик се озова през часовей, който го чакаше; когато повтори къде отива, началникът на стражата заповяда на четирима души да го придружат до черквата.

— Внимавайте да не се изплъзне, момчета — каза той. — Заведете го при сър Оливър; и отговаряте с живота си!

Отвориха вратата; двама войници хванаха Дик за ръцете, един тръгна напред с факла, а четвъртият вървеше отзад с готов лък и стрела. Така минаха през градината, гдето снегът продължаваше да вали в мощния мрак, и се приближиха до едва осветените прозорци на манастирската църква.

Пред западния вход посипаните със сняг часовей се тулеха на завет под сводестото преддверие; след като размениха по някоя дума с придружниците на Дик, те пуснаха групата да влезе в светия храм.

Църквата беше осветена само от свещите на главния олтар и няколко кандила, спуснати от сводестия таван пред частните

параклиси на знатни семейства. Мъртвият съгледвач беше положен с набожно скръстени ръце върху катафалка наред църквата.

Под сводовете се носеше бързият молитвен шепот на молещите се; духовници с качулки на глава бяха коленичили на клиросите, а един свещеник в богослужебни одежди отслужваше литургия пред стъпалата на главния олтар.

Щом групата влезе, един от духовниците с качулка се изправи, слезе от стъпалата на клироса и запита водача на четиримата войници защо са дошли в църквата. От уважение към богослужението и мъртвеца всички говореха шепнешком, но ехото на огромната празна сграда грабваше думите им и ги повтаряше многократно под сводовете.

— Монах ли? — извика сър Оливър (станалият духовник бе именно той), когато изслуша стрелеца. — Не ви очаквах, братко — добави той, като се обърна към младия Шелтън. — Позволете да запитам кой сте? По чия молба идвате да присъедините молитвите си към нашите?

Без да сваля качулката си, Дик направи знак на сър Оливър да се отдалечи на една-две стъпки от войниците; щом свещеникът се отмести, Дик каза:

— Не се надявам, че мога да ви измамя, сър. Животът ми е във ваши ръце.

Сър Оливър трепна; тлъстите му бузи побледняха. Доста време той не продума. Най-после каза:

— Ричард, не зная какво ви води тук, но много се съмнявам, че не е нещо добро. Въпреки това заради миналата ни близост няма да ви издам. Вие ще стоите цяла нощ на клироса при мене; ще стоите там, докато лорд Шорби се венчае и всички си отидат спокойно по домовете: ако всичко мине благополучно, ако не сте намислили нещо лошо, ще можете да отидете, гдето пожелаете. Но ако имате намерение да проливате кръв, тя ще се пролее и върху вашата глава. Амин!

Свещеникът се прекръсти набожно, обърна се и се поклони пред олтара.

След това каза няколко думи на войниците, улови Дик за ръка и го отведе на клироса, гдето младежът веднага коленичи от благоприличие и се престори, че се моли.

Но мисълта и очите му блуждаеха непрестанно насам-нататък. Той забеляза, че вместо да си отидат заедно с четвъртия, трима от войниците се настаниха в едно удобно крило на църквата; несъмнено беше, че постъпваха така по нареждане на сър Оливър. Попаднал бе значи в клопка. Трябваше да прекара нощта тук сред призрачно блещукащите светлини в полумрака на църквата, да съзерцава бледото лице на човека, когото бе убил, а на утрото да види как любимата му ще се венчае пред очите му за друг.

Но той успя все пак да се овладее и да чака търпеливо края.

---

[1] Рътър — омоним на думата негодник. Б.пр. ↑

ГЛАВА IV

В МАНАСТИРСКАТА ЦЪРКВА

Богослужението в манастирската църква в Шорби продължи без прекъсване цяла нощ с пригласа на псалмопеенето или бавния звън на камбаните.

Съгледвачът Рътър бе удостоен с благороднишко бдение. Той лежеше така, както го бяха положили — със скръстени на гърдите безжизнени ръце, с втречени в тавана незрящи очи, а съвсем близо, на клироса, младият убиец чакаше тревожно сутринта.

През тия часове Оливър се наведе само веднъж към своя пленник.

— Ричард — прошепна той, — ако си намислил да ми сториш зло, кълна се в спасението на душата си, синко, че си се насочил към невинен човек. Признавам, че съм съгрешил към бога, но към тебе никога не съм съгрешавал.

— Отче — отвърна също тъй шепнешком Дик, — вярвайте ми, че нямам лоши намерения: но щом става дума за невинността ви, не мога да забравя колко неумело се оправдавахте.

— Човек може да съгреши невинно — отговори свещеникът, — може да изпълни слепешката някакво поръчение, без да знае истинската му цел. Така стана с мене. Аз подведох баща ти към гибелта му, но кълна се в господата, който ни гледа в това свято място, че не знаех какво върша.

— Много е възможно — отговори Дик, — ала вижте каква страшна паяжина сте изплели, та аз съм сега и ваш пленник и ваш съдия, а вие заплашвате живота ми и в същото време се стараете да смекчите гнева ми. Струва ми се, че ако бяхте всякога честен човек и добър духовник, нямаше нито да се страхувате от мене нито да ме ненавиждате. Върнете се към своите молитви. Аз ви се подчинявам, защото не мога да старя нищо друго, но не искам да ме отегчавате с присъствието си.

Свещеникът въздъхна толкова дълбоко, че почти трогна младежа, и скри лице в ръцете си като човек, потиснат от бремето на

страшна грижа. Той не се присъедини вече към псалмопееенето, но Дик го чу как мърмори през зъби някакви молитви, докато зърната на броеницата подрънкваха между пръстите му.

След малко сивото утро почна да прониква през цветните стъкла на църковните прозорци и трепетливият плам на свещите почна да избледнява. Постепенно се развидели, докато най-последно през югоизточните прозорци нахлу сноп розови лъчи, които заиграха по стените. Бурята бе престанала, тежките облаци бяха изсипали снега си и отминали, та новият ден озари весела зимна гледка в бели багри.

Църковнослужителите се засуетиха, ковчегът бе пренесен в стаята за покойници, плочите бяха изчистени от капките кръв, за да не бъдат зла прокоба за венчавката на лорд Шорби. А лицата на свещениците, прекарвали в скръбно бдение нощта, почнаха да се разведряват в чест на предстоящото радостно тържество. Като ново указание за приближаването на деня набожни енорийци влизаха в църквата да се помолят пред своя любим светец или да чакат реда си пред изповедните.

При тази суетня лесно можеше да се избегне бдителността на часовите при входа и не след много Дик, който се оглеждаше предпазливо, зърна там самия Уил Лоулес, все още в монашеско расо.

Скитникът позна веднага началника си и тайно му направи знак с ръце и очи.

При все че не бе простил на стария негодник за ненавременното му напиване, Дик не искаше да го въвлече в своята беда, затова му даде колкото е възможно по-ясен знак да си върви.

Лоулес като че разбра, защото изчезна веднага зад един стълб и Дик си отдъхна.

Затова пък с още по-голям ужас усети, че някой го дърпа за ръкава и като се обърна, видя стария крадец, седнал на съседния трон и привидно отдаден на молитви.

Сър Оливър стана веднага, промъкна се между чиновете и тръгна към войниците в едно от крилата на църквата. Щом подозренията на свещеника бяха пробудени, бедата бе вече станала: Лоулес беше също пленник в църквата.

— Не мърдай — прошепна Дик. — Ние сме в най-окаяно положение преди всичко поради снощното ти свинство. А като ме видя

тук, гдето нямам нито право, нито желание да стоя — чумата да те тръшне! — не можа ли да подушиш бедата и да се махнеш?

— Не — отговори Лоулес, — аз мислех, че имате вест от Елис и стоите тук на пост по негово поръчение.

— От Елис ли? — повтори Дик. — Та няма Елис се върна?

— Разбира се — отвърна скитникът. — Дойде снощи и ме наби както трябва, загдето се бях напил... Отмъсти значи вместо вас, господарю! Бесен човек е тоя Елис Дъкуърт! Препускал без почивка от Кревън дотук, за да осуети женитбата; а нали го знаете какъв е, мастър Дик, ще го стори!

— Тогава — каза хладнокръвно Дик — ние с тебе, братко, сме загубени, защото аз съм тук пленник и отговарям с главата си за венчавката, която той смята да осуети. Кълна се в честния кръст, че имам добър избор — да изгубя или любимата си, или живота си! Но жребият е вече хвърлен — ще изгубя живота си.

— Ей богу — извика Лоулес, като се понадигна, — махам се!

Но Дик сложи веднага ръка на рамото му.

— Кротувай, приятелю Лоулес — каза той. — Нали имаш очи — погледни в ъгъла до олтара: не виждаш ли, че щом се приготви да станеш, ония въоръжени мъже наскачаха, готови да те уловят. Примири се, приятелю. Ти се държа храбро на кораба, когато мислеше, че ще умреш в морето; бъди храбър и сега, когато приближава да умреш на бесило.

— Мастър Дик — каза задъхано Лоулес, — всичко това ми се стовари малко ненадейно на главата. Дайте ми една минутка да се посъвзема и кълна се в светия кръст, че ще бъда смелчак като вас.

— Браво, храбрецо! — отговори Дик. — А да знаеш, Лоулес, колко ми е тежко да умра, но щом хленченето не помага, защо да хленча?

— Така е — съгласи се Лоулес, — за смъртта не трябва да се мисли. Човек рано или късно ще умре, господарю. А казват, че смърт на бесило за справедливо дело била лека смърт, при все че никой не се е върнал от оня свят да каже дали е тъй.

При тия думи якият стар разбойник се облегна на стола си, скръсти ръце и започна най-нахално и безгрижно да се оглежда наоколо.

— Всъщност — добави Дик — за нас е все пак най-добре да кротуваме. Ние не знаем още какво е измислил Дъкуърт, а в края на краищата, ако работите вземат лош обрат, ще се опитаме да се измъкнем.

Щом замълчаха, те чува весела музика, която идваше отдалече и ставаше все по-весела и гръмка, колкото повече се приближаваше. Камбаните от звънарната забиха с нестихващо ехтене, в самата църква заприиждаха все повече хора, които изтърсваха снега от нозете си и си духаха на ръцете. Когато разтвориха широко западните врати, оттам се показва огряната от слънцето заснежена улица и нахлу силна струя свеж утринен въздух; с една дума, по всичко личеше, че лорд Шорби желае да се венчае рано сутринта и сватбеното шествие вече приближава.

Войниците му приготвиха пътека през средното крило на църквата, като изтикаха хората назад с дръжките на копията си. Почти веднага по замръзналия сняг се показаха зачервени от свиренето флейтисти и тръбачи, а барабанчици и цимбалисти се надпреварваха зад тях кой по-силно да удря.

Когато стигнаха до вратата на храма, те се строиха от двете страни и продължаваха да отмерват такта на музиката си, като тупаха с нозе по снега. През това време зад тях и между тях се появи благородното сватбено шествие; със своите разнообразни весели багри, с изобилието от коприна и кадифе, от кожа и атлаз, от везби и дантели то се открояваше върху снега като цветна леха между пътеки или рисуван прозорец върху стена.

Най-напред вървеше младоженката, скръбна и бледа като зимен ден, облегната на ръката на сър Даниъл и придружена от дребничката млада дама, която се бе сприятелила с Дик миналата вечер. Точно зад тях пристъпваше в разкошно облекло младоженецът, който понакуцваше от подагра; когато влезе в храма и свали шапка, всички видяха, че плешивата му глава е поруменяла от вълнение.

В този миг настъпи часът на Елис Дъкуърт.

Замаян от противоречиви чувства, опрял ръце на чина, Дик забеляза някакво раздвижване в тълпата; хората се отдръпнаха назад, загледаха нагоре и вдигнаха ръце. Като проследи тези знаци. Дик зърна няколко души, които се наведоха с опънати лъкове от галерията на хора. В същия миг те пуснаха стрелите си и излетяха като птици от храма, преди смаяната тълпа да успее да извика.

Всички се озъртаха и пицяха; изплашените свещеници напуснаха местата си се събраха накуп; музиката престана; само камбаните продължаваха да бият още няколко мига, докато вестта за настъпилата беда стигна най-последно и до стаята, гдето звънарите подскачаха на края на камбанните въжета, и ги накара да изоставят веселото си занимание.

Насред църквата се бе прострял мъртвият младоженец, пронизан от две черни стрели. Младоженката бе припаднала. Изненадан и разгневен, сър Даниъл стърчеше над тълпата. Дълга стрела потреперваше в лявата му ръка, а по лицето се струеше кръв от рана на челото, засегнато от втора стрела.

Докато се сетят да ги гонят, виновниците за трагичното прекъсване на тържеството бяха изчезнали по извитата стълба ѝ през задния вход.

Но Дик и Лоулес бяха все още заложници; те се опитаха наистина да си проправят път до вратата още в първите минути на тревогата, но изплашените свещеници и певци се бяха струпали в тесните клироси, та опитът им не сполучи и те се вършаха търпеливо на местата си.

В този миг пребледнелият от уплаха сър Оливър стана и извика към сър Даниъл, като сочеше в ръка Дик.

— Ето Ричард Шелтън! — викаше той. — О, да е проклет този час!... Ето виновника за пролятата кръв! Заловете го! Заповядайте да го заловят! Хванете го и здраво го вържете, ако ви е мил животът! Той се е закле да ни погуби!

Сър Даниъл беше заслепен от гняв... заслепен и от топлата кръв, която продължаваше да се струи по лицето му.

— Где е? — изрева той. — Докарайте го насам! Кълна се в Холйудския кръст, че той ще се кае за този час!

Тълпата направи път, няколко стрелци се втурнаха в клироса, сграбчиха грубо Дик, измъкнаха го с главата напред и го повлякоха за раменете по стъпалата. През това време Лоулес се спотайваше като мишка.

Сър Даниъл изтри кръвта от очите си и загледа своя пленник, като примигваше често.

— Да — каза той, — пипнах те най-последно, нахални изменнико! Кълна се във всичко най-свято, че за всяка капка кръв, която се струи

сега в очите ми, ще изтръгна по един стон и от тебе. Махнете го! — добави той. — Тук не е място за разправа! Отведете го у дома ми! Всяка кост от тялото ти ще счупя с мъчения!

Но Дик отблъсна пазачите си и издигна глас:

— Тук е храм божи! — извика той. — Храм божи! Чувате ли, отци? Искат да ме извлекат от църквата!

— От църквата, която ти оскверни с убийство, момче — добави един висок, разкошно облечен мъж.

— Какви доказателства има за това? — извика Дик. — Вярно е, че ме обвиняват в съучастие, но не са го доказали. Аз желая наистина да получа ръката на тази девойка; смея да кажа, че и тя е благосклонна към мене. Но какво от това? Струва ми се, че не е престъпление да се обича една девойка... нито да се спечели любовта ѝ. А аз нямам никаква вина.

При това смело твърдение на Дик, че е невинен, зрителите започнаха да шушукат одобрително. Но в същия миг неколцина обвинители се развикаха, че го намерили миналата нощ в дома на сър Даниъл, че предрешването му като монах е цяло кощунство. А сред общата олелия сър Оливър посочи като съучастник и Лоулес, когото извлякоха веднага и оставиха до началника му. Страстите и от двете страни почваха да се разгорещават: едни от зрителите дърпаха насам-натам пленниците, за да им помогнат да избягат, други ги ругаеха и блъскаха с пестници. Дик чувствуваше, че ушите му бучат, а главата му се замайва като на човек, който се бори с течението на буйна река.

Но високият мъж, който бе възразил преди малко на Дик, успя да възстанови ред и тишина с гръмкия си глас.

— Претърсете ги за оръжие — каза той. — Така ще преценим намеренията им.

У Дик не намериха друго оръжие освен ножа му; това беше в негова полза, но когато някой го измъкна услужливо от ножницата, разкри се, че е още неизчистен от кръвта на Рътър. Привържениците на сър Даниъл се развикаха веднага, но високият мъж ги застави с поглед и с властен жест да замълчат. Когато дойде ред на Лоулес, под расото му намериха връзка стрели, свършено еднакви с изстреляните в църквата.

— Какво ще кажете сега? — запита високият мъж, като погледна намръщено Дик.

— Сър — отговори Дик, — тук е божи храм, нали? По външността ви виждам, че сте знатен човек, а лицето ви изразява благочестие и справедливост. Затова съм готов да се предам на вас, като се отказвам от закрилата на това светилище. Но ако мислите да ме оставите във властта на този човек, когото обвинявам пред всички, че е убил родния ми баща и си е присвоил незаконно имотите и доходите ми, моля ви да ме убиете още тук със собствената си благородна ръка! Вие сам чухте как ме заплаши с мъчения още преди да е доказана вината ми. Вашата чест ви повелява не да ме предадете на заклетия ми враг и отдавнашен потисник, а да ме съдите справедливо и законно и ако наистина съм виновен, да ме погубите милостиво.

— Милорд — извика сър Даниъл, — вие няма да се вслушате в думите на това вълче, нали? Окървавеният нож го изобличава, че лъже!

— Позволете да ви забележа, добри рицарю — възрази високият непознат, — че това избухване е донейде във ваша, вреда.

В това време младоженката, която се бе свестила преди малко и наблюдаваше замаяно тази сцена, се изтръгна от ръцете на тия, които я подкрепяха, и коленичи пред непознатия.

— Милорд Райзинхъм — извика тя, — изслушайте ме в името на правдата. Този човек ми стана опекун чрез насилие, като ме отвлече от роднините ми. От този ден аз не видях от никого състрадание, подкрепа или утеха... От никого, освен от Ричард Шелтън, когото сега обвиняват и се стараят да погубят. Той бе дошъл миналата нощ, милорд, в къщата на сър Даниъл само заради мене: дойде по моя молба, без каквото и да е лошо намерение. Докато сър Даниъл беше добър към него, той се сражаваше честно заедно с неговите хора против Черната стрела, но когато жалкият му опекун се опита вероломно да го убие и той трябваше да избяга посред нощ, за да се спаси; где можеше да отиде — безпомощен и ограбен? И ако е попаднал между лоши хора, кого би трябвало да укорите — момъка ли, с когото се отнасят толкова несправедливо, или опекуна, злоупотребил с властта си?

При тия думи и дребничката млада дама коленичи при Джоана.

— А аз, добри лорд и чичо — добави тя, — мога да потвърдя пред всички с чиста съвест, че казаното от девойката е вярно. Аз, недостойната, въведох лично младежа.

Граф Райзинхъм ги изслуша, без да продума; когато девойките свършиха, той помълча още няколко минути. След това подаде ръка на Джоана, за да ѝ помогне да стане, но трябва да добавим, че не оказа същото внимание на тази, която го нарече чичо.

— Сър Даниъл — каза той, — работата е много заплетена, затова с ваше позволение ще се заема да я изясня и проверя. Не се тревожете: вашето дело е в грижливи ръце и ще бъде решено справедливо; приберете се сега незабавно в къщи да превържете раните си. Днес е студено и аз не бих желал да се простудите с тия драскотини.

Той даде знак с ръка; раболепни слуги, които следяха всяко негово движение, предадоха по-нататък заповедта. Отвън се чу веднага резкият звук на тръба, стрелци и войници в униформа и с кокардите на лорд Райзинхъм влязоха в църквата през отворените врати, взеха Дик и Лоулес от досегашните им пазачи, оградиха ги, излязоха заедно с тях и изчезнаха.

Когато минаваха покрай девойките, Джоана протегна и двете си ръце към Дик и му пожела добър път, а шаферката му изпрати една целувка, без да се смути от явното неудоволствие на чичо си, и извика: „Дръжете се, лъворазгонителю!“, при което присъстващите се усмихнаха за пръв път след тия произшествия.

ГЛАВА V

ГРАФ РАЙЗИНХЪМ

При все че беше засега най-знатната личност в Шорби, граф Райзинхъм се бе настанил скромно в дома на един обикновен гражданин накрай града. Само по въоръжените часови пред вратата и непрестанно пристигащите и заминаващи пратеници можеше да се разбере, че тук е временното местопребиваване на виден лорд.

Затова именно поради липса на място Дик и Лоулес бяха затворени в едно и също помещение.

— Добре говорихте, мастър Ричард — каза скитникът. — Извънредно добре говорихте и аз ви благодаря от все сърце. Тук сме в добри ръце; ще ни съдят справедливо и още тази вечер ще ни обесят прилично на едно и също дърво.

— Така мисля всъщност и аз, клети приятелю — отговори Дик.

— Но все пак имаме още една надежда — продължи Лоулес. — Човек като Елис Дъкуърт се среща веднъж между десет хиляди души; той ви обича както заради самия вас, така и заради баща ви; а като знае, че не сте виновен, ще преобърне света, за да ви отърве.

— Невъзможно — каза Дик. — Какво би могъл да стори? Той има само шепа хора. О, ако осъмнем... и ако бих могъл да отида на уречената среща в един часа... всичко би се променило. Но сега не може да ни се помогне.

— Все пак — заключи Лоулес, — ако вие отстоявате моята невинност, и аз ще отстоявам твърдо вашата. Това няма да ни помогне, но ако ме обесят, не ще бъде поне за това, че не съм се клел в невинността си.

След тези думи Дик се замисли, а старият негодник се сви в един ъгъл, закри лице с монашеската си качулка и се приготви да спи. След малко вече хъркаше — дотолкова дългият живот, изпълнен с трудности и приключения, бе притъпил у него чувството за страх.

Отдавна бе минало пладне, почти наближаваше да мръкне, когато вратата се отвори и Дик бе отведен горе, гдето граф Райзинхъм седеше замислен пред огъня в топлатата си стая.

Когато пленникът влезе, той вдигна глава и каза:

— Сър, познавах баща ви, който беше честен мъж, и това ме кара да бъда снизходителен към вас, но не мога да скрия, че срещу вас има тежки обвинения. Вие дружите с убийци и крадци; има съвсем очевидни доказателства, че сте воювали против краля, подозират ви, че сте заграбили като пират един чужд кораб, заловили са ви, когато сте се промъкнали предрешен в дома на вашия враг; същата вечер бе убит един човек...

— Ако позволите, милорд — прекъсна го Дик, — ще призная веднага всичката си вина. Аз наистина убих онзи приятел Рътър; за доказателство — той бръкна в пазвата си — ето ви писмото, което взех от кесията му.

Лорд Райзинхъм взе писмото, отвори го и два пъти го прочете.

— Чели ли сте го? — запита той.

— Четох го — отговори Дик.

— За Йорк ли сте, или за Ланкастър? — запита графът.

— Милорд, съвсем неотдавна ми зададоха същия въпрос и аз не знаех как да отговоря — каза Дик, — щом отговорих веднъж, няма да променя отговора си. За Йорк съм, милорд.

Графът кимна одобрително.

— Честен отговор — каза той. — Защо ми предавате тогава това писмо?

— Нали всички партии са единни против изменниците? — извика Дик.

— Бих желал да е така, младежо — отговори графът, — аз във всеки случай одобрявам думите ви. Виждам, че у вас има повече младежко увлечение, отколкото вина; и ако сър Даниъл не беше наш могъщ привърженик, бих, бил почти готов да взема вашата страна. Аз поразпитах и научих, че с вас са се отнасяли зле, а това оправдава постъпките ви. Но виждате ли, сър, аз съм преди всичко водач на партията на кралицата и макар да съм по природа справедлив и дори прекалено склонен към милосърдие, все пак трябва да постъпя според интересите на нашата партия. И затова бих пожертвувал много нещо, за да задържа при нас сър Даниъл.

— Милорд — отговори Дик, — бихте сметнали навярно, че съм много дързък, ако си позволя да ви дам съвет, но нима разчитате на

вярност от сър Даниъл? Струва ми се, че той минава прекалено често от една страна към друга.

— Да, така става в Англия. Какво искате? — запита графът. — Но вие сте несправедлив към тънстолския рицар; доколкото може да се вярва на днешното невярно поколение, той е напоследък напълно верен на нас, ланкастърците. Не ни изостави дори при последните ни неуспехи.

— Ако обичате да хвърлите поглед върху това писмо, може би ще промените малко мнението си за него — каза Дик, като подаде на графа писмото на сър Даниъл до лорд Уенслидейл.

Лицето на граф Райзинхъм промени веднага изражението си, той се намръщи като разгневен лъв, а ръката му неволно сграбчи меч.

— И това ли четохте? — попита той.

— И него — каза Дик. — Виждате, че той предлага на лорд Уенслидейл вашето собствено имение!

— Да, моето собствено имение, както казвате! — отвърна графът. — Това писмо ме прави ваш дължник. То ми посочи лисичата бърлога. Заповядайте, мастър Шелтън; не искам да бавя отплатата си; най-напред, все едно дали сте за Йорк, или за Ланкастър, дали сте почтен човек или разбойник, връщам ви свободата. Вървете си в името на пресветата Дева! Но ще ми признаете правото да задържа и обеса вашия приятел Лоулес. Престъплението беше много явно и изисква едно също така явно наказание.

— Милорд, първата ми молба към вас е да пощадите и него — помоли Дик.

— Той е отдавна осъден негодник, крадец и скитник, мастър Шелтън — каза графът. — Бесилото го чака от дванадесет години вече. Какво значение има в такъв случай за какво ще го обесят и кога — дали ще е утре, или вдругиден?

— Не, милорд, той дойде тук от любов към мене — отговори Дик — и аз бих бил подлец и неблагодарник, ако го изоставя.

— Много сте досаден, мастър Шелтън — отговори строго графът. — А това е лош начин за преуспяване в живота. Както и да е, за да се отърва от вашето настояване, ще ви угодя и този път. Вървете си и двамата, но бъдете предпазливи и се махайте веднага от Шорби. Защото нашият сър Даниъл (да го погубят светците!) жадува за кръвта ви.

— Милорд, сега изказвам само с думи благодарността си като се надявам, че ще имам в най-скоро време случай да ви се отплатя донейде и с услуга — отговори Дик на излизане от стаята.

ГЛАВА VI

ПАК АРБЛЕСТЪР

Мръкнало се бе вече, когато Дик и Лоулес успяха да се измъкнат през задния вход на къщата, гдето лорд Райзинхъм се бе настанил на квартира.

Те се скриха до градинската стена, за да обмислят как ще е най-добре да постъпят. Заплашваше ги голяма опасност. Ако някой от хората на сър Даниъл ги види и вдигне тревога, веднага ще ги подгонят и убият. Опасно беше не само да останат в Шорби, но и да се опитат да излязат в околността, защото можеха да се натъкнат на стражата.

Недалеко от мястото, гдето се бяха свили, те зърнаха на една полянка някаква вятърна мелница, а до нея — широко отворен хамбар.

— Дали да се свием там, докато настъпи нощта? — предложи Дик.

Тъй като Лоулес не бе намислил нищо по-добро, те изтичаха до хамбара и се скриха в сламата зад вратата. Дневната светлина угасна скоро и луната посребри замръзалия сняг. Сега вече можеха да се доберат незабелязано до „Козела и гайдата“ и да сменят това очебийно облекло. Но и сега дори беше по-благоразумно да заобиколят из покрайнините, вместо да минат пред пазарището, гдето все още имаше опасност някой да ги познае и да ги убият.

Пътят беше дълъг. Той минаваше недалеко от крайбрежната къща, сега съвсем тъмна и тиха, и ги отведе почти до пристанището. Там видяха при ялната лунна светлина, че повечето кораби бяха вдигнали котва и отплавали по-надалече в морето, използвайки спокойното време; поради това крайбрежните пивници (макар че бяха осветени от огъня и свещите въпреки заповедта за нощно затъмнение) нямаха посетители и не кънтяха от моряшки пеши.

Вдигнали до колене монашеските си раса, Дик и Лоулес газеха почти тичешком дълбокия сняг и тъпчеха купища отломки от разбити кораби; бяха почти избиколили вече пристанището, когато вратата на една пивница се отвори неочаквано пред тях и нахлулата светла струя ги озари.

Те спряха изведнъж и се престориха, че разговарят оживено.

От пивницата излязоха един след друг трима души; последният затвори вратата след себе си. И тримата залитаха като хора, които са пиянствували през целия ден, и се клатушкаха под лунната светлина, без да знаят какво да правят. Най-високият говореше високо и нажалено.

— Седем бурета гасконско вино, каквото никой кръчмар не е отварял — казваше той, — най-хубавият кораб от Дортмутското пристанище, позлатена икона на Светата Дева, тринадесет фунта чисти жълтици...

— И аз загубих — прекъсна го един от другарите му. — И аз си имам свои загуби, побратиме Арблестър. На Свети Мартин ми откраднаха пет шилинга и една кожена кесия, която струваше цели девет пенса.

Сърцето на Дик се сви при тия думи. Той не бе помислил ни веднъж досега за бедния собственик на „Добра надежда“, разорен от загубата на кораба; толкова малко воюващите в ония времена се грижеха за имота на хората от по-низшите съсловия. Но тази ненадейна среща напомни остро на Дик произвола и злополучния край на начинанията му; и двата с Лоулес се обърнаха веднага на другата страна, за да не ги познаят.

Корабното куче бе успяло да се спаси някак от крушението и се бе върнало в Шорби. Като вървеше сега по петите на Арблестър, то започна изведнъж да души, наострило уши, и се спусна с яростен лай към двамата мними монаси.

Господарят му тръгна със залитащи стъпки след него:

— Ей, приятели! — извика той. — Имате ли някое пени за бедния стар моряк, разорен от пиратите? В четвъртък сутринта можех да платя и за двама ви, а сега, в събота, вечер трябва да прося за бутилка ейл! Питайте моя моряк Том, ако не ми вярвате. Седем бурета отлично гасконско вино, собствен кораб, който наследих от баща си, една позлатена Богородица от платаново дърво и тринадесет фунта злото и сребро. Какво ще кажете, а? Да оберат така човек, който се е бил с французите, защото аз съм се бил с французите и съм прерязал из моретата повече френски гърла от кой да е дортмутски моряк. Хайде, дайте ми едно пени.

Нито Дик, нито Лоулес дръзваха да продумат от страх да не ги познае по гласа; те стояха безпомощни като заседнал на пясъка кораб, без да знаят накъде да се обърнат и на какво да се надяват.

— Нямо ли си бе, момче? — попита морякът. — Другари — добави той, като изхълца, — трябва да са неми. Тази неучтивост не ми харесва; струва ми се, че учтивият човек ще отговори, когато го питат, дори да е ням.

През това време морякът Том, един силен мъжага, като че бе почнал да подозира тези безгласни същества; и понеже беше потрезвен от капитана си, мина изведнъж пред него, сграбчи грубо Лоулес за рамото, изпсува го и запита защо не си развърже езика. Разбрал, че са загубени, Лоулес се престари на пиан, събори моряка на пясъка, викна на Дик да го последва и хукна през отломките.

Всичко това стана за миг. Дик не бе успял още да изтича, когато Арблестър го сграбчи, Том допълзя и го улови за единия крак, а третият мъж размахна нож над главата му.

Настроението на младия Шелтън се помрачи не от страх или досада, а от дълбокото унижение да се озове безпомощен в ръцете на пияния стар моряк, след като се бе спасил от сър Даниъл и увещал лорд Райзинхъм да го пусне; и то не само безпомощен, а както съвестта твърде късно му подсказа — действително виновен... действително пропаднал длъжник на човека, чийто кораб бе откраднал и съсипал.

— Отведете го в пивницата, да му видя лицето — каза Арблестър.

— Добре, добре — отвърна Том, — но най-напред да му изпразим кесията, иначе и другите момчета ще искат дял от нея.

При все че го претърсиха от глава до пети, не намериха нито едно пени; намериха само пръстена с печата на лорд Фоксхем и го смъкнаха грубо от пръста му.

— Обърни го към луната! — извика собственикът на кораба; после улови Дик за брадичката и вдигна яростно главата му. — Света Дево! — извика той. — Та това е пиратът!

— Ха! — извика Том.

— Кълна се в Светата Дева от Бордо, същият е! — повтори Арблестър. — Е, морски разбойнико, пипнах ли те? — извика той. — Где е корабът ми? Ех, падна ли ми в ръцете? Дай ми едно въже, Том;

ще вържа аз този морски разбойник за ръцете и нозете като пуйка за печене... Така ще го вържа... дявол да го вземе... а после така ще го натупам... така ще го натупам!

Той приказваше и в същото време увиваше въжето около ръцете и нозете на Дик с присъщото на моряците умение, като го затягаше яростно със здрави възли.

Когато Арблестър свърши, младежът заприлича на свързана бала — безпомощен като труп. Собственикът на кораба го държеше с една ръка и се разсмя с глас. След това му залепи една оглушителна плесница, после го обърна и почна бясно да го рита. В гърдите на Дик забушува бурен гняв, който го душеше до смърт, но когато жестоката игра дотегна на моряка и той го захвърли на пясъка, за да се посъветва с другарите си, Дик се овладя изведнъж. Настъпил бе кратък отдых; докато започнат да го мъчат отново, можеше да измисли начин да се измъкне от това унижително и съдбоносно приключение.

И наистина след малко, докато похитителите му още спореха какво да правят с него, той събра всичката си смелост и заговори твърдо:

— Господа — започна той, — да не сте полудели? Небето ви натиква в ръцете такъв случай да забогатеете, какъвто не се е падал на никой моряк... какъвто, кълна ви се, няма да срещнете и след тридесет презморски приключения... А вие какво правите? Набихте ме! Ех! Така би постъпило всяко сърдито дете. Но на вас, опитни моряци, които не се боят нито от огън, нито от вода и обичат златото като месо, не ви подобава да постъпвате така.

— Така е — каза Том, — щом те вързахме, ще се опитваш да ни залъгваш.

— Да ви залъгам ли? — повтори Дик. — Ако сте глупци, няма да е мъчно. Но ако сте хитри хора, както предполагам, ще видите сами кое е изгодно за вас. Когато заех кораба ви, аз водех много хора, все добре облечени и въоръжени; помислете малко, кой може да събере такъв отряд? Само този, разбира се, който има много злато. А ако един богат човек е тръгнал да търси нещо, без да се бои от бури... Помислете пак... дали не търси някое скрито съкровище?

— Какво разправя? — запита един от тримата.

— Ех, ако сте загубили един стар кораб и няколко делви вкиснато вино, забравете ги, дребна работа е това — продължи Дик — и се

присъединете към едно опасно начинание, което за дванадесет часа завинаги ще ви обогати или провали. Само че трябва да ме вдигнете, за да поговорим нейде на чашка, защото съм пребит, премръзнал и полузаровен в снега.

— Опитва се да ни залъже — каза презрително Том.

— Да ни залъже! Да ни залъже! — извика третият. — Да видим кой би могъл да ме залъже! А този пък колко прилича на хитрец! Та аз да не съм вчерашен! И аз мога да разбера, че насреща ми с черква, щом видя камбанарията й! Според мен, побратиме Арблестър, тоя момък може да е прав. Дали да го изслушаме наистина? Дали да го изслушаме, а?

— Аз бих пийнал с удоволствие чашка силен ейл, мастър Пирет — отвърна Арблетсър. — Какво ще кажеш, Том? Само че кесията е празна.

— Аз ще платя — каза другият, — ще платя. Много ми се иска да разбера тази работа, защото наистина мисля, че тук мирише на злато.

— Ако се запиете пак, всичко ще пропадне! — извика Том.

— Побратиме Арблестър — каза мастър Пирет, — ти си дал голяма свобода на твоя моряк. Слугата ли ще те командува? Пфу-у!

— Кротувай, момче! — обърна се Арблестър към Том. — Стига си бърборил! Хубава работа — моряците да учат капитана си!

— Щом е тъй, карайте, както знаете — каза Том. — Аз си измивам ръцете.

— Вдигнете го тогава каза мастър Пирет. — Аз зная едно скрито местенце, гдето можем да пийнем и да поприказваме.

— Ако ще ходя, приятели — каза Дик, когато го изправиха като стълб, — трябва да ми развържете нозете.

— Право казва — изсмя се Пирет. — То се знае, че така не може да върви. Прережи въжето, побратиме... Извади ножа си и го прережи.

И Арблестър дори се поколеба при това предложение, но тъй като другарят му настоя, а Дик има благоразумието да запази съвсем равнодушно изражение и само сви рамене при това бавене, собственикът на кораба най-после се съгласи и преряза въжето, с което бе обвързал нозете на пленника. Сега Дик не само можеше да ходи, но тъй като всички връзки бяха съответно разхлабени, той чувствуваше, че може да размърда ръката зад гърба си и се надяваше след някое

време да успее съвсем да я освободи. Всичко това дължеше на огромната глупост и алчност на мастър Пирет.

Този достоен мъж застана начело и ги поведе към същата първобитна пивница, гдето Лоулес бе завел Арблестър по време на бурята. В пивницата беше съвсем безлюдно; куп червени въглини тлееха в огнището и излъчваха приятна топлина: след като се настаниха и стопанинът им донесе поръчания билков ейл, Пирет и Арблестър простряха нозе и се облакътиха на масата като хора, които се готвят да прекарат приятни часове.

Масата, край която бяха насядали, беше като всички маси в пивницата — една проста квадратна дъска, поставена върху две бурета; четиримата странно подбрани приятели насядаха край четирите ѝ страни — Пирет срещу Арблестър, а Дик срещу моряка Том.

— Сега, младежо — каза Пирет, — почвай да разправяш. Изглежда, че ти наистина си поизиграл нашия побратим Арблестър, но нищо! Възмезди го... Или поне му покажи средство да забогатее... И аз се обзалагам, че той ще ти прости.

Дик говореше отначало по приумица; но сега, наблюдаван от шест очи, трябваше да измисли и разкаже някаква необикновена история, за да си възвърне, ако може, толкова ценния пръстен с печата. Преди всичко трябваше да спечели време. Колкото повече стоят тук, толкова повече похитителите му ще пият и толкова по-сигурно той ще може да избяга.

Дик не умееше да измисля, затова разказът му напомняше твърде много приказката за Али Баба, само че Изтокът бе заменен с Шорби и Тънстолската гора, а богатствата в пещерата бяха преувеличени, вместо да бъдат намалени. Както е известно на читателя, тази превъзходна приказка има само един недостатък — че не е вярна, но тъй като тримата прости моряци я чуваха за пръв път, очите им светнаха в почуда, а устата им зяпнаха като на лакерда в рибарница.

Те поискаха много скоро втора половина билково пиво и докато Дик заплиташе изкусно случките, трета половинца последва втората.

Ето положението, в което присъстващите се намираха в края на разказа:

Арблестър, три четвърти пиян и една четвърт заспал, се бе отпуснал безпомощен на стола си. И Том бе толкова възхитен от

разказа, че бдителността му бе съответно намаляла. В това време Дик бе измъкнал дясната си ръка от възела и се готвеше да опита щастieto си.

— Значи — каза Пирет — и ти си едни от тях!

— Заставиха ме — отговори Дик — против волята ми, но ако мога да се сдобия с една-две торби злато, ще бъда наистина глупак да живея в мръсната пещера и да се излагам на смърт като прост войник. Ние тук сме четирима. Отлично! Да отидем утре преди изгрев в гората. Ако можем да намерим муле, би било по-добре, но ако не можем, обзалагам се, че колкото и да са здрави гърбовете ни, на връщане ще залитаме от товара.

Пирет се облиза.

— А каква е, приятелю, магическата дума, с която се отваря пещерата? — запита той.

— Никой, освен тримата вождове не я знае — отговори Дик, — но за най-голямо щастие тъкмо тази вечер ще ми кажат заклананието, което ще я отвори. То не се казва всякога и на всекиго.

— Закланание ли? — извика Арблестър, като се събуди и погледна изкосо Дик с едното око. — Да пукнеш! Никакво закланание! Аз съм добър християнин, питай Том!

— Ама това е бяла магия — каза Дик. — Тя няма нищо общо с дявола; свързана е само с тайната на числата, билките и планетите.

— Така, така — каза Пирет. — Това е само бяла магия, побратиме. Уверявам те, че в нея няма грях. Хайде продължавай, добри младежо. Какво е това закланание?

— Ей сега ще ви кажа — отговори Дик. — Тук ли е пръстенът, който свалихте от пръста ми? Добре! Хванете го с крайчеца на пръстите си и протегнете ръка към червените въгленчета в огнището. Точно така! Това е заклананието!

Поглеждайки разсеяно, Дик зърна, че между него и вратата няма никой. Той се помоли безгласно. След това протегна ръка, грабна пръстена и прекатури масата върху моряка Том. Нещастникът се строполи с рев под нея и докато Арблестър разбере какво става, а Пирет се съвземе от смайването си, Дик изтича до вратата и изчезна в лунната нощ.

От луната, която плуваше високо в небето, и от блясъка на белия сняг около пристанището беше светло като посред ден; така че

младият Шелтън, който подскачаше с вдигнато расо между отломките, се виждаше отдалеко.

Том и Пирет хукнаха с викове подир него; привлечени от виковете им, нови хора се присъединяваха от всяка пивница към тях, докато най-последен цял отряд моряци подгони беглеца. Но и в петнадесетия век моряците не бяха добри бегачи на сушата. А Дик бе взел голяма преднина, която бързо се увеличаваше, така че като наближи една тясна уличка, той се поспря и погледна със смях назад.

Всички моряци от Шорби се бяха струпали като черен грозд върху белия сняг; някои бяха изостанали самотно назад. Всички викаха, крещяха, ръкомахаха, а когато някой се търкулнеше в снега, върху него падаха още десетина.

Неразбираемите викове, стигащи чак до луната, едновременно размиваха и плашеха беглеца. Той не се боеше всъщност от тези хора, защото знаеше, че никой моряк от пристанището не би могъл да го настигне. Но глъчката им беше опасна, защото можеше да събуди всички заспали жители на Шорби и да изкара на улицата дебнещите часовои. Затова щом зърна зад един тъгъл някакъв тъмен вход, той се вмъкна бързо в него и изчезна, докато несъобразителните преследвачи отминат с викове и ръкомахания, зачервени от тичане и побелели от падане в снега.

Доста време мина, докато това нашествие в града откъм пристанището престана, а още повече — докато настъпи отново тишина. Още дълго време изостанали моряци блъскаха и викаха из улиците на града, във всички квартали и по всички посока. Последваха свади ту между самите тях, ту между тях и часовоите; ножове блясваха, удари се сипеха и немало мъртъвци останаха на шега.

Когато след час и последният моряк се върна с мърморене в пивницата си на пристанището, никой не би могъл да каже кого е гонил. На другата сутрин се разправяха най-чудновати истории, а малко по-късно всички момчета в Шорби твърдяха, че градът им е бил посетен тази нощ от дявола.

Но младият Шелтън не посмя да напусне студеното си скривалище във входа дори след като и последният моряк се бе прибрал.

Защото по улицата още много време сновяха часовои; нарочни отряди излязоха да обиколят площада и да осведомят знатните

лордове, чийто сън бе така необичайно нарушен.

Нощта бе почти съвсем превалила, когато той излезе от скривалището си и здрав, и читав, ала посинял от студ и бой, и стигна пред вратата на „Козела и гайдата“. Както повеляваха наредбите, в това заведение нямаше ни огън, ни светлина, но Дик успя все пак да се добере пипнешком до студената стая за нощуване, промъкна се до най-близкия заспал, намери един край от одеялото, зави се с него и потъна скоро в дълбок сън.

КНИГА ПЕТА ГЪРБУШКО

ГЛАВА I

ЗОВЪТ НА ТРЪБАТА

На другата сутрин Дик стана още преди да съмне, промени дрехите си, въоръжи се пак като благородник и тръгна към горското скривалище на Лоулес. Спомняме си, че там бе оставил книгата от лорд Фоксхем, а за да успее да ги вземе и да се върне навреме за срещата с Глостърския херцог, трябваше да стане рано и да се движи колкото е възможно по-бързо.

Сега беше още по-студено; нямаше вятър, ала ноздрите лепнеха от сухия студ. Луната бе залязла, но безчет звезди все още светеха, а снегът ярко и весело блестеше. Човек не се нуждаеше от лампа, за да вижда пътя, нито би изпитал изкушение да се бави сред тихия, кънтящ простор.

Дик бе вече почти изминал поляната между Шорби и гората, и бе стигнал до подножието на могилната, на стотина ярда под кръста на Светата невеста, когато в тишината на тъмното прозвуча такъв остър, ясен, пронизителен тръбен звук, какъвто той не бе чувал досега. Прозвуча веднъж, след малко втори път, после се чу звън от оръжия.

Младият Шелтън се послуша, измъкна меча си и затича нагоре по хълма.

След малко зърна кръста и бушуващия на пътя яростен бой. Нападателите бяха седем-осем души, а нападнатият беше сам; но този сам човек беше толкова подвижен и сръчен, така отчаяно нападаше и отблъскваше нападателите, така ловко се задържаше върху леда, щото още преди намесата на Дик бе успял да убие един, да рани друг и да задържи останалите.

Истинско чудо беше все пак, че продължава да се бори и всеки миг някоя случайност, някое леко подхлъзване или погрешен замах можеше да му струва живота.

— Дръжте се, сър! Идва ви помощ! — извика Ричард; после забравяйки, че е сам и възгласът му е малко неуместен, втурна се в тил на нападателите с вик: — Напред, стрелци! Напред!

Но и нападателите бяха храбри мъже, защото не отстъпиха ни педя при тази изненада, а само се обърнаха и се нахвърлиха с невероятна ярост срещу Дик. Четирима против един... Стоманата святакаше около него под звездния светлик; искри летяха на всички посоки; един от нападателите падна в разгара на боя — Дик не разбра как бе станало това; после някой го удари по главата и при все че стоманеният шлем под качулката го запази, той падна на едното си коляно, а мозъкът му се завъртя като крило на вятърна мелница.

В това време, вместо да се намеси в битката, човекът, комуто той бе дошъл на помощ, се отдръпна и затръби отново още по-настойчиво и гърмко със същата тръба, с която бе дал първата тревога. В следния миг враговете му се нахвърлиха върху него и той започна пак да напада и да отстъпва, да подскача, да сече, да коленичи, използвайки и сабята, и меча, и нозете, и ръцете си с все същата непоколебима смелост, трескава подвижност и бързина.

Оглушителният призив бе най-после чул. Отнякъде долетя глух тропот по снега и за щастие на Дик, който видя до гърлото си острието на няколко саби, от двете страни на гората се втурна безреден порой от въоръжени конници в железни брани, със спуснати наличници, всеки с насочено копие или вдигнат меч и с един пътник на седлото — стрелец или паж, който скачаше веднага и удвояваше броя на бойците.

Като видяха, че са обкръжени от по-многоброен противник, първоначалните нападатели захвърлиха оръжието си, без да продумат.

— Заловете ми тия хора! — извика тръбачът; когато изпълниха заповедта му, той се приближи към Дик и го погледна в лицето.

Оглеждайки го на свой ред, Дик откри с изненада, че човекът, проявил такава сила, умение и подвижност, беше не по-възрастен от него, малко недъгав младеж — с едно рамо по-високо от другото, с бледо, измъчено и изкривено лице^[1]. Но очите му бяха ясни и смели.

— Сър — каза младежът, — вие дойдохте тъкмо навреме.

— Милорд — отговори Дик със смътно чувство, че се намира пред знатна личност, — вие владееете така удивително меча, та мисля, че и сам бихте се справили с тях. Но за мене бе щастие, че вашите хора не се забавиха повече.

— Как узнахте кой съм? — запита непознатият.

— И сега дори, милорд — отговори Дик, — не зная с кого разговарям.

— Така ли? — запита другият. — А все пак се хвърлихте главоломно в тази неравна битка.

— Видях, че сам човек се бори храбро против мнозина — отговори Дик, — и помислих, че ще е безчестие да не му помогна.

Странен присмех сви устните на младия благородник, когато отговори:

— Много хубави приказки. Но по-важно е — за Ланкастър ли сте, или за Йорк?

— Милорд, не крия, че съм решително за Йорк — отговори Дик.

— Кълна се в светата литургия, толкова по-добре за вас! — отговори другият и се обърна към един от своите хора.

— Да видим — продължи той със същия презрително жесток тон, — да видим сега заслужения край на тия господа. Обесете ги!

От нападателите бяха останали живи само петима. Няколко стрелци ги уловиха за ръцете, отведоха ги набързо до края на гората, изправиха всекиго под дърво с подходяща височина, направиха примки за въжетата, стрелците уловиха краищата им, покатериха се бързо и след по-малко от минута петимата мъже увиснаха, без никой да продума.

— А сега — извика недъгавият вожд — връщайте се по местата си и когато ви повикам пак, гледайте да се явите по-бързо!

— Милорд херцог — каза един от хората, — моля ви се, не оставите тук сам. Задръжте поне няколко копиеносци при себе си.

— Приятелю — каза херцогът, — аз се въздържах да не ви смърря за закъснението. Не ме дразнете сега. Макар и гърбав, аз се уповавам на ръката си. Забавихте се, когато ви призовах с тръбата, а сега бързате със съветите си. Така е било всякога: последният в битка е пръв в приказки. Нека бъде обратното.

И той ги отпрати с движение, нелишено от сурово благородство.

Пехотинците скочиха пак на седлата зад конниците, целият отряд потегли бавно и изчезна в двадесет различни посоки из гората.

Почнало бе вече да се развиделява; звездите гаснеха една след друга. Първият блед лъч на зората освети лицата на двамата младежи, които се погледнаха отново.

— Ето — каза херцогът, — вие току-що видяхте моето отмъщение, което е остро и бързо като меча ми. Но за нищо на света не бих искал да ме сметнете неблагодарен. Вие ми дойдохте на помощ с

ценен меч и още по-ценна смелост и затова — ако не ви отблъсва моят недъг — елате да ви прегърна!

При тия думи младият вожд протегна ръце за прегръдка.

В най-скритите кътчета на душата си Дик вече се ужасяваше и почти ненавиждаше човека, когото бе спасил, но поканата бе изразена по такъв начин, че би било само неучтиво, а просто жестоко да я отклони или дори да се поколебае, затова той побърза да я приеме.

— А сега, милорд херцог — каза той, когато се освободи от прегръдката му, — правилно ли се досещам? Вие сте милорд Глостърския херцог, нали?

— Да, аз съм Ричард Глостърски^[2] — отговори херцогът. — А вие как се казвате?

Дик каза името си и подаде пръстена и печата на лорд Фоксхем; херцогът веднага го позна.

— Избързали сте — каза той, — но какво от това? И вие сте като мене — аз дойдох тук два часа преди да съмне. Това е първия поход на моите бойци; от него, мастър Шелтън, зависи дали ще се прославя, или ще се проваля. Отсреща са моите врагове под началството на двама стари, опитни водачи — Райзинхъм и Брекли; предполагам, че са доста силни, но притиснати между морето, пристанището и реката, те нямат никаква възможност за отстъпление. Струва ми се, Шелтън, че тук може да се нанесе страшен удар, ако действуваме безшумно и внезапно.

— И аз мисля така — извика с увлечение Дик.

— У вас ли са бележките на лорд Фоксхем? — запита херцогът.

След като му обясни защо бележките не са у него, Дик се осмели да предаде на херцога собствените си наблюдения, които смяташе за еднакво ценни.

— Лично аз, милорд херцог — добави той, — ако имах достатъчно хора, бих нападнал още сега, защото на разсъмване нощната стража отива да спи; а денем те нямат нито стража, нито охрана; само по крайните квартали обикалят конни патрули. Затова трябва да бъдат ударени тъкмо сега, когато нощната стража е вече без оръжие, а другите войници са отишли да пийнат утринната си чашка.

— Колко предполагате да са? — запита Глостърския херцог.

— Нямат и две хиляди — отговори Дик.

— Аз имам седемстотин души в гората зад нас — каза херцогът. — Седемстотин ще пристигнат скоро откъм Кетли: освен тях идват други четиристотин, а милорд Фоксхем има петстотин души на половин път оттук — в Холиуд. Да чакаме ли пристигането им, или да нападнем още сега?

— Милорд — каза Дик, — вие решихте този въпрос, когато обесихте петимата негодници. Макар и разбойници, в такива размирни времена те са потребни, та ще ги потърсят и ще се вдигне тревога. Затова, милорд, ако смятате, че изненадата ще е от полза, по моето скромно мнение не трябва да се бавим нито час.

— И аз мисля всъщност така — отвърна Гърбушко. — Добре, след по-малко от час вие ще си спечелите рицарско звание в самия разгар на битката. Ще изпратим вестоносец до Холиуд с пръстена на лорд Фоксхем, а друг към друма — да подбере моите безделници! Да, Шелтън, кълна се в разпятieto, че ще успеем!

При тия думи той вдигна пак тръбата и затръби.

Този път не чака дълго. Само след миг полянката около кръста се изпълни с коне и хора. Ричард Глостърски застана на стъпалата и започна да изпраща вестител след вестител, за да ускори съсредоточаването на своите седемстотин души, скрити в съседната гора; не бе минал и четвърт час, когато, привършил приготвленията си, той застана начело на своята войска и се спусна по хълма към Шорби.

Планът му беше прост. Трябваше да завземе един квартал от Шорби вдясно от широкия път и да се укрепи в тесните улички, докато пристигнат подкрепленията му.

Ако лорд Райзинхъм предпочете да отстъпи, Ричард щеше да се озове в тила му и да го постави между два огъня, а ако предпочете да задържи града, щеше да попадне в клопка и да бъде постепенно сломен от числено превъзхождащия го неприятел.

Имаше само една опасност — и то много близка и голяма — седемстотинте бойци на Глостърския херцог можеха да бъдат отблъснати и разбити още при първата схватка; за да се избегне това, те трябваше да пристигнат съвсем ненадейно.

Затова пехотинците се качиха пак на седлата зад конниците и Дик бе удостоен с особената почит да пътува на коня на самия Глостърски херцог. Докато бяха под прикритието на гората, войските

се движеха бавно, а когато стигнаха пред друма, се спряха да починат и разузнат местността.

Изгрялото слънце светеше с мразовит блясък сред кръг от жълтеникаво сияние, а точно срещу него над Шорби — поле от заснежени покриви и червеникави стрехи — се извисяваха кълба утринен дим.

Глостърския херцог се обърна към Дик.

— В това жалко селище — каза той, — гдето сега хората си приготвят закуската, или вие ще спечелите рицарско звание, а аз ще започна живот, изпълнен с големи почести и слава, или и двамата, както предполагам, ще умрем, без никой да ни спомни. И двамата сме Ричардовци. Е добре, Ричард Шелтън, и двамата трябва да се прославим! Нека имената ни прозвучат в хорските уши по-гръмко, отколкото мечовете ни ще звънят о шлемовете на бойците!

Смаян от тази толкова голяма и така пламенно изразена жажда за слава, Дик отговори благоразумно и спокойно, че обещава да изпълни дълга си и не се съмнява в победата, ако всеки постъпи по същия начин.

Конете бяха вече съвсем отпочинали; поведени от предводителя, който препускаше с вдигнат меч и отпуснати поводи, бойците се втурнаха по двама на седло към заснеженото поле, което ги отделяше от Шорби.

---

[1] Гърбавият Ричард е бил всъщност много млад по това време. Б.а. ↑

[2] Ричард Глостърски (1452–1485) — брат на тогавашния крал Едуард IV от династията Йорк и от 1485 г. крал на Англия. Недъгав, гърбав, жесток, енергичен, той се прославил в краткото си царуване с редица престъпления и политически убийства. Описан е от Шекспир в драмата му „Ричард III“. Б.пр. ↑

ГЛАВА II

БИТКАТА ПРИ ШОРБИ

Разстоянието, което трябваше да изминат, нямаше повече от четвърт миля. Но щом излязоха от прикритието на гората, те забелязаха пръснати хора, които тичаха и викаха из снежните ливади от двете страни на пътя. Почти в същия миг в града се вдигна олелия, която непрестанно се разрастваше и засилваше; преди да стигнат на половината път до най-крайната къща, камбаните от звънарната почнаха да звънят зад тях.

Младият херцог скръцна зъби. От тези толкова ранни признаци за тревога той се изплаши, че враговете му са може би готови за отбрана; а знаеше, че ако не успее да заеме позиция в града, малкият му отряд ще бъде скоро разбит и погубен в откритото поле.

Но положението на ланкастърци не беше толкова добро. В града ставаше това, което бе предвидил Дик. Нощната стража бе снела вече бойните си доспехи, другите още се разтакаха из помещенията си необути, необлечени, съвсем неподготвени за бой; из целия Шорби нямаше може би повече от петдесет въоръжени мъже и петдесет оседлани коне.

Звънът на камбаните и изплашените викове на тия, които тичаха из улиците и блъскаха на вратите, вдигна много скоро на крак около четиридесет души от петдесетте. Те се метнаха веднага на седлата и тъй като тревогата продължаваше да кънти отчаяно и настойчиво, препуснаха в различни посоки.

Така че, когато стигнаха до първите къщи на Шорби, Ричард Глостърски бе посрещнат само от шепа копиеносци, които помете, както ураган отнася лодка.

На стотина крачки вътре в града Дик Шелтън побутна херцога; в отговор херцогът стисна поводите, вдигна тръбата, даде уговорения призив и пое вдясно. Целият отряд се понесе като един човек подир него и мина в бесен галоп по съседната уличка. Само последните двадесетина конници останаха в началото на улицата; пехотинците

наскачаха от седлата и започнаха да приготвят лъковете си и да заемат къщите от двете страни на улицата.

Изненадани от тази внезапна промяна на насоката и обезсърчени от здравия фронт на ариергарда, след кратко съвещание неколцина ланкастърци препуснаха обратно към града за подкрепления.

Градският квартал, който Ричард Глостърски зае по предложение на Дик, се състоеше от пет тесни улички с бедни, почти необитавани къщи и се намираше на едно малко възвишение, зад което се простираше открито поле.

Охраната на всяка уличка бе поверена на силна стража, а ядрото на отряда се укрепи в центъра, въвн от обсега на стрелите, готов да отиде на помощ, гдето стане нужда.

В този свършено беден квартал нямаше ни един от ланкастърските лордове. Само неколцина техни наемници се бяха настанили тук; а жителите му напуснаха едновременно домовете си и се втурнаха с викове из улиците или през градинските стени.

В центъра, гдето се срещаха петте улички, имаше една малка пивница с фирма „Шахматна дъска“. Нея именно Глостърския херцог избра за своя главна квартира през този ден.

На Дик повери охраната на една от петте улици.

— Вървете — каза той, — да спечелите рицарско звание за себе си и прослава за мене; единият Ричард — за другия. Ако аз се издигна, по същата стълба ще се качите и вие. Вървете — добави той, като му стисна ръката.

Но щом Дик тръгна, херцогът се обърна към близкостоящия дребен и дрипав стрелец.

— Върви по-скоро, Дътон — добави той. — Проследи този младеж. Ако ни е верен, с главата си отговаряш за неговия живот. Тежко ти, ако се завърнеш без него! Но ако ни измени или ако ти се усъмниш и за миг дари в него — понижи го с меч си в гърба!

В това време Дик бързаше да укрепи позицията си. Улицата, която трябваше да охранява, беше много тясна; и от двете ѝ страни се притискаха една до друга къщи с надвесени над самия път горни етажи; но тъй като улицата свършваше на градския пазарен площад, при все че беше тясна и мрачна, главният изход на битката щеше да се реши навярно именно тук.

Пазарният площад беше пълен с безредно тичащи граждани, но не се виждаше още никакъв неприятел и Дик сметна, че ще има време да се подготви за отбрана.

В края на улицата се виждаха две необитавани къщи с отворени врати, както стопаните им ги бяха оставили при бягството си; оттам той извлече набързо всички мебели и ги натрупа като барикада пред входа на улицата. От стоте души, които имаше на свое разположение, той настани повечето по къщите, гдето те щяха да бъдат под прикритие и същевременно да стрелят през прозорците, а останалите построи зад барикадата под личното си командване.

През това време виковете и безредието продължаваха из града; тревожният камбанен звън, звукът на тръбите, препускането на конните отряди, виковете на командирите и писъците на жените се сливаха в оглушителен шум. Най-после тази врява стихна постепенно, а след малко редици облечени в броня бойци и стрелкови отряди започнаха да се събират и строят в боен ред на пазарния площад.

Голям брой от тия бойци бяха в червено-сини униформи и Дик позна веднага, че рицарят, който командува от коня си тяхното построяване в редици, е самият сър Даниъл Брекли.

Настъпи продължително затишие, прекъснато от почти едновременно зов на четири тръби от четири различни части на града. От пазарния площад им отговори пета, редиците потеглиха и върху барикадата се изсипа град от стрели, които зачукаха по стените на двете странични къщи.

Нападението бе започнало по общ сигнал срещу петте изхода на квартала. Глостърския херцог беше обкръжен отвед и Дик разбра, че ако иска да задържи позицията си, трябва да разчита само на своите сто души.

Седем залпа стрели последваха един след друг; в разгара на стрелбата Дик усети, че някой го побутна по рамото: един паж му бе донесъл кожена ризница с метална броня.

— Изпраща я негова светлост — каза пажът. — Той забеляза, сър Ричард, че сте без ризница.

Дик се изправи, зарадван, че го нарекоха „сър Ричард“, и облече ризницата с помощта на пажа. Докато се обличаше две стрели удариха бронята, без да го докоснат, а третата рани смъртоносно пажа, който падна в нозете му.

В това време неприятелят напредваше упорито през пазарния площад с всички сили и беше вече наблизко, че Дик даде заповед да отговорят на стрелбата му. Иззад барикадата и от прозорците на къщите излетя веднага насрещен град от покосяващи стрели. Но очаквали сякаш само знак, ланкастърци се втурнаха с вик срещу барикадата; само конниците със спуснати наличници останаха по-назад.

Започна упорит, смъртоносен ръкопашен бой. Размахвайки в една ръка мечовете, нападателите се опитваха с другата да съборят барикадата, а от другата страна се стараеха като безумни да я защитят. Няколко минути нападатели и защитници падаха безмълвно едни върху други. Но да се руши винаги е по-лесно; и когато кратък тръбен зов даде заповед на нападателите да изоставят тази отчаяна задача, част от барикадата беше вече разрушена, а останалата — съборена наполовина и готова всеки миг съвсем да рухне.

В този миг пехотинците на пазарния площад се оттеглиха тичешком встрани. Построените в два реда конници потеглиха внезапно, превръщайки фланга си във фронт; и дългата бронирана колона се нахвърли с бързината на усойница върху рухващата барикада.

Единият от първите двама конници падна заедно с коня и бе стъпкан от другарите си. Вторият скочи върху барикадата и прониза с копие то си един стрелец. Но бе почти веднага смъкнат от седлото, а конят му бе убит.

След това цялата мощ и устрем на нападението врхлетя срещу защитниците и ги пръсна. Тъпчейки падналите си другари и понесени от яростта на своя пристъп, конниците пресякоха разбитата линия на Дик и се разляха с грохот в следващата уличка, както река се прехвърля и разлива през съборен яз.

Но битката още не бе свършена. В тесния вход на уличката Дик и няколко оцелели бойци все още размахваха алебардите си като дървари, а малко по-нататък улицата бе препречена скоро с нова, по-висока и по-надеждна барикада от убити войници и изтърбушени коне, които се гърчеха в предсмъртни мъки.

Спрени от това ново препятствие, останалите конници се оттеглиха, а тъй като при отстъплението им стрелбата от къщите се удвои, оттеглянето им се превърна за миг почти в бягство.

В това време конниците, които бяха успели да прескочат барикадата, се втурнаха по-навътре в улицата, но пресрещнати пред вратата на пивницата „Шахматна дъска“ от страхотния Гърбушко и всички резерви на йоркистите, те се пръснаха назад в ужасно безредни и уплаха.

Срещу тях се нахвърлиха сега Дик и хората му; други войници наизскачаха от къщите; жестока градушка от стрели, посрещна бегълците, подир които вече препускаше Глостърския херцог; и след минута по улицата не остана жив ланкастърец.

Едва тогава Дик видиша окървавения си меч и даде заповед за победен възглас.

В това време Глостърския херцог бе слязъл от коня да огледа полесражението. Лицето му бе бледо като платно. Но очите блестяха като скъпоценни камъни, а когато заговори, гласът му прозвуча дрезгаво и пресекливо от възбудата на боя и успеха. Той погледна укреплението, към което не можеше да се приближи нито свой, нито враг — така отчаяно се гърчеха там в предсмъртни мъки ранени коне, — и се усмихна скръбно при вида на толкова пролята кръв.

— Довършете тези коне — каза той, — те ви пречат. Ричард Шелтън — добави той, — доволен съм от вас. Коленичете!

Ланкастърци бяха грабнали отново лъковете и стрелите полетяха като дъжд при входа на улицата, но херцогът не им обърна никакво внимание, извади решително меча си и даде веднага на Дик рицарско звание.

— А сега, сър Ричард — продължи той, — ако видите лорд Райзинхъм, незабавно ми пратете бързоходец. Пратете ми го веднага, дори ако той ви е последният войник. Предпочитам да загубя позицията си, отколкото да пропусна случая да го убия. Запомнете всички — добави той, като повиши глас, — ако граф Райзинхъм бъде убит от друга, а не от моята ръка, аз ще смятам тази победа за поражение.

— Милорд херцог — каза един от приближените му, — нима ваша светлост не се умори да излага безцелно скъпоценния си живот? Защо се бавим още тук?

— Кетсби — отвърна херцогът, — само тук и никъде другаде ще се реши изходът на боя. Другите схватки са само за заблуждение. Тук трябва да победим. А колкото за излагането — ако бяхте грозен

гърбушко, комуто и децата по улиците се присмиват, бихте ценили по-малко кожата си и бихте дали живота си за час прослава. Впрочем, ако искате, можем да огледаме и другите позиции. Моят едноименник сър Ричард ще задържи тази улица, гдето се гази до глезените в кръв. На него можем да се доверим. Но помнете, сър Ричард, че още не сте свършили всичко. Най-лошото е напред. Не спете!

Той отиде при младия Шелтън, погледна го твърдо в очите, хвана с две ръце ръката му и я стисна почти до кръв. Дик трепна под този поглед. Безумната възбуда, смелостта и жестокостта, които прочете в него, го изпълниха със страх за бъдещето. Този млад херцог беше наистина храбрец, който се сражава в първите редици, но имаше опасност, че и след битката, в дни на мир сред верни другари, този неспокоен дух ще продължи да сее смърт.

ГЛАВА III

БИТКАТА ПРИ ШОРБИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оставен да се справя отново сам, Дик започна да се оглежда. Дъждът от стрели бе поотслабнал. Врагът отстъпваше навред и пазарният площад беше почти опразнен, а снегът се бе превърнал в жълто-червеникава кал, изпръскана със съсирена кръв, изпъстрена с умрели хора и коне и нагъсто забучени стрели с пера.

Загубите на Дик бяха тежки. Входът на уличката и развалините на барикадите бяха затрупани с мъртви и умиращи; от стоте бойци, с които бе започнал битката, едва ли му останаха и седемдесет души, годни да държат оръжие.

Но денят напредваше. Всеки миг можеше да се очаква пристигането на първите подкрепления, а ланкастърци, стреснати от изхода на своя отчаян и безуспешен пристъп, не биха издържали ново нападение.

В стената на една от страничните къщи имаше слънчев часовник; озарен от мразовитото зимно слънце, той показваше десет часа сутринта.

Дик се обърна към близкостоящия дребен и невзрачен стрелец, който превързваше ръката си.

— Добре се бихме — каза той — и кълна се, че няма да ни нападнат повторно.

— Сър — отвърна дребният стрелец, — вие се сражавяхте отлично за Йорк, а още по-добре за себе си. Никой не е успял досега да спечели за толкова кратко време обичта на херцога. Истинско чудо е, че той повери такава позиция на човек, когото не познава. Но пазете главата си, сър Ричард! Ако бъдете победени, ако отстъпите само стъпка, ще ви накажат със секира или въже; честно и почтено ще ви кажа, че аз съм оставен тук да ви довърша с един удар в гърба, ако се усъмня във вас.

Дик го погледна смаяно.

— Ти! — извика той. — И то в гърба!

— Тъкмо така — каза стрелецът; — това поръчение не ми е приятно, затова ви го казах. Вие трябва да задържите позицията, сър Ричард, иначе тежко ви. О, нашият Гърбушко е храбър човек и славен воин, но и в добро, и в лошо настроение обича всичко да се върши точно според заповедите му. Който не постъпи така или му попречи — чака го смърт!

— Господи! — извика Ричард. — Наистина ли! И нима хората ще тръгнат след такъв вожд?

— Да, тръгват, и то с радост — отговори стрелецът, — защото той строго наказва, но и щедро възнаграждава. А ако не щадя живота и потта на другите, не жали и себе си; той е всякога на първата бойна линия и ляга последен да спи. Далечо ще отиде гърбавият Дик.

Храбър и бдителен, младият рицар стана сега още по-внимателен и смел. Той започна да разбира, че внезапното благоволение на херцога е съпроводено с опасности. И като отвърна глава от стрелеца, загледа пак тревожно пазарния площад, безлюден както и досега.

— Не ми харесва това спокойствие — каза Дик. — Сигурно ще ни готвят някаква изненада.

Сякаш в отговор на тази забележка, стрелците тръгнаха отново срещу барикадата и я обсипаха със стрели. Но в това нападение се долавяше колебливост. Хората не напредваха решително, а като че очакваха някакъв по-нататъшен сигнал.

Дик се оглеждаше неспокойно, търсейки някаква скрита опасност. И наистина към средата на уличката една врата се отвори ненадейно и от нея и от прозорците на къщата се изля поток от ланкастърски стрелци. Те се построяваха в боен ред още със скачането, приготвяха си лъковете и обсипаха със стрели тила на Дик.

В същото време нападателите на пазарния площад удвоиха стрелбата и почнаха да се приближават уверено към барикадата.

Дик извика из къщите всичките си бойци, строи ги на два фронта, насърчи ги е думите и държането си и отрядът му отговори усърдно на двойното обстрелване.

В това време къщите в уличките почнаха да се отварят една след друга и от всички врати и прозорци продължиха да изскачат с победоносни викове нови ланкастърски бойци, докато най-послед броят на враговете в тила му се изравни с тоя откъм фронта. Ясно беше, че не ще може да задържи позицията, но дори да успее да я задържи, тя

беше вече безполезна; и цялата войска на йоркистите стоеше безпомощна пред прага на пълен разгром.

Нападателят в тила на Дик бяха най-голямата опасност за общата отбрана, затова той поведе лично бойците си срещу тях. Нападението му беше толкова стремително, щото ланкастърските стрелци отстъпиха, разколебаха се и най-после се втурнаха в безредие към къщите, от които така самонадеяно бяха излезли преди малко.

В това време ланкастърските бойци откъм пазарния площад, прекосили незащитената барикада, нападнаха стремително от другата страна; и Дик трябваше отново да обърне войските си, за да прогони и тях. Храбростта на войниците му надделя и този път; те разчистиха победоносно улицата, но в това време неприятелят изскочи пак от къщите и ги нападна за трети път в тил.

Йоркистите започнаха да се пръскат; на няколко пъти Дик се озова свършено сам сред вражеските бойци и бе принуден да се отбранява с меч си. На няколко пъти почувствува, че е ранен. А в това време уличната битка продължаваше тук и там без решителен изход.

Но изведнъж Дик чу гръмкия зов на тръби откъм покрайнините на града. Към небето се понесе бойният вик на йоркистите, повтарян от множество ликуващи гласове. В същия миг неприятелят пред него започна бързо да отстъпва, като се втурна обратно по уличката към пазарния площад. Някой извика: „Бягайте!“ Тръбите даваха объркани сигнали — едни заповядаха сбор, други тръбяха за пристъп. Ясно беше, че е нанесен силен удар и ланкастърци са изпаднали поне засега в пълен безпорядък и донейде в паника.

След това се разигра като театрален номер последното действие от битката при Шорби. Бойците пред Дик се обърнаха като псета, на които са подсвирнали да се приберат в къщи, и се втурнаха неудържимо назад. В същия миг конници откъм пазарния площад ги подгониха като вихрушка; ланкастърци се обръщаха да се отбраняват с мечове, но йоркистите ги поваляха с копия.

В центъра на ръкопашния бой Дик забеляза отдалеко гърбавия херцог. Той даваше сега първия пример за безразсъдната си храброст и умение да се провира сред вражеските редици, качества, които и след години, на бойното поле при Босуърт, когато херцогът беше вече опетнен от престъпления, можеха все пак да променят изхода на боя и съдбата на английския престол. Избягвайки и нанасяйки удари,

тъпчейки, каквото му попадне, той така умело държеше и направляваше силния си кон, така изкусно се отбраняваше и така щедро сееше смърт сред враговете си, че скоро се озова далеко пред своите рицари, проправяйки с окървавения си меч път към мястото, гдето лорд Райзинхъм събираше наоколо си своите най-храбри бойци. Само след миг те бяха един срещу друг — високият, величествен, прославен воин и недъгавият, болнав младеж.

И все пак Шелтън не се усъмни нито за миг в изхода; когато бойните редици се разредиха за миг, графът бе вече изчезнал, а гърбавият Дик, развъртял меч, пришпорваше грамадния си кон към най-опасното средище на боя.

Така чрез храбростта на Шелтън, който задържа подстъпа към уличката при първото нападение, и чрез навременното пристигане на седемстотинте бойци, младежът, който щеше да си спечели по-късно проклятията на потомството под името Ричард III, спечели първото си голямо сражение.

ГЛАВА IV

РАЗГРАБВАНЕТО НА ШОРБИ

На бойното поле не бе останал ни един неприятел; оглеждайки тъжно останките на храбрата си войска, Дик започна да пресмята колко му е струвала победата. Сега, след като мина опасността, той се чувствуваше така вдървен, измъчен, смазан, ранен и разнебитен, а главно така дълбоко изтощен от отчаяните и непрестанни усилия по време на боя, че изглеждаше неспособен за каквото и да е ново усилие.

Но не бе дошло още време за почивка. Шорби бе превзет с пристъп; при все че градът не бе укрепен и нямаше защо да носи отговорност за съпротивата, ясно беше, че безпощадните бойци ще бъдат не по-малко безпощадни, след като битката бе приключена, и че сега предстои да се разиграе най-ужасната част на войната. Ричард Глостърски не беше вожд, който би защитил гражданите от своите разярени войници; а дори да би поискал, не се знае дали би могъл да го стори.

Затова Дик трябваше да се погрижи сам да намери и защити Джоана; с това намерение той огледа внимателно бойците си. Отдели настрана трима-четирима, които му се сториха най-склонни да се подчиняват и да не се напият; обеща им голяма награда, нарочна похвала пред херцога и ги поведе през изпразнения от конниците площад към уличките в другия край на града.

Тук-там по пустата улица продължаваха редки схватки между двама-трима срещу десетина; тук-там се виждаше оградена къща, отгдето защитниците хвърляха столове и маси по главите на нападателите. Снегът бе покрит с оръжия и трупове; но като се изключат тези частични схватки, улиците бяха опустели, а от разтворените или затворени и барикадирани къщи не се издигаше никакъв дим.

Проправяйки си път покрай тези, които още се сражаваха, Дик поведе бързо хората си към манастирската църква; но когато излязоха на главната улица, той извика от ужас. Голямата къща на сър Даниъл беше превзета с пристъп. Изпочупените врати се люшкаха на пантите

си, тълпи войници влизаха и излизаха да търсят или изнасят плячка. В това време из горните етажи все още оказваха съпротива на мародерите; тъкмо когато Дик се приближаваше към сградата, един прозорец се отвори и някакъв нещастник в синьо и червено, който пищеше и се съпротивляваше, бе изблъскан през прозореца и хвърлен на улицата.

Дик бе обзет от най-ужасни опасения. Той изтича като бесен, проправи си през множеството път до къщата и се качи на един дъх в стаята на третия етаж, гдето се бе разделил с Джоана. Стаята беше неузнаваема; мебелите бяха разхвърляни, гардеробите отворени, краят на един съборен гоблен тлееше върху въглените на камината.

Дик почти несъзнателно загаси с нозе започващия пожар и се спря замаян. Сър Даниъл, сър Оливър, Джоана — всички бяха изчезнали; но кой би могъл да каже дали са били убити пра разгрома, или са успели да се измъкнат невредими от Шорби?

Той дръпна за дрехата един минаващ стрелец.

— Приятелю — каза той, — тук ли беше, когато заемаха къщата?

— Пусни ме — отвърна стрелецът. — Чумата да те тръшне, пусни ме или ще удрям!

— Стой и казвай истината!

Но войникът, разгорещен от пиенето и от битката, удари с една ръка Дик по рамото, а с другата издърпа дрехата си. Младият вожд не можа да овладее гнева си. Той сграбчи стрелеца в силните си ръце и го притисна като дете до бронята си, после го задържа пред себе си и му заповяда да говори, ако му е скъп животът.

— Моля ви се, смилете се! — започна задъхано стрелецът. — Ако знаех, че сте толкова ядосан, нямаше да ви противореча. Тук бях наистина.

— Познаваш ли сър Даниъл? — продължи Дик.

— Много добре го познавам — отвърна войникът.

— В къщи ли си беше той?

— Да, сър — каза стрелецът, — но когато ние влизахме през двора, той избяга през градината.

— Сам ли беше? — извика Дик.

— Може да имаше двадесетина копиеносци с него — каза войникът.

— Копиеносци ли? А жени нямаше ли?

— Наистина не видях — каза стрелецът. — Ала в къщата нямаше никаква жена, ако искате да знаете.

— Благодаря — каза Дик. — Ето ти една монета за труда. — Само че като порови в кесията си, не намери нищо. — Потърси ме утре — добави той. — Ричард Шел... — Но веднага се поправи — сър Ричард Шелтън. Богато ще те възнаградя.

Хрумна му внезапна мисъл. Той слезе бързо на двора, изтича с все сили през градината и стигна пред главния вход на църквата. Вратата беше широко разтворена; вътре беше препълнено с избягали граждани, прибрали тук семействата и най-ценните си вещи; а пред главния олтар свещеници в богослужебни одежди молеха бога за милост. Когато Дик влезе, гръмката песен на хора отекна под високия свод.

Той почти изтича между бежанците и стигна до стълбата за камбанарията. Един висок свещеник му препречи пътя.

— Накъде, сине? — запита строго той.

— Отче — отговори Дик, — дошъл съм с бързо поръчение. Не ме спирайте. Аз се разпореждам тук от името на негова светлост Глостърския херцог.

— На негова светлост ли? — повтори свещеникът. — Нима битката свърши така злополучно?

— Битката е вече свършена, отче, ланкастърци са напълно разбити, милорд Райзинхъм, бог да го прости, остана на полесражението. А сега с ваше позволение аз отивам да си гледам работата. — И като отстрани свещеника, който изглеждаше смаян от новините, Дик отвори вратата и запрескача по четири стъпала наведнъж, без да се спре или препъне, докато стигна по площадката на върха.

От камбанарията на Шорби се виждаше като на длан не само целият град, но и цялата околност — и сушата, и морето. Наближаваше пладне, денят беше съвсем ясен, снегът ослепително блестеше. Оглеждайки цялата местност, Дик можа да прецени напълно последиците от боя.

От улиците долиташе неясен глъч, а от време на време, твърде нарядко, и звън от удряща се стомана. Никакъв кораб, никаква лодка дори не се виждаше в пристанището, но морето гъмжеше от платноходки и лодки, претоварени с бежанци. На сушата заснежените

ливади бяха пълни с групи конници, които се опитваха да се доберат до гората; други, сигурно йоркисти, им препречваха пътя, биеха ги и ги връщаха към града. Навред се търкаляха трупове на хора и коне, рязко очертани върху белия сняг.

Пехотинците, които не бяха успели да се приберат на някой кораб, продължаваха да стрелят из покрайнините на пристанището или от крайбрежните пивници, дето се бяха скрили. И в този квартал имаше една-две опожарени къщи, отгдето димът се извисяваше на огромни спирали към морето в мразовития слънчев ден.

Погледът на младия наблюдател от камбанарията бе привлечен от група конници, които бяха вече наближили гората и се насочваха почти право към Холиуд. Бяха доста много; в никой друг участък не се виждаха толкова много ланкастърци, събрани на едно място. Те бяха оставили широка следа по снега, по която Дик можа да определи съвсем точно отгде са напуснали града.

Докато Дик ги наблюдаваше, те стигнаха безпрепятствено безлистната гора и тъй като се бяха отклонили малко от посоката си, слънцето освети изцяло униформата им, която се очерта ярко върху тъмния фон на дърветата.

— Червено и синьо! — извика Дик. — Ей богу — червено и синьо!

И веднага хукна надолу.

Трябваше непременно да намери Глостърския херцог, защото в това безредие сред войската само той би могъл да му даде достатъчно бойци. Битката в центъра на града беше всъщност вече свършена и докато тичаше насам-нататък да търси предводителя, Дик се сблъскваше по улиците с тълпи от скитащи войници; едни залитаха, претоварени с много повече плячка, отколкото можеха да носят; други бяха пияни и ревяха. Никой не знаеше где е херцогът; най-после Дик го откри съвсем случайно, че ръководи от коня си изтикването на стрелците от участъка около пристанището.

— Тъкмо навреме идвате, сър Ричард Шелтън — каза той. — Аз ви дължа нещо, което ценя съвсем малко: живота си; и нещо, за което никога не ще мога да ви се отплатя: победата. Кетсби, ако имах десетина военачалници като сър Ричард, бих могъл да тръгна право към Лондон. А сега, сър, искайте наградата си.

— Съвсем открито, милорд — каза Дик, — съвсем открито и велегласно. Избягал е човек, който ми е сторил много злини, а сега е отвел със себе си девойка, на която съм обещал любов и закрила. Дайте ми петдесет копиеносци да ги догоня и ваша светлост ще бъде освободен от всяко задължение, което благоволява да признае, че има към мене.

— Как се казва този човек? — запита херцогът.

— Сър Даниъл Брекли — отговори Дик.

— Уловете този лицемер — извика Глостърския херцог. — Това не е награда, сър Ричард, а нова услуга и ако ми донесете главата му, ново задължение за съвестта ми. Дай му копиеносци, Кетсби; а вие, сър, помислете в това време какво удоволствие, чест или изгода бих могъл да ви доставя.

В същия миг йоркистки бойци заеха една от крайбрежните пивници, като я обкръжиха от три страни и прогониха или заловиха защитниците ѝ. Гърбавият Дик поздрави с радост този подвиг, отиде с коня си малко по-близо и поиска да види пленниците.

Те бяха четирима-петима души — двама от хората на лорд Шорби, един на лорд Райзинхъм и най-последно — но съвсем не най-маловажен за Дик — един висок, трмав, полупиян стар моряк с посивели коси, следван от куче което скимтеше и подскачаше по петите му.

Младият херцог ги огледа строго и каза:

— Добре. Обесете ги.

После се обърна да наблюдава хода на битката.

— Милорд — каза Дик, — ако ми позволите, намислих каква награда да ви поискам. Подарете ми живота и свободата на оня стар моряк.

Глостърският херцог се обърна и погледна Дик право в лицето.

— Сър Ричард — каза той, — аз не воювам с паунови пера, а със стоманени стрели. Аз убивам всеки, който ми е враг, без да приемам оправдания и молби за милост. Помислете сам. В това така разпокъсано английско кралство всеки мой войник има брат или приятел в неприятелския лагер. И ако почна да раздавам такива помилвания, ще трябва да си прибера меч в ножницата.

— Може и да е така, милорд, но аз все пак ще се одързостя да напомня на ваша светлост обещанието ви, дори ако бих загубил с това

вашето благоволение.

Ричард Глостърски почервения от гняв.

— Запомнете добре — каза рязко той, — аз не обичам нито милосърдието, нито тия, които го проявяват. Днес вие сложихте начало на едно блестящо поприще. Щом настоявате на дадената от мене дума, ще отстъпя, но кълна се в небесната слава, че с това свършва и моето благоволение към вас!

— Загубата ще е моя — каза Дик.

— Дайте му моряка — каза херцогът; после пришпори коня си и обърна гръб на младия Шелтън.

Дик нито се зарадва, нито се огорчи. Той бе опознал вече добре младия херцог, та не залагаше много на благоволението му; то се бе проявило и израснало толкова леко и бързо, че не вдъхваше голямо доверие. Само от едно се страхуваше; да не би отмъстителният вожд да се откаже от даването на копиеносците. В това отношение обаче той не бе справедлив нито към честта на Глостърския херцог (каквато и да беше тя), нито преди всичко към неговото постоянство. Щом бе решил веднъж, че Дик е подходящият човек да преследва сър Даниъл, той нямаше да промени решението си и скоро доказва това, като извика на Кетсби да побърза, защото рицарят чака.

През това време Дик се обърна към стария моряк, който изглеждаше равнодушен както към присъдата, така и към последвалото освобождение.

— Арблестър — каза Дик, — аз ти сторих зло, но кълна се в светия кръст, че сега се разплатих.

Старият моряк го погледна тъпо, без да продума.

— Хайде — продължи Дик, — животът е все пак живот, стари мърморко, и струва много повече от кораб и напитки. Кажи, че ми прощаваш, защото животът ти може да не струва нищо за тебе, но на мене струва цялото ми бъдеще. Скъпо заплатих аз за него, не ми се сърди вече!

— Ако си имах кораб — каза Арблестър, — щях да отплавам в открито море... заедно с моя Том. Но ти, побратиме, ми заграби кораба и сега съм просяк, а някакъв негодник в червена риза простреля моя Том. Чумата да го тръшне! — рече той и не продума вече. Последната му дума беше: „Чумата да го тръшне!“, и нещастната му душа излетя. Няма да плава вече из моретата моят Том.

Безполезно разкаianie и жал обзеха Дик; той се опита да хване ръката на моряка, но Арблестър я отдръпна.

— Не — каза той, — остави ме. Стига ти това, че ме изигра.

Думите заседнаха на гърлото на Дик. Той видя през сълзи как нещастният старец, замаян от пиене и скръб, се затътри с наведена глава по снега, без да поглежда кучето, което вървеше и скимтеше подир него; и разбра за пръв път колко жалка е ролята ни в живота и как стореното веднъж не може с никакво разкаianie да се измени или поправи.

Но той нямаше време за напразни съжаления. Събрал вече конниците, Кетсби се приближи към Дик, скочи от седлото и му предложи собствения си кон.

— Тази сутрин — каза той — аз ви позавидях за спечеленото благоволение, но то не трая дълго; а сега, сър Ричард, от все сърце ви давам този кон — да избягате с него.

— Потърпете ме още миг — отговори Дик. — На какво се дължеше това благоволение?

— На името ви — отговори Кетсби. — Името е най-голямото суеверие на милорда. Ако се казвах Ричард, утре бих бил граф.

— Благодаря ви, сър — отвърна Дик; — и тъй като е малко вероятно големите ми успехи да продължат, ще ви кажа дори сбогом. Няма да се престоря, че ми е било неприятно да поема пътя към преуспяването, но няма да се престоря и на много огорчен от края му. Властта и богатствата са, разбира се, прекрасни неща, но между нас казано — вашият млад херцог вдъхва ужас.

Кетсби се засмя.

— Да — каза той, — и все пак, който тръгне подир Гърбавия Дик, ще стигне далеко. Както и да е, бог да пази всинца ни от зло! Добър успех!

При тези думи Дик застана пред хората си, даде заповед за тръгване и препусна.

Той мина през града по предполагаемия път на сър Даниъл, като се вглеждаше навред за някой знак, по който би могъл да разбере, че не греши...

Улиците бяха покрити с мъртви и ранени; съдбата на последните беше много по-тежка в мразовития ден. Йоркистки шайки скитаха от къща в къща да грабят и убиват, като пееха дружно по пътя.

Докато минаваха през града, до слуха на младия Шелтън стигнаха отведнъж шумни доказателства за насилия и изстъпления: ту удари с чук по някоя залостена врата, ту жалки писъци на жени.

Едва сега съвестта на Дик се пробуди. Едва сега той видя жестоките последици от собствените си постъпки и мисълта за всички страдания, преживявани в тоя миг из Шорби, го изпълни с отчаяние.

Най-сетне стигнаха до покрайнините; там, по снега под него, се просна същата широко отъпкана следа, която бе забелязал от камбанарията. Той тръгна по-бързо, като продължаваше да оглежда внимателно падналите хора и коне от двете страни на пътеката. Сега видя с облекчение, че повечето са в униформата на сър Даниълловите бойци и дори позна някои, които лежаха по гръб.

На половината път между града и гората отрядът на сър Даниъл е бил очевидно нападнат от стрелци, защото труповете тук бяха много нагъсто и всички пронизани със стрели. Между тях Дик зърна един юноша, чието лице му се стори съвсем познато.

Той спря отряда, слезе от коня си и повдигна главата на юношата. Качулката на ранения падна и от нея се разпиля дълга тъмна коса. В същия миг юношата отвори очи.

— А! Львовразгонителю! — обади се слаб глас. — Тя е напред. Препускай... Препускай по-бързо.

И нещастната млада дама изпадна пак в несвяст.

Един от войниците на Дик имаше шишенце с някакво укрепително лекарство, с което Дик успя да я свести. След това качи приятелката на Джоана на седлото си и препусна към гората.

— Защо ме прибирате? — запита тя. — Само ще се забавите заради мене.

— Не, мадам — отговори Дик. — Шорби е пълен с кръв, пиянство и безредици. Тук сте в безопасност, бъдете довольна.

— Не искам да съм задължена към никого от вашата партия! — извика тя. — Свалете ме!

— Мадам, вие не знаете какво говорите — отвърна Дик. — Вие сте ранена...

— Не съм — каза тя. — Само конят ми е убит.

— Това няма никакво значение — възрази Ричард. — Тук сте в снежно поле, заобиколена отведнъж с врагове. И да искате, и да не искате,

ще ви отведа със себе си. И много се радвам, че ми се удава случай да ви се отплатя поне отчасти.

Тя помълча. После попита внезапно:

— А чичо ми?

— Милорд Райзинхъм ли? — отвърна Дик. — Бих искал да ви дам добри вести, мадам, но нямам. Видях го веднъж по време на боя; само веднъж. Да се надяваме, че е добре.

ГЛАВА V

НОЩ В ГОРАТА: АЛИШИА РАЙЗИНХЪМ

Беше почти сигурно, че сър Даниъл е тръгнал към крепостта, но поради дълбокия сняг, късния час и необходимостта да върви не по пътя, а през гората, също така сигурно беше, че не ще може да стигне там, преди да съмне.

За Дик оставаха две възможности: или да върви както досега по следите на рицаря и ако може, да нападне тази нощ стана му, или да поеме друга посока и да се опита да му пресече пътя.

Срещу всеки план можеха да се направят сериозни възражения и като се страхуваше, че в случай на сражение ще изложи на опасност Джоана, Дик още не бе решил какво да предприеме, когато стигна до края на гората.

От това място сър Даниъл бе свил малко наляво и след това бе тръгнал направо през високата гъста гора. Отрядът чу бе стеснил тук фронта си, за да може да мине между дърветата, затова следата по снега беше по-дълбока. Погледът я проследяваше, проточена тясна и права под безлистните дъбове, които извисяваха над нея възловатите си разклонения и величествения покров на своите клони; не се чуваше ни човек, ни звяр, ни чуруликане на червеношийка; само златистото зимно слънце прозираше зад преплетените сенки.

— Какво ще кажеш — обърна се Дик към един от войниците, — да продължим направо ли, или да ударим напреко към Тънстол?

— Сър Ричард — отговори войникът, — аз бих препускал подир отряда, докато хората му се разпръснат.

— Ти си прав без съмнение — отвърна Дик, но ние тръгнахме много набързо, както налагаха условията. Насам няма никакви къщи, гдето бихме могли да се приютим и нахраним, а докато съмне, ще прегладнеем и премръзнем. Какво ще кажете, момчета? Съгласни ли сте да потърпите за успеха на похода, или искате да се върнем в Холиуд, да ни нахрани майката-църква? Начинанието ни е малко несигурно, затова не принуждавам никого, но ако сте съгласни да ви вода, ще изберете първото.

Войниците отговориха почти едногласно, че ще последват сър Ричард, гдето пожелае.

Дик пришпори коня си и тръгна пак напред.

Снегът по пътеката беше много отъпкан, така че преследвачите се движеха много по-лесно от преследваните. Те препускаха в галоп, двеста копита удряха последователно втвърдения сняг, а звънът на оръжията и пръхтенето на конете кънтеше като боен ек под свода на безгласната гора.

Най-после широката следа на преследвания отряд излезе на друма откъм Холиуд, изгуби се на известно разстояние, а когато се появи пак малко по-нататък в неотъпкания сняг, Дик забеляза с изненада, че е по-тясна и не добре отъпкана. Ясно беше, че сър Даниъл се е възползвал от хубавия път и е разделил отряда си. Тъй като изгледите за успех бяха еднакви, по която и следа да тръгнеше, Дик продължи съвсем наслуки по първата следа, която го отведе след едночасова езда сред гората, отгдето повече от двадесет нови следи се пръскаха в най-различни посоки.

Дик дръпна отчаяно поводите. Краткият зимен ден беше към края си; слънцето — тъмноресно кълбо без никакво сияние — залязваше между безсилните клони; сянка покриваше снега на цяла миля; студът щипеше крайчеца на пръстите, а парата от дишането на конете се извисяваше като облак.

— Ех, надхитриха ни — призна Дик. — Да ударим най-после към Холиуд. Ако се съди по слънцето, дотам е по-близо, отколкото до Тънстол.

Те поеха наляво, като обърнаха гръб към червения щит на слънцето, и тръгнаха през равнината към манастира. Но условията бяха сега други; не можеха да препускат по пътека, отъпкана от враговете им към целта, за която водеше пътят, а трябваше да газят бавно из дълбокия сняг, да се спират постоянно, за да избират посоката, да затъват непрестанно в преспи. Слънцето ги изостави скоро, сиянието на залеза угасна и те започнаха най-сетне да се лутат из тъмнината под зъзнеците звезди.

Наистина луната щеше да озари след малко върха на хълмовете и те щяха да тръгнат пак напред. Но всяка стъпка, направена дотогава напосоки, можеше да ги отклони от пътя им. Не им оставаше нищо друго, освен да се разположат на стан и да чакат.

Поставиха часовои, разчистиха едно местенце от снега и след няколко несполучливи опита успяха да запалят огън. Войниците насядаха около това горско огнище, разделиха си кой какво носеше, шишенцето тръгна от ръка на ръка. Като избра най-хубавите късчета от оскъдната и проста храна, Дик ги занесе на племенницата на лорд Райзинхъм, седнала под едно дърво настрана от войниците.

Тя си бе постлала един кански чул, загърнала се бе с друг и гледаше огъня. Когато Дик и предложи да хапне, трепна като събудена от сън, после мълчаливо отказа.

— Мадам — каза Дик, — моля ви се, не ме наказвайте толкова жестоко. Не зная с какво съм ви оскърбил: отвялякох ви наистина, но сторих това насилие от приятелски чувства; изложих ви на тежкия нощен поход, но бързам, за да спася друга девойка, слаба и беззащитна като самата вас. Не наказвайте поне себе си, мадам; хапнете да се подкрепите, дори ако не сте гладна.

— Няма да взема нищо от ръце, които са убили моя роднина — отговори тя.

— Мадам — извика Дик, — кълна се в светия кръст, че и с пръст не съм го докоснал!

— Закълнете ми се, че е още жив — отвърна тя.

— Няма да си кривя душата пред вас — отговори Дик. — Състраданието ми повелява да ви огорча. Убеден съм, че е мъртъв.

— И вие искате да ям! — извика тя. — И станяхте „сър“. Спечелили сте рицарско звание, като сте убили добрия ми роднина! Ако не бях едновременно глупачка и изменница, ако не бях ви спасила в дома на вашия враг, сега вие щяхте да сте мъртъв, а той — който струваше колкото десет души като вас — щеше да е жив.

— Аз изпълних само своя дълг, както и чичо ви изпълни своя — отговори Дик. — Ако е още жив — кълна се в небето, че желая да е жив! — той не би ме порицал, а похвалил.

— Сър Даниъл ми разказа всичко — отговори тя. — Видял ви на барикадата. Той каза, че цялата ви партия се е задържала само чрез вас; вие сте спечелили битката. Вие сте убили значи добрия лорд Райзинхъм: все едно, че сте го удушили. И искате да ям заедно с вас... без да сте измили ръцете си след убийството? Но сър Даниъл се закле да ви погуби. Той ще отмъсти за мене!

Нещастният Дик потъна в мрачен размисъл. Спомни си старият Арблестър и гласно изохка.

— Толкова виновен ли ме смятате? — каза той. — Вие, която ме защитихте... приятелката на Джоана...

— Какво търсехте в битката? — възрази тя. — Ви не сте от никоя партия, вие сте още момче... само плът и кръв, неръководени от разум! Защо се сражавате? Само от желание да убивате, то се знае!

— Да — извика Дик, — и аз не зная защо. Но както вървят работите в английското кралство, всеки нещастен дворянин, ако не се сражава за едната партия, ще бъде заставен да се сражава за другата. Не може да остане настрана, неестествено ще бъде.

— Който няма собствено убеждение, не трябва да вади меч — отвърна младата лейди. — Щом се сражавате за когото попадне, вие сте просто убиец! Само целта облагородява войната, а вие нямате никаква цел и я опозорихте.

— Мадам — каза засраменият Дик, — аз разбирам донейде грешката си. Много прибързах, намесих се, преди да ми е дошло времето. Откраднах кораб — кълна ви се, че смятах да е за добро, — но само погубих по този начин няколко невинни, а заедно с това огорчих и разорих един клет старик, чийто вид днес ме прониза като нож. Намерението ми тази сутрин беше да спечеля чест и слава, за да се ожения, а виждате ли? Предизвиках смъртта на вашия скъп роднина, който бе добър към мене. И кой знае какво ли още съм сторил! Може би — уви! — съм помогнал на Йорк да заеме престола; а това може да е най-лошото дело и да донесе само зло на Англия. О, мадам, виждам греха си. Аз не съм подготвен за живота. От разкаяние и за да не направя някое по-голямо зло, щом свърши този поход, ще отида в манастир. Ще се откажа с клетва от Джоана и от военното дело. Ще стана монах и ще се моля всеки ден за душата на добрия ви роднина.

На Дик се стори, че младата лейди се засмя при това дълбоко самоунижение и разкаяние.

Когато вдигна глава, той видя, че тя го гледа при светлината на огъня някак особено, но не сърдито.

— Мадам — възкликна той, като мислеше, че тя не се е засмяла, а само така му се е сторило, и все пак допускайки от промененото и изражение, че е успял да я трогне, — нима това не ви стига? Аз се отказвам от всичко, за да поправам злото, което съм сторил, за да

осигуря с молитвите си царство небесно на лорд Райзинхъм. И то в деня, когато спечелих рицарско звание и смятах, че съм най-щастливият млад благородник на тоя свят.

— О, момченце — каза тя, — добро момченце!

За най-голяма негова изненада тя изтри нежно сълзите от бузите му, после, отстъпвайки сякаш на някакъв внезапен порив, обгърна с ръце шията му, привлече го към себе си и го целуна. Простодушният Дик се смути съвсем.

— Хайде — каза весело тя, — вие сте военачалник, затова трябва да се храните. Защо не вечеряте?

— Скъпа мадам Райзинхъм — отговори Дик, — най-напред искам да нагостя пленницата си, пък и да си кажа правото, разкажанието не ми позволява вече да гледам храна. По-добре е да постя и да се моля, скъпа лейди.

— Наричайте ме Алишиа — каза тя, нима не сме отдавнашни приятели? А сега — хайде! Аз ще ям само колкото хапнете вие; ако не ядете, и аз няма да хапна; ако ядете с охота, и аз ще се наям като орач.

Тя започна веднага да яде, а Дик, който имаше всякога добра охота, я придружи отначало с нежелание, но постепенно все по-живо и усърдно, докато най-после почти забрави да взема пример от нея и най-добросъвестно възстанови изтощението на този ден, изпълнен с труд и възбуди.

— Лъворазгонителю — каза най-после тя, — нима не се възхищавате от една девойка в мъжка ризница?

Луната бе вече изгряла и те чакаха само да си отпочинат уморените коне. Разкайващият се, но вече сит Ричард забеляза при лунната светлина, че тя го поглежда почти кокетно.

— Мадам — заекна той, изненадан от тази нова промяна в държанието и.

— Хайде — прекъсна го тя, — няма смисъл да отричате; Джоана ми разказа всичко, но все пак, лъворазгонителю, погледнете ме... толкова ли съм грозна?... Казвайте!

И тя го погледна със светнали очи.

— Малко дребничка сте наистина... — започна Дик.

Алишиа го прекъсна отново, този път със звънлив смях, който окончателно го смути и обърка.

— Дребничка ли? — извика тя. — Не, бъдете така откровен, както сте смел; аз съм джудже или почти джудже, но при все това... кажете, при все това съм доста хубавичка, нали?

— Да, мадам, вие сте необикновено красива — каза нещастният рицар, като правеше жалки опити да се държи свободно.

— И всеки мъж би се оженил с радост за мене? — продължи тя.

— Да, мадам, с истинска радост.

— Наричайте ме Алишиа — каза тя.

— Алишиа — повтори сър Ричард.

— Добре, лъворазгонителю — продължи тя, — щом сте убили моя роднина и сте ме оставили без подслон, честно казано, вие ми дължите възмездие, така ли е?

— Така е, мадам — каза Дик. — При все че — заявявам това с ръка на сърцето — аз съм само отчасти виновен за смъртта на храбрия рицар.

— Искате да се отървете от мене ли? — извика тя.

— Не мадам, казах ви, че ако заповядате, ще стана дори монах — каза Ричард.

— Значи, честно казано, вие ми принадлежите? — заключи тя.

— Честно казано, мадам, предполагам... — започна младежът.

— По дяволите! — извика тя. — Вие прекалено много извъртате. Честно казано, вие ми принадлежите, докато поправите злото, нали?

— Честно казано, така е — каза Дик.

— Слушайте тогава — продължи тя, — струва ми се, че от вас ще стане доста лош монах, а щом аз мога да се разпореждам с вас, както желая, ще ви взема за съпруг. Не, нито дума! — извика тя. — Приказките няма да ви помогнат. Сам разбирате, че след като сте ме лишили от един дом, е справедливо да ми създадете друг. Колкото за Джоана, вярвайте, че тя първа ще одобри промяната; щом сме добри приятелки с нея, има ли значение за коя от двете ще се ожените? Никакво значение няма!

— Мадам — каза Дик, — аз ще отида в манастир, ако благоволите да ми заповядате, но да се ожения на тоя свят за друга жена освен за Джоана Седли — това няма да сторя нито по принуда от мъж, нито за угода на жена. Простете за откровеността, но със смела девойка един нещастен мъж трябва да бъде още по-смел.

— Дик — каза тя, — мило момче, трябва да ме целунете за тия думи. Не бойте се, ще ме целунете заради Джоана, а когато се видим, аз ще ѝ предам целувката ви, като кажа, че съм я откраднала. Що се отнася до дълга ви към мене, мили наивнико, струва ми се, че вие не бяхте сам в тази голяма битка; и дори ако Йорк заеме престола, не вие сте го поставили там. Но вие, Дик, имате добро и честно сърце и ако бих била способна да завидя нещо на Джоана, бих ѝ завидяла за вашата любов.

ГЛАВА VI

НОЩ В ГОРАТА: ДИК И ДЖОАНА

През това време конете изядоха оскъдната си храна и си отдъхнаха от умората. Дик заповяда да изгасят огъня със сняг, а докато хората му се качваха пак уморено на седлата, сам той, припомняйки си малко късно, че в гората е необходима предпазливост, избра един висок дъб и се покатери пъргаво на върха му. Оттам видя цялата гора, огряна от луната и покрита със сняг. На югозапад тъмнееше обраслото с изтравниче възвишение, гдето се бяха изплашили с Джоана от злополучната среща с прокажения. На това място Дик зърна яркочервеникаво петно, голямо колкото глава на топлийка.

Той се укори за досегашното си нехайство. Ако това петно беше наистина — както изглеждаше — огън в лагера на сър Даниъл, Дик трябваше отдавна да го види и да тръгне нататък, а главно не трябваше в никакъв случай да пали огън и с това да издаде, че е наблизо. Сега вече не биваше да пропилява ни един ценен миг. По най-прекия път до възвишението, имаше около две мили, но този път минаваше през дълбок, стръмен дол, почти непроходим за конници; за да може да избърза, Дик сметна за благоразумно да изостави конете и да се опита да стигне пеша.

Оставиха десет души за охрана на конете, уговориха какви сигнали ще се дават в случай на нужда и Дик поведе останалите бойци; редом с него пристъпваше твърдо Алишиа Райзинхъм.

Освободени от тежките ризници и копия, войниците вървяха бодро по замръзналия сняг под разведряващото лунно сияние. Спуснаха се мълчаливо в пълен ред из дола, гдето една рекичка се промъкваше с тих ромон между снега и леда, а когато минаха дола и стигнаха на по-малко от половин миля до мястото, гдето Дик бе забелязал огъня, отрядът се спря да отдъхне преди нападението.

И най-лекият звук се долавяше отдалеко в пълното безмълвие на гората; Алишиа, която имаше остър слух, вдигна предупредително пръст, спря и се послуша. Всички последваха примера ѝ, но

напрегнатият слух на Дик не чу нищо, освен ромона на полускованата от лед рекичка в дола зад тях и далечния лай на лисица в гората.

— И все пак сигурна съм, че чух звън на конска сбруя — пошепна Алишиа.

— Мадам — отвърна Дик, който се страхуваше от тази млада дама повече, отколкото от десет снажни бойци, — не казвам, че грешите, но този звън може да е и от единия, и от другия лагер.

— Не идваше оттам, а откъм запад — заяви тя.

— Да става, каквото ще — отвърна Дик. — И каквото е угодно богу. Няма какво да му мислим, а да се втурнем по-бързо да разберем какво става. Ставайте, другари... Достатъчно почивахме!

Колкото повече напредваха, толкова повече снегът бе отъпкан от конски копита; ясно беше, че приближават към лагер на значителен конен отряд. Най-после видяха, че между дърветата се извисява червеникав дим, от който излитаха светли искри.

Изпълнявайки заповедите на Дик, хората му се строиха и почнаха да се промъкват безшумно из гората, за да обкръжат неприятелския стан. Дик остави Алишиа зад един грамаден дъб и пропълзя направо към огъня.

Най-после през една пролука между дърветата можа да зърне целия лагер. Буен огън бе наложен сред една обрасла с изтравниче могила, заградена от три страни с шубраци; той прашеше и мятеше алени езици; около него бяха насядали дванадесетина души, загърнати в топли наметала; но при все че снегът наоколо бе отъпкан, като че е минал цял полк, Дик не видя ни един кон. Той предположи с ужас, че са го надхитрили. В същото време забеляза един висок мъж със стоманен шлем, който грееше ръцете си на огъня, и позна, че това е неговият някогашен приятел и сегашен любезен враг Бенет Хач; а в лицето на други двама, седнали малко по-назад, позна — въпреки мъжките им дрехи — Джоана Седли и съпругата на сър Даниъл.

„Добре — помисли той, — взема ли си Джоана, няма защо да се упреквам, дори ако загубя конете.“

В това време от отсрещната страна се чу тихо подсвиркване, което значеше, че хората му са се съединили и лагерът е обкръжен отвред.

При това подсвиркване Бенет скочи, но още преди да грабне оръжието си, Дик го повика.

— Бенет — каза той, — Бенет, стари другарю, предай се. Напразно ще се пролива кръв, ако се съпротивяваш.

— Та това е мастър Шелтън, кълна се в света Варвара — извика Хач. — Да се предам ли? Много искате! Какви сили имате?

— Слушай, Бенет, ти имаш по-малко войници и си обграден — каза Дик. — И Цезар, и Карл Велики дори биха молили за пощада при такова положение. На моето подсвиркване ще се отзоват четиридесет души; аз мога да поваля всинца ви с един залп от стрели.

— Мастър Дик — каза Бенет, — против желанието си постъпвам, но трябва да изпълня дълга си. Да ви помогнат светците!

С тия думи той вдигна един малък рог и затръби гръмко с него.

Настъпи минутно смущение: докато Дик се колебаеше да даде заповед за стрелба, защото се страхуваше за съдбата на жените, малкият отряд на Хач грабна оръжие и се строи за отчаяна съпротива. В това време Джоана скочи и се спусна като стрела към своя любим.

— Ето ме, Дик! — извика тя, като сграбчи ръцете му.

Но Дик все още се колебаеше; не бе свикнал с тежките необходимости на войната и щом помислеше за лейди Брекли, заповедта за стрелба засядаше на гърлото му. Войниците му почнаха да проявяват нетърпение; някои го викаха по име, други почнаха да стрелят по собствен почин; нещастният Бенет бе повален още при първия изстрел. Тогава Дик се опомни.

— Напред! — извика той. — Стреляйте, момчета, без да се показвате! За Англия и Йорк!

В същия миг глух конски тропот отекна внезапно в нощната тишина, засили се и наближи с невероятна бързина. Няколко рога затръбиха едновременно в отговор на Хач.

— Насам, насам! — извика Дик. — Съберете се около мене. Съберете се, ако ви е скъп животът!

Но войниците му, всички спешени, пръснати, изненадани тъкмо когато разчитаха на лека победа, започнаха да отстъпват и да се разпръсват из гората. Когато първите конници се втурнаха по пътеките и, няколко изостанали бойци от отряда на Дик бяха стъпкани или пронизани с копия между храстите, но ядрото се бе просто изпарило, щом бе чуло приближаването на врага.

Дик остана за миг неподвижен, разбрал с огорчение последиците от прибързаната си и неблагоприятна храброст. Забелязал огъня, сър

Даниъл се бе оттеглил с главните си сили, за да нападне противниците си или да ги издебне в тил, ако те се опитат да го нападнат. Той бе постъпил като мъдър военачалник, а Дик — като нетърпеливо момче. Неговата любима му стискаше наистина здраво ръката, но младият рицар беше все пак съвършено сам: всички хора и коне от отряда му бяха пръснати в тъмнината из просторната гора като игли в плевня.

„Да ме простят светците! — помисли той. — Добре, че ме посветиха за рицар заради утринната битка, защото сегашната не ми прави чест.“

И веднага, все още държейки за ръка Джоана, се втурна да бяга.

Нощната тишина се нарушаваше сега от виковете на тънстолските бойци, които препускаха насам-нататък да гонят бегълците. Дик се промъкна решително през храстите и затича напред като елен. След сребристите сияния на луната по снежните поляни, в гъсталаците беше още по-тъмно, а разпръсването на победените отведе преследвачите из съвсем различни пътеки. Затова Дик и Джоана можаха да се спрат след малко в гъстите храсти, докато тропотът на врага, макар и долитащ отвред, вече заглъхваше в далечината.

— Да бях оставил част от хората си в резерв — възкликна горчиво Дик, — бих могъл да оправя работите! Да; човек се учи, догде е жив; кълна се в честния кръст, че идния път ще постъпя по-добре.

— Има ли значение, Дик — каза Джоана, — щом сме пак заедно?

Той я погледна: пред него беше пак Джон Мечем, в панталони и късо палто, но той знаеше сега, че това е Джоана, а тя въпреки смешните си дрехи му се усмихваше, сияеща от любов, и сърцето му ликуваше от радост.

— Скъпа моя — каза той, — струва ли си да съжалявам, щом ти ми прощаваш това проваляне? Да тръгнем към Холиуд, там е твоят добър опекун и мой още по-добър приятел лорд Фоксхем. Там ще се венчаем; какво значение има дали съм беден или богат, прославен или неизвестен? Днес, любов моя бях посветен за рицар: велики мъже възхваляха храбростта ми и аз сметнах, че съм най-добрият воин в цяла Англия. След това най-напред загубих благоволенieto на великите мъже, а сега съм съвършено разбит и загубих всичките си войници. Какъв удар за тщеславието! Но, скъпа моя, аз не съжалявам... Ако ти все още ме обичаш, мила, и си съгласна да се оженим, готов съм да загубя рицарското си звание, без да жая за него.

— О, Дик! — извика тя. — Нима те посветиха за рицар?

— Да, мила, ти си вече милейди — отвърна влюбено той. — Или по-точно, ще бъдеш утре сутринта... нали?

— Да, Дик, с радост — отговори тя.

— Така ли, сър! А аз мисля, че щяхте да ставате монах! — обади се някой до тях.

— Алишиа! — извика Джоана.

— Да, аз съм — показа се младата дама. — Алишиа, която вие изоставихте, като сметнахте, че е мъртва, а твоят лъворазгонител я намери, свести и дори поухажва, ако искаш да знаеш.

— Не вярвам! — извика Джоана. — Дик!

— Дик! — повтори в същия тон Алишиа. — Дик, разбира се. А вие, прекрасни сър, изоставяте нещастните девойки, щом попаднат в беда — продължи тя, като се обърна към младия рицар. — Настаните ги под някой дъб и изчезвате. Право казват хората, че няма вече рицарство.

— Мадам — извика отчаяно Дик, кълна се в душата си, че съвсем ви бях забравил. Опитайте се да ми простите, мадам! Нали виждате, че току-що намерих пак Джоана?

— Аз не предполагам, че сте ме изоставили преднамерено — възрази Алишиа, — но все пак жестоко ще си отмъстя. Ще кажа една тайна на лейди Шелтън... на бъдещата лейди Шелтън — добави тя с реверанс. И продължи: — Кълна се в душата си, Джоана, вярвам, че твоят възлюбен е храбър в сражение. Но позволи да ти кажа откровенно, че е най-мекосърдечният наивник в Англия. Карай... можеш да му се радваш! А сега, глупави деца, най-напред ме целунете един след друг — за щастие и благополучие, после се целунете в продължение на минута по часовник, но нито секунда повече; след това и тримата ще тръгнем колкото може по-бързо за Холиуд, защото то тази гора изглежда пълна с опасности и ужасен студ.

— Но нима Дик наистина те ухажва? — запита Джоана, като се притискаше до своя любим.

— Не, глупаво девойче — отвърна Алишиа, — аз го ухажвах. Предложих му всъщност да се ожени за мене, но той ми препоръча да се омъжа за някой като него. Това бяха думите му. Да, ще ти каже, че той е повече откровен, отколкото любезен. А сега, деца, да бъдем

благоразумни и да тръгваме. През дола ли ще минем пак, или ще потеглим направо за Холиуд?

— Много бих искал да си намеря кон — каза Дик, — защото толкова ме мачкаха и удряха по най-различни начини през тия дни, че цялата ми снага е в синини. Как мислите? Ако войниците са се разбягали от тревогата, няма защо да обикаляме. По прав път до Холиуд има не повече от три мили; камбаната не е ударила още за девет часа: снегът е твърд, та ще се ходи лесно, луната ще ни освети. Да тръгнем ли пеша?

— Съгласна — каза Алишиа, а Джоана само се притисна още повече до ръката на Дик.

Те тръпнаха под оголените клони, по отъпканите заснежени пътеки, под бялото сияние на зимната луна; Дик и Джоана вървяха уловени за ръка, унесени в небесно блаженство; а лекомислената им спътница, забравила лесно собствените си нещастия, вървеше една-две крачки зад тях и ту се шегуваше с мълчанието им, ту рисуваше щастливи картини за бъдещия им съвместен живот.

Далеко из гората все още се чуваха виковете на тънстолските конници, които продължаваха преследването, а виковете или звън на оръжие възвестяваха от време на време някоя нова схватка. Но у тия млади хора, израснали сред бойни тревоги и току-що преживели толкова опасности, не можеше да се пробуди лесно ни страх, ни състрадание. Доволни от това, че тия отгласи все повече и повече се отдалечават, те се отдадоха напълно на радостта, сякаш вървяха, както се изрази Алишиа, в сватбено шествие: и нито мрачната безлюдност на гората, нито студът на мразовитата нощ бяха в състояние да засенчат или разсеят щастието им.

Най-после от върха на един хълм те зърнаха Холиудската долина. В големите прозорци на горското абатство светеха факли и свещи; островърхите му кули се извисяваха безгласно, златният кръст блестеше ярко под лунните лъчи. По манастирските полянки беше пълно с колиби и лагерни огньове, а през долината лъкатушеше замръзналата река.

— Господи! — каза Ричард. — Хората на лорд Фоксхем са още на стан тук! Пратеникът сигурно не е успял да пристигне. Е, толкова по-добре. Ще имаме достатъчно сили да посрещнем сър Даниъл.

Но хората на лорд Фоксхем бяха на стан край Холиуд по съвсем друга причина. Те бяха тръгнали всъщност за Шорби, но не бяха изминали и половината път, когато друг пратеник ги пресрещна и им заповяда да се върнат в досегашния си лагер, за да пресекат пътя на ланкастърските бегълци и да бъдат колкото е възможно по-близко до главната армия на йоркистите. Защото, след като приключи битката и смаза враговете си в този участък, Ричард Глостърски бе тръгнал вече да се срещне с брат си и наскоро след завръщането на лорд Фоксхемовите войници самият Гърбушко спря коня си пред вратите на абатството. В чест на този височайши посетител именно бяха осветени всички прозорци: когато Дик пристигна заедно със своята възлюблена и нейната приятелка, херцогът и свитата, му вечеряха в трапезарията, посрещнати великолепно в могъщия и богат манастир.

Макар и неохотно, Дик трябваше да се яви пред тях. Сломен от умора, Глостърския херцог бе подпрял с ръка бледото си заплашително лице; недоооздравял от раната си, лорд Фоксхем беше на почетно място, вляво от него.

— Какво стана, сър? — запита Ричард. — Донесохте ли ми главата ма сър Даниъл?

— Милорд — отвърна Дик привидно смело, но със свито сърце, — не ми провървя дори да се върна с отряда си. Нека ваша светлост ми прости, но аз бях напълно разбит.

Глостърския херцог го изгледа страхотно намръщен.

— Аз ви дадох петдесет копия, сър — каза той.

— Милорд, аз имах само петдесет конника — отговори младият рицар.

— Как така? — каза Глостърския херцог. — Той ми поиска петдесет копиеносци.

— С позволение на ваша светлост — обади се примирително Кетсби — ние му дадохме за преследването само конници.

— Добре — отговори Ричард. И добави: — Можете да си отидете, Шелтън.

— Чакайте! — каза лорд Фоксхем. — И аз бях дал поръчение на този момък. Него той може да е извършил успешно. Кажете, мистър Шелтън, намерихте ли девойката?

— Слава на светците, милорд — каза Дик. — Тя е тук.

— Наистина ли? Добре тогава, милорд херцог — продължи лорд Фоксхем, — с ваше позволение предлагам, преди да тръгнем в поход утре сутринта, да направим една сватба. Този млад кавалер...

— Млад рицар — прекъсна го Кетсби.

— Така ли, сър Уилям? — извика лорд Фоксхем.

— Аз лично и напълно заслужено го посветих за рицар — каза Глостърския херцог. — Той ми помогна мъжествено на два пъти. Не му липсва храброст, липсва му само стоманена мъжка воля. Той няма да се издигне, лорд Фоксхем. Този човек може да се сражава безстрашно, но има мекушаво сърце. Както и да е, щом ще се жени, оженете го, за бога — и край!

— Да, той е храбър момък... зная — каза лорд Фоксхем. — Успокойте се, сър Ричард. Аз уредих работата с мастър Хемли и утре ще се венчаετε.

След тия думи Дик реши, че е най-благоразумно да се оттегли; но още не бе успял да излезе от трапезарията, когато един пратеник, току-що слязъл от коня си и хукнал по стълбите, прескачайки по четири стъпала наведнъж, се промъкна между манастирските слуги и застана на едно коляно пред херцога.

— Победа, милорд! — извика той.

Докато Дик стигне до стаята, която му бе отредена като гост на лорд Фоксхем, войниците около огньовете нададоха радостни викове, защото в един и същ ден на по-малко от двадесет мили бе нанесен втори съкрушителен удар на ланкастърската власт.

ГЛАВА VII

ОТМЪЩЕНИЕТО НА ДИК

На другата сутрин Дик стана преди изгрев-слънце, облече се колкото може по-добре с дрехи, взети от багажа на лорд Фоксхем, и след като получи добри известия за Джоана, излезе да се поразходи и да разсее нетърпението си.

Най-напред обходи войниците, които се въоръжаваха в здрача на зимното утро при червеникавия плам на факлите, но полека-лека излезе на полето, докато най-последно отмина предните постове и тръгна сам из замръзналата гора да дочака изгрева на слънцето.

Мислите му бяха спокойни и щастливи. И през ум не му минаваше да жали за краткотрайното благоволение на херцога; щом имаше за жена Джоана, а за верен покровител лорд Фоксхем, можеше да гледа радостно на бъдещето; а за малко неща в миналото би могъл да съжалява.

Докато скиташе така, потънал в размишления, тържествената утринна заря засия по-ярко, слънцето обагри небето на изток и лек ветреца почна да разнася замръзналия сняг.

Той тръгна да се прибере; когато се обръщаше, зърна някакъв човек зад едно дърво.

— Стой! — извика Дик. — Кой си?

Човекът пристъпи напред и махна с ръка като ням. Облечен беше като поклонник със спусната качулка, но Дик позна веднага, че е сър Даниъл.

Дик тръгна към него с изваден меч, а рицарят сложи ръка в пазвата си, сякаш за да измъкне скрито оръжие, и зачака спокойно приближаването му.

— Е-е, Дик — каза сър Даниъл, — какво ще правиш? Нима ще нападнеш един победен?

— Аз никога не съм ви нападал — отговори момчето, — бях ваш верен приятел, докато вие ме нападнахте, и то с какво настървение!

— Да... за самоотбрана — отвърна рицарят. — А сега, момче, известията за битката и присъствието на оня гърбав дявол в

собствената ми гора ме сломиха съвсем. Отивам да потърся убежище в Холиуд, а оттам — през морето, като отнеса със себе си каквото мога, за да започна нов живот в Бургундия или Франция.

— Не можете да отиде в Холиуд! — каза Дик.

— Какво? Не мога ли?

— Слушайте, сър Даниъл, днес е моята сватба и слънцето, което ще изгрее ей сега, ще озари най-светлия ден в моя живот. Вашият живот е обречен... двойно обречен: и заради смъртта на баща ми, и заради постъпките ви към мене, комуто бяхте опекун. Но и аз съм много прегрешил: причиних смъртта на много хора, а в този радостен ден не искам да бъда нито съдия, нито палач. Дори да сте самият сатана, пак не бих вдигнал ръка срещу вас. Дори да сте самият сатана, пак бих ви пуснал да отидете, гдето искате. Потърсете опрощение от бога; моята прошка ви давам от сърце. Но да отидете в Холиуд, е друга работа. Аз съм на страната на йоркистите и не ще допусна съгледвачи в техния стан. Затова бъдете уверен, че ако се опитате да пристъпите, ще извикам най-близкия часовой да ви залови.

— Ти се подиграваш с мене — каза сър Даниъл. — За мене няма спасение въвн от Холиуд.

— Това не ме засяга — отвърна Ричард. — Ще ви пусна да отидете на изток, на запад, на юг, но не и на север. Холиуд е затворен за вас. Вървете и не се опитвайте да се върнете; иначе щом тръгнете, ще предупредя всички наши постове и те ще следят така зорко всеки поклонник, щото — пак повтарям — дори да сте самият сатана, опитът ви ще пропадне.

— Ти ме обричаш на гибел — каза мрачно сър Даниъл.

— Не ви обричам — отговори Ричард. — Ако ви е угодно да изпитате храбростта си срещу мене, започвайте, макар да се страхувам, че постъпвам предателски към моята партия, ще приема открито и без колебание борбата, ще се боря с вас със собствени сили, без да потърся ничия помощ. Така ще отмъстя с чиста съвест за баща си.

— Да — каза сър Даниъл, — но ти имаш дълъг меч, а аз само нож.

— Аз се уповавам само на небето — отговори Дик, като захвърли меча си някъде в снега. — А сега, ако злата съдба ви повелява — елате! С божия помощ ще смогна да нахраня лисиците с вашите кости.

— Аз само те изпитвах, Дик — отвърна рицарят с пресилено подобие на смях. — Няма да пролея кръвта ти.

— Тръгвайте тогава, докато не е късно — каза Шелтън. — След пет минути ще повикам часовоя. Смятам, че съм прекалено търпелив. Ако вие бяхте на моето място, а аз на вашето — отдавна бих бил с вързани ръце и нозе.

— Добре, Дик, ще си отида — отвърна сър. Даниъл. — Когато се срещнем пак, ще съжаляваш, че си бил толкова рязък.

С тези думи рицарят се обърна и почна да се отдалечава между дърветата. Дик го наблюдаваше със странно смесени чувства как пристъпва бързо и предпазливо, хвърляйки от време на време злобен поглед към младежа, който го бе пощадил и в когото той все пак нямаше доверие.

От едната страна на пътя му имаше храсталак, гъсто преплетен със зелен бръшлян, непроницаем за погледа дори през зимата. Оттам свирна внезапно нечий лък, една стрела прелетя и със силен, глух вик от мъка и гняв Тънстолският рицар вдигна ръце и падна ничком на снега.

Дик изтича към него и го привдигна. Лицето му се мръщеше отчаяно, цялото му тяло се гърчеше и тресеше.

— Черна ли е стрелата? — запита той.

— Черна — отговори Дик.

Не бе успял да изрече нищо друго, когато отчаяна болка така разтърси ранения от глава до пети, че тялото му подскочи в ръцете на Дик, а заедно със стихването на тая болка отлетя безгласно и неговата душа.

Момъкът го положи полека на снега, после започна да се моли за тази неподготвена за смъртта грешна душа. Докато се молеше, слънцето изгря и червеношийките зачуруликаха в бръшляна.

Когато се изправи, Дик видя друг мъж, който се молеше, коленичил само няколко стъпки зад него, и почака със свалена шапка, докато свърши и тази молитва. Тя продължи дълго; навел глава и закрил лице с ръцете си, мъжът се молеше като човек, изпаднал в дълбоко униние или беда, а по оставения до него лък Дик разбра, че този човек е стрелецът, повалил сър Даниъл.

Най-после човекът стана и Дик видя пред себе си Елис Дъкуърт.

— Ричард — каза мрачно той, — аз чух. Ти избра по-добрия дял и прости, че аз избрах по-лошия — ето трупа на моя враг. Моли се за мене.

И стисна ръката му.

— Сър — каза Ричард, с готовност ще се моля за вас; не зная само дали ще ви помогна с това. Но щом едно тъй дълго жадувано отмъщение ви огорчава толкова много, помислете, не е ли по-добре да простите на другите? Хач е мъртъв... нещастният мърморко! Бих искал да го пощадя: ето и сър Даниъл пред вас. Ако искате да ме послушате, пощадете поне свещеника.

Очите на Елис Дъкуърт светнаха.

— Дяволът е още силен в мене — каза той. — Но бъди спокоен, черната стрела няма вече да прелита... Нашата дружина се разтури. Тези, които не сме убили, ще свършат мирно и тихо живота си, когато е рекъл бог, а ти тръгни, накъдето те зове щастливата ти съдба, и не мисли вече за Елис.

ГЛАВА VIII

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Към девет часа сутринта лорд Фоксхем тръгна за Холиудската църква с Джоана, облечена пак като девойка и придружена от Алишия Райзинхъм, когато гърбавият Ричард с помрачено от грижи лице им пресече пътя и се спря.

— Тази ли е девойката? — запита той, а когато лорд Фоксхем отговори утвърдително, добави: — Вдигнете глава, миличка, да видя красотата ви.

Той я погледна тъжно. После каза:

— Прекрасна сте, а както ми казаха, и богата. Какво ще кажете, ако ви предложи един по-добър брак, достоен за вида и произхода ви?

— Милорд херцог — отвърна Джоана, — ако е угодно на ваша светлост, предпочитам да се омъжа за сър Ричард.

— Защо? — запита рязко той. — Омъжете се за човека, когото ще ви посоча, и той ще стане още днес милорд, а вие милейди. Колкото до сър Ричард, позволете да ви кажа откровено, че сър Ричард ще умре.

— Аз не искам от небето нищо друго, милорд, освен да умра като жена на сър Ричард — отвърна Джоана.

— Виждате ли я, милорд — каза Глостърския херцог, като се обърна към лорд Фоксхем. — Те ще са чудесна двойка. Когато казах на момчето да си избере награда за заслугите към мене, той поиска само да опростя един стар пиян моряк. Аз го предупреждавах откровено, но той упорствуваше в глупостта си. „С това свършва моето благоволение към вас“ — казах аз; а той, милорд, ми отвърна със самоуверено нахалство: „Загубата ще е моя“. Така и ще бъде, кълна се в светия кръст.

— Така ли каза? — обърна се Алишия. — Добре е казал лъворазгонителят!

— А тази коя е? — запита херцогът.

— Пленница на сър Ричард — отговори лорд Фоксхем, — мадам Алишия Райзинхъм.

— Погрижете се да я омъжите за някой надежден човек — каза херцогът.

— Имах предвид моя роднина Хемли, ако ваша светлост одобрява — отговори лорд Фоксхем. — Той служи добре на нашето дело.

— Напълно одобрявам — каза Ричард. — Оженете ги по-скоро. Кажете, прекрасна девойко, искате ли да се омъжите?

— Милорд херцог — каза Алишиа, — ако човекът е прав... — тя се обърка изведнъж и думите замряха на езика ѝ.

— Прав е, мадам — отвърна спокойно Ричард. — Аз съм единственият гърбав в моята партия; всички други са съвсем прилични. Дами и вие милорд — добави той внезапно с тържествена учтивост, — не ме смятайте за невъзпитан, ако ви оставя. Във военно време военачалникът не може да разполага с часовете си.

Той поздрави изискано и отмина, последван от офицерите си.

— Уви! — извика Алишиа. — Загубена съм!

— Вие не го познавате — отговори лорд Фоксхем. — Това няма никакво значение: той е забравил вече думите ви.

— В такъв случай той е образец на съвършен рицар — каза Алишиа.

— Не, той просто мисли за други неща — отвърна лорд Фоксхем. — Но да не се бавим повече.

В черквата намериха Дик, който ги чакаше, придружен от няколко младежи. Там го венчаха с Джоана. Когато излязоха отново, щастливи и замислени, в мразовития слънчев ден, дългите редици на войската се изнизаха вече по друма; знамето на Глостърския херцог се развяваше между копията на конницата, която напускаше манастира; а зад знамето, заобиколен от облечени в броня рицари, храбрият, жесток и славолюбив Гърбушко тръгваше към своето кратко царуване и вечен позор. Сватбарите потеглиха в друга посока и се настаниха със сдържана веселост да закусват. Гощаваше ги самият отец иконом, който седеше на трапезата при тях. Забравил напълно ревността си, Хемли започна да ухажва благосклонната Алишиа. Тук, при звука на тръбите, звъна на войнишките брони и тропота на отдалечаващите се коне, Дик и Джоана, седнали един до друг, се държаха нежно за ръка и се гледаха с непрестанно растяща любов.

Оттогава нататък вълненията и кръвопролитията на тези бурни времена минаваха настрана от тях. Те живееха далеко от тревогите, в зелената гора, гдето бе започнала любовта им.

А в селцето Тънстол двама старци живееха в благополучие, мир и преизобилие от вино и ейл. Единият е бил цял живот моряк и докрай жалеше за своя Том. Другият, бил какъв ли не на младини, се насочи към благочестието и завърши набожно дните си в съседния манастир под името брат Хонестус. Така се изпълни желанието на Лоулес — да умре като монах.

Издание:

Робърт Луи Стивънсън. Островът на съкровищата. Черната стрела

Художник: Христо Жаблянов

Издателство „Народна младеж“, София, 1983

Robert Louis Stivenson. The Black Arrow: A Tale of the Two Roses,
1883

The works, 1923124

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.